

**Ven. Members of the Sangha, Ven. Theras
Valued Upasaka, valued Upasika**

This is a Work Edition!

1.Edition 22.11.22020

**Do not share it further except for editing and working purposes within the
transcription project on sangham.net.**

Only for personal use.

**If you find any mistake or like to join the merits please feel invited to join
here: <http://sangham.net/index.php/board,85.0.html>**

or Upasika Norum on sangham.net

Anumodana!

សូមថ្វាយបង្គំចំពោះព្រះសង្ឃ,

ជំរាបសួរឧបាសក និងឧបាសិកាទាំងអស់

នេះគឺជាសេចក្តីព្រាងច្បាប់ការបោះពុម្ពផ្សាយ!

1.Edition 22.11.2020

សូមកុំចែករំលែកបន្ថែមទៀត ប្រសិនបើមិនមែនសម្រាប់ការ

កែសម្រួលនៅ sangham.net និងកិច្ចការនេះ។

សូមគិតថាលោកអ្នកត្រូវបានអញ្ជើញដើម្បីចូលរួមបុណ្យ

កុសលនេះ និងសូមប្រាប់ពួកយើងអំពីកំហុស និងប្រើវេទិកា

នេះ : <http://sangham.net/index.php/board,85.0.html>

ឬប្រាប់ឧបាសិកា Norum នៅលើ sangham.net

សូមអនុមោទនា!

អភិធម្មបិដក ធាតុកថា

សូមនមស្ការ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គនោះ។

មាតិកា

[មាតិកាមាន ៥ គឺ ក-នយមាតិកា (មាតិការបស់ន័យ) ដែលលោកតំកល់ទុក
ដោយបទ ១៤ គឺ សង្កហោ អសង្កហោ។ បេ។ វិប្បយុត្តេន សង្កហិតំ អសង្កហិតំ។
ខ-អព្ពន្ធរមាតិកា(មតិកាខាងក្នុង) ដែលលោកតំកល់ទុកដោយបទ ១២៥ គឺ
បញ្ចក្ខន្ធា។ បេ។ មនសិការោ។ គ-នយមុខមាតិកា (មាតិកាជាប្រធានរបស់ន័យ)
ដែលលោកតំកល់ទុកដោយបទ ៤ គឺ តិហិសង្កហោ តិហិអសង្កហោ ចតុហិ
សម្បយោគោ ចតុហិវិប្បយោគោ។ ឃ-លក្ខណមាតិកា(មាតិកាសំដែងនូវលក្ខណៈ)
ដែលលោកតំកល់ទុកដោយបទ ២ គឺ សភាគោ វិសភាគោ។ ង-ពាហិរមាតិកា
(មាតិកាខាងក្រៅ) ដែលលោកបំព្រួញនូវតិកបទ ៦៦ និងទុកបទ២០០។]

[១] ការសង្កេត: [សង្កេត: មាន ៤ គឺ ក- ជាតិសង្កហៈ (សង្កេតដោយ
ជាតិ) តួយ៉ាងជាតិក្សត្រ ជាតិព្រាហ្មណ៍ ជាតិអ្នកជួញប្រៃ ជាតិអ្នកគ្រូ ឬក៏ ធម៌
ទាំង ៣ នេះ គឺ សម្មាវាចា សម្មាកម្មន្តោ សម្មាអាជីវោ សង្កេតចូលក្នុងសីលក្ខន្ធា
ខ- សញ្ញាតិសង្កហៈ (សង្កេតរួមជាតិ) តួយ៉ាងជាតិអ្នកដែនកោសល ជាតិអ្នក
ដែនមគធៈ ឬក៏ ធម៌ទាំង ៣នេះ គឺ សម្មាវាយាមោ សម្មាសតិ សម្មាសមាធិ
សង្កេតចូលក្នុងសមាធិក្ខន្ធា។ គ- កិរិយាសង្កហៈ (សង្កេតតាមអំពើដែលគេ
ធ្វើរួចមកហើយ) តួយ៉ាងអ្នកជិះដំរី អ្នកជិះសេះ អ្នកជិះរថ ឬក៏ ធម៌ទាំង ២នេះ
គឺ សម្មាទិដ្ឋិ និងសម្មាសង្កប្បោ សង្កេតចូលក្នុងបញ្ញាខន្ធា។ ឃ- គណនសង្កហៈ

(សង្គ្រោះដោយការរាប់) តួយ៉ាងចក្ខុយតនៈ រាប់ជារូបក្ខន្ធជាដើម។ អដ្ឋកថា។]

ការមិនសង្គ្រោះ ការមិនសង្គ្រោះ មួយអន្លើដោយការសង្គ្រោះ ការសង្គ្រោះ
មួយអន្លើដោយការមិនសង្គ្រោះ ការសង្គ្រោះ មួយអន្លើដោយការសង្គ្រោះ ការមិន
សង្គ្រោះ មួយអន្លើដោយការមិនសង្គ្រោះ ការប្រកបព្រម ការប្រាសចេញ ការ
ប្រាសចេញ មួយអន្លើដោយការប្រកបព្រម ការប្រកបព្រម មួយអន្លើដោយការ
ប្រាសចេញ ការប្រកបព្រម មួយអន្លើដោយការប្រកបព្រម ការប្រាសចេញ
មួយអន្លើដោយការប្រាសចេញ ការប្រកបព្រម និងការប្រាសចេញ
មួយអន្លើដោយការសង្គ្រោះ ការសង្គ្រោះ និងការមិនសង្គ្រោះ មួយអន្លើដោយការ
ប្រកបព្រម ការប្រកបព្រម និងការប្រាសចេញ មួយអន្លើដោយការមិនសង្គ្រោះ
ការសង្គ្រោះ និងការមិនសង្គ្រោះ មួយអន្លើដោយការប្រាសចេញ។ ខន្ធ៥
អាយតនៈ១២ ធាតុ១៨ សច្ចៈ៤ ឥន្ទ្រិយ២២ បដិច្ចសមុប្បាទ សតិប្បដ្ឋាន៤ សម្ម
ប្បធាន៤ ឥទ្ធិបាទ៤ ឈាន៤ អប្បមញ្ញ៤ ឥន្ទ្រិយ៥ ពលៈ៥ ពោជ្ឈង្គ៧ មគ្គមាន
អង្គ៨ ដ៏ប្រសើរ ផស្សៈ វេទនា សញ្ញា ចេតនា ចិត្ត អធិមោក្ខ (ការជឿស៊ប់)
មនសិការ (ការធ្វើទុកក្នុងចិត្ត)។ ការសង្គ្រោះដោយបទ ៣ [បទ៣ គឺ ខន្ធ ធាតុ
អាយតនៈ។] ការមិនសង្គ្រោះដោយបទ៣ ការសមប្រកបដោយបទ ៤ [បទ ៤ គឺ
អរូបក្ខន្ធទាំង ៤។ អដ្ឋកថា។] ការប្រាសចេញចាកបទ៤។ ធម៌មានចំណែកស្មើ
ធម៌មានចំណែកមិនស្មើ។ ធម្មសង្គណិទាំងអស់ ជាមាតិកានៃធាតុកថា។

ចប់មាតិកា។

សង្គហាសង្គហបទនិទ្ទេស

[២] រូបក្ខន្ធសង្គ្រោះដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន។
រូបក្ខន្ធសង្គ្រោះដោយខន្ធទ អាយតនៈ១១ ធាតុ១១។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌
ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធធ អាយតនៈ១ ធាតុ៧។

[៣] វេទនាខន្ធសង្គ្រោះដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុ
ប៉ុន្មាន។ វេទនាខន្ធសង្គ្រោះដោយខន្ធទ អាយតនៈ១ ធាតុ១។ មិនសង្គ្រោះដោយ
ធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធធ អាយតនៈ១១ ធាតុ១៧។

[៤] សញ្ញាខន្ធសង្គ្រោះដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន។
សញ្ញាខន្ធសង្គ្រោះដោយខន្ធទ អាយតនៈ១ ធាតុ១។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌
ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធធ អាយតនៈ១១ ធាតុ១៧។

[៥] សង្ខារក្ខន្ធសង្គ្រោះដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន។
សង្ខារក្ខន្ធសង្គ្រោះដោយខន្ធទ អាយតនៈ១ ធាតុ១។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌
ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធធ អាយតនៈ១១ ធាតុ១៧។

[៦] វិញ្ញាណក្ខន្ធសង្គ្រោះដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន។
វិញ្ញាណក្ខន្ធសង្គ្រោះដោយខន្ធទ អាយតនៈ១ ធាតុ៧។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌
ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធធ អាយតនៈ១១ ធាតុ១១។

[៧] រូបក្ខន្ធនិងវេទនាខន្ធសង្គ្រោះដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុ
ប៉ុន្មាន។ រូបក្ខន្ធនិងវេទនាខន្ធសង្គ្រោះដោយខន្ធទ អាយតនៈ១១ ធាតុ១១។
មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធធ អាយតនៈ១ ធាតុ៧។

[៨] រូបក្ខន្ធនិងសញ្ញាខន្ធសង្គ្រោះដោយខន្ធទ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១១។ មិន

សង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧។

[៩] រូបក្ខន្ធនិងសង្ខារក្ខន្ធសង្គ្រោះដោយខន្ធ២ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១១។ មិន

សង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧។

[១០] រូបក្ខន្ធនិងវិញ្ញាណក្ខន្ធសង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨។

មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ។

[១១] រូបក្ខន្ធពេទនាខន្ធនិងសញ្ញាខន្ធសង្គ្រោះដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈ

ប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន។ រូបក្ខន្ធពេទនាខន្ធនិងសញ្ញាខន្ធសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១១។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧។

[១២] រូបក្ខន្ធពេទនាខន្ធនិងសង្ខារក្ខន្ធសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១១

ធាតុ ១១។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧។

[១៣] រូបក្ខន្ធពេទនាខន្ធនិងវិញ្ញាណក្ខន្ធសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣

អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ។

[១៤] រូបក្ខន្ធពេទនាខន្ធសញ្ញាខន្ធនិងសង្ខារក្ខន្ធសង្គ្រោះដោយខន្ធ

ប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន។ រូបក្ខន្ធពេទនាខន្ធសញ្ញាខន្ធនិង

សង្ខារក្ខន្ធសង្គ្រោះដោយខន្ធធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១១។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌
ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធទ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧។

[១៥] រូបក្ខន្ធពេទនាខន្ធសញ្ញាខន្ធនិងវិញ្ញាណក្ខន្ធសង្គ្រោះដោយខន្ធធ ៤
អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធទ
១ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយ
ធាតុណាមួយឡើយ។

[១៦] រូបក្ខន្ធពេទនាខន្ធសញ្ញាខន្ធសង្ខារក្ខន្ធនិងវិញ្ញាណក្ខន្ធសង្គ្រោះ
ដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន។ រូបក្ខន្ធពេទនាខន្ធសញ្ញាខន្ធសង្ខារក្ខន្ធនិងវិញ្ញាណក្ខន្ធសង្គ្រោះដោយខន្ធធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨។ មិន
សង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធនាមួយ មិនមែន
មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយ
ឡើយ។

[១៧] បញ្ចក្ខន្ធសង្គ្រោះដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុ
ប៉ុន្មាន។ បញ្ចក្ខន្ធសង្គ្រោះដោយខន្ធធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨។ មិនសង្គ្រោះ
ដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធនាមួយ មិនមែនមិន
សង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ។

[១៨] ចក្ខាយតនៈសង្គ្រោះដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុ
ប៉ុន្មាន។ ចក្ខាយតនៈសង្គ្រោះដោយខន្ធទ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១។ មិនសង្គ្រោះ
ដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧។

[១៩] សោតាយតនៈ ឃានាយតនៈ ជិវ្ហាយតនៈ កាយាយតនៈ រូបាយតនៈ
សទ្ធាយតនៈ គន្ធាយតនៈ រសាយតនៈ ផោដ្ឋញ្ញាយតនៈ សង្ក្រោះដោយខន្ធ ១
អាយតនៈ ១ ធាតុ ១។ មិនសង្ក្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្ក្រោះដោយខន្ធ ៤
អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧។

[២០] មនាយតនៈ សង្ក្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧។ មិន
សង្ក្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្ក្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១១។

[២១] ធម្មាយតនៈ រៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ
សង្ក្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១។ មិនសង្ក្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិន
សង្ក្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧។

[២២] ចក្ខាយតនៈ និងសោតាយតនៈ សង្ក្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ
២ ធាតុ ២។ មិនសង្ក្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្ក្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ
១០ ធាតុ ១៦។

[២៣] ចក្ខាយតនៈ និងឃានាយតនៈ ១ ចក្ខាយតនៈ និងជិវ្ហាយតនៈ ១
ចក្ខាយតនៈ និងកាយាយតនៈ ១ ចក្ខាយតនៈ និងរូបាយតនៈ ១ ចក្ខាយតនៈ
និងសទ្ធាយតនៈ ១ ចក្ខាយតនៈ និងគន្ធាយតនៈ ១ ចក្ខាយតនៈ និង
រសាយតនៈ ១ ចក្ខាយតនៈ និងផោដ្ឋញ្ញាយតនៈ ១ សង្ក្រោះដោយខន្ធ ១
អាយតនៈ ២ ធាតុ ២។ មិនសង្ក្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្ក្រោះដោយខន្ធ ៤
អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦។

[២៤] ចក្ខាយតនៈ និងមនាយតនៈ សង្ក្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ២

ធាតុ ៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ
១០ ធាតុ១០។

[២៥] ចក្ខុយតនៈ និងធម្មាយតនៈ រៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ
ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២។ មិនសង្គ្រោះ
ដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦។

[២៦] អាយតនៈ ១២ សង្គ្រោះដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុ
ប៉ុន្មាន។ អាយតនៈ ១២ រៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ
សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។
មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈ
ណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ។

[២៧] ចក្ខុធាតុ សង្គ្រោះដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុ
ប៉ុន្មាន។ ចក្ខុធាតុ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១។ មិនសង្គ្រោះ
ដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧។

[២៨] សោតធាតុ ឃានធាតុ ជិវ្ហាធាតុ កាយធាតុ រូបធាតុ សទ្ធាតុ គន្ធុ
ធាតុ រសធាតុ ដោង្គព្វធាតុ ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ សោតវិញ្ញាណធាតុ ឃានវិញ្ញាណធាតុ
ជិវ្ហាវិញ្ញាណធាតុ កាយវិញ្ញាណធាតុ មនោធាតុ មនោវិញ្ញាណធាតុ សង្គ្រោះដោយ
ខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយ
ខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧។

[២៩] ធម្មធាតុ រៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ

សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិន
សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧។

[៣០] ចក្ខុធាតុ និងសោតធាតុ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ២ ធាតុ
២។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១០ ធាតុ
១៦។

[៣១] ចក្ខុធាតុ និងឃានធាតុ ១ ចក្ខុធាតុ និងជិវ្ហាធាតុ ១ ចក្ខុធាតុ
និងកាយធាតុ ១ ចក្ខុធាតុ និងរូបធាតុ ១ ចក្ខុធាតុ និងសទ្ធុធាតុ ១ ចក្ខុធាតុ
និងគន្ធុធាតុ ១ ចក្ខុធាតុ និងរសធាតុ ១ ចក្ខុធាតុ និងផោដ្ឋព្វធាតុ ១ សង្គ្រោះ
ដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះ
ដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦។

[៣២] ចក្ខុធាតុ និងចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ២
ធាតុ ២។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ
១០ ធាតុ ១៦។

[៣៣] ចក្ខុធាតុ និងសោតវិញ្ញាណធាតុ ១ ចក្ខុធាតុ និងឃានវិញ្ញាណ
ធាតុ ១ ចក្ខុធាតុ និងជិវ្ហាវិញ្ញាណធាតុ ១ ចក្ខុធាតុ និងកាយវិញ្ញាណធាតុ ១ ចក្ខុ
ធាតុ និងមនោធាតុ ១ ចក្ខុធាតុ និងមនោវិញ្ញាណធាតុ ១ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ២
អាយតនៈ ២ ធាតុ ២។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣
អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦។

[៣៤] ចក្ខុធាតុ និងធម្មធាតុ រៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពី

ខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌
ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦។

[៣៥] ធាតុទាំង ១៨ សង្គ្រោះដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុ
ប៉ុន្មាន។ ធាតុទាំង ១៨ រៀបលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ
សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។
មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈ
ណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ។

[៣៦] ទុក្ខសច្ច សង្គ្រោះដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុ
ប៉ុន្មាន។ ទុក្ខសច្ច សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨។ មិនសង្គ្រោះ
ដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិន
សង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ។

[៣៧] សមុទយសច្ច និងមគ្គសច្ច សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១
ធាតុ ១។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១
ធាតុ ១៧។

[៣៨] និរោធសច្ច មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណានីមួយឡើយ សង្គ្រោះដោយ
អាយតនៈ ១ ធាតុ ១។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥
អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧។

[៣៩] ទុក្ខសច្ច និងសមុទយសច្ច សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២
ធាតុ ១៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ

ណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ។

[៤០] ទុក្ខសច្ច និងមគ្គសច្ច សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធនាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ។

[៤១] ទុក្ខសច្ច និងនិរោធសច្ច រៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធនាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ។

[៤២] ទុក្ខសច្ច សមុទយសច្ច និងមគ្គសច្ច សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធនាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ។

[៤៣] ទុក្ខសច្ច សមុទយសច្ច និងនិរោធសច្ច រៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធនាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ។

[៤៤] ទុក្ខសច្ច សមុទយសច្ច មគ្គសច្ច និងនិរោធសច្ច រៀរលែង

ព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះ ដោយធាតុណាមួយឡើយ។

[៤៥] សច្ច ៤ សង្គ្រោះដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន។ សច្ច ៤ រៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះ ដោយខន្ធនាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិន សង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ។

[៤៦] ចក្ខុន្ត្រីយ សង្គ្រោះដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុ ប៉ុន្មាន។ ចក្ខុន្ត្រីយ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១។ មិនសង្គ្រោះ ដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧។

[៤៧] សោតិន្ត្រីយ ឃានិន្ត្រីយ ជិវ្ហិន្ត្រីយ កាយិន្ត្រីយ តត្ថិន្ត្រីយ បុរិសិន្ត្រីយ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិន សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧។

[៤៨] មនិន្ត្រីយ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧។ មិនសង្គ្រោះ ដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១១។

[៤៩] ជីវិតិន្ត្រីយ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១។ មិន សង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧។

[៥០] សុខិន្ទ្រិយ ទុក្ខិន្ទ្រិយ សោមនស្សិន្ទ្រិយ ទោមនស្សិន្ទ្រិយ ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ
សទ្ធិន្ទ្រិយ វិរិយិន្ទ្រិយ សតិន្ទ្រិយ សមាធិន្ទ្រិយ បញ្ញិន្ទ្រិយ អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិន្ទ្រិយ
អញ្ញិន្ទ្រិយ និងអញ្ញតារិន្ទ្រិយ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១។ មិន
សង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧។

[៥១] ចក្ខុន្ទ្រិយ និងសោតិន្ទ្រិយ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ២ ធាតុ
២។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១០ ធាតុ
១៦។

[៥២] ចក្ខុន្ទ្រិយ និងយានិន្ទ្រិយ ១ ចក្ខុន្ទ្រិយ និងជីវ្ហិន្ទ្រិយ ១ ចក្ខុន្ទ្រិយ
និងកាយិន្ទ្រិយ ១ ចក្ខុន្ទ្រិយ និងភត្តិន្ទ្រិយ ១ ចក្ខុន្ទ្រិយ និងបុរិសិន្ទ្រិយ ១ សង្គ្រោះ
ដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះ
ដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦។

[៥៣] ចក្ខុន្ទ្រិយ និងមនិន្ទ្រិយ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ២ ធាតុ
៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១០
ធាតុ ១០។

[៥៤] ចក្ខុន្ទ្រិយ និងជីវិតិន្ទ្រិយ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ២ ធាតុ
២។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១០
ធាតុ ១៦។

[៥៥] ចក្ខុន្ទ្រិយ និងសុខិន្ទ្រិយ ១ ចក្ខុន្ទ្រិយ និងទុក្ខិន្ទ្រិយ ១ ចក្ខុន្ទ្រិយ
និងសោមនស្សិន្ទ្រិយ ១ ចក្ខុន្ទ្រិយ និងទោមនស្សិន្ទ្រិយ ១ ចក្ខុន្ទ្រិយ និងឧបេ

ក្ដីឆ្មើយ ១ ចក្ខុឆ្មើយ និងសទ្ធិឆ្មើយ ១ ចក្ខុឆ្មើយ និងវិវិឃឆ្មើយ ១ ចក្ខុឆ្មើយ និង
សតិឆ្មើយ ១ ចក្ខុឆ្មើយ និងសមាធិឆ្មើយ ១ ចក្ខុឆ្មើយ និងបញ្ញាឆ្មើយ ១ ចក្ខុឆ្មើយ
និងអនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិឆ្មើយ ១ ចក្ខុឆ្មើយ និងអញ្ញាឆ្មើយ ១ ចក្ខុឆ្មើយ និង
អញ្ញាតារិឆ្មើយ ១ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២។ មិនសង្គ្រោះដោយ
ធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦។

[៥៦] ឥឆ្មើយ ២២ សង្គ្រោះដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុ
ប៉ុន្មាន។ ឥឆ្មើយ ២២ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ៧ ធាតុ ១៣។ មិនសង្គ្រោះ
ដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ៥ ធាតុ ៥។

[៥៧] អវិជ្ជា សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១។ មិនសង្គ្រោះ
ដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧។

[៥៨] សង្ខារ (កើតមាន) ព្រោះអវិជ្ជាជាបច្ច័យ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១
អាយតនៈ ១ ធាតុ ១។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤
អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧។

[៥៩] វិញ្ញាណ (កើតមាន) ព្រោះសង្ខារជាបច្ច័យ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១
អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤
អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១១។

[៦០] នាមរូប (កើតមាន) ព្រោះវិញ្ញាណជាបច្ច័យ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤
អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១១។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ
១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧។

[៦១] សឡាយតនៈ (កើតមាន) ព្រោះនាមរូបជាបច្ច័យ សង្គ្រោះដោយ
ខន្ធ ២ អាយតនៈ ៦ ធាតុ ១២។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះ
ដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ៦ ធាតុ ៦។

[៦២] ផស្សៈ (កើតមាន) ព្រោះសឡាយតនៈជាបច្ច័យ វេទនា
(កើតមាន) ព្រោះផស្សៈជាបច្ច័យ តណ្ហា (កើតមាន) ព្រោះវេទនាជាបច្ច័យ
ឧបាទាន (កើតមាន) ព្រោះតណ្ហាជាបច្ច័យ កម្មភព (កើតមាន) ព្រោះ
ឧបាទានជាបច្ច័យ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១។ មិនសង្គ្រោះ
ដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧។

[៦៣] ឧបបត្តិភព កាមភព សញ្ញាភព បញ្ចវេការភព សង្គ្រោះដោយ
ខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិន
សង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយឡើយ តែមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ទេ។

[៦៤] រូបភព សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ៥ ធាតុ ៨ ។ មិនសង្គ្រោះ
ដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយឡើយ តែមិនសង្គ្រោះ
ដោយអាយតនៈ ៧ ធាតុ ១០ ទេ។

[៦៥] អរូបភព នេវសញ្ញានាសញ្ញាភព ចតុវេការភព សង្គ្រោះដោយខន្ធ
៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ
១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦។

[៦៦] អសញ្ញាភព នឹងឯកវេការភព សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ២
ធាតុ ២។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១០

ធាតុ ១៦។

[៦៧] ជាតិ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ ជរា សង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ មរណៈ
សង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិន
សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧។

[៦៨] សេចក្តីសោក សេចក្តីខ្សឹកខ្សួល ទុក្ខ ទោមនស្ស ឧបាយាស សតិប្ប
ដ្ឋាន សម្មប្បធាន សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១។ មិនសង្គ្រោះដោយ
ធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧។

[៦៩] ភិទ្ធិបាទ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២។ មិនសង្គ្រោះ
ដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦។

[៧០] ឈាន សង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១។ មិនសង្គ្រោះ
ដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧។

[៧១] អប្បមញ្ញា ៤ តន្ត្រីយ ៥ ពលៈ ៥ ពោជ្ឈង្គ ៧ មគ្គមានអង្គ ៨ ង្គ
ប្រសើរ ផស្សៈ វេទនា សញ្ញា ចេតនា អធិមោក្ខ មនសិការ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១
អាយតនៈ ១ ធាតុ ១។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤
អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧។

[៧២] ចិត្ត សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧។ មិនសង្គ្រោះ
ដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១១។

[៧៣] ពួកធម៌ជាកុសល និងពួកធម៌ជាអកុសល សង្គ្រោះដោយខន្ធ
ប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន។ ពួកធម៌ជាកុសល និងពួកធម៌

ជាអកុសល សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌
ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦។

[៧៤] ពួកធម៌ជាអព្យាក្រឹត វៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពី
ខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌
ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយ
អាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ។

[៧៥] ពួកធម៌ប្រកបដោយសុខវេទនា ពួកធម៌ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា
សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៣។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។
មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៥។

[៧៦] ពួកធម៌ប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣
អាយតនៈ ២ ធាតុ ៧។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ២
អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១១។

[៧៧] ពួកធម៌ជាវិបាក សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៨។ មិន
សង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០។

[៧៨] ពួកធម៌មានវិបាកធម៌ជាប្រក្រតី និងពួកធម៌ដែលសៅហ្មងហើយ
ទាំងគួរដល់នូវសេចក្តីសៅហ្មង សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២។ មិន
សង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦។

[៧៩] ពួកធម៌មិនមែនជាវិបាក ទាំងមិនមែនមានវិបាកធម៌
ជាប្រក្រតី វៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ

៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៣។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ តែមិនសង្គ្រោះដោយធាតុ ៥ទេ។

[៨០] ពួកធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើមកាន់យក ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយឡើយ តែមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ទេ។

[៨១] ពួកធម៌ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើម មិនកាន់យក តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ៧ ធាតុ ៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយឡើយ តែមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈ ៥ ធាតុ ១០ ទេ។

[៨២] ពួកធម៌ ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើម មិនកាន់យក ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ពួកធម៌មិនសៅហ្មង ទាំងមិនគួរដល់នូវសេចក្តីសៅហ្មង រៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦។

[៨៣] ពួកធម៌មិនសៅហ្មង តែគួរដល់នូវសេចក្តីសៅហ្មង សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ

មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ។

[៨៤] ពួកធម៌ប្រកបដោយវិតក្កៈ និងប្រកបដោយវិចារៈ សង្គ្រោះដោយ
ខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៣។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយ
ខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៥។

[៨៥] ពួកធម៌មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ និងពួកធម៌
ប្រកបដោយបីតិ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២។ មិនសង្គ្រោះដោយ
ធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦។

[៨៦] ពួកធម៌មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ រៀរលែងព្រះនិព្វានជាអ
សង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៧។ មិន
សង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិន
សង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយឡើយ តែមិនសង្គ្រោះដោយធាតុ ១ ទេ។

[៨៧] ពួកធម៌ប្រកបដោយសុខ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ២
ធាតុ ៣។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ
១០ ធាតុ ១៥។

[៨៨] ពួកធម៌ប្រកបដោយឧបេក្ខា សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ២
ធាតុ ៧។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ
១០ ធាតុ ១១។

[៨៩] ពួកធម៌គួរលះដោយទស្សនៈ ពួកធម៌គួរលះដោយភាវនា ពួកធម៌
មានហេតុគួរលះដោយទស្សនៈ ពួកធម៌មានហេតុគួរលះដោយភាវនា ពួកធម៌

ដល់នូវការសន្សំកូនឡើង ពួកធម៌ដល់នូវការមិនសន្សំកូនឡើង ពួកធម៌ជា
របស់សេក្ខបុគ្គល ពួកធម៌ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ពួកធម៌ដល់នូវសភាពធំ
សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិន
សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦។

[៩០] ពួកធម៌មិនគួរលះដោយទស្សនៈ ទាំងមិនគួរលះដោយភាវនា ពួក
ធម៌មានហេតុមិនគួរលះដោយទស្សនៈ ទាំងមិនគួរលះដោយភាវនា ពួកធម៌
មិនដល់នូវការសន្សំកូនឡើង ទាំងមិនដល់នូវការមិនសន្សំកូនឡើង ពួក
ធម៌មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គល មិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល រៀរលែង
ព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២
ធាតុ ១៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ
ណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះ
ដោយធាតុណាមួយឡើយ។

[៩១] ពួកធម៌មានសភាពតូចឆ្មារ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២
ធាតុ ១៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ
ណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះ
ដោយធាតុណាមួយឡើយ។

[៩២] ពួកធម៌មិនមានប្រមាណ និងពួកធម៌ដ៏ឧត្តម រៀរលែង
ព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២
ធាតុ ២។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០

ធាតុ ១៦។

[៩៣] ពួកធម៌មានអារម្មណ៍តូចឆ្មារ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២
ធាតុ ៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០
ធាតុ ១០។

[៩៤] ពួកធម៌មានអារម្មណ៍ដល់នូវសភាពធំ ពួកធម៌មានអារម្មណ៍មិន
មានប្រមាណ ពួកធម៌ថោកទាប ពួកធម៌មានសភាពខុស និងទៀង ពួកធម៌
មានសភាពត្រូវ និងទៀង ពួកធម៌មានមគ្គជាអារម្មណ៍ ពួកធម៌មានមគ្គ
ជាហេតុ ពួកធម៌មានមគ្គជាអធិបតី សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ
២។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ
១៦។

[៩៥] ពួកធម៌ជាកណ្តាល សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨។
មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ
មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុ
ណាមួយឡើយ។

[៩៦] ពួកធម៌មិនទៀង រៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធ
ចេញសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌
ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយ
អាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ។

[៩៧] ពួកធម៌ដែលកើតឡើងហើយ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២

ធាតុ ១៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ
ណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះ
ដោយធាតុណាមួយឡើយ។

[៩៨] ពួកធម៌ដែលមិនទាន់កើតឡើង សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ៧
ធាតុ ៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធនាមួយ
ឡើយ តែមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈ ៥ ធាតុ ១០ ទេ។

[៩៩] ពួកធម៌ដែលប្រុងនឹងកើតឡើង សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ
១១ ធាតុ ១៧។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ
ណាមួយឡើយ តែមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ទេ។

[១០០] ពួកធម៌ជាអតីត ពួកធម៌ជាអនាគត ពួកធម៌ជាបច្ចុប្បន្ន ពួក
ធម៌ខាងក្នុង ពួកធម៌ខាងក្រៅ ពួកធម៌ទាំងខាងក្នុងទាំងខាងក្រៅ
សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។
មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធនាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈ
ណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ។

[១០១] ពួកធម៌ខាងក្រៅ រៀបលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធ
ចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌
ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធនាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយ
អាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ។

[១០២] ពួកធម៌មានអារម្មណ៍ជាអតីត និងពួកធម៌មានអារម្មណ៍ជា

អនាគត សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌
ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦។

[១០៣] ពួកធម៌មានអារម្មណ៍ជាបច្ចុប្បន្ន ពួកធម៌មានអារម្មណ៍
ខាងក្នុង ពួកធម៌មានអារម្មណ៍ខាងក្រៅ ពួកធម៌មានអារម្មណ៍ខាងក្នុង និង
ខាងក្រៅ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌
ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០។

[១០៤] ពួកធម៌ប្រកបដោយការឃើញ ទាំងប្រកបដោយការប៉ះពាល់
សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិន
សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧។

[១០៥] ពួកធម៌មិនប្រកបដោយការឃើញ តែប្រកបដោយការប៉ះពាល់
សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ៩ ធាតុ ៩។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិន
សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ៣ ធាតុ ៩។

[១០៦] ពួកធម៌មិនប្រកបដោយការឃើញ ទាំងមិនប្រកបដោយការ
ប៉ះពាល់ រៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥
អាយតនៈ ២ ធាតុ ៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះ
ដោយខន្ធណាមួយឡើយ តែមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ទេ។

[១០៧] ពួកធម៌ជាហេតុ ពួកធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹង
ហេតុ ពួកធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ
១ ធាតុ ១។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ

១១ ឆាតុ ១៧។

[១០៨] ពួកធម៌មិនមែនហេតុ ពួកធម៌មិនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ពួកធម៌ប្រាសចាកហេតុ ពួកធម៌មិនមែនហេតុ ទាំងមិនប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ វៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ឆាតុ ១៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយឆាតុណាមួយឡើយ។

[១០៩] ពួកធម៌ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ពួកធម៌ប្រកបដោយហេតុ ពួកធម៌គ្រាន់តែប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ តែមិនមែនហេតុ ពួកធម៌គ្រាន់តែប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនហេតុ ពួកធម៌មិនមែនហេតុ តែប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ឆាតុ ២។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ឆាតុ ១៦។

[១១០] ពួកធម៌ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងបច្ច័យ ពួកធម៌ជាសង្ខតៈ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ឆាតុ ១៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយឆាតុណាមួយឡើយ។

[១១១] ពួកធម៌មិនមានបច្ច័យ ពួកធម៌ជាអសង្ខតៈ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយឡើយ តែសង្គ្រោះដោយអាយតនៈ ១១ ឆាតុ ១។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១ ឆាតុ ១៧។

[១១២] ពួកធម៌ប្រកបដោយការឃើញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧។

[១១៣] ពួកធម៌មិនប្រកបដោយការឃើញ រៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយឡើយ តែមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ទេ។

[១១៤] ពួកធម៌ប្រកបដោយការប៉ះពាល់ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៨។

[១១៥] ពួកធម៌មិនប្រកបដោយការប៉ះពាល់ រៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយឡើយ តែមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ទេ។

[១១៦] ពួកធម៌មានរូប សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១១។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧។

[១១៧] ពួកធម៌មិនមានរូប រៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០។

[១១៨] ពួកធម៌ជាលោកិយ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុ ណាមួយឡើយ។

[១១៩] ពួកធម៌ជាលោកុត្តរ រៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពី ខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦។

[១២០] ពួកធម៌ដែលគប្បីដឹងដោយវិញ្ញាណណានីមួយ ពួកធម៌ដែលមិន គប្បីដឹងដោយវិញ្ញាណណានីមួយ រៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធ ចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយ អាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ។

[១២១] ពួកធម៌ជាអាសវៈ ពួកធម៌ជាអាសវៈ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹង អាសវៈ ពួកធម៌ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧ ទេ។

[១២២] ពួកធម៌មិនមែនអាសវៈ ពួកធម៌ប្រាសចាកអាសវៈ រៀរលែង ព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ

ណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះ
ដោយធាតុណាមួយឡើយ។

[១២៣] ពួកធម៌ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ ពួកធម៌គ្រាន់តែ
ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ តែមិនមែនអាសវៈ ពួកធម៌ប្រាសចាកអាសវៈ តែ
ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨។ មិន
សង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធលាមួយ មិនមែនមិន
សង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ។

[១២៤] ពួកធម៌មិនមែនអាសវៈ ពួកធម៌ប្រាសចាកអាសវៈ ទាំង
មិនមែនជាអាសវៈ រៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះ
ដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះ
ដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦។

[១២៥] ពួកធម៌ប្រកបដោយអាសវៈ ពួកធម៌គ្រាន់តែប្រកបដោយ
អាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២។ មិន
សង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦។

[១២៦] ពួកធម៌ជាសញ្ញាជនៈ ពួកធម៌ជាគន្លុះ ពួកធម៌ជាឱយៈ ពួកធម៌
ជាយោគៈ ពួកធម៌ជានិរវណៈ ពួកធម៌ជាបរាមាសៈ ពួកធម៌ជាបរាមាសៈ ទាំង
បរាមាសៈស្នាបអង្កែលផង សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១។ មិន
សង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧។

[១២៧] ពួកធម៌មិនមែនបរាមាសៈ ពួកធម៌ប្រាសចាកបរាមាសៈ

រៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥
អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះ
ដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិន
សង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ។

[១២៨] ពួកធម៌ដែលបរាមាសៈស្នាបអង្កែល ពួកធម៌ដែលគ្រាន់តែបរា
មាសៈស្នាបអង្កែល តែមិនមែនជាបរាមាសៈ ពួកធម៌ប្រាសចាកបរាមាសៈ តែ
បរាមាសៈស្នាបអង្កែល សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨។ មិន
សង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែន
មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយ
ឡើយ។

[១២៩] ពួកធម៌ដែលបរាមាសៈមិនស្នាបអង្កែល ពួកធម៌ប្រាសចាកបរា
មាសៈ ពួកធម៌ដែលបរាមាសៈមិនស្នាបអង្កែល រៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ
ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២។ មិនសង្គ្រោះ
ដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦។

[១៣០] ពួកធម៌ប្រកបដោយបរាមាសៈ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២
ធាតុ ២។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០
ធាតុ ១៦។

[១៣១] ពួកធម៌ប្រកបដោយអារម្មណ៍ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២
ធាតុ ៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០

ធាតុ ១០១

[១៣២] ពួកធម៌មិនមានអារម្មណ៍ វៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១១។ មិនសង្គ្រោះ ដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧។

[១៣៣] ពួកធម៌ គឺចិត្ត សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១១។

[១៣៤] ពួកធម៌មិនមែនចិត្ត វៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពី ខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១១។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧។

[១៣៥] ពួកធម៌ គឺចេតនិក ពួកធម៌ប្រកបដោយចិត្ត ពួកធម៌ច្រឡំ ដោយចិត្ត សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧។

[១៣៦] ពួកធម៌មិនមែនចេតនិក វៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨។ មិនសង្គ្រោះ ដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ តែមិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយ អាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ។

[១៣៧] ពួកធម៌ប្រាសចាកចិត្ត ពួកធម៌មិនច្រឡំដោយចិត្ត វៀរលែង ព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១១

ធាតុ ១១។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១

ធាតុ ៧។

[១៣៨] ពួកធម៌មានចិត្តជាសមុដ្ឋាន សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ៦

ធាតុ ៦។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ៦

ធាតុ ១២។

[១៣៩] ពួកធម៌មិនមែនតាំងឡើងដោយចិត្ត ពួកធម៌មិនកើត

ជាមួយនឹងចិត្ត ពួកធម៌មិនប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត រៀបលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខ

តៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨។ មិន

សង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ តែមិនមែនមិនសង្គ្រោះ

ដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ។

[១៤០] ពួកធម៌កើតជាមួយនឹងចិត្ត ពួកធម៌ប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត

សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិន

សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧។

[១៤១] ពួកធម៌ដែលច្រឡំ ទាំងតាំងឡើងដោយចិត្ត ពួកធម៌ដែលច្រឡំ

ទាំងតាំងឡើង ទាំងកើតជាមួយនឹងចិត្ត ពួកធម៌ដែលច្រឡំ ទាំងតាំងឡើង

ទាំងប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១។ មិន

សង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧។

[១៤២] ពួកធម៌ដែលមិនច្រឡំ ទាំងមិនតាំងឡើងដោយចិត្ត ពួកធម៌

ដែលមិនច្រឡំ ទាំងមិនតាំងឡើង ទាំងមិនកើតជាមួយនឹងចិត្ត ពួកធម៌ដែល

មិនច្រឡំ ទាំងមិនតាំងឡើង ទាំងមិនប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត វៀរលែងព្រះនិព្វាន
ជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨។
មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ តែមិនមែនមិន
សង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ។

[១៤៣] ពួកធម៌ខាងក្នុង សង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ៦ ធាតុ ១២។
មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ៦ ធាតុ ៦។

[១៤៤] ពួកធម៌ខាងក្រៅ វៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធ
ចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ៦ ធាតុ ៦។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌
ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ៦ ធាតុ ១២។

[១៤៥] ពួកធម៌ដែលប្រកាន់មាំ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០
ធាតុ ១០។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២
ធាតុ ៨។

[១៤៦] ពួកធម៌ដែលមិនប្រកាន់មាំ វៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ
ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ៣ ធាតុ ៩។ មិនសង្គ្រោះ
ដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធលាមួយឡើយ តែមិនសង្គ្រោះ
ដោយអាយតនៈ ៩ ធាតុ ៩ ទេ។

[១៤៧] ពួកធម៌ដែលកម្មក្តីលេស មានតណ្ហាជាដើម កាន់យក សង្គ្រោះ
ដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែន
មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធលាមួយឡើយ តែមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១

[១៤៨] ពួកធម៌ ដែលកម្មក្តីលេសមានតណ្ហាជាដើមមិនកាន់យក រៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ៧ ធាតុ ៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះ ដោយខន្ធណាមួយឡើយ តែមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈ ៥ ធាតុ ១០ ទេ។

[១៤៩] ពួកធម៌ដែលប្រកាន់មាំ ពួកធម៌ជាកិលេស ពួកធម៌ជាកិលេស ទាំងគួរដល់នូវសេចក្តីសៅហ្មង ពួកធម៌ជាកិលេស ទាំងជាសភាវៈសៅហ្មងហើយ ពួកធម៌ជាកិលេស ទាំងប្រកបដោយកិលេស សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧។

[១៥០] ពួកធម៌មិនមែនកិលេស ពួកធម៌មិនសៅហ្មងហើយ ពួកធម៌ ប្រាសចាកកិលេស រៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះ ដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈ ណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ។

[១៥១] ពួកធម៌គួរដល់នូវសេចក្តីសៅហ្មង ពួកធម៌គ្រាន់តែគួរដល់នូវ សេចក្តីសៅហ្មង តែមិនមែនកិលេស ពួកធម៌ប្រាសចាកកិលេស តែគួរដល់នូវ សេចក្តីសៅហ្មង សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨។ មិនសង្គ្រោះ ដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិន

សង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ។

[១៥២] ពួកធម៌មិនគួរដល់នូវសេចក្តីសៅហ្មង ពួកធម៌ប្រាសចាក
កិលេស ពួកធម៌មិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង រៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ
ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២។ មិនសង្គ្រោះ
ដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦។

[១៥៣] ពួកធម៌ដែលសៅហ្មងហើយ ពួកធម៌ប្រកបដោយកិលេស ពួក
ធម៌ដែលសៅហ្មងហើយ តែមិនមែនជាកិលេស ពួកធម៌ដែលគ្រាន់តែ
ប្រកបដោយកិលេស តែមិនមែនជាកិលេស សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២
ធាតុ ២។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០
ធាតុ ១៦។

[១៥៤] ពួកធម៌គួរលះដោយទស្សនៈ (ការឃើញនូវព្រះនិព្វានដំបូង គឺ
សោតាបត្តិមគ្គ) ពួកធម៌គួរលះដោយភាវនា គឺ មគ្គ ៣ ខាងលើ ពួកធម៌
មានហេតុគួរលះដោយទស្សនៈ ពួកធម៌មានហេតុគួរលះដោយភាវនា សង្គ្រោះ
ដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះ
ដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦។

[១៥៥] ពួកធម៌មិនគួរលះដោយទស្សនៈ ពួកធម៌មិនគួរលះដោយភាវនា
ពួកធម៌មានហេតុមិនគួរលះដោយទស្សនៈ ពួកធម៌មានហេតុមិនគួរលះដោយ
ភាវនា រៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥
អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះ

ដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ។

[១៥៦] ពួកធម៌ប្រកបដោយវិតក្កៈ ពួកធម៌ប្រកបដោយវិចារៈ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៣។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៥។

[១៥៧] ពួកធម៌មិនមានវិតក្កៈ ពួកធម៌មិនមានវិចារៈ វៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៧។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយឡើយ តែមិនសង្គ្រោះដោយធាតុ ១ ទេ។

[១៥៨] ពួកធម៌ប្រកបដោយបីតិ ពួកធម៌ច្រឡំដោយបីតិ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦។

[១៥៩] ពួកធម៌មិនមានបីតិ ពួកធម៌មិនច្រឡំដោយបីតិ ពួកធម៌មិនប្រកបដោយសុខ វៀរលែងព្រះនិព្វាន ជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ។

[១៦០] ពួកធម៌ច្រឡំដោយសុខ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ២ ធាតុ

៣។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ១០
ធាតុ ១៥។

[១៦១] ពួកធម៌ច្រឡំដោយឧបេក្ខា សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ២
ធាតុ ៧។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ
១០ ធាតុ ១១។

[១៦២] ពួកធម៌មិនច្រឡំដោយឧបេក្ខា វៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ
ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៣។ មិនសង្គ្រោះ
ដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះ
ដោយអាយតនៈណាមួយឡើយ តែមិនសង្គ្រោះដោយធាតុ ៥។

[១៦៣] ពួកធម៌ជាកាមាវចរ ពួកធម៌ជាបរិយាបន្នៈ (រាប់បញ្ចូលក្នុង
វដ្តៈ) ពួកធម៌ជាសឧត្តរៈ (ប្រកបដោយការរើខ្ពង់ឡើង) សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥
អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះ
ដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិន
សង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ។

[១៦៤] ពួកធម៌មិនមែនកាមាវចរ ពួកធម៌ជាអបរិយាបន្នៈ (មិនរាប់
បញ្ចូលក្នុងវដ្តៈ) ពួកធម៌ជាអនុត្តរៈ (មិនប្រកបដោយការរើខ្ពង់ឡើង) វៀរលែង
ព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២
ធាតុ ២។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០
ធាតុ ១៦។

[១៦៥] ពួកធម៌ជារូបារាម ពួកធម៌ជាអរូបារាម ពួកធម៌ជាគ្រឿងចេញ
ចាកវដ្តៈ ពួកធម៌ទៀង ពួកធម៌ដែលប្រកបដោយសត្រូវ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤
អាយតនៈ ២ ធាតុ ២។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១
អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦។

[១៦៦] ពួកធម៌មិនមែនជារូបារាម ពួកធម៌មិនមែនជាអរូបារាម ពួក
ធម៌មិនមែនជាគ្រឿងចេញចាកវដ្តៈ ពួកធម៌មិនទៀង ពួកធម៌មិនមែនជាស
ត្រូវ សង្គ្រោះដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន។ ពួកធម៌មិនមែន
ជាសត្រូវ រឿរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ
៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិន
សង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ
មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ។

ចប់ សង្គហាសង្គហបទនិទ្ទេស។

សង្គហិតេន អសង្គហិតបទនិទ្ទេស

[១៦៧] ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយចក្ខាយតនៈ។ បេ។ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយ
ផោដ្ឋព្វាយតនៈ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយចក្ខុធាតុ។ បេ។ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះ
ដោយផោដ្ឋព្វធាតុ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិន
សង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈ
ប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន។ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ
៨។

[១៦៨] ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយសោតវិញ្ញាណធាតុ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយឃានវិញ្ញាណធាតុ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយជិវ្ហាវិញ្ញាណធាតុ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយកាយវិញ្ញាណធាតុ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយមនោធាតុ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយមនោវិញ្ញាណធាតុ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១២។

[១៦៩] ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយចក្ខុន្ត្រីយ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយសោតិ្តន្ត្រីយ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយឃានិ្តន្ត្រីយ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយជិវ្ហាន្ត្រីយ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយកាយិ្តន្ត្រីយ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយតតិ្តន្ត្រីយ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយបុរិសិ្តន្ត្រីយ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៨។

[១៧០] ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយអសញ្ញាភព ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយភពមានខន្ធ ១ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ៣ ធាតុ ៩។

[១៧១] ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយសេចក្តីខ្សឹកខ្សួល ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយពួកធម៌ប្រកបដោយការឃើញ ទាំងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌នោះ

មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៨។

[១៧២] ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយពួកធម៌ មិនប្រកបដោយការឃើញ តែ
ប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ
មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ
១០ ធាតុ ១៦។

[១៧៣] ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយពួកធម៌ ប្រកបដោយការឃើញ ដោយខន្ធ
សង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួក
ធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៨។

[១៧៤] ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយពួកធម៌ប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ពួកធម៌ណា
សង្គ្រោះដោយពួកឧបាទាធម៌ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតន
សង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌ទាំងនោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ
ប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន។ ពួកធម៌ទាំងនោះ មិនសង្គ្រោះដោយ
ខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ១៧។

អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៧ ឥន្ទ្រិយ ៧ អសញ្ញាភព ឯកវេការភព សេចក្តី
ខ្សឹកខ្សួល ធម្មជាតិប្រកបដោយការឃើញ ទាំងប្រកបដោយការប៉ះពាល់
និងធម្មជាតិមិនប្រកបដោយការឃើញ ឈ្មោះថា សប្បដិយធម៌ ឈ្មោះថា
ឧបាទាធម៌ទៀតផង។

ចប់ សង្គហិតេន អសង្គហិតបទនិទ្ទេស។

អសង្គហិតេន សង្គហិតបទនិទ្ទេស

[១៧៥] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយវេទនាខន្ធ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយសញ្ញាខន្ធ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយសង្ខារក្នុងខន្ធ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយសមុទយសច្ច ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយមគ្គសច្ច ដោយខន្ធសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ធម៌ទាំងនោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន។ ពួកធម៌នោះ រៀរលែងព្រះនិព្វាន ជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១។

[១៧៦] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយនិរោធសច្ច ដោយខន្ធសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១។

[១៧៧] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយជីវិតិន្ទ្រិយ ដោយខន្ធសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌នោះ រៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១។

[១៧៨] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយភត្តិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយបុរិសិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយសុខិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយទុក្ខិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយសោមនស្សិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយទោមនស្សិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយឧបេក្ខិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយសទ្ធិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយវិរិយិន្ទ្រិយ

ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយសតិស្រ្តីយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយ
សមាធិស្រ្តីយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយបញ្ញាស្រ្តីយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះ
ដោយអនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិស្រ្តីយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយអញ្ញាស្រ្តីយ ពួកធម៌
ណា មិនសង្គ្រោះដោយអញ្ញាតារិស្រ្តីយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយអវិជ្ជា ពួក
ធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយសង្ខារ ព្រោះអវិជ្ជាជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះ
ដោយផស្សៈ ព្រោះសឡាយតនៈជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយវេទនា
ព្រោះផស្សៈជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយតណ្ហា ព្រោះវេទនាជាបច្ច័យ
ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយឧបាទាន ព្រោះតណ្ហាជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា មិន
សង្គ្រោះដោយកម្មភព ព្រោះឧបាទានជាបច្ច័យ ដោយខន្ធសង្កហៈ សង្គ្រោះដោយ
អាយតនសង្កហៈ សង្គ្រោះដោយធាតុសង្កហៈ ពួកធម៌ទាំងនោះ រៀរលែង
ព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១
ធាតុ ១។

[១៧៩] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយជាតិ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយជរា
ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយមរណៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយឈាន
ដោយខន្ធសង្កហៈ សង្គ្រោះដោយអាយតនសង្កហៈ សង្គ្រោះដោយធាតុសង្កហៈ
ពួកធម៌នោះ រៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយ
ខន្ធ ២ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១។

[១៨០] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយសេចក្តីសោក ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះ
ដោយទុក្ខ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយទោមនស្ស ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះ

ដោយឧបាយាស: (សេចក្តីតានតឹងចិត្ត) ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយសតិប្ប
ដ្ឋាន ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយសម្មប្បធាន ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយ
អប្បមញ្ញា ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយតន្ត្រីយ ៥ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះ
ដោយពល: ៥ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពោជ្ឈង្គ ៧ ពួកធម៌ណា មិន
សង្គ្រោះដោយមគ្គមានអង្គ ៨ ដំប្រសើរ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយផស្សៈ
ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយវេទនា ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយសញ្ញា ពួក
ធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយចេតនា ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយអធិមោក្ខ
(ការជឿស៊ប់) ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយមនសិការ (ការធ្វើទុកក្នុងចិត្ត)
ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ជាហេតុ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌
ជាហេតុ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌
ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ ដោយខន្ធសង្គហ: សង្គ្រោះដោយអាយតន
សង្គហ: សង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហ: ពួកធម៌នោះ រៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ
ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតន: ១ ធាតុ ១។

[១៨១] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌មិនមានបច្ច័យ ពួកធម៌ណា មិន
សង្គ្រោះដោយធម៌មិនមានបច្ច័យតាក់តែង ដោយខន្ធសង្គហ: សង្គ្រោះដោយ
អាយតនសង្គហ: សង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហ: ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤
អាយតន: ១ ធាតុ ១។

[១៨២] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ជាអាសវៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះ
ដោយធម៌ជាអាសវៈ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះ

ដោយធម៌ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ ដោយខន្ធសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយ
អាយតនសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌នោះ រៀរលែងព្រះនិព្វាន
ជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១។

[១៨៣] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ជាសញ្ញាជនៈ ពួកធម៌ណា មិន
សង្គ្រោះដោយធម៌ជាគន្លុះ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ជាឱយៈ ពួកធម៌
ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ជាយោគៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ជានិរវ
ណៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ជាបរាមាសៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះ
ដោយធម៌ជាបរាមាសៈ ទាំងជាធម្មជាតិដែលបរាមាសៈស្ថាបអង្កែលហើយ ដោយ
ខន្ធសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌
នោះ រៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣
អាយតនៈ ១ ធាតុ ១។

[១៨៤] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ជាចេតសិក ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះ
ដោយធម៌ប្រកបដោយចិត្ត ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ច្រឡំដោយចិត្ត
ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ច្រឡំ ទាំងតាំងឡើងអំពីចិត្ត ពួកធម៌ណា
មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលច្រឡំ ទាំងតាំងឡើង ទាំងកើតជាមួយនឹងចិត្ត ពួក
ធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលច្រឡំ ទាំងតាំងឡើង ទាំងប្រព្រឹត្តទៅ
តាមចិត្ត ដោយខន្ធសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយធាតុ
សង្គហៈ ពួកធម៌នោះ រៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ
សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១។

[១៨៥] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលកើតជាមួយនឹងចិត្ត ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត ដោយខន្ធសង្គហៈ តែសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណានីមួយ តែសង្គ្រោះដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១។

[១៨៦] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ជាឧបាទាន ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ជាកិលេស ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ជាកិលេស ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ជាកិលេស ទាំងជាធម៌សៅហ្មងហើយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ជាកិលេស ទាំងប្រកបដោយកិលេស ដោយខន្ធសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន។ ពួកធម៌នោះ រៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១។

ចប់ អសង្ខហិតេន សង្ខហិតបទនិទ្ទេស។

សង្ខហិតេន សង្ខហិតបទនិទ្ទេស

[១៨៧] ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយសមុទយសច្ច ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយមគ្គសច្ច ដោយខន្ធសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយធម៌ទាំងនោះ ដោយខន្ធសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន។ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១

អាយតនៈ ១ ធាតុ ១។

[១៨៨] ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយឥតិទ្ធិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយ
បុរិសិទ្ធិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយសុខិទ្ធិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយ
ទុក្ខិទ្ធិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយសោមនស្សិទ្ធិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយ
ទោមនស្សិទ្ធិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយឧបេក្ខិទ្ធិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះ
ដោយសទ្ធិទ្ធិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយវិរិយិទ្ធិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយ
សតិទ្ធិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយសមាធិទ្ធិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយ
បញ្ញិទ្ធិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយអនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិទ្ធិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា
សង្គ្រោះដោយអញ្ញិទ្ធិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយអញ្ញាតារិទ្ធិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា
សង្គ្រោះដោយអវិជ្ជា ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយសង្ខារ ព្រោះអវិជ្ជាជាបច្ច័យ ពួក
ធម៌ណា សង្គ្រោះដោយផស្សៈ ព្រោះសឡាយតនៈជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះ
ដោយតណ្ហា ព្រោះវេទនាជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយឧបាទាន ព្រោះ
តណ្ហាជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយកម្មភព ព្រោះឧបាទានជាបច្ច័យ ពួក
ធម៌ណា សង្គ្រោះដោយសោក ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយបរិទេវៈ ពួកធម៌ណា
សង្គ្រោះដោយទុក្ខ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយទោមនស្ស ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះ
ដោយឧបាយាសៈ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយសតិប្បដ្ឋាន ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះ
ដោយសម្មប្បធាន ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយអប្បមញ្ញា ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះ
ដោយឥទ្ធិន្ទ្រិយ ៥ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយពលៈ ៥ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយ
ពោជ្ឈង្គ ៧ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយមគ្គមានអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ពួកធម៌ណា

សង្គ្រោះដោយផស្សៈ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយចេតនា ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះ
ដោយអធិមោក្ខ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយមនសិការ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះ
ដោយធម៌ជាហេតុ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅ
ជាមួយនឹងហេតុ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ
ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយធម៌ជាអាសវៈ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយធម៌ជា
សញ្ញាជនៈ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយធម៌ជាគន្លុះ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយ
ធម៌ជាឱយៈ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយធម៌ជាយោគៈ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយ
ធម៌ជានិរវណៈ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយធម៌ជាបរាមាសៈ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះ
ដោយធម៌ជាឧបាទាន ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយធម៌ជាកិលេស ពួកធម៌ណា
សង្គ្រោះដោយធម៌ជាកិលេស ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះ
ដោយធម៌ជាកិលេស ទាំងជាធម៌សៅហ្មងហើយ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយធម៌
ជាកិលេស ទាំងប្រកបដោយកិលេស ដោយខន្ធសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយអាយតន
សង្គហៈ សង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយធម៌ទាំងនោះ
ដោយខន្ធសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ
ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន។ ពួកធម៌
នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១។

ចប់ សង្គហិតេន សង្គហិតបទនិទ្ទេស។

អសង្គហិតេន អសង្គហិតបទនិទ្ទេស

[១៨៩] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយរូបក្ខន្ធន្ត ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះ

ដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះ
ដោយធម៌ទាំងនោះ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិន
សង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធបុន្តាន
អាយតនៈបុន្តាន ធាតុបុន្តាន។ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១
អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧។

[១៩០] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយវេទនាខន្ធ ពួកធម៌ណា មិន
សង្គ្រោះដោយសញ្ញាខន្ធ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយសង្ខារក្ខន្ធ ដោយខន្ធ
សង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួក
ធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ២
អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧។

[១៩១] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយវិញ្ញាណក្ខន្ធ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះ
ដោយមនាយតនៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ។ ពួកធម៌
ណា មិនសង្គ្រោះដោយមនោធាតុ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយមនោវិញ្ញាណ
ធាតុ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយមនិន្រ្ទិយ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះ
ដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះ
ដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ
១១។

[១៩២] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយចក្ខាយតនៈ។ ពួកធម៌ណា មិន
សង្គ្រោះដោយផោដ្ឋព្វាយតនៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយចក្ខុធាតុ។ ពួក

ធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយផ្ទៃពង្សធាតុ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយ
អាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយ
ធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៨។

[១៩៣] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម្មាយតនៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះ
ដោយធម្មធាតុ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយតត្ថិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា មិន
សង្គ្រោះដោយបុរិសិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយជីវិតិន្ទ្រិយ ដោយខន្ធ
សង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួក
ធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១
អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧។

[១៩៤] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយសមុទយសច្ច ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះ
ដោយមគ្គសច្ច ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយនិរោធសច្ច ដោយខន្ធសង្គហៈ
មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌ណា
មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ
១១ ធាតុ ១៧។

[១៩៥] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយចក្ខុន្ទ្រិយ។ ហេ។ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះ
ដោយកាយិន្ទ្រិយ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិន
សង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌
នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៨។

[១៩៦] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយសុខិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយ

ទុក្ខិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយសោមនស្សិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា មិន
សង្គ្រោះដោយទោមនស្សិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយឧបេក្ខិន្ទ្រិយ ពួក
ធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយសទ្ធិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយវិវិធិន្ទ្រិយ
ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយសតិទ្រិយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយ
សមាធិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយបញ្ញិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះ
ដោយអនញ្ញតញ្ញស្សាមិតិទ្រិយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយអញ្ញិន្ទ្រិយ ពួកធម៌
ណា មិនសង្គ្រោះដោយអញ្ញតារិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយអវិជ្ជា ពួក
ធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយសង្ខារ ព្រោះអវិជ្ជាជាបច្ច័យ ដោយខន្ធសង្កហៈ មិន
សង្គ្រោះដោយអាយតនសង្កហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្កហៈ ពួកធម៌ណា មិន
សង្គ្រោះដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ
១១ ធាតុ ១៧។

[១៩៧] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយវិញ្ញាណ ព្រោះសង្ខារជាបច្ច័យ ដោយខន្ធ
សង្កហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្កហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្កហៈ ពួក
ធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤
អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១១។

[១៩៨] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយនាមរូប ព្រោះវិញ្ញាណជាបច្ច័យ ដោយខន្ធ
សង្កហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្កហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្កហៈ ពួក
ធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១
អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧។

[១៩៩] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយសឡាយតនៈ ព្រោះនាមរូបជាបច្ច័យ
ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុ
សង្គហៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះ
ដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១។

[២០០] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយផស្សៈ ព្រោះសឡាយតនៈជាបច្ច័យ ពួក
ធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយវេទនា ព្រោះផស្សៈជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះ
ដោយតណ្ហា ព្រោះវេទនាជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយឧបាទាន
ព្រោះតណ្ហាជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយកម្មភព ដោយខន្ធសង្គហៈ
មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌ណា
មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ២
អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧។

[២០១] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយអរូបភព ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយ
នេវសញ្ញានាសញ្ញាភព ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយចតុវេការភព ពួកធម៌ណា
មិនសង្គ្រោះដោយភិទ្ធិបាទ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតន
សង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌
ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០។

[២០២] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយអសញ្ញាភព ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះ
ដោយឯកវេការភព ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយជាតិ ពួកធម៌ណា មិន
សង្គ្រោះដោយជរា ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយមរណៈ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិន

សង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌ណា មិន
សង្គ្រោះដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១
ធាតុ ៧។

[២០៣] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយបរិទេវៈ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះ
ដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះ
ដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ
៨។

[២០៤] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយសោក ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយទុក្ខ
ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយទោមនស្ស ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយឧបាទា
យាសៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយសតិប្បដ្ឋាន ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោ
យសម្មប្បធាន ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយឈាន ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះ
ដោយអប្បមញ្ញា ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយតន្ត្រិយ ៥ ពួកធម៌ណា មិន
សង្គ្រោះដោយពលៈ ៥ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពោជ្ឈង្គ ៧ ពួកធម៌ណា
មិនសង្គ្រោះដោយមគ្គមានអង្គ ៨ ដំប្រសើរ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយផស្សៈ
ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយវេទនា ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយសញ្ញា ពួក
ធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយចេតនា ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយអធិមោក្ខ
ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយមនសិការ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយ
អាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយ
ធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧។

[២០៥] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយចិត្ត ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយ
អាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយ
ធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១១។

[២០៦] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ជាកុសល ពួកធម៌ណា មិន
សង្គ្រោះដោយពួកធម៌ជាអកុសល ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ដែល
ប្រកបដោយសុខវេទនា ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ដែល
ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ដែល
ប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ជាវិបាក
ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ពួកធម៌ណា មិន
សង្គ្រោះដោយពួកធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើម មិន
កាន់យក ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយ
ធម៌សៅហ្មង ទាំងគួរដល់នូវសេចក្តីសៅហ្មង ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួក
ធម៌មិនសៅហ្មង ទាំងមិនគួរដល់នូវសេចក្តីសៅហ្មង ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះ
ដោយពួកធម៌ប្រកបដោយវិតក្កៈ ទាំងប្រកបដោយវិចារៈ ពួកធម៌ណា មិន
សង្គ្រោះដោយពួកធម៌មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ពួកធម៌ណា មិន
សង្គ្រោះដោយពួកធម៌ប្រកបដោយបីតិ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌
ប្រកបដោយសុខ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ប្រកបដោយឧបេក្ខា
ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ដែលគួរលះដោយទស្សនៈ ពួកធម៌ណា
មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ដែលគួរលះដោយភាវនា ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះ

ដោយពួកធម៌មានហេតុគួរលះដោយទស្សនៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួក
ធម៌មានហេតុគួរលះដោយភាវនា ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ដែល
ដល់នូវការសន្សំ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ដែលដល់នូវការមិន
សន្សំ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ជារបស់សេក្ខបុគ្គល ពួកធម៌ណា
មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយ
ពួកធម៌ដល់នូវសភាពជាធំ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ប្រមាណ
មិនបាន ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌មានអារម្មណ៍តូចឆ្មារ ពួកធម៌
ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌មានអារម្មណ៍ដល់នូវសភាពធំ ពួកធម៌ណា មិន
សង្គ្រោះដោយពួកធម៌មានអារម្មណ៍ប្រមាណមិនបាន ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះ
ដោយពួកធម៌ថោកទាប ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ថ្លៃថ្នូរ ពួកធម៌
ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌មានសភាពខុស និងទៀង ពួកធម៌ណា មិន
សង្គ្រោះដោយពួកធម៌មានសភាពត្រូវ និងទៀង ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយ
ពួកធម៌មានមគ្គជាអារម្មណ៍ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌មានមគ្គ
ជាហេតុ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌មានមគ្គជាអធិបតី ពួកធម៌
ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌មានអារម្មណ៍ជាអតីត ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះ
ដោយពួកធម៌មានអារម្មណ៍ជាអនាគត ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌
មានអារម្មណ៍ជាបច្ចុប្បន្ន ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌មានអារម្មណ៍
ខាងក្នុង ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌មានអារម្មណ៍ខាងក្រៅ ពួក
ធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌មានអារម្មណ៍ទាំងខាងក្នុង ទាំងខាងក្រៅ

ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុ
សង្គហៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះ
ដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០។

[២០៧] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ប្រកបដោយការឃើញ ទាំង
ប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌មិន
ប្រកបដោយការឃើញ តែប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិន
សង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌ណា មិន
សង្គ្រោះដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២
ធាតុ ៨។

[២០៨] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ជាហេតុ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះ
ដោយពួកធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ពួកធម៌ណា មិន
សង្គ្រោះដោយពួកធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិន
សង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌ណា មិន
សង្គ្រោះដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ
១១ ធាតុ ១៧។

[២០៩] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ពួក
ធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ប្រកបដោយហេតុ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះ
ដោយពួកធម៌ គ្រាន់តែប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនហេតុ ពួកធម៌ណា មិន
សង្គ្រោះដោយពួកធម៌គ្រាន់តែប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ពួកធម៌

ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌មិនមែនហេតុ ដោយពួកធម៌ប្រព្រឹត្តទៅ
ជាមួយនឹងហេតុ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិន
សង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌
នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០។

[២១០] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ មិនមានបច្ច័យ ពួកធម៌ណា
មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ មិនមានបច្ច័យតាក់តែង ដោយខន្ធសង្គហៈ មិន
សង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌ណា មិន
សង្គ្រោះដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ
១១ ធាតុ ១៧។

[២១១] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ប្រកបដោយការឃើញ ពួកធម៌
ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិន
សង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌ណា មិន
សង្គ្រោះដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២
ធាតុ ៨។

[២១២] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌មានរូប ដោយខន្ធសង្គហៈ មិន
សង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌ណា មិន
សង្គ្រោះដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១
ធាតុ ៧។

[២១៣] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌មិនមានរូប ពួកធម៌ណា មិន

សង្គ្រោះដោយពួកធម៌ជាលោកុត្តរ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយ
អាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយ
ធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០។
[២១៤] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ជាអាសវៈ ពួកធម៌ណា មិន
សង្គ្រោះដោយពួកធម៌ជាអាសវៈ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ ពួកធម៌ណា
មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ ដោយខន្ធសង្គហៈ
មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌ណា
មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ២
អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧។

[២១៥] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌មិនមានអាសវៈ ពួកធម៌ណា
មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ប្រកបដោយអាសវៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយ
ពួកធម៌ គ្រាន់តែប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ពួកធម៌ណា មិន
សង្គ្រោះដោយពួកធម៌ ប្រាសចាកអាសវៈ ទាំងមិនមានអាសវៈ ដោយខន្ធ
សង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួក
ធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១
អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០។

[២១៦] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ជាសញ្ញាជនៈ ពួកធម៌ណា មិន
សង្គ្រោះដោយពួកធម៌ជាគន្លុះ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ជាឱយៈ
ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ជាយោគៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយ

ពួកធម៌ជានិរវណៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ជាបរាមាសៈ ពួកធម៌
ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ជាបរាមាសៈ ទាំងជាធម៌ដែលបរាមាសៈ
ស្ថាបអង្កែលហើយ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិន
សង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌
នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧។

[២១៧] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ដែលបរាមាសៈមិនស្ថាបអង្កែល
ហើយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ប្រកបដោយបរាមាសៈ ពួកធម៌
ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ប្រាសចាកបរាមាសៈ ទាំងបរាមាសៈមិន
ស្ថាបអង្កែល ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ប្រកបដោយអារម្មណ៍
ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុ
សង្គហៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះ
ដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០។

[២១៨] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌មិនមានអារម្មណ៍ ពួក
ធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌មិនមែនជាចិត្ត ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះ
ដោយពួកធម៌ប្រាសចាកចិត្ត ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌មិនច្រឡំ
ដោយចិត្ត ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ដែលតាំងឡើងអំពីចិត្ត ពួក
ធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ដែលកើតជាមួយនឹងចិត្ត ពួកធម៌ណា មិន
សង្គ្រោះដោយពួកធម៌ប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួក
ធម៌ខាងក្រៅ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ជាឧបាទា ដោយខន្ធ

សង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួក
ធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១
អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧។

[២១៩] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌គឺចិត្ត ដោយខន្ធសង្គហៈ
មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌ណា
មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ
១១ ធាតុ ១១។

[២២០] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ជាចេតសិក ពួកធម៌ណា
មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ប្រកបដោយចិត្ត ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួក
ធម៌ដែលច្រឡំដោយចិត្ត ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ដែលច្រឡំ ទាំង
តាំងឡើងអំពីចិត្ត ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ដែលច្រឡំ ទាំងតាំង
ឡើង ទាំងកើតជាមួយនឹងចិត្ត ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ដែល
ច្រឡំ ទាំងតាំងឡើង ទាំងប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះ
ដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះ
ដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ១១ ធាតុ
១៧។

[២២១] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ខាងក្នុង ដោយខន្ធ
សង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួក
ធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣

អាយតនៈ ១ ធាតុ ១។

[២២២] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ជាឧបាទាន ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ជាភិលេស ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ជាភិលេស ទាំងគួរដល់នូវសេចក្តីសៅហ្មង ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ជាភិលេស ទាំងជាធម៌សៅហ្មងហើយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ជាភិលេស ទាំងប្រកបដោយភិលេស ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧។

[២២៣] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ មិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ដែលសៅហ្មងហើយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ប្រកបដោយសេចក្តីសៅហ្មង ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ដែលសៅហ្មងហើយ តែមិនមែនជាភិលេស ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ប្រកបដោយភិលេស តែមិនមែនជាភិលេស ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ប្រាសចាកភិលេស ទាំងមិនគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ ដែលគួរលះដោយទស្សនៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ដែលគួរលះដោយភាវនា ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌មានហេតុគួរលះដោយទស្សនៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌មានហេតុគួរលះដោយភាវនា ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ប្រកបដោយវិតក្កៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ប្រកបដោយវិចារៈ

ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងបីតិ ពួកធម៌ណា
មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ប្រកបដោយបីតិ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួក
ធម៌ប្រកបដោយសុខ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ប្រកបដោយ
ឧបេក្ខា ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌មិនមែនជាកាមាវចរ ពួកធម៌
ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ជារូបាវចរ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌
ជាអរូបាវចរ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ជាអបរិយាបន្តៈ ពួកធម៌
ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ជាគ្រឿងចេញចាកវដ្តៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះ
ដោយពួកធម៌មានសភាពទៀង ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌មិន
ប្រកបដោយការរើខ្លួន ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ប្រកបដោយ
សត្រូវ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយ
ធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ទាំងនោះ ដោយខន្ធសង្គហៈ
មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌នោះ
មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន។ ធម៌ទាំងនោះ
មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០។

ធម៌ ២២ គឺរូប ១ ធម្មាយតនៈ ១ ធម្មធាតុ ១ ឥត្តិន្ទ្រិយ ១ បុរិសិន្ទ្រិយ ១
ជីវិតិន្ទ្រិយ ១ នាមរូប ១ ភព ២ ជាតិ ១ ជរា ១ មច្ច ១ រូប ១ ធម្មជាតមិន
មានអារម្មណ៍ ១ ធម្មជាតមិនមែនចិត្ត ១ ធម្មជាតប្រាសចាកចិត្ត ១
ធម្មជាតមិនច្រឡំដោយចិត្ត ១ ធម្មជាតតាំងឡើងអំពីចិត្ត ១ ធម្មជាត
កើតជាមួយនឹងចិត្ត ១ ធម្មជាតប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត ១ ធម្មជាតិ

ខាងក្រៅ ១ ឧបាទា ១ នីយន្តៈ ព្រះសាស្តា ទ្រង់ត្រាស់ដឹងដោយប្រពៃ
ហើយ។

ចប់ អសង្កហិតេន អសង្កហិតបទនិទ្ទេស។

សម្បយោគវិប្បយោគបទនិទ្ទេស

[២២៤] រូបក្ខន្ធប្រកបដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន។
មិនមានទេ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។ ប្រាសចាកខន្ធ ៤ អាយតនៈ គឺ
មនាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ គឺមនាយតនៈ ១ ធាតុ ១
និងធម៌ពួកខ្លះ គឺ វេទនា សញ្ញា សង្ខារក៏មាន។

[២២៥] វេទនាខន្ធសញ្ញាខន្ធសង្ខារក្ខន្ធប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ
៧ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ គឺសញ្ញាខន្ធ
សង្ខារក្ខន្ធក៏មាន។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០
ធាតុ ១០ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ គឺរូប និង
និព្វានក៏មាន។

[២២៦] វិញ្ញាណក្ខន្ធប្រកបដោយខន្ធ ៣ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ
១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ
១០ ធាតុ ១០ ក៏មានប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[២២៧] ចក្ខុយតនៈ។បេ។ ផោដ្ឋញ្ចយតនៈ ប្រកបដៃវប្បទេ។ មិនមានទេ។
ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។ ប្រាសចាកខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន
ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[២២៨] មនាយកៈ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតៈ ១០ ធាតុ ១០ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន។

[២២៩] ចក្ខុធាតុ។ បេ។ ផោដ្ឋព្វធាតុ ប្រកបដៃវប្បទេ។ មិនមានទេ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។ ប្រាសចាកខន្ធ ៤ អាយតៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន។

[២៣០] ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ។ បេ។ មនោធាតុ មនោវិញ្ញាណធាតុ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[២៣១] សមុទយសច្ច មគ្គសច្ច ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតៈ ១ ធាតុ ១ ក៏មាន ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[២៣២] និរោធសច្ច ចក្ខុន្ទ្រិយ។ បេ។ កាយិន្ទ្រិយ ឥត្តិន្ទ្រិយ បុរិសិន្ទ្រិយ ប្រកបដៃវប្បទេ។ មិនមានទេ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។ ប្រាសចាកខន្ធ ៤ អាយតៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[២៣៣] មនិន្ទ្រិយ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតៈ ១ ធាតុ

១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ

១០ ធាតុ ១០ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[២៣៤] សុខិន្ទ្រិយ ទុក្ខិន្ទ្រិយ សោមនស្សិន្ទ្រិយ ទោមនស្សិន្ទ្រិយ ប្រកបដោយខន្ធ

៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួក

ខ្លះក៏មាន។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦

ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[២៣៥] ឧបេក្ខិន្ទ្រិយ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៦ ក៏មាន

ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។ ប្រាសចាកធម៌

ប៉ុន្មាន។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១១ ក៏មាន ប្រាសចាក

អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[២៣៦] សទ្ធិន្ទ្រិយ វិរិយិន្ទ្រិយ សតិន្ទ្រិយ សមាធិន្ទ្រិយ បញ្ញិន្ទ្រិយ អនញ្ញតញ្ញស្សាមី

តិន្ទ្រិយ អញ្ញិន្ទ្រិយ អញ្ញតារិន្ទ្រិយ សង្ខារទាំងឡាយ (កើតមាន) ព្រោះអវិជ្ជាជា

បច្ច័យ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ក៏មាន ប្រកបដោយខន្ធ ១

អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។

ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ

១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[២៣៧] វិញ្ញាណ (កើតមាន) ព្រោះសង្ខារជាបច្ច័យ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ ក៏មាន

ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។ ប្រាសចាកធម៌

ប៉ុន្មាន។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ក៏មាន ប្រាសចាក

អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[២៣៨] ផស្សៈ (កើតមាន) ព្រោះសឡាយតនៈជាបច្ច័យ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[២៣៩] វេទនា (កើតមាន) ព្រោះផស្សៈជាបច្ច័យ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[២៤០] តណ្ហា (កើតមាន) ព្រោះវេទនាជាបច្ច័យ ឧបាទាន (កើតមាន) ព្រោះតណ្ហាជាបច្ច័យ កម្មភព (កើតមាន) ព្រោះឧបាទានជាបច្ច័យ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ក៏មាន ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[២៤១] រូបភព ប្រកបដៃវប្បទេ។ មិនមានទេ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែន ប្រាសចាកខន្ធណាមួយ មិនមែនប្រាសចាកអាយតនៈណាមួយឡើយ តែ ប្រាសចាកធាតុ ៣។

[២៤២] អរូបភព នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនភព ចតុរោការភព ប្រកបដៃវប្បទេ។ មិនមានទេ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦

ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[២៤៣] អសញ្ញភព ឯកវោការភព បរិទេវៈ ប្រកបដៃរប្បទេ។ មិនមានទេ។
ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។ ប្រាសចាកខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន
ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[២៤៤] សេចក្តីសោក ទុក្ខ ទោមនស្ស ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១
ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។ ប្រាសចាក
ធម៌ប៉ុន្មាន។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន។ ប្រាសចាក
អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[២៤៥] ឧបាយាសៈ សតិប្បដ្ឋាន សម្មប្បធាន ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១
ធាតុ ១ ក៏មាន ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏
មាន។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏
មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[២៤៦] ឥទ្ធិបាទ ប្រកបដោយខន្ធ ២ ក៏មាន ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១
ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។ ប្រាសចាកខន្ធ ១
អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួក
ខ្លះក៏មាន។

[២៤៧] ឈានប្រកបដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ក៏មាន ប្រកបដោយ
ខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។
ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ

១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[២៤៨] អប្សមញ្ញា តន្ត្រីយ ៥ ពលៈ ៥ ពោជ្ឈង្គ ៧ មគ្គមានអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ក៏មាន ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។ ប្រាសចាក ខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និង ធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[២៤៩] ផស្សៈ ចេតនា មនសិការ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏ មាន ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[២៥០] វេទនា សញ្ញា ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។ ប្រាសចាកធម៌ ប៉ុន្មាន។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ក៏មាន ប្រាសចាក អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[២៥១] ចិត្តប្រកបដោយខន្ធ ៣ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និង ធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[២៥២] អធិមោក្ខ (ការជឿស៊ប់) ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ២ ក៏ មាន ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៥ ក៏មាន
ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[២៥៣] ពួកធម៌ជាកុសល ពួកធម៌ជាអកុសល ប្រកបដោយខន្ធប៉ុន្មាន
អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន។ មិនមានទេ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។
ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ
១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[២៥៤] ពួកធម៌ប្រកបដោយសុខវេទនា ពួកធម៌ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា
ប្រកបដោយខន្ធ ១ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏
មាន។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៥ ក៏
មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[២៥៥] ពួកធម៌ប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ប្រកបដោយខន្ធ ១ ក៏មាន
ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។ ប្រាសចាកធម៌
ប៉ុន្មាន។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១១ ក៏មាន ប្រាសចាក
អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[២៥៦] ពួកធម៌ជាវិបាក ប្រកបដៃឬទេ។ មិនមានទេ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។
ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ
១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[២៥៧] ពួកធម៌មានវិបាកធម៌ជាប្រក្រតី ពួកធម៌ដែលសៅហ្មង ទាំងគួរដល់នូវ
សេចក្តីសៅហ្មង ប្រកបដៃឬទេ។ មិនមានទេ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។

ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[២៥៨] ពួកធម៌មិនមែនវិបាក ទាំងមិនមែនមានវិបាកធម៌ជាប្រក្រតី ពួកធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើម មិនកាន់យកហើយ តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ប្រកបដែរឬទេ? មិនមានទេ? ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន? មិនមែនប្រាសចាកខន្ធណាមួយ មិនមែនប្រាសចាកអាយតនៈណាមួយឡើយ តែប្រាសចាកធាតុ ៥។

[២៥៩] ពួកធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើម មិនកាន់យក ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ពួកធម៌ដែលមិនសៅហ្មង ទាំងមិនគួរដល់នូវសេចក្តីសៅហ្មង ប្រកបដែរឬទេ? មិនមានទេ? ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន? មិនមែនប្រាសចាកខន្ធណាមួយ មិនមែនប្រាសចាកអាយតនៈណាមួយឡើយ តែប្រាសចាកធាតុ ៦។

[២៦០] ពួកធម៌ប្រកបដោយវិតក្កៈ ទាំងប្រកបដោយវិចារៈ ប្រកបដោយខន្ធ ១ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន? ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៥ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[២៦១] ពួកធម៌មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ពួកធម៌ច្រឡំដោយបីតិ ប្រកបដោយខន្ធ ១ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន? ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏

មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[២៦២] ពួកធម៌មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ ប្រកបដៃវប្បទេ។ មិនមានទេ។
ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនប្រាសចាកខន្ធណាមួយ មិនមែនប្រាសចាក
អាយតនៈណាមួយឡើយ តែប្រាសចាកធាតុ ១។

[២៦៣] ពួកធម៌ច្រឡំដោយសុខ ប្រកបដោយខន្ធ ១ ក៏មាន ប្រកបដោយ
អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។
ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៥ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ
១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[២៦៤] ពួកធម៌ច្រឡំដោយឧបេក្ខា ប្រកបដោយខន្ធ ១ ក៏មាន ប្រកបដោយ
អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។
ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១១ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ
១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[២៦៥] ពួកធម៌គួរលះដោយទស្សនៈ ពួកធម៌គួរលះដោយភាវនា ពួកធម៌
មានហេតុគួរលះដោយទស្សនៈ ពួកធម៌មានហេតុគួរលះដោយភាវនា ពួកធម៌
ដល់នូវការសន្សំ ពួកធម៌ដល់នូវការមិនសន្សំ ពួកធម៌ជារបស់សេក្ខបុគ្គល ពួក
ធម៌ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ពួកធម៌ដល់នូវសភាពធំ ប្រកបដៃវប្បទេ។ មិនមាន
ទេ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន
ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[២៦៦] ពួកធម៌មានប្រមាណមិនបាន ពួកធម៌ដ៏ឧត្តម ប្រកបដៃវប្បទេ។ មិន

មានទេ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនប្រាសចាកខន្ធណាមួយ មិនមែន
ប្រាសចាកអាយតនៈណាមួយឡើយ តែប្រាសចាកធាតុ ៦។

[២៦៧] ពួកធម៌មានអារម្មណ៍តូចឆ្មារ ប្រកបដៃវប្បទេ។ មិនមានទេ។
ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ក៏មាន
ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[២៦៨] ពួកធម៌មានអារម្មណ៍ដល់នូវសភាពធំ ពួកធម៌មានអារម្មណ៍ប្រមាណ
មិនបាន ពួកធម៌ថោកទាប ពួកធម៌មានសភាពខុស និងទៀង ពួកធម៌មាន
សភាពត្រូវ និងទៀង ពួកធម៌មានមគ្គជាអារម្មណ៍ ពួកធម៌មានមគ្គជាហេតុ
ពួកធម៌មានមគ្គជាអធិបតី ប្រកបដៃវប្បទេ។ មិនមានទេ។ ប្រាសចាកធម៌
ប៉ុន្មាន។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាក
អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[២៦៩] ពួកធម៌មិនទាន់កើតឡើង ប្រកបដៃវប្បទេ។ មិនមានទេ។ ប្រាសចាក
ធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនប្រាសចាកខន្ធណាមួយ មិនមែនប្រាសចាកអាយតនៈ
ណាមួយឡើយ តែប្រាសចាកធាតុ ៥។

[២៧០] ពួកធម៌មានអារម្មណ៍ជាអតីត ពួកធម៌មានអារម្មណ៍ជាអនាគត
ប្រកបដៃវប្បទេ។ មិនមានទេ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។ ប្រាសចាកខន្ធ ១
អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួក
ខ្លះក៏មាន។

[២៧១] ពួកធម៌មានអារម្មណ៍ជាបច្ចុប្បន្ន ពួកធម៌មានអារម្មណ៍ខាងក្នុង ពួក

ធម៌មានអារម្មណ៍ខាងក្រៅ ពួកធម៌មានអារម្មណ៍ទាំងខាងក្នុង ទាំងខាងក្រៅ
ប្រកបដៃវប្បទេ។ មិនមានទេ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។ ប្រាសចាកខន្ធ ១
អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួក
ខ្លះក៏មាន។

[២៧២] ពួកធម៌ប្រកបដោយការឃើញ ទាំងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ពួកធម៌
មិនប្រកបដោយការឃើញ តែប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ប្រកបដៃវប្បទេ។ មិន
មានទេ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។ ប្រាសចាកខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏
មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[២៧៣] ពួកធម៌ជាហេតុ ពួកធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ពួក
ធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១
ក៏មាន ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។
ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន
ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[២៧៤] ពួកធម៌ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ពួកធម៌ប្រកបដោយហេតុ ប្រកប
ដៃវប្បទេ។ មិនមានទេ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ
១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[២៧៥] ពួកធម៌ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ តែមិនមែនហេតុ ពួកធម៌
ប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនហេតុ ពួកធម៌មិនមែនហេតុ តែប្រព្រឹត្តទៅ
ជាមួយនឹងហេតុ ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏

មាន។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏
មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[២៧៦] ពួកធម៌មិនមានបច្ច័យ ពួកធម៌មិនមានបច្ច័យតាក់តែង ពួកធម៌
ប្រកបដោយការឃើញ ពួកធម៌ប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ពួកធម៌មានរូប
ប្រកបដៃវប្បទេ។ មិនមានទេ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។ ប្រាសចាកខន្ធ ៤
អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏
មាន។

[២៧៧] ពួកធម៌ជាលោកុត្តរ ប្រកបដៃវប្បទេ។ មិនមានទេ។ ប្រាសចាកធម៌
ប៉ុន្មាន។ មិនមែនប្រាសចាកខន្ធណាមួយ មិនមែនប្រាសចាកអាយតនៈ
ណាមួយឡើយ តែប្រាសចាកធាតុ ៦។

[២៧៨] ពួកធម៌ជាអាសវៈ ពួកធម៌ជាអាសវៈ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ
ពួកធម៌ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១
ធាតុ ១ ក៏មាន ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏
មាន។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏
មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[២៧៩] ពួកធម៌មិនមានអាសវៈ ពួកធម៌ប្រាសចាកអាសវៈ ទាំងមិនមាន
អាសវៈ ប្រកបដៃវប្បទេ។ មិនមានទេ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែន
ប្រាសចាកខន្ធណាមួយ មិនមែនប្រាសចាកអាយតនៈណាមួយឡើយ តែ
ប្រាសចាកធាតុ ៦។

[២៨០] ពួកធម៌ប្រកបដោយអាសវៈ ប្រកបដៃវប្បទេ។ មិនមានទេ។ ប្រាសចាក
ធម៌ប៉ុន្មាន។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាក
អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[២៨១] ពួកធម៌ប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនអាសវៈ ប្រកបដោយខន្ធ ១
អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។
ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ
១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[២៨២] ពួកធម៌ជាសញ្ញាជនៈ ពួកធម៌ជាគន្លុះ ពួកធម៌ជាឱយៈ ពួកធម៌ជាយោ
គៈ ពួកធម៌ជានិវរណៈ ពួកធម៌ជាបរាមាសៈ ពួកធម៌ជាបរាមាសៈ ទាំងបរាមាសៈ
ស្នាបអង្កែលហើយ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ក៏មាន
ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។ ប្រាសចាក
ធម៌ប៉ុន្មាន។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាក
អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[២៨៣] ពួកធម៌ដែលបរាមាសៈមិនស្នាបអង្កែល ពួកធម៌ដែលប្រាសចាកបរា
មាសៈ ទាំងបរាមាសៈមិនស្នាបអង្កែល ប្រកបដៃវប្បទេ។ មិនមានទេ។
ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនប្រាសចាកខន្ធណាមួយ មិនមែនប្រាសចាក
អាយតនៈណាមួយឡើយ តែប្រាសចាកធាតុ ៦។

[២៨៤] ពួកធម៌ប្រកបដោយបរាមាសៈ ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ
១ និងធម៌ពួកខ្លះ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០

ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[២៨៥] ពួកធម៌ប្រកបដោយអារម្មណ៍ ប្រកបដៃវប្បទេ។ មិនមានទេ។
ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ក៏មាន
ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[២៨៦] ពួកធម៌មិនមានអារម្មណ៍ ពួកធម៌ប្រាសចាកចិត្ត ពួកធម៌ច្រឡំ
ដោយចិត្ត ពួកធម៌ជាឧបាទា ប្រកបដៃវប្បទេ។ មិនមានទេ។ ប្រាសចាកធម៌
ប៉ុន្មាន។ ប្រាសចាកខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១
ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[២៨៧] ពួកធម៌គឺចិត្ត ប្រកបដោយខន្ធ ៣ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១
ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។ ប្រាសចាកខន្ធ ១
អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួក
ខ្លះក៏មាន។

[២៨៨] ពួកធម៌គឺចេតនិក ពួកធម៌ប្រកបដោយចិត្ត ពួកធម៌ច្រឡំដោយចិត្ត
ពួកធម៌ច្រឡំ ទាំងតាំងឡើងអំពីចិត្ត ពួកធម៌ច្រឡំ ទាំងតាំងឡើង ទាំង
កើតជាមួយនឹងចិត្ត ពួកធម៌ច្រឡំ ទាំងតាំងឡើង ទាំងប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត
ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។ ប្រាសចាក
ខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និង
ធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[២៨៩] ពួកធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើម មិនកាន់យក

ប្រកបដៃវប្បទេ។ មិនមានទេ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនប្រាសចាកខន្ធ
ណាមួយ មិនមែនប្រាសចាកអាយតនៈណាមួយឡើយ តែប្រាសចាកធាតុ ៥។

[២៩០] ពួកធម៌ជាឧបាទាន ពួកធម៌ជាភិលេស ពួកធម៌ជាភិលេស ទាំងគួរដល់
នូវសេចក្តីសៅហ្មង ពួកធម៌ជាភិលេស ទាំងសៅហ្មងហើយ ពួកធម៌ជាភិលេស
ទាំងប្រកបដោយភិលេស ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ក៏មាន
ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។ ប្រាសចាក
ធម៌ប៉ុន្មាន។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាក
អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[២៩១] ពួកធម៌មិនគួរដល់នូវសេចក្តីសៅហ្មង ពួកធម៌ប្រាសចាកភិលេស ពួក
ធម៌មិនគួរដល់នូវសេចក្តីសៅហ្មង ប្រកបដៃវប្បទេ។ មិនមានទេ។ ប្រាសចាកធម៌
ប៉ុន្មាន។ មិនមែនប្រាសចាកខន្ធនាមួយ មិនមែនប្រាសចាកអាយតនៈ
ណាមួយឡើយ តែប្រាសចាកធាតុ ៦។

[២៩២] ពួកធម៌ដែលសៅហ្មងហើយ ពួកធម៌ប្រកបដោយភិលេស ប្រកបដៃវ
ប្បទេ។ មិនមានទេ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០
ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[២៩៣] ពួកធម៌សៅហ្មងហើយ តែមិនមែនជាភិលេស ពួកធម៌ប្រកបដោយ
ភិលេស តែមិនមែនជាភិលេស ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និង
ពួកធម៌ខ្លះ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦
ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[២៩៤] ពួកធម៌ដែលគួរលះដោយទស្សនៈ ពួកធម៌ដែលគួរលះដោយភាវនា ពួក
ធម៌មានហេតុគួរលះដោយទស្សនៈ ពួកធម៌មានហេតុគួរលះដោយភាវនា ប្រកប
ដែរឬទេ? មិនមានទេ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ
១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[២៩៥] ពួកធម៌ប្រកបដោយវិតក្កៈ ពួកធម៌ប្រកបដោយវិចារៈ ប្រកបដោយ
ខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។
ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៥ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ
១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[២៩៦] ពួកធម៌មិនមានវិតក្កៈ ពួកធម៌មិនមានវិចារៈ ប្រកបដែរឬទេ? មិនមាន
ទេ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនប្រាសចាកខន្ធណាមួយ មិនមែន
ប្រាសចាកអាយតនៈណាមួយឡើយ តែប្រាសចាកធាតុ ១។

[២៩៧] ពួកធម៌ប្រកបដោយបីតិ ពួកធម៌ច្រឡំដោយបីតិ ប្រកបដោយខន្ធ ១
អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។ ប្រាសចាកខន្ធ ១
អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួក
ខ្លះក៏មាន។

[២៩៨] ពួកធម៌ច្រឡំដោយសុខ ប្រកបដោយខន្ធ ១ ក៏មាន ប្រកបដោយ
អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។
ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៥ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ
១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[២៩៩] ពួកធម៌ច្រឡំដោយឧបេក្ខា ប្រកបដោយខន្ធ ១ ក៏មាន ប្រកបដោយ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១១ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣០០] ពួកធម៌មិនមែនកាមាវចរ ពួកធម៌ជាអបរិយាបន្តៈ ពួកធម៌មិន ប្រកបដោយការរើខ្លួន ប្រកបដៃរបួទេ។ មិនមានទេ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនប្រាសចាកខន្ធណាមួយ មិនមែនប្រាសចាកអាយតនៈណាមួយឡើយ តែប្រាសចាកធាតុ ៦។

[៣០១] ពួកធម៌ជារូបាវចរ ពួកធម៌ជាអរូបាវចរ ពួកធម៌ជានិយ្យានិកៈ ពួកធម៌ មានសភាពទៀង ពួកធម៌ប្រកបដោយសត្រូវ ប្រកបដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន។ មិនមានទេ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

ចប់ សម្បយោគវិប្បយោគបទនិទ្ទេស។

សម្បយុត្តេន វិប្បយុត្តបទនិទ្ទេស

[៣០២] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយវេទនាខន្ធ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយ សញ្ញាខន្ធ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយសង្ខារក្ខន្ធ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយ វិញ្ញាណក្ខន្ធ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយមនាយតនៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ ទាំងនោះ ពួកធម៌ទាំងនោះ ប្រាសចាកខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុ

ប៉ុន្មាន។ ធម៌ទាំងនោះ ប្រាសចាកខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន
ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣០៣] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ។ បេ។ ពួកធម៌ណា
ប្រកបដោយមនោធាតុ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយមនោវិញ្ញាណធាតុ ពួកធម៌
ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌ទាំងនោះ មិនមែនប្រាសចាកខន្ធ
ណាមួយ មិនមែនប្រាសចាកអាយតនៈណាមួយឡើយ តែប្រាសចាកធាតុ ១។

[៣០៤] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយមនិន្រ្ទិយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌
ទាំងនោះ ពួកធម៌ទាំងនោះ ប្រាសចាកខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន
ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣០៥] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយឧបេក្ខិន្ទិយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌
ទាំងនោះ ពួកធម៌ទាំងនោះ មិនមែនប្រាសចាកខន្ធនាមួយ មិនមែន
ប្រាសចាកអាយតនៈណាមួយឡើយ តែប្រាសចាកធាតុ ៥។

[៣០៦] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយវិញ្ញាណ ព្រោះសង្ខារជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា
ប្រកបដោយផស្សៈ ព្រោះសឡាយតនៈជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណាប្រកបដោយវេទនា
ព្រោះផស្សៈជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយផស្សៈ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយ
វេទនា ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយសញ្ញា ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយចេតនា ពួក
ធម៌ណា ប្រកបដោយចិត្ត ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយមនសិការ ពួកធម៌ណា
ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌ទាំងនោះ ប្រាសចាកខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ
៧ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣០៧] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយអធិមោក្ខ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌
ទាំងនោះ ពួកធម៌ទាំងនោះ មិនមែនប្រាសចាកខន្ធណាមួយ មិនមែន
ប្រាសចាកអាយតនៈណាមួយឡើយ តែប្រាសចាកធាតុ ១។

[៣០៨] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយពួកធម៌ដែលប្រកបដោយអនុក្ខមសុខវេទនា
ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ពួកធម៌ណា ប្រាសចាក
ធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌ទាំងនោះ មិនមែនប្រាសចាកខន្ធណាមួយ មិនមែន
ប្រាសចាកអាយតនៈណាមួយឡើយ តែប្រាសចាកធាតុ ៥។

[៣០៩] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ប្រកបដោយ
វិចារៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌ទាំងនោះ មិនមែន
ប្រាសចាកខន្ធណាមួយ មិនមែនប្រាសចាកអាយតនៈណាមួយឡើយ តែ
ប្រាសចាកធាតុ ១។

[៣១០] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌គឺចិត្ត ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌គឺ
ចេតសិក ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលប្រកបដោយចិត្ត ពួកធម៌ណា
ប្រកបដោយធម៌ដែលច្រឡំដោយចិត្ត ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលច្រឡំ
ទាំងតាំងឡើងអំពីចិត្ត ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលច្រឡំ ទាំងតាំងឡើង
ទាំងកើតជាមួយនឹងចិត្ត ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលច្រឡំ ទាំងតាំង
ឡើង ទាំងប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌
ទាំងនោះ ប្រាសចាកខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ
១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣១១] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ ដែលប្រកបដោយវិចារៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌ទាំងនោះ មិនមែនប្រាសចាកខន្ធណាមួយ មិនមែនប្រាសចាក អាយតនៈណាមួយឡើយ តែប្រាសចាកធាតុ ១។

[៣១២] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌ទាំងនោះ ប្រាសចាកខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈ ប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន។ ពួកធម៌ទាំងនោះ មិនមែនប្រាសចាកខន្ធណាមួយ មិនមែនប្រាសចាកអាយតនៈណាមួយឡើយ តែប្រាសចាកធាតុ ៥។

ខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ តន្ត្រីយ ២ បដិច្ចសមុប្បាទ ៣ ធម៌ ទាំងឡាយ មានផស្សៈជាគម្រប់ ៥ អធិមោក្ខ មនសិការ ពួកធម៌ ៣ ក្នុង តិកៈទាំងឡាយ ពួកធម៌ ៧ និងធម៌ ២ ក្នុងចន្លោះ ប្រកបដោយចិត្ត ប្រកបដោយវិតក្កៈ វិចារៈ និងឧបេក្ខា។

ចប់ សម្បយុត្តេន វិប្បយុត្តបទនិទ្ទេស។

វិប្បយុត្តេន សម្បយុត្តបទនិទ្ទេស

[៣១៣] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាករូបក្ខន្ធ ពួកធម៌ទាំងនោះ ប្រកបដោយខន្ធ ប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន។ មិនមានទេ។

[៣១៤] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកវេទនាខន្ធ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកសញ្ញាខន្ធ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកសង្ខារក្ខន្ធ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកវិញ្ញាណក្ខន្ធ។ ហេ ពួក ធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ប្រកបដោយសត្រូវ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មិន

ប្រកបដោយសត្រូវ ពួកធម៌ទាំងនោះ ប្រកបដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈ ប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន។ មិនមានទេ។

ចប់ វិប្បយុត្តេន សម្បយុត្តបទនិទ្ទេស។

សម្បយុត្តេន សម្បយុត្តបទនិទ្ទេស

[៣១៥] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយវេទនាខន្ធ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយ សញ្ញាខន្ធ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយសង្ខារក្ខន្ធ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុ ប៉ុន្មាន។ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣១៦] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយវិញ្ញាណក្ខន្ធ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយ មនាយតនៈ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ។ បេ។ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយមនោធាតុ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយមនោវិញ្ញាណធាតុ ពួកធម៌ ណា ប្រកបដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣១៧] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយសមុទយសច្ច ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយ មគ្គសច្ច ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ក៏មាន ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និង ធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣១៨] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយមនិន្រ្ទិយ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌

ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣១៩] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយសុខិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយទុក្ខិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយសោមនស្សិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយទោមនស្សិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣២០] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយឧបេក្ខិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៦ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣២១] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយសទ្ធិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយវិវិធិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយសតិទ្ធិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយសមាធិទ្ធិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយបញ្ញិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយអនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិ ទ្ធិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយអញ្ញិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយអញ្ញាតារិ ទ្ធិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយអវិជ្ជា ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយសង្ខារ ព្រោះ អវិជ្ជាជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ក៏មាន ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣២២] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយវិញ្ញាណព្រោះសង្ខារជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា

ប្រកបដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ ក៏មាន
ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣២៣] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយផស្សៈ ព្រោះសឡាយតនៈជាបច្ច័យ ពួកធម៌
ណា ប្រកបដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១
ធាតុ ៧ ក៏មាន ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏
មាន។

[៣២៤] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយវេទនា ព្រោះផស្សៈជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា
ប្រកបដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១
ធាតុ ៧ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣២៥] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយតណ្ហា ព្រោះវេទនាជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា
ប្រកបដោយឧបាទាន ព្រោះតណ្ហាជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយកម្មភព
ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ៣
អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ក៏មាន ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌
ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣២៦] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយសោក ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយទុក្ខ ពួកធម៌
ណា ប្រកបដោយទោមនស្ស ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌
នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ
១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣២៧] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយឧបាយាសៈ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយសតិប្ប

ដ្ឋាន ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយសម្មប្បធាន ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌
ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ក៏មាន
ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣២៨] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយឥទ្ធិបាទ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌
ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ២ ក៏មាន ប្រកបដោយខន្ធ ១
អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣២៩] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយឈាន ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ទាំងនោះ
ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ក៏មាន ប្រកបដោយ
ខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣៣០] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយអប្បមញ្ញា ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយឥន្ទ្រិយ
៥ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយពលៈ ៥ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយពោជ្ឈង្គ ៧ ពួក
ធម៌ណា ប្រកបដោយមគ្គមានអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយពួក
ធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ក៏មាន
ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣៣១] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយផស្សៈ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយចេតនា ពួក
ធម៌ណា ប្រកបដោយមនសិការ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ទាំងនោះ ពួក
ធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន ប្រកបដោយខន្ធ ១
អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣៣២] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយវេទនា ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយសញ្ញា ពួក

ធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ ក៏មាន។

[៣៣៣] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយចិត្ត ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣៣៤] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយអធិមោក្ខ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ២ ក៏មាន ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣៣៥] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលប្រកបដោយសុខវេទនា ពួកធម៌ ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយ ធម៌ដែលប្រកបដោយអនុក្ខមសុខវេទនា ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ១ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣៣៦] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ទាំង ប្រកបដោយវិចារៈ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលច្រឡំដោយបីតិ ពួកធម៌ ណា ប្រកបដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ។

[៣៣៧] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលច្រឡំដោយសុខ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ១ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣៣៨] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ជាហេតុ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ ជាហេតុ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ក៏មាន ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣៣៩] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ តែ មិនមែនហេតុ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលប្រកបដោយហេតុ តែ មិនមែនហេតុ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌មិនមែនហេតុ តែប្រព្រឹត្តទៅ ជាមួយនឹងហេតុ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ។

[៣៤០] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ជាអាសវៈ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ ជាអាសវៈ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ជា អាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ទាំងនោះ ពួក ធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ក៏មាន ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣៤១] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែន
អាសវៈ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ
១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ។

[៣៤២] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ជាសញ្ញាជនៈ ជាគន្លុះ ជាឱយៈ ជាយោគៈ
ជានីវរណៈ ជាបរាមាសៈ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ជាបរាមាសៈ ទាំងបរាមា
សៈស្នាបអង្កែល ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ
ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ក៏មាន ប្រកបដោយខន្ធ ១
អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣៤៣] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ ដែលប្រកបដោយបរាមាសៈ ពួកធម៌ណា
ប្រកបដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ
១ និងធម៌ពួកខ្លះ។

[៣៤៤] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌គឺចិត្ត ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌
ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១
ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣៤៥] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌គឺចេតសិក ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌
ដែលប្រកបដោយចិត្ត ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលច្រឡំដោយចិត្ត ពួក
ធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលច្រឡំ ទាំងតាំងឡើងអំពីចិត្ត ពួកធម៌ណា
ប្រកបដោយធម៌ដែលច្រឡំ ទាំងតាំងឡើង ទាំងកើតជាមួយនឹងចិត្ត ពួកធម៌
ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលច្រឡំ ទាំងតាំងឡើង ទាំងប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត ពួក

ធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ
១ ធាតុ ៧។

[៣៤៦] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ជាឧបាទាន ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយ
ធម៌ជាកិលេស ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ជាកិលេស ទាំងជាធម៌គួរដល់នូវ
សេចក្តីសៅហ្មង ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ជាកិលេស ទាំងជាធម៌សៅហ្មង
ហើយ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ជាកិលេស ទាំងប្រកបដោយកិលេស ពួក
ធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ៣
អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ ក៏មាន ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌
ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣៤៧] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលសៅហ្មងហើយ តែមិនមែនកិលេស
ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលប្រកបដោយកិលេស តែមិនមែនកិលេស
ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយ
ធម៌ដែលប្រកបដោយវិចារៈ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលប្រកបដោយ
បីតិ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលច្រឡំដោយបីតិ ពួកធម៌ណា
ប្រកបដោយធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ
១ និងធម៌ពួកខ្លះ។

[៣៤៨] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលច្រឡំដោយសុខ ពួកធម៌ណា
ប្រកបដោយធម៌ ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌
ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុ

ប៉ុន្មាន។ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ១ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

ចប់ សម្បយុត្តេន សម្បយុត្តបទនិទ្ទេស។

វិប្បយុត្តេន វិប្បយុត្តបទនិទ្ទេស

[៣៤៩] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាករូបក្ខន្ធ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន។ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣៥០] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកវេទនាខន្ធ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកសញ្ញាខន្ធ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកសង្ខារក្ខន្ធ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកវិញ្ញាណក្ខន្ធ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកមនាយតនៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣៥១] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកចក្ខាយតនៈ។ បេ។ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកផោដ្ឋព្វាយតនៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកចក្ខុធាតុ។ បេ។ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកផោដ្ឋព្វធាតុ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣៥២] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ។ បេ។ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាក

មនោធាតុ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកមនោវិញ្ញាណធាតុ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាក
សមុទយសច្ច ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកមគ្គសច្ច ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌
ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន
ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣៥៣] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកនិរោធសច្ច ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកចក្ខុន្ទ្រិយ។
បេ។ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកកាយិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកភត្តិន្ទ្រិយ ពួក
ធម៌ណា ប្រាសចាកបុរិសិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌
នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១
ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣៥៤] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកមនិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ
ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ក៏មាន ប្រាសចាក
អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣៥៥] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកសុខិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកទុក្ខិន្ទ្រិយ ពួក
ធម៌ណា ប្រាសចាកសោមនស្សិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកទោមនស្សិន្ទ្រិយ
ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ
១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣៥៦] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកឧបេក្ខិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌
ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១១ ក៏មាន
ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣៥៧] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកសទ្ធិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកវិវិធីន្ទ្រិយ ពួក
ធម៌ណា ប្រាសចាកសតិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកសមាធិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា
ប្រាសចាកបញ្ញិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកអនញ្ញតញ្ញស្សាមិទិន្ទ្រិយ ពួកធម៌
ណា ប្រាសចាកអញ្ញិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកអញ្ញតារិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា
ប្រាសចាកអវិជ្ជា ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកសង្ខារទាំងឡាយ ព្រោះអវិជ្ជាជាបច្ច័យ
ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ
១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣៥៨] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកវិញ្ញាណ ព្រោះសង្ខារជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា
ប្រាសចាកផស្សៈ ព្រោះសឡាយតនៈជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកវេទនា
ព្រោះផស្សៈជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ
ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ
១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣៥៩] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកតណ្ហា ព្រោះវេទនាជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា
ប្រាសចាកឧបាទាន ព្រោះតណ្ហាជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកកម្មភព ពួក
ធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០
ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣៦០] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាករូបភព ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ
ពួកធម៌នោះ មិនមែនប្រាសចាកខន្ធណាមួយ មិនមែនប្រាសចាកអាយតនៈ
ណាមួយឡើយ តែប្រាសចាកធាតុ ៣។

[៣៦១] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកអសញ្ញាភព ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកឯកវោការ
ភព ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកសេចក្តីខ្សឹកខ្សួល ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌
ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន
ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣៦២] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកអរូបភព ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកនេវសញ្ញានា
សញ្ញាភព ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកចតុវោការភព ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកសេចក្តី
សោក ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកសេចក្តីទុក្ខ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកទោមនស្ស
ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកឧបាយាសៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកសតិប្បដ្ឋាន ពួកធម៌
ណា ប្រាសចាកសម្មប្បធាន ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកឥទ្ធិបាទ ពួកធម៌ណា
ប្រាសចាកឈាន ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកអប្បមញ្ញា ពួកធម៌ណា ប្រាសចាក
ឥន្ទ្រិយ ៥ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកពលៈ ៥ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកពោជ្ឈង្គ ៧
ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកមគ្គមានអង្គ ៨ ដំប្រសើរ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌
ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន
ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣៦៣] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកផស្សៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកវេទនា ពួកធម៌
ណា ប្រាសចាកសញ្ញា ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកចេតនា ពួកធម៌ណា ប្រាសចាក
ចិត្ត ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកមនសិការ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ
ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ក៏មាន ប្រាសចាក
អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣៦៤] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកអធិមោក្ខ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៥ ក៏មាន ប្រាសចាក អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣៦៥] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកពួកធម៌ជាកុសល ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកពួក ធម៌ជាអកុសល ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាក ខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និង ធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣៦៦] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រកបដោយសុខវេទនា ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៥ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣៦៧] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ពួក ធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១១ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣៦៨] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាវិបាក ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣៦៩] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលសៅហ្មងហើយ ទាំងគួរដល់នូវសេចក្តីសៅហ្មង ពួកធម៌ណា

ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣៧០] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មិនមែនជាវិបាក ទាំងមិនមែនមានវិបាក ជាប្រក្រតី ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហា ជាដើម មិនកាន់យកហើយ តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនមែនប្រាសចាកខន្ធណាមួយ មិនមែនប្រាសចាកអាយតនៈណាមួយឡើយ តែប្រាសចាកធាតុ ៥។

[៣៧១] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហា ជាដើម មិនកាន់យកហើយ ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមិនសៅហ្មងហើយ ទាំងមិនគួរដល់នូវសេចក្តីសៅហ្មង ពួក ធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនមែនប្រាសចាកខន្ធណាមួយ មិនមែនប្រាសចាកអាយតនៈណាមួយឡើយ តែប្រាសចាកធាតុ ៦។

[៣៧២] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ទាំងប្រកបដោយ វិចារៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៥ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួក ខ្លះក៏មាន។

[៣៧៣] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលច្រឡំដោយបីតិ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន

ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣៧៤] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមិនមានវិតក្កៈ ទាំងមិនមានវិចារៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនមែនប្រាសចាកខន្ធ ណាមួយ មិនមែនប្រាសចាកអាយតនៈណាមួយឡើយ តែប្រាសចាកធាតុ ១។

[៣៧៥] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលច្រឡំដោយសុខ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៥ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣៧៦] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១១ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣៧៧] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលគួរលះដោយទស្សនៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលគួរលះដោយភាវនា ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមានហេតុគួរលះដោយទស្សនៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមានហេតុគួរលះដោយភាវនា ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាគ្រឿងដល់នូវការសន្សំ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជារបស់សេក្ខបុគ្គល ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលដល់នូវសភាពធំ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣៧៨] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ប្រមាណមិនបាន ពួកធម៌ណា ប្រាសចាក
ធម៌ដ៏ឧត្តម ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនមែន
ប្រាសចាកខន្ធណាមួយ មិនមែនប្រាសចាកអាយតនៈណាមួយឡើយ តែ
ប្រាសចាកធាតុ ៦។

[៣៧៩] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមានអារម្មណ៍តូចឆ្មារ ពួកធម៌ណា
ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ
១០ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣៨០] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមានអារម្មណ៍ដល់នូវសភាពធំ ពួកធម៌
ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមានអារម្មណ៍ប្រមាណមិនបាន ពួកធម៌ណា ប្រាសចាក
ធម៌ថោកទាប ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមានសភាពខុស និងទៀង ពួក
ធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមានសភាពត្រូវ និងទៀង ពួកធម៌ណា ប្រាសចាក
ធម៌ដែលមានមគ្គជាអារម្មណ៍ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមានមគ្គ
ជាហេតុ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមានមគ្គជាអធិបតី ពួកធម៌ណា
ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ
១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣៨១] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមិនទាន់កើតឡើង ពួកធម៌ណា
ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនមែនប្រាសចាកខន្ធណាមួយ
មិនមែនប្រាសចាកអាយតនៈណាមួយឡើយ តែប្រាសចាកធាតុ ៥។

[៣៨២] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មានអារម្មណ៍ជាអតីត ពួកធម៌ណា

ប្រាសចាកធម៌មានអារម្មណ៍ជាអនាគត ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ
ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាក
អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣៨៣] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មានអារម្មណ៍ជាបច្ចុប្បន្ន ពួកធម៌ណា
ប្រាសចាកធម៌ដែលមានអារម្មណ៍ខាងក្នុង ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែល
មានអារម្មណ៍ខាងក្រៅ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមានអារម្មណ៍ទាំង
ខាងក្នុង ទាំងខាងក្រៅ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ
ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ
១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣៨៤] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រកបដោយការឃើញ ទាំង
ប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមិនប្រកបដោយការ
ឃើញ តែប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួក
ធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ
១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣៨៥] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាហេតុ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែល
ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ប្រកបដោយហេតុ ពួក
ធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ពួកធម៌ណា
ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ តែមិនមែនហេតុ ពួកធម៌ណា
ប្រាសចាកធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌

ប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនជាហេតុ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មិនមែន
ជាហេតុ តែប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ
ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាក
អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣៨៦] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមិនមានបច្ច័យ ពួកធម៌ណា
ប្រាសចាកធម៌ដែលមិនមានបច្ច័យតាក់តែង ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែល
ប្រកបដោយការឃើញ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រកបដោយការ
ប៉ះពាល់ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមានរូប ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌
ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន
ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣៨៧] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាលោកុត្តរ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌
ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនមែនប្រាសចាកខន្ធណាមួយ មិនមែនប្រាសចាក
អាយតនៈណាមួយឡើយ តែប្រាសចាកធាតុ ៦។

[៣៨៨] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាអាសវៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែល
ប្រកបដោយអាសវៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាអាសវៈ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅ
ជាមួយនឹងអាសវៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយ
អាសវៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនអាសវៈ
ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ
១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣៨៩] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមិនមានអាសវៈ ពួកធម៌ណា
ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ទាំងមិនមែនអាសវៈ ពួកធម៌ណា
ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនមែនប្រាសចាកខន្ធណាមួយ
មិនមែនប្រាសចាកអាយតនៈណាមួយឡើយ តែប្រាសចាកធាតុ ៦។

[៣៩០] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាសំយោជនៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌
ជាគន្លុះ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាឱយៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាយោ
គៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជានីវរណៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាបរាមា
សៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រកបដោយបរាមាសៈ ពួកធម៌ណា
ប្រាសចាកធម៌ជាបរាមាសៈ ទាំងបរាមាសៈស្នាបអង្កែលហើយ ពួកធម៌ណា
ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ
១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣៩១] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលបរាមាសៈមិនស្នាបអង្កែលហើយ ពួក
ធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រាសចាកបរាមាសៈ ទាំងបរាមាសៈមិន
ស្នាបអង្កែលហើយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនមែន
ប្រាសចាកខន្ធណាមួយ មិនមែនប្រាសចាកអាយតនៈណាមួយឡើយ តែ
ប្រាសចាកធាតុ ៦។

[៣៩២] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអារម្មណ៍ ពួក
ធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌គឺចិត្ត ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌គឺចេតសិក ពួកធម៌
ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រកបដោយចិត្ត ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលច្រឡំ

ដោយចិត្ត ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលច្រឡំ ទាំងតាំងឡើងអំពីចិត្ត ពួក
ធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលច្រឡំ ទាំងតាំងឡើង ទាំងកើតជាមួយនឹងចិត្ត
ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលច្រឡំ ទាំងតាំងឡើង ទាំងប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត
ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ
១០ ធាតុ ១០ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣៩៣] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមិនមានអារម្មណ៍ ពួកធម៌ណា
ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រាសចាកចិត្ត ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលច្រឡំ
ដោយចិត្ត ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលជាឧបាទា ពួកធម៌ណា ប្រាសចាក
ធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន
ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣៩៤] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហា
ជាដើម មិនកាន់យកហើយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ
មិនមែនប្រាសចាកខន្ធណាមួយ មិនមែនប្រាសចាកអាយតនៈណាមួយឡើយ
តែប្រាសចាកធាតុ ៥។

[៣៩៥] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហា
ជាដើម កាន់យកហើយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាកិលេស ពួកធម៌ណា
ប្រាសចាកធម៌ដែលសៅហ្មងហើយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែល
ប្រកបដោយកិលេស ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាកិលេស ទាំងគួរដល់នូវ
សេចក្តីសៅហ្មង ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាកិលេស ទាំងសៅហ្មងហើយ ពួក

ធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលសៅហ្មងហើយ តែមិនមែនជាកិលេស ពួកធម៌ណា
ប្រាសចាកធម៌ជាកិលេស ទាំងប្រកបដោយកិលេស ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌
ដែលប្រកបដោយកិលេស តែមិនមែនកិលេស ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌
ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន
ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣៩៦] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមិនគួរដល់នូវសេចក្តីសៅហ្មង ពួកធម៌
ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រាសចាកកិលេស ទាំងមិនគួរដល់នូវសេចក្តីសៅហ្មង
ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនមែនប្រាសចាកខន្ធ
ណាមួយ មិនមែនប្រាសចាកអាយតនៈណាមួយឡើយ តែប្រាសចាកធាតុ ៦។

[៣៩៧] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលគួរលះដោយទស្សនៈ ពួកធម៌ណា
ប្រាសចាកធម៌ដែលគួរលះដោយភាវនា ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មានហេតុ
គួរលះដោយទស្សនៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មានហេតុគួរលះដោយភាវនា
ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ
១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣៩៨] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ពួកធម៌ណា
ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រកបដោយវិចារៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ
ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៥ ក៏មាន ប្រាសចាក
អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៣៩៩] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមិនមានវិតក្កៈ ពួកធម៌ណា

ប្រាសចាកធម៌ដែលមិនមានវិចារៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួក
ធម៌នោះ មិនមែនប្រាសចាកខន្ធណាមួយ មិនមែនប្រាសចាកអាយតនៈ
ណាមួយឡើយ តែប្រាសចាកធាតុ ១។

[៤០០] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រកបដោយបីតិ ពួកធម៌ណា
ប្រាសចាកធម៌ដែលច្រឡំដោយបីតិ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួក
ធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦ ក៏មាន ប្រាសចាក
អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងពួកធម៌ខ្លះក៏មាន។

[៤០១] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលច្រឡំដោយសុខ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាក
ធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៥ ក៏មាន
ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៤០២] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ពួកធម៌ណា
ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ
១១ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៤០៣] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មិនមែនជាកាមាវចរ ពួកធម៌ណា
ប្រាសចាកធម៌ដែលមិនរាប់បញ្ចូលក្នុងវដ្តៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមិន
អាចរើខ្លួន ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ មិនមែន
ប្រាសចាកខន្ធណាមួយ មិនមែនប្រាសចាកអាយតនៈណាមួយឡើយ តែ
ប្រាសចាកធាតុ ៦។

[៤០៤] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជារូបាវចរ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាអ

រូបាវចរ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាគ្រឿងចេញចាកវដ្តៈ ពួកធម៌ណា
ប្រាសចាកធម៌មានសភាពទៀង ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាសត្រូវ ពួកធម៌
ណា ប្រាសចាកធម៌ទាំងនោះ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈ
ប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន។ ពួកធម៌នោះ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦
ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

ចប់ វិប្បយុត្តេន វិប្បយុត្តបទនិទ្ទេស។

សង្កហិត្តេន សម្បយុត្តវិប្បយុត្តបទនិទ្ទេស

[៤០៥] ពួកធម៌ណា សង្ក្រោះដោយសមុទសច្ច ពួកធម៌ណា សង្ក្រោះដោយ
មគ្គសច្ច ដោយខន្ធសង្កហៈ សង្ក្រោះដោយអាយតនសង្កហៈ សង្ក្រោះដោយធាតុ
សង្កហៈ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន។
ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន ប្រកបដោយ
ខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។
ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ
១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៤០៦] ពួកធម៌ណា សង្ក្រោះដោយតតិទ្រិយ ពួកធម៌ណា សង្ក្រោះដោយ
បុរិសិទ្ធរិយ ដោយខន្ធសង្កហៈ សង្ក្រោះដោយអាយតនសង្កហៈ សង្ក្រោះដោយធាតុ
សង្កហៈ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន។
មិនមានទេ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។ ប្រាសចាកខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏
មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៤០៧] ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយសុខិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយទុក្ខិន្ទ្រិយ
ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយសោមនស្សិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយ
ទោមនស្សិន្ទ្រិយ ដោយខន្ធសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ សង្គ្រោះ
ដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏
មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។ ប្រាសចាកធម៌
ប៉ុន្មាន។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ក៏មាន ប្រាសចាក
អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៤០៨] ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយឧបេក្ខិន្ទ្រិយ ដោយខន្ធសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយ
អាយតនសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ៣
អាយតនៈ ១ ធាតុ ២ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ
ក៏មាន។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៥ ក៏
មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៤០៩] ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយសទ្ធិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយវិរិយិន្ទ្រិយ
ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយសតិទ្ធិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយសមាធិទ្ធិន្ទ្រិយ ពួក
ធម៌ណា សង្គ្រោះដោយបញ្ញិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយអនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិ
ទ្ធិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយអញ្ញិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយអញ្ញាតារិ
ទ្ធិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយអវិជ្ជា ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយសង្ខារ ព្រោះ
អវិជ្ជាជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយផស្សៈព្រោះសឡាយតនៈជាបច្ច័យ ពួក
ធម៌ណា សង្គ្រោះដោយតណ្ហាព្រោះវេទនាជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយ

ឧបាទានព្រោះតណ្ហាជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយកម្មភព ដោយខន្ធ
សង្គហៈ សង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌នោះ
ប្រកបដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន ប្រកបដោយ ខន្ធ ១
អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។
ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ
១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៤១០] ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយសេចក្តីខ្សឹកខ្សួល ដោយខន្ធសង្គហៈ សង្គ្រោះ
ដោយអាយតនសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយ
ខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន។ មិនមានទេ។ ប្រាសចាកធម៌
ប៉ុន្មាន។ ប្រាសចាកខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១
ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៤១១] ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយសេចក្តីសោកស្តាយ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយ
សេចក្តីទុក្ខ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយទោមនស្ស ដោយខន្ធសង្គហៈ សង្គ្រោះ
ដោយអាយតនសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយ
ខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌
ពួកខ្លះ ក៏មាន។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ
១០ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៤១២] ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយឧបាយាសៈ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយសតិប្ប
ដ្ឋាន ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយសម្មប្បធាន ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយអប្ប

មញ្ញ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយតន្ត្រីយ ៥ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយពលៈ ៥
ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយពោជ្ឈង្គ ៧ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយមគ្គមានអង្គ
៨ ដំប្រសើរ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយផស្សៈ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយចេតនា
ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយអធិមោក្ខ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយមនសិការ ពួក
ធម៌ណា សង្គ្រោះដោយធម៌ជាហេតុ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយធម៌ជាហេតុ ទាំង
ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយធម៌ជាហេតុ ទាំង
ប្រកបដោយហេតុ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយធម៌ជាអាសវៈ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះ
ដោយធម៌ជាអាសវៈ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះ
ដោយធម៌ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយធម៌ជា
សញ្ញាជនៈ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយពួកធម៌ជាគន្លុះ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះ
ដោយធម៌ជាឱយៈ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយធម៌ជាយោគៈ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះ
ដោយធម៌ជានិរវណៈ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយធម៌ជាបរាមាសៈ ពួកធម៌ណា
សង្គ្រោះដោយធម៌ជាឧបាទាន ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយធម៌ជាកិលេស ពួក
ធម៌ណា សង្គ្រោះដោយធម៌ជាកិលេស ទាំងគួរដល់នូវសេចក្តីសៅហ្មង ពួកធម៌
ណា សង្គ្រោះដោយធម៌ជាកិលេស ទាំងសៅហ្មងហើយ ពួកធម៌ណា សង្គ្រោះដោយ
ធម៌ជាកិលេស ទាំងប្រកបដោយកិលេស ដោយខន្ធសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយ
អាយតនសង្គហៈ សង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ
ប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន។ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ៣
អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន ប្រកបដោយ ខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌

ពួកខ្លះ ក៏មាន។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ
១០ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

ចប់ សង្គហិតេន សម្បយុត្តវិប្បយុត្តបទនិទ្ទេស។

សម្បយុត្តេន សង្គហិតាសង្គហិតបទនិទ្ទេស

[៤១៣] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយវេទនាខន្ធ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយ
សញ្ញាខន្ធ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយសង្ខារខន្ធ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ
ប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន។ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣
អាយតនៈ ២ ធាតុ ៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ២
អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០។

[៤១៤] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយវិញ្ញាណក្ខន្ធ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយ
មនាយតនៈ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ។ ពួកធម៌ណា
ប្រកបដោយមនោធាតុ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយមនោវិញ្ញាណធាតុ ពួកធម៌
នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។
មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧។

[៤១៥] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយសមុទយសច្ច ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយ
មគ្គសច្ច ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២។ មិនសង្គ្រោះ
ដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦។

[៤១៦] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយមនិន្ទ្រិយ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣
អាយតនៈ ១ ធាតុ ១។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ២

អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧។

[៤១៧] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយសុខិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយទុក្ខិន្ទ្រិយ
ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយសោមនស្សិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយ
ទោមនស្សិន្ទ្រិយ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២។ មិន
សង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦។

[៤១៨] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយឧបេក្ខិន្ទ្រិយ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ
៣ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៧។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ
២ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១១។

[៤១៩] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយសទ្ធិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយវិរិយិន្ទ្រិយ
ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយសតិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយសមាធិន្ទ្រិយ ពួក
ធម៌ណា ប្រកបដោយបញ្ញិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយអនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិ
ន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយអញ្ញិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយអញ្ញាតារិ
ន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយអវិជ្ជា ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយសង្ខារព្រោះ
អវិជ្ជាជាបច្ច័យ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២។ មិន
សង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦។

[៤២០] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយវិញ្ញាណព្រោះសង្ខារជាបច្ច័យ ពួកធម៌នោះ
សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិន
សង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧។

[៤២១] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយផស្សៈព្រោះសឡាយតនៈជាបច្ច័យ ពួកធម៌

នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។

មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០។

[៤២២] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយវេទនាព្រោះផស្សៈជាបច្ច័យ ពួកធម៌នោះ

សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិន

សង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០។

[៤២៣] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយតណ្ហា ព្រោះវេទនាជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា

ប្រកបដោយឧបាទាន ព្រោះតណ្ហាជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយកម្មភព

ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌

ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦។

[៤២៤] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយសេចក្តីសោក ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយ

សេចក្តីទុក្ខ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយទោមនស្ស ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយ

ខន្ធ ៣ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយ

ខន្ធ ២ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦។

[៤២៥] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយឧបាយាសៈ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយ

សតិប្បដ្ឋាន ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយសម្មប្បធាន ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយ

ខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយ

ខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦។

[៤២៦] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយឥទ្ធិបាទ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣

អាយតនៈ ១ ធាតុ ១។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ២

អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧។

[៤២៧] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយឈាន ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣

អាយតនៈ ២ ធាតុ ២។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ២

អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦។

[៤២៨] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយអប្បមញ្ញា ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយឥន្ទ្រិយ ៥

ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយពលៈ ៥ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយពោជ្ឈង្គ ៧ ពួកធម៌

ណា ប្រកបដោយមគ្គមានអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤

អាយតនៈ ២ ធាតុ ២។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១

អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦។

[៤២៩] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយផស្សៈ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយចេតនា ពួក

ធម៌ណា ប្រកបដោយមនសិការៈ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២

ធាតុ ៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០

ធាតុ ១០។

[៤៣០] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយវេទនា ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយសញ្ញា ពួក

ធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌

ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ២ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០។

[៤៣១] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយចិត្ត ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣

អាយតនៈ ១ ធាតុ ១។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ២

អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧។

[៤៣២] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយអធិមោក្ខ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤
អាយតនៈ ២ ធាតុ ៣។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១
អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៥។

[៤៣៣] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលប្រកបដោយសុខវេទនា ពួកធម៌
ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយ
ធម៌ដែលប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែល
ប្រកបដោយវិតក្កៈ ទាំងប្រកបដោយវិចារៈ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែល
មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលច្រឡំ
ដោយបីតិ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលច្រឡំដោយសុខ ពួកធម៌ណា
ប្រកបដោយធម៌ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១
អាយតនៈ ១ ធាតុ ១។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤
អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧។

[៤៣៤] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ជាហេតុ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌
ជាហេតុ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ជាហេតុ
ទាំងប្រកបដោយហេតុ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ
២។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ
១៦។

[៤៣៥] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ តែមិនមែន
ហេតុ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនហេតុ

ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌មិនមែនហេតុ តែប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ
ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌
ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧។

[៤៣៦] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ជាអាសវៈ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌
ជាអាសវៈ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ជា
អាសវៈ ទាំងប្រកបដោយអាសវៈ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ
២ ធាតុ ២។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ
១០ ធាតុ ១៦។

[៤៣៧] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែន
អាសវៈ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១។ មិនសង្គ្រោះ
ដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧។

[៤៣៨] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ជាសញ្ញាជនៈ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយ
ធម៌ជាគន្លុះ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ជាឱយៈ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយ
ធម៌ជាយោគៈ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ជានិរវណៈ ពួកធម៌ណា
ប្រកបដោយធម៌ជាបរាមាសៈ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ជាបរាមាសៈ ទាំង
បរាមាសៈស្នាបអង្កែលហើយ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២
ធាតុ ២។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០
ធាតុ ១៦។

[៤៣៩] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលប្រកបដោយបរាមាសៈ ពួកធម៌នោះ

សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិន

សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧។

[៤៤០] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌គឺចិត្ត ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៣

អាយតនៈ ១ ធាតុ ១។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ២

អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧។

[៤៤១] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌គឺចេតនា ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌

ដែលប្រកបដោយចិត្ត ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលច្រឡំដោយចិត្ត ពួក

ធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលច្រឡំ ទាំងតាំងឡើងអំពីចិត្ត ពួកធម៌ណា

ប្រកបដោយធម៌ដែលច្រឡំ ទាំងតាំងឡើង ទាំងកើតជាមួយនឹងចិត្ត ពួកធម៌

ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលច្រឡំ ទាំងតាំងឡើង ទាំងប្រព្រឹត្តទៅតាមចិត្ត ពួក

ធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌

ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១១។

[៤៤២] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ជាឧបាទាន ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយ

ធម៌ជាកិលេស ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ជាកិលេស ទាំងគួរដល់នូវសេចក្តី

សៅហ្មង ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ជាកិលេស ទាំងជាធម៌សៅហ្មងហើយ

ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ជាកិលេស ទាំងប្រកបដោយកិលេស ពួកធម៌នោះ

សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិន

សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦។

[៤៤៣] ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលសៅហ្មងហើយ តែមិនមែនជា

កិលេស ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលប្រកបដោយកិលេស តែមិនមែន
កិលេស ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ ពួកធម៌ណា
ប្រកបដោយធម៌ដែលប្រកបដោយវិចារៈ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែល
ប្រកបដោយបីតិ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលច្រឡំដោយបីតិ ពួកធម៌
ណា ប្រកបដោយធម៌ដែលច្រឡំដោយសុខ ពួកធម៌ណា ប្រកបដោយធម៌ដែល
ច្រឡំដោយឧបេក្ខា ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន
ធាតុប៉ុន្មាន។ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១ ធាតុ ១។ មិន
សង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១៧។

ចប់ សម្បយុត្តេន សង្គហិតាសង្គហិតបទនិទ្ទេស។

អសង្គហិតេន សម្បយុត្តវិប្បយុត្តបទនិទ្ទេស

[៤៤៤] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយរូបក្ខន្ធន្ត ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះ
ដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌នោះ
ប្រកបដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន។ ពួកធម៌នោះ
ប្រកបដោយខន្ធ ៣ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះ
ក៏មាន។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ក៏
មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៤៤៥] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម្មាយតនៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះ
ដោយធម្មធាតុ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយឥត្តិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា មិន
សង្គ្រោះដោយបុរិសិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយជីវិតិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា

មិនសង្គ្រោះដោយនាមរូប ព្រោះវិញ្ញាណជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយ
អសញ្ញាភព ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយឯកវោការភព ពួកធម៌ណា មិន
សង្គ្រោះដោយជាតិ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយជរា ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះ
ដោយមរណៈ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះ
ដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ ក៏មាន ប្រកបដោយ
អាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។
ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ
១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៤៤៦] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយអរូបភព ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះ
ដោយនេវសញ្ញានាសញ្ញាភព ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយចតុវោការភព ពួក
ធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយឥទ្ធិបាទ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយ
អាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ
ប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន។ មិនមានទេ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។
ប្រាសចាកខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១
និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៤៤៧] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយកុសលធម៌ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះ
ដោយអកុសលធម៌ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលប្រកបដោយ
សុខវេទនា ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ពួក
ធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលប្រកបដោយអទុក្ខមសុខវេទនា ពួកធម៌ណា

មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ជាវិបាក ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌មានវិបាក
ជាប្រក្រតី ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស
មានតណ្ហាជាដើម មិនកាន់យកហើយ ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន
ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលសៅហ្មងហើយ ទាំងគួរដល់នូវសេចក្តី
សៅហ្មង ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលមិនសៅហ្មងហើយ ទាំងមិនគួរ
ដល់នូវសេចក្តីសៅហ្មង ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយពួកធម៌ដែល
ប្រកបដោយវិតក្កៈ ទាំងប្រកបដោយវិចារៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌
ដែលមិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែល
ច្រឡំដោយបីតិ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលច្រឡំដោយសុខ ពួក
ធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះ
ដោយធម៌ដែលគួរលះដោយទស្សនៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលគួរ
លះដោយភាវនា ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌មានហេតុគួរលះដោយ
ទស្សនៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌មានហេតុគួរលះដោយភាវនា ពួក
ធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលដល់នូវការសន្សំ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះ
ដោយធម៌ដែលដល់នូវការមិនសង្សំ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ជារបស់
សេក្ខបុគ្គល ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ពួកធម៌
ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលដល់នូវសភាពធំ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយ
ធម៌ប្រមាណមិនបាន ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលមានអារម្មណ៍
តូចឆ្មារ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលមានអារម្មណ៍ដល់នូវសភាពធំ

ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលមានអារម្មណ៍ប្រមាណមិនបាន ពួកធម៌
ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ថោកទាប ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ឧត្តម
ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌មានសភាពខុស និងទៀង ពួកធម៌ណា មិន
សង្គ្រោះដោយធម៌មានសភាពត្រូវ និងទៀង ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌
មានមគ្គជាអារម្មណ៍ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌មានមគ្គជាហេតុ ពួក
ធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌មានមគ្គជាអធិបតី ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះ
ដោយធម៌មានអារម្មណ៍ជាអតីត ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌មាន
អារម្មណ៍ជាអនាគត ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌មានអារម្មណ៍ជា
បច្ចុប្បន្ន ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌មានអារម្មណ៍ខាងក្នុង ពួកធម៌ណា
មិនសង្គ្រោះដោយធម៌មានអារម្មណ៍ខាងក្រៅ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយ
ធម៌មានអារម្មណ៍ទាំងខាងក្នុង ទាំងខាងក្រៅ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយ
ធម៌ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌
ប្រកបដោយហេតុ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលប្រព្រឹត្តទៅ
ជាមួយនឹងហេតុ តែមិនមែនហេតុ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌
ប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនហេតុ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌
មិនមែនហេតុ តែប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះ
ដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌នោះ
ប្រកបដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន។ មិនមានទេ។
ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។ ប្រាសចាកខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន

ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៤៤៨] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌មានរូប ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌នោះប្រកបដោយខន្ធ ៣ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៤៤៩] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌មិនមានរូប ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ជាលោកុត្តរ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌មិនមានអាសវៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប្រកបដោយអាសវៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប្រកបដោយអាសវៈ តែមិនមែនអាសវៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប្រាសចាកអាសវៈ ទាំងមិនមានអាសវៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌មិនជាប្រយោជន៍ដល់សញ្ញាជនៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលគន្លុះមិនគប្បីដោតក្រុង ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលឱយៈមិនគប្បីប្រព្រឹត្តកន្លង ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលយោគៈមិនគប្បីប្រព្រឹត្តកន្លង ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌មិនជាប្រយោជន៍ដល់នីវរណៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលបរាមាសៈមិនស្នាបអង្កែល ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលប្រកបដោយបរាមាសៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប្រាសចាកបរាមាសៈ ទាំងបរាមាសៈមិនស្នាបអង្កែលហើយ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអារម្មណ៍ ដោយខន្ធសង្គហៈ

មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌នោះ
ប្រកបដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន។ មិនមានទេ។
ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។ ប្រាសចាកខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន
ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៤៥០] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌មិនមានអារម្មណ៍ ពួកធម៌ណា មិន
សង្គ្រោះដោយធម៌មិនមែនចិត្ត ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប្រាសចាក
ចិត្ត ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ច្រឡំដោយចិត្ត ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះ
ដោយធម៌ដែលតាំងឡើងអំពីចិត្ត ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែល
កើតជាមួយនឹងចិត្ត ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលប្រព្រឹត្តទៅ
តាមចិត្ត ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ខាងក្រៅ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះ
ដោយធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើម កាន់យកហើយ
ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុ
សង្គហៈ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន។
ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ ៣ ក៏មាន ប្រកបដោយអាយតនៈ ១ ធាតុ ១
និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។ ប្រាសចាកខន្ធ ១ អាយតនៈ
១០ ធាតុ ១០ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១ និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

[៤៥១] ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន
ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលប្រកបដោយធម៌មិនមែនឧបាទាន
ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលប្រកបដោយឧបាទាន តែមិនមាន

ឧបាទាន ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប្រាសចាកឧបាទាន ទាំងមិនជា
ប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌មិនគួរដល់នូវ
សេចក្តីសៅហ្មង ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលមិនសៅហ្មងហើយ ពួក
ធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប្រកបដោយកិលេស ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះ
ដោយធម៌ដែលសៅហ្មងហើយ តែមិនមែនកិលេស ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះ
ដោយធម៌ប្រកបដោយកិលេស តែមិនមែនកិលេស ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះ
ដោយធម៌ដែលប្រាសចាកកិលេស ទាំងមិនគួរដល់នូវសេចក្តីសៅហ្មង ពួកធម៌
ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលគួរលះដោយទស្សនៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះ
ដោយធម៌ដែលគួរលះដោយភាវនា ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌មានហេតុ
ដែលគួរលះដោយទស្សនៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌មានហេតុដែលគួរ
លះដោយភាវនា ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលប្រកបដោយវិតក្កៈ
ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលប្រកបដោយវិចារៈ ពួកធម៌ណា មិន
សង្គ្រោះដោយធម៌ដែលប្រកបដោយបីតិ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌
ដែលច្រឡំដោយបីតិ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលច្រឡំដោយសុខ
ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ពួកធម៌ណា មិន
សង្គ្រោះដោយធម៌មិនមែនកាមាវចរ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ជា
អូបាវចរ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ជាអូបាវចរ ពួកធម៌ណា មិន
សង្គ្រោះដោយធម៌ដែលមិនរាប់បញ្ចូលក្នុងវដ្តៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយ
ធម៌ជាគ្រឿងចេញចាកវដ្តៈ ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌មានសភាព

ទៀង ពួកធម៌ណា មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ដែលមិនអាចរើខ្លួន ពួកធម៌ណា មិន
សង្គ្រោះដោយធម៌ប្រកបដោយសត្រូវ ដោយខន្ធសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយ
អាយតនសង្គហៈ មិនសង្គ្រោះដោយធាតុសង្គហៈ ពួកធម៌នោះ ប្រកបដោយខន្ធ
ប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន។ មិនមានទេ។ ប្រាសចាកធម៌ប៉ុន្មាន។
ប្រាសចាកខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧ ក៏មាន ប្រាសចាកអាយតនៈ ១ ធាតុ ១
និងធម៌ពួកខ្លះក៏មាន។

ចប់ អសង្គហិតេន សម្បយុត្តវិប្បយុត្តបទនិទ្ទេស។

វិប្បយុត្តេន សង្គហិតាសង្គហិតបទនិទ្ទេស

[៤៥២] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាករូបក្ខន្ធពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធប៉ុន្មាន
អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន។ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២
ធាតុ ៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០
ធាតុ ១០។

[៤៥៣] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកវេទនាខន្ធពួកធម៌ណា ប្រាសចាកសញ្ញាខន្ធ
ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកសង្ខារក្ខន្ធពួកធម៌ណា ប្រាសចាកវិញ្ញាណក្ខន្ធពួកធម៌
ណា ប្រាសចាកមនាយតនៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកមនិន្រ្ទិយ ពួកធម៌នោះ
សង្គ្រោះដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន ធាតុប៉ុន្មាន។ ពួកធម៌នោះ រៀរលែង
ព្រះនិព្វាន ជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១១
ធាតុ ១១។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១
ធាតុ ៧។

[៤៥៤] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកចក្ខុយតនៈ។ បេ។ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាក
ផោដ្ឋព្វាយតនៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកចក្ខុធាតុ។ បេ។ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាក
ផោដ្ឋព្វធាតុ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៨។ មិន
សង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០។

[៤៥៥] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាក
សោតវិញ្ញាណធាតុ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកឃានវិញ្ញាណធាតុ ពួកធម៌ណា
ប្រាសចាកជីវ្ហាវិញ្ញាណធាតុ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកកាយវិញ្ញាណធាតុ ពួកធម៌ណា
ប្រាសចាកមនោធាតុ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកមនោវិញ្ញាណធាតុ ពួកធម៌នោះ
រៀរលែងព្រះនិព្វាន ជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥
អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៧។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះ
ដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយឡើយ តែមិន
សង្គ្រោះដោយធាតុ ១ ទេ។

[៤៥៦] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកទុក្ខសច្ច ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤
អាយតនៈ ២ ធាតុ ២។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១
អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦។

[៤៥៧] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកសមុទយសច្ច ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកមគ្គសច្ច
ពួកធម៌នោះ រៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយ
ខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិន
សង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ

មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ។

[៤៥៨] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកនិរោធសច្ច ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកចក្ខុន្ត្រីយ
ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកសោតិ្តន្ត្រីយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកយានិ្តន្ត្រីយ ពួកធម៌
ណា ប្រាសចាកជិវ្ហិ្តន្ត្រីយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកកាយិ្តន្ត្រីយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចា
កតតិ្តន្ត្រីយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកបុរិសិ្តន្ត្រីយ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ
៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១
អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០។

[៤៥៩] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកមនិ្តន្ត្រីយ ពួកធម៌នោះ រៀរលែងព្រះនិព្វានជាអ
សង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១១។ មិន
សង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧។

[៤៦០] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកសុខិ្តន្ត្រីយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកទុក្ខិ្តន្ត្រីយ ពួក
ធម៌ណា ប្រាសចាកសោមនស្សិ្តន្ត្រីយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកទោមនស្សិ្តន្ត្រីយ
ពួកធម៌នោះ រៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយ
ខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិន
សង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ
មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ។

[៤៦១] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកឧបេក្ខិ្តន្ត្រីយ ពួកធម៌នោះ រៀរលែងព្រះនិព្វានជា
អសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៣។
មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ

មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយឡើយ តែមិនសង្គ្រោះដោយធាតុ
៥ ទេ។

[៤៦២] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកសទ្ធិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកវិវិធីន្ទ្រិយ ពួក
ធម៌ណា ប្រាសចាកសតិទ្ធិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកសមាធិទ្ធិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា
ប្រាសចាកបញ្ញិទ្ធិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកអនញ្ញតញ្ញស្សាមិទិទ្ធិន្ទ្រិយ ពួកធម៌
ណា ប្រាសចាកអញ្ញិទ្ធិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកអញ្ញតារិទ្ធិន្ទ្រិយ ពួកធម៌ណា
ប្រាសចាកអវិជ្ជា ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកសង្ខារ ព្រោះអវិជ្ជាជាបច្ច័យ ពួកធម៌
នោះ រៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥
អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះ
ដោយខន្ធលាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិន
សង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ។

[៤៦៣] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកវិញ្ញាណ ព្រោះសង្ខារជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា
ប្រាសចាកផស្សៈ ព្រោះសឡាយតនៈជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកវេទនា
ព្រោះផស្សៈជាបច្ច័យ ពួកធម៌នោះ រៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធ
ចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១១។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌
ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧។

[៤៦៤] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកតណ្ហា ព្រោះវេទនាជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា
ប្រាសចាកឧបាទាន ព្រោះតណ្ហាជាបច្ច័យ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកកម្មភព ពួក
ធម៌នោះ រៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ

៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិន
សង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ
មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ។

[៤៦៥] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកឧប្បត្តិភព ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកសញ្ញាភព
ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកបញ្ចវេការភព ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤
អាយតនៈ ២ ធាតុ ៣។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១
អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៥។

[៤៦៦] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកកាមភព ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤
អាយតនៈ ២ ធាតុ ៥។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១
អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៣។

[៤៦៧] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាករូបភព ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកអសញ្ញាភព ពួក
ធម៌ណា ប្រាសចាកឯកវេការភព ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកការខ្សឹកខ្សួល ពួក
ធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌
ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០។

[៤៦៨] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកអរូបភព ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកនេវសញ្ញានា
សញ្ញាភព ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកចតុវេការភព ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកសេចក្តី
សោក ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកទុក្ខ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកទោមនស្ស ពួកធម៌
ណា ប្រាសចាកឧបាយាសៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកសតិប្បដ្ឋាន ពួកធម៌ណា
ប្រាសចាកសម្មប្បធាន ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកឥទ្ធិបាទ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាក

ឈាន ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកអប្បមញ្ញ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកតន្ត្រីយ ៥ ពួក
ធម៌ណា ប្រាសចាកពលៈ ៥ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកពោជ្ឈង្គ ៧ ពួកធម៌ណា
ប្រាសចាកមគ្គមានអង្គ ៨ ដំប្រសើរ ពួកធម៌នោះ រៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខ
តៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨។ មិន
សង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែន
មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយ
ឡើយ។

[៤៦៩] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកផស្សៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកវេទនា ពួកធម៌ណា
ប្រាសចាកសញ្ញា ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកចេតនា ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកចិត្ត
ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកការធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ពួកធម៌នោះ រៀរលែងព្រះនិព្វានជា
អសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១១។ មិន
សង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧។

[៤៧០] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកអធិមោក្ខ ពួកធម៌នោះ រៀរលែងព្រះនិព្វានជាអ
សង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៧។ មិន
សង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែន
មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយឡើយ តែមិនសង្គ្រោះដោយធាតុ ១ ទេ។

[៤៧១] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកពួកធម៌ជាកុសល ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកពួក
ធម៌ជាអកុសល ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកពួកធម៌ដែលប្រកបដោយសុខវេទនា
ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ពួកធម៌នោះ រៀរលែង

ព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២
ធាតុ ១៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ
ណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះ
ដោយធាតុណាមួយឡើយ។

[៤៧២] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកពួកធម៌ជាអព្យាក្រឹត ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះ
ដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះ
ដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦។

[៤៧៣] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រកបដោយអនុក្ខមសុខវេទនា ពួក
ធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាវិបាក ពួកធម៌នោះ រៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ
ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៣។ មិនសង្គ្រោះ
ដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធនាមួយ មិនមែនមិន
សង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយឡើយ តែមិនសង្គ្រោះដោយធាតុ ៥ ទេ។

[៤៧៤] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ពួកធម៌ណា
ប្រាសចាកធម៌សៅហ្មងហើយ ទាំងគួរដល់នូវសេចក្តីសៅហ្មង ពួកធម៌នោះ
រៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥
អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះ
ដោយខន្ធនាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិន
សង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ។

[៤៧៥] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មិនមែនវិបាក ទាំងមិនមែនមានវិបាក

ជាប្រក្រតី ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហា
ជាដើម មិនកាន់យកហើយ តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ពួកធម៌ណា
ប្រាសចាកធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហាជាដើម មិនកាន់យក
ហើយ ទាំងមិនជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែល
មិនសៅហ្មងហើយ ទាំងមិនគួរដល់នូវសេចក្តីសៅហ្មង ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះ
ដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះ
ដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០។

[៤៧៦] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហា
ជាដើម កាន់យកហើយ ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះ
ដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៣។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះ
ដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៥។

[៤៧៧] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមិនសៅហ្មងហើយ តែគួរដល់នូវ
សេចក្តីសៅហ្មង ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២។ មិន
សង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦។

[៤៧៨] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ប្រកបដោយវិតក្កៈ ទាំងប្រកបដោយវិចារៈ
ពួកធម៌នោះ រៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយ
ខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៧។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិន
សង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយឡើយ
តែមិនសង្គ្រោះដោយធាតុ ១ ទេ។

[៤៧៩] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មិនមានវិតក្កៈ មានត្រឹមតែវិចារៈ ពួកធម៌
ណា ប្រាសចាកធម៌ច្រឡំដោយបីតិ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ច្រឡំដោយសុខ
ពួកធម៌នោះ រៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយ
ខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិន
សង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ
មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ។

[៤៨០] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មិនមានវិតក្កៈ ទាំងមិនមានវិចារៈ ពួកធម៌
នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៣។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌
ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៥។

[៤៨១] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ច្រឡំដោយឧបេក្ខា ពួកធម៌នោះ រៀរលែង
ព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២
ធាតុ ១៣។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ
ណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយឡើយ តែមិនសង្គ្រោះ
ដោយធាតុ ៥ ទេ។

[៤៨២] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលគួរលះដោយទស្សនៈ ពួកធម៌ណា
ប្រាសចាកធម៌ដែលគួរលះដោយភាវនា ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មានហេតុ
ដែលគួរលះដោយទស្សនៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មានហេតុដែលគួរលះ
ដោយភាវនា ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលដល់នូវការសន្សំ ពួកធម៌ណា
ប្រាសចាកធម៌ដែលដល់នូវការមិនសន្សំ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជារបស់

សេក្ខបុគ្គល ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលដល់នូវសភាពធំ ពួកធម៌នោះ រៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយ ឡើយ។

[៤៨៣] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមិនគួរលះដោយទស្សនៈ ទាំងមិនគួរលះដោយភាវនា ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មានហេតុដែលមិនគួរលះដោយទស្សនៈ ទាំងមិនគួរលះដោយភាវនា ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមិនដល់នូវការសន្សំ ទាំងមិនមែនមិនដល់នូវការមិនសន្សំ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មិនមែនជារបស់សេក្ខបុគ្គល ទាំងមិនមែនជារបស់អសេក្ខបុគ្គល ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មានសភាពតូចឆ្មារ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦។

[៤៨៤] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មានប្រមាណមិនបាន ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកពួកធម៌ឧត្តម ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០។

[៤៨៥] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មានអារម្មណ៍តូចឆ្មារ ពួកធម៌នោះ រៀរលែង

ព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២
ធាតុ ១២។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ
ណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយឡើយ តែមិនសង្គ្រោះ
ដោយធាតុ ៦ ទេ។

[៤៨៦] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមានអារម្មណ៍ដល់នូវសភាពធំ ពួកធម៌
ណា ប្រាសចាកធម៌មានអារម្មណ៍មានប្រមាណមិនបាន ពួកធម៌ណា ប្រាសចាក
ធម៌ថោកទាប ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មានសភាពខុស និងទៀង ពួកធម៌
ណា ប្រាសចាកធម៌មានសភាពត្រូវ និងទៀង ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មាន
មគ្គជាអារម្មណ៍ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មានមគ្គជាហេតុ ពួកធម៌ណា
ប្រាសចាកធម៌មានមគ្គជាអធិបតី ពួកធម៌នោះ រៀបលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខ
តៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨។ មិន
សង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធលាមួយ មិនមែន
មិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយ
ឡើយ។

[៤៨៧] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាកណ្តាល ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មាន
សភាពមិនទៀង ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២។ មិន
សង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦។

[៤៨៨] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលកើតឡើងហើយ ពួកធម៌ណា
ប្រាសចាកធម៌ដែលមិនទាន់កើតឡើង ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលបម្រុង

នឹងកើតឡើង ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាអតីត ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌
ជាអនាគត ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាបច្ចុប្បន្ន ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌
ជាខាងក្នុង ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាខាងក្រៅ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាក
ធម៌ប្រកបដោយការឃើញ ទាំងប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ពួកធម៌ណា
ប្រាសចាកធម៌មិនប្រកបដោយការឃើញ តែប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ពួកធម៌
នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។
មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០។

[៤៨៩] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មានអារម្មណ៍ជាអតីត ពួកធម៌ណា
ប្រាសចាកធម៌មានអារម្មណ៍ជាអនាគត ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មាន
អារម្មណ៍ខាងក្នុង ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មានអារម្មណ៍ខាងក្រៅ ពួកធម៌
នោះ រៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥
អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះ
ដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិន
សង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ។

[៤៩០] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មានអារម្មណ៍ជាបច្ចុប្បន្ន ពួកធម៌ណា
ប្រាសចាកធម៌មានអារម្មណ៍ខាងក្នុង និងខាងក្រៅ ពួកធម៌នោះ រៀរលែង
ព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២
ធាតុ ១៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ
ណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយឡើយ តែមិនសង្គ្រោះ

ដោយធាតុ ៦ ទេ។

[៤៩១] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាហេតុ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌
ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ប្រកបដោយហេតុ ពួក
ធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ពួកធម៌ណា
ប្រាសចាកធម៌ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ តែមិនមែនហេតុ ពួកធម៌ណា
ប្រាសចាកធម៌ជាហេតុ ទាំងប្រកបដោយហេតុ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌
ប្រកបដោយហេតុ តែមិនមែនហេតុ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មិនមែនហេតុ
តែប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងហេតុ ពួកធម៌នោះ រៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ
ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨។ មិនសង្គ្រោះ
ដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិន
សង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ។

[៤៩២] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មិនមានហេតុ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌
ដែលប្រាសចាកហេតុ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មិនមែនហេតុ ទាំងឥតហេតុ
ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌
ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦។

[៤៩៣] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មិនមានបច្ច័យ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌
ដែលមិនមានបច្ច័យតាក់តែង ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ប្រកបដោយការ
ឃើញ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ប្រកបដោយការប៉ះពាល់ ពួកធម៌ណា
ប្រាសចាកធម៌មានរូប ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាលោកុត្តរ ពួកធម៌នោះ

សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិន
សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០។

[៤៩៤] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាលោកិយ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ
៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ
១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦។

[៤៩៥] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាអាសវៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌
ប្រកបដោយអាសវៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាអាសវៈ ទាំងប្រព្រឹត្តទៅ
ជាមួយនឹងអាសវៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាអាសវៈ ទាំងប្រកបដោយ
អាសវៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ទាំងមិនមែនអាសវៈ
ពួកធម៌នោះ រៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយ
ខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិន
សង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ
មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ។

[៤៩៦] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ ពួកធម៌ណា
ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែល
ប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ តែមិនមែនជាអាសវៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌
ដែលប្រាសចាកអាសវៈ តែប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអាសវៈ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះ
ដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះ
ដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦។

[៤៩៧] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមិនមានអាសវៈ ពួកធម៌ណា
ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រាសចាកអាសវៈ ទាំងមិនមានអាសវៈ ពួកធម៌នោះ
សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិន
សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០។

[៤៩៨] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាសញ្ញាជនៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌
ជាគន្លុះ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាឱយៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាយោ
គៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជានីវរណៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាបរាមា
សៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ប្រកបដោយបរាមាសៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាក
ធម៌ជាបរាមាសៈ ទាំងបរាមាសៈស្នាបអង្កែលហើយ ពួកធម៌នោះ រៀបលែង
ព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២
ធាតុ ១៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ
មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុ
ណាមួយឡើយ។

[៤៩៩] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលបរាមាសៈស្នាបអង្កែលហើយ ពួកធម៌
ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រាសចាកបរាមាសៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែល
បរាមាសៈស្នាបអង្កែលហើយ តែមិនមែនបរាមាសៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌
ដែលប្រាសចាកបរាមាសៈ តែបរាមាសៈស្នាបអង្កែលហើយ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះ
ដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះ
ដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០។

[៥០០] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលបរាមាសៈមិនស្លាប់អង្កែលហើយ ពួក
ធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រាសចាកបរាមាសៈ ទាំងបរាមាសៈមិន
ស្លាប់អង្កែលហើយ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៨។
មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ
១០។

[៥០១] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រព្រឹត្តទៅជាមួយនឹងអារម្មណ៍ ពួក
ធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌គឺចិត្ត ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌គឺចេតសិក ពួកធម៌
ណា ប្រាសចាកធម៌ប្រកបដោយចិត្ត ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ច្រឡំដោយចិត្ត
ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលច្រឡំ ទាំងតាំងឡើងអំពីចិត្ត ពួកធម៌ណា
ប្រាសចាកធម៌ដែលច្រឡំ ទាំងតាំងឡើងទាំងកើតជាមួយនឹងចិត្ត ពួកធម៌ណា
ប្រាសចាកធម៌ដែលច្រឡំ ទាំងតាំងឡើង ទាំងប្រព្រឹត្តតាមចិត្ត ពួកធម៌នោះ
រៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១
អាយតនៈ ១១ ធាតុ ១១។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ
៤ អាយតនៈ ១ ធាតុ ៧។

[៥០២] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មិនមានអារម្មណ៍ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាក
ធម៌ដែលប្រាសចាកចិត្ត ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមិនច្រឡំដោយចិត្ត
ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាឧបាទា ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលកម្ម
ប្រកបដោយកិលេស មានគណ្ណជាដើម មិនកាន់យកហើយ ពួកធម៌នោះ
សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិន

សង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០។

[៥០៣] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហា ជាដើម កាន់យកហើយ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៣។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៥។

[៥០៤] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាឧបាទាន ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជា កិលេស ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលសៅហ្មងហើយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាក ធម៌ដែលប្រកបដោយកិលេស ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាកិលេស ទាំងគួរ ដល់នូវសេចក្តីសៅហ្មង ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាកិលេស ទាំងជាធម៌ សៅហ្មងហើយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលសៅហ្មងហើយ តែមិនមែនជា កិលេស ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាកិលេស ទាំងប្រកបដោយកិលេស ពួក ធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រកបដោយកិលេស តែមិនមែនជាកិលេស ពួក ធម៌នោះ រៀបលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិន សង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ។

[៥០៥] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌គួរដល់នូវសេចក្តីសៅហ្មង ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមិនសៅហ្មងហើយ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែល ប្រាសចាកកិលេស ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌គួរដល់នូវសេចក្តីសៅហ្មង តែ

មិនមែនកិលេស ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រាសចាកកិលេស តែគួរដល់
នូវសេចក្តីសៅហ្មង ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២។
មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ
១៦។

[៥០៦] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មិនគួរដល់នូវសេចក្តីសៅហ្មង ពួកធម៌ណា
ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រាសចាកកិលេស ទាំងមិនគួរដល់នូវសេចក្តីសៅហ្មង ពួក
ធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌
ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០។

[៥០៧] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលគួរលះដោយទស្សនៈ ពួកធម៌ណា
ប្រាសចាកធម៌ដែលគួរលះដោយភាវនា ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មានហេតុ
ដែលគួរលះដោយទស្សនៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មានហេតុដែលគួរលះ
ដោយភាវនា ពួកធម៌នោះ រៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ
សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។
មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈ
ណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ។

[៥០៨] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមិនគួរលះដោយទស្សនៈ ពួកធម៌ណា
ប្រាសចាកធម៌ដែលមិនគួរលះដោយភាវនា ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌
មានហេតុដែលមិនគួរលះដោយទស្សនៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មានហេតុ
ដែលមិនគួរលះដោយភាវនា ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២

ឆាតុ ២។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០
ឆាតុ ១៦។

[៥០៩] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ប្រកបដោយវិតក្កៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាក
ធម៌ប្រកបដោយវិចារៈ ពួកធម៌នោះ រៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពី
ខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ឆាតុ ១៧។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌
ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយ
អាយតនៈណាមួយឡើយ តែមិនសង្គ្រោះដោយឆាតុ ១ ទេ។

[៥១០] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលប្រកបដោយបីតិ ពួកធម៌ណា
ប្រាសចាកធម៌ដែលច្រឡំដោយបីតិ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលច្រឡំដោយ
សុខ ពួកធម៌នោះ រៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះ
ដោយខន្ធ ៥ អាយតនៈ ១២ ឆាតុ ១៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។
មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈ
ណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយឆាតុណាមួយឡើយ។

[៥១១] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលច្រឡំដោយឧបេក្ខា ពួកធម៌នោះ
រៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥
អាយតនៈ ១២ ឆាតុ ១៣។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះ
ដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយឡើយ តែមិន
សង្គ្រោះដោយឆាតុ ៥ ទេ។

[៥១២] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាកាមាវចរ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌

ដែលរាប់បញ្ចូលក្នុងវង្សៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ប្រកបដោយការវើខ្ពួន ពួក
ធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌
ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦។

[៥១៣] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មិនមែនកាមាវចរ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាក
ធម៌ដែលមិនរាប់បញ្ចូលក្នុងវង្សៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ដែលមិនអាច
វើខ្ពួន ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ៨។ មិនសង្គ្រោះ
ដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១០។

[៥១៤] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជារូបាវចរ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាអ
រូបាវចរ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ជាគ្រឿងចេញចាកវង្សៈ ពួកធម៌ណា
ប្រាសចាកធម៌ទៀង ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌ប្រកបដោយសត្រូវ ពួកធម៌
នោះ រៀរលែងព្រះនិព្វានជាអសង្ខតៈ ក្រៅអំពីខន្ធចេញ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៥
អាយតនៈ ១២ ធាតុ ១៨។ មិនសង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនមែនមិនសង្គ្រោះ
ដោយខន្ធណាមួយ មិនមែនមិនសង្គ្រោះដោយអាយតនៈណាមួយ មិនមែនមិន
សង្គ្រោះដោយធាតុណាមួយឡើយ។

[៥១៥] ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មិនមែនជារូបាវចរ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាក
ធម៌មិនមែនជាអរូបាវចរ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មិនមែនជាគ្រឿងចេញ
ចាកវង្សៈ ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មិនទៀង ពួកធម៌ណា ប្រាសចាកធម៌មិន
ប្រកបដោយសត្រូវ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធប៉ុន្មាន អាយតនៈប៉ុន្មាន
ធាតុប៉ុន្មាន។ ពួកធម៌នោះ សង្គ្រោះដោយខន្ធ ៤ អាយតនៈ ២ ធាតុ ២។ មិន

សង្គ្រោះដោយធម៌ប៉ុន្មាន។ មិនសង្គ្រោះដោយខន្ធ ១ អាយតនៈ ១០ ធាតុ ១៦។

ធម្មាយតនៈ ១ ធម្មធាតុ ១ ជីវិត ១ នាមរូប ១ សឡាយតនៈ ១ ជាតិ ១
ជរា ១ មរណៈ ១ និងធម៌ ២ តែមិនមានក្នុងតិកៈឡើយ ធម៌ ៧ មានក្នុង
ចន្លោះដំបូង ធម៌ ១០ មានក្នុងគោច្នកៈ ធម៌ ១៤ មានក្នុងចន្លោះ
ខាងចុង ធម៌ ៦ មានក្នុងទីបំផុត ធម៌ ៤៧ នេះ រមែងមានដោយ
សមុច្ឆេទផង ដោយមោឃបុច្ឆកៈផង។

ចប់ វិប្បយុត្តេន សង្គហិតាសង្គហិតបទនិទ្ទេស។

ចប់ ធាតុកថាបករណៈ។

អភិធម្មបិដក បុគ្គលប្បញ្ញត្តិ

សូមនមស្ការ ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ អង្គនោះ។

ឧទ្ទេសវារៈ

[១] បញ្ញត្តិ ៦ [ប្រែថា " ការតែងតាំង, ការប្រកាស, ការតាំងទុក, ការដាក់ចុះ
"។] គឺ ខន្ធប្បញ្ញត្តិ ១ អាយតនប្បញ្ញត្តិ ១ ធាតុប្បញ្ញត្តិ ១ សច្ចប្បញ្ញត្តិ ១ តន្ត្រិយ
ប្បញ្ញត្តិ ១ បុគ្គលប្បញ្ញត្តិ ១។

ខន្ធប្បញ្ញត្តិ

[២] ខន្ធប្បញ្ញត្តិ របស់ខន្ធទាំងឡាយ មានប៉ុន្មាន។ ខន្ធ ៥ គឺ រូបក្ខន្ធន ១
វេទនាខន្ធន ១ សញ្ញាខន្ធន ១ សង្ខារក្ខន្ធន ១ វិញ្ញាណក្ខន្ធន ១ មានប្រមាណប៉ុណ្ណា ខន្ធប្ប
ញ្ញត្តិ របស់ខន្ធទាំងឡាយមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះ។

អាយតនប្បញ្ញត្តិ

[៣] អាយតនប្បញ្ញត្តិ របស់អាយតនៈទាំងឡាយ មានប៉ុន្មាន។ អាយតនៈ ១២ គឺ ចក្ខុយតនៈ ១ រូបាយតនៈ ១ សោតាយតនៈ ១ សទ្ទាយតនៈ ១ ឃានាយតនៈ ១ គន្ធាយតនៈ ១ ជីវ្ហាយតនៈ ១ រសាយតនៈ ១ កាយាយតនៈ ១ ផោដ្ឋញ្ញាយតនៈ ១ មនាយតនៈ ១ ធម្មាយតនៈ ១ មានប្រមាណប៉ុណ្ណា អាយតនប្បញ្ញត្តិ របស់អាយតនៈទាំងឡាយ មានប្រមាណប៉ុណ្ណោះ។

ធាតុប្បញ្ញត្តិ

[៤] ធាតុប្បញ្ញត្តិ របស់ធាតុទាំងឡាយ មានប៉ុន្មាន។ ធាតុ ១៨ គឺ ចក្ខុធាតុ ១ រូបធាតុ ១ ចក្ខុវិញ្ញាណធាតុ ១ សោតធាតុ ១ សទ្ធិធាតុ ១ សោតវិញ្ញាណធាតុ ១ ឃានធាតុ ១ គន្ធិធាតុ ១ ឃានវិញ្ញាណធាតុ ១ ជីវ្ហាធាតុ ១ រសធាតុ ១ ជីវ្ហាវិញ្ញាណធាតុ ១ កាយធាតុ ១ ផោដ្ឋព្វធាតុ ១ កាយវិញ្ញាណធាតុ ១ មនោធាតុ ១ ធម្មធាតុ ១ មនោវិញ្ញាណធាតុ ១ មានប្រមាណប៉ុណ្ណា ធាតុប្បញ្ញត្តិ របស់ធាតុទាំងឡាយ មានប្រមាណប៉ុណ្ណោះ។

សច្ចប្បញ្ញត្តិ

[៥] សច្ចប្បញ្ញត្តិ របស់សច្ចៈទាំងឡាយ មានប៉ុន្មាន។ សច្ចៈ ៤ គឺ ទុក្ខសច្ច ១ សមុទយសច្ច ១ និរោធសច្ច ១ មគ្គសច្ច ១ មានប្រមាណប៉ុណ្ណា សច្ចប្បញ្ញត្តិ របស់សច្ចៈទាំងឡាយ មានប្រមាណប៉ុណ្ណោះ។

តន្ត្រីយប្បញ្ញត្តិ

[៦] តន្ត្រីយប្បញ្ញត្តិ របស់តន្ត្រីយទាំងឡាយ មានប៉ុន្មាន។ តន្ត្រីយ ២២ គឺ ចក្ខុតន្ត្រីយ ១ សោតិតន្ត្រីយ ១ ឃានិតន្ត្រីយ ១ ជីវ្ហិតន្ត្រីយ ១ កាយិតន្ត្រីយ ១ មនិតន្ត្រីយ ១

ឥត្តិទ្រ្តិយ ១ បុរិសិទ្រ្តិយ ១ ជិវិតិទ្រ្តិយ ១ សុខិទ្រ្តិយ ១ ទុក្ខិទ្រ្តិយ ១ សោមនស្សិទ្រ្តិយ
១ ទោមនស្សិទ្រ្តិយ ១ ឧបេក្ខិទ្រ្តិយ ១ សទ្ធិទ្រ្តិយ ១ វិរិយិទ្រ្តិយ ១ សតិទ្រ្តិយ ១
សមាធិទ្រ្តិយ ១ បញ្ញិទ្រ្តិយ ១ អនញ្ញតញ្ញស្សាមីតិទ្រ្តិយ ១ អញ្ញិទ្រ្តិយ ១ អញ្ញាតាវិ
ទ្រ្តិយ ១ [ពិចក្ខុទ្រ្តិយ ទៅដល់សុខិទ្រ្តិយ ១០ នេះ ជាភាមាវចរ (ប្រព្រឹត្តទៅក្នុង
កាម) ពីទុក្ខិទ្រ្តិយ ទៅដល់បញ្ញិទ្រ្តិយ ៩ នេះ ជាមិស្សកៈ (ច្រឡកច្រឡំគ្នា) ៦
ឥទ្រ្តិយ ៣ ខាងចុង ជាលោកុត្តរៈ។] មានប្រមាណប៉ុណ្ណា ឥទ្រ្តិយប្បញ្ញត្តិ របស់
ឥទ្រ្តិយទាំងឡាយ មានប្រមាណប៉ុណ្ណោះ។

បុគ្គលប្បញ្ញត្តិ

បុគ្គលប្បញ្ញត្តិ របស់បុគ្គលទាំងឡាយ មានប៉ុន្មាន។

ឯកកមាតិកា

[៧] បុគ្គលជាសមយវិមុត្ត (អ្នករួចស្រឡះតាមកាលគួរ) បុគ្គលជាអសមយវិមុត្ត
(អ្នករួចស្រឡះចាកអាសវៈតាមកាលមិនគួរ) បុគ្គលជាកុប្បធម្មៈ (មានធម៌
កម្រើក) បុគ្គលជាអកុប្បធម្មៈ (មានធម៌មិនកម្រើក) បុគ្គលជាបរិហានធម្មៈ
(មានធម៌សាបសូន្យ) បុគ្គលជាអបរិហានធម្មៈ (មានធម៌មិនសាបសូន្យ) បុគ្គល
ជាចេតនាភព្វៈ (គួរដោយចេតនា) បុគ្គលជាអនុរក្ខនាភព្វៈ (គួរដោយការរក្សា)
បុគ្គលជាបុថុជ្ជន បុគ្គលជាគោត្រភូ បុគ្គលជាភយ្យបរតៈ (រៀរចាកបាបដោយ
ភ័យ) បុគ្គលជាអភយ្យបរតៈ (រៀរចាកបាបដោយមិនមានភ័យ) បុគ្គលជាភព្វា
គមនៈ (គួរដល់កិរិយាមកកាន់សម្មត្តនិយាម គឺមគ្គ) បុគ្គលជាអភព្វាគមនៈ
(មិនគួរដល់កិរិយាមកកាន់សម្មត្តនិយាម) បុគ្គលជានិយតៈ (បុគ្គលទៀង)

បុគ្គលជាអនិយតៈ (បុគ្គលមិនទៀង) បុគ្គលជាបដិបន្តកៈ (បុគ្គលប្រតិបត្តិ
ព្រមព្រៀងដោយមគ្គ) បុគ្គលជាផលេដ្ឋិតៈ (បុគ្គលបិតនៅក្នុងផល) បុគ្គលជា
សមសីសិ (មានធម៌ជាប្រធានស្មើគ្នា) បុគ្គលជាបិតកប្បិ (ញ៉ាំងកប្បឲ្យបិតនៅ)
បុគ្គលជាអរិយៈ បុគ្គលមិនមែនជាអរិយៈ បុគ្គលជាសេក្ខៈ បុគ្គលជាអសេក្ខៈ
បុគ្គលមិនមែនសេក្ខៈ ទាំងមិនមែនអសេក្ខៈ បុគ្គលមានវិជ្ជា ៣ បុគ្គលមាន
អភិញ្ញា ៦ បុគ្គលជាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ បុគ្គលជាព្រះបច្ចេកពុទ្ធ បុគ្គលជា
ឧភតោភាគវិមុត្ត (រួចស្រឡះដោយចំណែកទាំងពីរ) បុគ្គលជាបញ្ញាវិមុត្ត (រួច
ស្រឡះដោយបញ្ញា) បុគ្គលជាកាយសក្ខី (មានកាយជាបន្ទាល់) បុគ្គលជាទិដ្ឋិប្ប
ត្តៈ (សម្រេចដោយទិដ្ឋិ) បុគ្គលជាសទ្ធាវិមុត្ត (រួចស្រឡះដោយសទ្ធា) បុគ្គលជា
ធម្មានុសារី (រលឹកតាមធម៌) បុគ្គលជាសទ្ធានុសារី (រលឹកតាមសទ្ធា) បុគ្គលជាស
ត្តក្ខត្តំបរមៈ (កើតអស់វារៈ ៧ ដង) បុគ្គលជាគោលំគោលៈ (ចេញពីត្រកូល
ទៅកាន់ត្រកូល) បុគ្គលជាឯកពិដិ (មានពូជគឺខន្ធតែម្តង) បុគ្គលជាសកទា
គាមី (មកកាន់លោកនេះម្តងទៀត) បុគ្គលជាអនាគាមី (មិនមកកាន់លោក
នេះទៀត) បុគ្គលជាអន្តរាបរិនិព្វាយី (បរិនិព្វានពាក់កណ្តាលអាយុ) បុគ្គលជា
ឧបហច្ចុបរិនិព្វាយី (កន្លងហួសពាក់កណ្តាលអាយុទើបបរិនិព្វាន) បុគ្គលជាអ
សង្ខារបរិនិព្វាយី (បរិនិព្វានដោយមិនបាច់ព្យាយាមខ្លាំង) បុគ្គលជាសសង្ខារបរិ
និព្វាយី (បរិនិព្វានដោយព្យាយាមខ្លាំង) បុគ្គលជាឧទ្ធុសោតអកនិដ្ឋគាមី (មាន
ខ្សែនៃមគ្គទៅខាងលើដរាបដល់អកនិដ្ឋព្រហ្មហើយបរិនិព្វាន) បុគ្គលជាសោតា
បន្តៈ ប្រតិបត្តិដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវសោតាបត្តិផល បុគ្គលជាសកទាគាមី

ប្រតិបត្តិដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវសកទានាគមិផល បុគ្គលជាអនាគាមិ ប្រតិបត្តិ
ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអនាគាមិផល បុគ្គលជាអរហន្ត ប្រតិបត្តិដើម្បីធ្វើឲ្យ
ជាក់ច្បាស់នូវអរហត្តផល។

ចប់ ឯកកមាតិកា។

ទុកមាតិកា

[៨] បុគ្គលពីរពួក។ គឺ បុគ្គលមានសេចក្តីក្រោធ ១ បុគ្គលចងសេចក្តីក្រោធទុក
១។ បុគ្គលអ្នកលុបគុណគេ ១ បុគ្គលអ្នកប្រណាំងវាសនា ១។ បុគ្គលមានសេចក្តី
ច្រណែន ១ បុគ្គលមានសេចក្តីកំណាញ់ ១។ បុគ្គលមានសេចក្តីអួតអាង ១ បុគ្គល
មានមាយា ១។ បុគ្គលមិនខ្មាសបាប ១ បុគ្គលមិនខ្លាចបាប ១។ បុគ្គលប្រដៅក្រ
១ បុគ្គលមានមិត្តអាក្រក់ ១។ បុគ្គលមានទ្វារមិនរក្សាក្នុងឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ១
បុគ្គលមិនដឹងប្រមាណក្នុងភោជន ១។ បុគ្គលភ្លេចស្មារតី ១ បុគ្គលមិនដឹងខ្លួន
១។ បុគ្គលវិបត្តិសីល ១ បុគ្គលវិបត្តិទិដ្ឋិ ១។ បុគ្គលមានសញ្ញាជនៈខាងក្នុង ១
បុគ្គលមានសញ្ញាជនៈខាងក្រៅ ១។ បុគ្គលមិនមានសេចក្តីក្រោធ ១ បុគ្គលមិន
ចងសេចក្តីក្រោធទុក ១។ បុគ្គលមិនលុបគុណគេ ១ បុគ្គលមិនប្រណាំងវាសនា
១។ បុគ្គលមិនមានសេចក្តីច្រណែន ១ បុគ្គលមិនមានសេចក្តីកំណាញ់ ១។ បុគ្គល
មិនមានអំនួត ១ បុគ្គលមិនមានមាយា ១។ បុគ្គលមានសេចក្តីខ្មាសបាប ១
បុគ្គលមានសេចក្តីខ្លាចបាប ១។ បុគ្គលប្រដៅងាយ ១ បុគ្គលមានមិត្តល្អ ១។
បុគ្គលមានទ្វាររក្សាហើយ ក្នុងឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ១ បុគ្គលអ្នកដឹងប្រមាណក្នុង
ភោជន ១។ បុគ្គលមានស្មារតីតំកល់មាំ ១ បុគ្គលអ្នកដឹងខ្លួន ១។ បុគ្គលបរិបូណ៌

ដោយសីល ១ បុគ្គលបរិបូណ៌ដោយទិដ្ឋិ ១។ បុគ្គលពីរពួក រកបានដោយក្រក្កង
លោក។ បុគ្គលពីរពួក គេចំអែតបានដោយក្រ។ បុគ្គលពីរពួក គេចំអែតបាន
ដោយងាយ។ អាសវៈរបស់បុគ្គលពីរពួក រមែងចម្រើន។ អាសវៈរបស់បុគ្គលពីរ
ពួក រមែងមិនចម្រើន បុគ្គលមានអធ្យាស្រ័យថោកទាប ១ បុគ្គលមាន
អធ្យាស្រ័យខ្ពង់ខ្ពស់ ១។ បុគ្គលឆ្កែតដោយខ្លួនឯង ១ បុគ្គលញ្ជ្រងគេឲ្យឆ្កែត ១។

ចប់ ទុកមាតិកា។

តិកមាតិកា

[៩] បុគ្គល ៣ ពួក។ គឺបុគ្គលមិនមានបំណង ១ បុគ្គលមានបំណង ១ បុគ្គល
ប្រាសចាកបំណង ១។ បុគ្គល ៣ ពួក ប្រៀបដោយបុគ្គលមានជម្ងឺ។ បុគ្គលជា
កាយសក្ខី (មានកាយជាបន្ទាល់) ១ បុគ្គលជាទិដ្ឋិប្បត្តៈ (សម្រេចដោយទិដ្ឋិ) ១
បុគ្គលជាសទ្ធាវិមុត្ត (រួចស្រឡះចាកអាសវៈដោយសទ្ធា) ១។ បុគ្គលមានសំដីដូច
លាមក ១ បុគ្គលមានសំដីដូចផ្កា ១ បុគ្គលមានសំដីដូចទឹកឃ្មុំ ១។ បុគ្គល
មានចិត្តប្រៀបដោយដំបៅ ១ បុគ្គលមានចិត្តប្រៀបដោយផ្លែកបន្ទោរ ១ បុគ្គល
មានចិត្តប្រៀបដោយពេជ្រ ១។ បុគ្គលខ្វាក់ ១ បុគ្គលមានភ្នែកម្ខាង ១ បុគ្គល
មានភ្នែកទាំងពីរ ១។ បុគ្គលមានបញ្ញាដូចក្អមផ្កាប់ ១ បុគ្គលមានបញ្ញាដូចជា
ថ្នក់លេច ១ បុគ្គលមានបញ្ញាក្រាស់ ១។ បុគ្គលខ្លះមិនប្រាសចាកតម្រេកក្នុង
កាម និងភពក៏មាន ១ បុគ្គលខ្លះប្រាសចាកតម្រេកក្នុងកាម តែមិនទាន់
ប្រាសចាកតម្រេកក្នុងភព ក៏មាន ១ បុគ្គលខ្លះប្រាសចាកតម្រេកក្នុងកាមផង
ក្នុងភពផង ក៏មាន ១។ បុគ្គលប្រៀបដោយគំនូសថ្ម ១ បុគ្គលប្រៀបដោយគំនូស

ដី ១ បុគ្គលប្រៀបដោយគំនូសទឹក ១។ បុគ្គល ៣ ពួក ប្រៀបដោយសំពត់សំបក
ឈើ។ បុគ្គល ៣ ពួក ប្រៀបដោយសំពត់កាសិកៈ។ បុគ្គលដែលគេប្រមាណបាន
ដោយងាយ ១ បុគ្គលដែលគេប្រមាណបានដោយក្រ ១ បុគ្គលដែលគេប្រមាណ
មិនបាន ១។ បុគ្គលខ្លះ មិនគួរគេសេព មិនគួរគប់ មិនគួរចូលទៅអង្គុយជិត ក៏
មាន ១ បុគ្គលខ្លះ គួរគេសេព គួរគប់ គួរចូលទៅអង្គុយជិត ក៏មាន ១ បុគ្គលខ្លះ
គួរគេធ្វើសក្ការៈ គោរព ហើយសេពគប់ ចូលទៅអង្គុយជិត ក៏មាន ១។ បុគ្គលខ្លះ
គួរគេខ្ពើម មិនគួរសេព មិនគួរគប់ មិនគួរចូលទៅអង្គុយជិត ក៏មាន ១ បុគ្គល
ខ្លះ គួរគេរមិលមើល តែមិនគួរសេព មិនគួរគប់ មិនគួរចូលទៅអង្គុយជិត ក៏
មាន ១ បុគ្គលខ្លះ គួរគេសេព គួរគប់ គួរចូលទៅអង្គុយជិត ក៏មាន ១។ បុគ្គល
ខ្លះធ្វើពេញលេញក្នុងសីល តែធ្វើបន្តិចបន្តួចក្នុងសមាធិ ធ្វើបន្តិចបន្តួចក្នុង
បញ្ញា ក៏មាន ១ បុគ្គលខ្លះធ្វើពេញលេញ ក្នុងសីលផង ធ្វើពេញលេញក្នុងសមាធិ
ផង តែធ្វើបន្តិចបន្តួចក្នុងបញ្ញា ក៏មាន ១ បុគ្គលខ្លះធ្វើពេញលេញ ក្នុងសីលផង
ធ្វើពេញលេញក្នុងសមាធិផង ធ្វើពេញលេញក្នុងបញ្ញាផង ក៏មាន ១។ បុគ្គលជា
គ្រូមាន ៣ ពួក បុគ្គលជាគ្រូ ៣ ពួក ដទៃទៀត។

ចប់ តិកមាតិកា។

ចតុក្កមាតិកា

[១០] បុគ្គល ៤ ពួក។ គឺ បុគ្គលជាអសប្បុរស ១ បុគ្គលជាអសប្បុរសក្រៃលែងជាង
អសប្បុរស ១ បុគ្គលជាសប្បុរស ១ បុគ្គលជាសប្បុរសក្រៃលែងជាងសប្បុរស ១។
បុគ្គលអាក្រក់ ១ បុគ្គលអាក្រក់ក្រៃលែងជាងបុគ្គលអាក្រក់ ១ បុគ្គលល្អ ១

បុគ្គលល្អក្រៃលែងជាងបុគ្គលល្អ ១។ បុគ្គលមានធម៌អាក្រក់ ១ បុគ្គលមានធម៌
អាក្រក់ក្រៃលែងជាងបុគ្គលមានធម៌អាក្រក់ ១ បុគ្គលមានធម៌ល្អ ១ បុគ្គល
មានធម៌ល្អក្រៃលែងជាងបុគ្គលមានធម៌ល្អ ១។ បុគ្គលប្រកបដោយទោស ១
បុគ្គលច្រើនដោយទោស ១ បុគ្គលប្រកបដោយទោសតិច ១ បុគ្គលមិន
មានទោស ១។ បុគ្គលជាឧត្តមធីតញ្ច ១ បុគ្គលជាវិបតិញ្ច ១ បុគ្គលជានេយ្យៈ ១
បុគ្គលជាបទបរមៈ ១។ បុគ្គលមានប្រាជ្ញាគួរ តែមានប្រាជ្ញាមិនរួសរាន់ ១ បុគ្គល
មានប្រាជ្ញារួសរាន់ តែមានប្រាជ្ញាមិនគួរ ១ បុគ្គលមានប្រាជ្ញាគួរ ទាំងមាន
ប្រាជ្ញារួសរាន់ ១ បុគ្គលមានប្រាជ្ញាមិនគួរ ទាំងមានប្រាជ្ញាមិនរួសរាន់ ១។ បុគ្គល
ជាធម្មកថិក ៤ ពួក។ បុគ្គល ៤ ពួក ប្រៀបដោយមេឃ។ បុគ្គល ៤ ពួក ប្រៀប
ដោយកណ្តរ។ បុគ្គល ៤ ពួក ប្រៀបដោយផ្លែស្វាយ។ បុគ្គល ៤ ពួក ប្រៀបដោយ
ក្តម។ បុគ្គល ៤ ពួក ប្រៀបដោយអន្លង់ទឹក។ បុគ្គល ៤ ពួក ប្រៀបដោយគោ
បម្រើ។ បុគ្គល ៤ ពួក ប្រៀបដោយសត្វអាសិរពិស។ បុគ្គលខ្លះ មិនពិចារណា មិន
ស្ទង់មើល ហើយពោលសរសើរបុគ្គលដែលគួរតិះដៀល ក៏មាន ១ បុគ្គលខ្លះ មិន
ពិចារណា មិនស្ទង់មើល ហើយពោលតិះដៀលបុគ្គលដែលគួរសរសើរ ក៏មាន ១
បុគ្គលខ្លះ មិនពិចារណា មិនស្ទង់មើល ហើយសំដែងសេចក្តីជ្រះថ្លា ក្នុងទីដែល
មិនគួរជ្រះថ្លា ក៏មាន ១ បុគ្គលខ្លះ មិនពិចារណា មិនស្ទង់មើល ហើយសំដែង
សេចក្តីមិនជ្រះថ្លា ក្នុងទីដែលគួរជ្រះថ្លា ក៏មាន ១។ បុគ្គលខ្លះ ពិចារណា ស្ទង់
មើល ហើយពោលតិះដៀលបុគ្គលដែលគួរតិះដៀល ក៏មាន ១ បុគ្គលខ្លះ ពិចារណា
ស្ទង់មើល ហើយពោលសរសើរបុគ្គលដែលគួរសរសើរ ក៏មាន ១ បុគ្គលខ្លះ

ពិចារណា ស្ទង់មើល ហើយសំដែងសេចក្តីមិនជ្រះថ្លា ក្នុងទីដែលមិនគួរជ្រះថ្លា ក៏
មាន ១ បុគ្គលខ្លះពិចារណា ស្ទង់មើល ហើយសំដែងសេចក្តីជ្រះថ្លា ក្នុងទីដែលគួរ
ជ្រះថ្លា ក៏មាន ១។ បុគ្គលខ្លះ ពោលតិះដៀលបុគ្គលដែលមិនគួរតិះដៀល
ពិតប្រាកដ តាមកាលគួរ តែមិនពោលសរសើរបុគ្គលដែលគួរសរសើរពិតប្រាកដ
តាមកាលគួរ ក៏មាន ១ បុគ្គលខ្លះ ពោលសរសើរបុគ្គលដែលគួរសរសើរ
ពិតប្រាកដ តាមកាលគួរ តែមិនពោលតិះដៀលបុគ្គលដែលគួរតិះដៀល
ពិតប្រាកដ តាមកាលគួរ ក៏មាន ១ បុគ្គលខ្លះ ពោលតិះដៀលបុគ្គលដែលគួរ
តិះដៀលពិតប្រាកដ តាមកាលគួរផង ពោលសរសើរបុគ្គលដែលគួរសរសើរ
ពិតប្រាកដ តាមកាលគួរផង ក៏មាន បុគ្គលខ្លះ មិនពោលតិះដៀលបុគ្គលដែល
គួរតិះដៀលពិតប្រាកដ តាមកាលគួរផង មិនពោលសរសើរបុគ្គលដែលគួរ
សរសើរពិតប្រាកដ តាមកាលគួរផង ក៏មាន ១។ បុគ្គលចិញ្ចឹមជីវិតដោយផលនៃ
ការព្យាយាម មិនចិញ្ចឹមជីវិតដោយផលនៃបុណ្យ ១ បុគ្គលចិញ្ចឹមជីវិតដោយផល
នៃបុណ្យ មិនចិញ្ចឹមជីវិតដោយផលនៃការព្យាយាម ១ បុគ្គលចិញ្ចឹមជីវិតដោយ
ផលនៃការព្យាយាម ទាំងចិញ្ចឹមជីវិតដោយផលនៃបុណ្យ ១ បុគ្គលមិន
ចិញ្ចឹមជីវិតដោយផលនៃការព្យាយាម ទាំងមិនចិញ្ចឹមជីវិតដោយផលនៃបុណ្យ
១។ បុគ្គលងងឹត មានងងឹតប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ ១ បុគ្គលងងឹត មានពន្លឺ
ប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ ១ បុគ្គលភ្លឺ មានងងឹតប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ ១ បុគ្គលភ្លឺ
មានពន្លឺប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ ១។ បុគ្គលឱនចុះហើយ ឱនចុះទៀត ១ បុគ្គលឱន
ចុះហើយ ងើបឡើង ១ បុគ្គលងើបឡើងហើយ ឱនចុះទៅវិញ ១ បុគ្គលងើបឡើង

ហើយ ងើបឡើងទៀត ១។ បុគ្គល ៤ ពួក ប្រៀបដោយដើមឈើ។ បុគ្គលមានរូប
ជាប្រមាណ ជ្រះថ្លាព្រោះរូប ១ បុគ្គលមានសំឡេងជាប្រមាណ ជ្រះថ្លាព្រោះសំឡេង
១ បុគ្គលមានវត្ថុសៅហ្មងជាប្រមាណ ជ្រះថ្លាព្រោះវត្ថុសៅហ្មង ១ បុគ្គលមានធម៌
ជាប្រមាណ ជ្រះថ្លាព្រោះធម៌ ១។ បុគ្គលខ្លះ ប្រតិបត្តិដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន តែមិន
ប្រតិបត្តិដើម្បីប្រយោជន៍បុគ្គលដទៃ ក៏មាន ១ បុគ្គលខ្លះ ប្រតិបត្តិដើម្បី
ប្រយោជន៍បុគ្គលដទៃ តែមិនប្រតិបត្តិដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន ក៏មាន ១ បុគ្គលខ្លះ
ប្រតិបត្តិដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនឯងផង ដើម្បីប្រយោជន៍បុគ្គលដទៃផង ក៏មាន
១ បុគ្គលខ្លះ មិនប្រតិបត្តិដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនឯង ទាំងមិនប្រតិបត្តិដើម្បី
ប្រយោជន៍បុគ្គលដទៃ ក៏មាន ១។ បុគ្គលខ្លះ ដុតកំដៅខ្លួនឯង ប្រកបការ
ព្យាយាម ដើម្បីដុតកំដៅខ្លួនឯង ក៏មាន ១ បុគ្គលខ្លះ ដុតកំដៅបុគ្គលដទៃ
ប្រកបការព្យាយាម ដើម្បីដុតកំដៅបុគ្គលដទៃ ក៏មាន ១ បុគ្គលខ្លះ ដុតកំដៅ
ខ្លួនឯង ប្រកបការព្យាយាមដើម្បីដុតកំដៅខ្លួនឯងផង ដុតកំដៅបុគ្គលដទៃ
ប្រកបការព្យាយាមដើម្បីដុតកំដៅបុគ្គលដទៃផង ក៏មាន ១ បុគ្គលខ្លះ មិនដុត
កំដៅខ្លួនឯង មិនប្រកបព្យាយាមដើម្បីដុតកំដៅខ្លួនឯង ទាំងមិនដុតកំដៅ
បុគ្គលដទៃ មិនប្រកបព្យាយាមដើម្បីដុតកំដៅបុគ្គលដទៃ បុគ្គលនោះ មិនដុត
កំដៅខ្លួនឯង មិនដុតកំដៅបុគ្គលដទៃ ជាអ្នកមិនស្រេកឃ្លាន ជាអ្នករលត់ទុក្ខ
ត្រជាក់ត្រជុំ ទទួលសេចក្តីសុខ មានខ្លួនដ៏ប្រសើរ សម្រេចសម្រាន្តនៅ ក្នុង
បច្ចុប្បន្ន ក៏មាន ១។ បុគ្គលប្រកបដោយរាគៈ ១ បុគ្គលប្រកបដោយទោសៈ ១
បុគ្គលប្រកបដោយមោហៈ ១ បុគ្គលប្រកបដោយមានៈ ១។ បុគ្គលខ្លះ ជាអ្នក

បានចេតោសមថៈក្នុងសន្តាន តែមិនបានអធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនា ក៏មាន ១
បុគ្គលខ្លះ ជាអ្នកបានអធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនា មិនបានចេតោសមថៈក្នុង
សន្តាន ក៏មាន ១ បុគ្គលខ្លះ ជាអ្នកបានចេតោសមថៈក្នុងសន្តាន ទាំងបាន
អធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនា ក៏មាន ១ បុគ្គលខ្លះ ជាអ្នកមិនបានចេតោសមថៈក្នុង
សន្តាន ទាំងមិនបានអធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនា ក៏មាន ១។ បុគ្គលទៅបណ្តោយ
តាមខ្សែទឹក គឺវដ្តៈ ១ បុគ្គលទៅប្រាសខ្សែទឹក គឺវដ្តៈ ១ បុគ្គលមានខ្លួនតាំងនៅ
នឹង ១ បុគ្គលឆ្លងទៅដល់ត្រើយ ជាព្រាហ្មណ៍បិតនៅលើគោក ១។ បុគ្គលជា
អ្នកចេះដឹងតិច មិនប្រតិបត្តិតាមដោយសេចក្តីចេះដឹង ១ បុគ្គលជា
អ្នកចេះដឹងតិច តែប្រតិបត្តិតាមសេចក្តីចេះដឹង ១ បុគ្គលជាអ្នកចេះដឹងច្រើន
មិនប្រតិបត្តិតាមសេចក្តីចេះដឹង ១ បុគ្គលចេះដឹងច្រើន ប្រតិបត្តិតាមសេចក្តី
ចេះដឹង ១។ បុគ្គលជាសមណៈមិនកម្រើក ១ បុគ្គលជាសមណៈផ្កាឈូកក្រហម ១
បុគ្គលជាសមណៈផ្កាឈូកស ១ បុគ្គលជាសមណៈចម្រើនដោយសុខ ក្នុងពួក
សមណៈ ១។

ចប់ ចតុក្កមាតិកា។

បញ្ចកមាតិកា

[១១] បុគ្គល ៥ ពួក។ គឺបុគ្គលខ្លះ ប្រព្រឹត្តល្មើស (ត្រូវអាបត្តិ) ផង មានសេចក្តី
ក្តៅក្រហាយផង មិនដឹងច្បាស់តាមពិតនូវចេតោវិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិនោះ
ដែលជាហេតុធ្វើឲ្យពួកអកុសលធម៌ដ៏លាមកទាំងនោះ របស់បុគ្គលនោះ ដែល
កើតឡើងហើយ ឲ្យរលត់ទៅវិញ មិនមានសេសសល់ផង ក៏មាន ១ បុគ្គលខ្លះ

ប្រព្រឹត្តល្មើស មិនមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ទាំងមិនដឹងច្បាស់តាមពិតនូវចេតនាវិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិនោះ ដែលជាហេតុធ្វើឲ្យពួកអកុសលធម៌ដ៏លាមក ទាំងនោះ របស់បុគ្គលនោះ ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរលត់ទៅវិញ មិនមានសេសសល់ ក៏មាន ១ បុគ្គលខ្លះ មិនប្រព្រឹត្តល្មើសទេ មានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ទាំងមិនដឹងច្បាស់តាមពិតនូវចេតនាវិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិនោះ ដែលជាហេតុធ្វើឲ្យអកុសលធម៌ដ៏លាមកទាំងនោះ របស់បុគ្គលនោះ ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរលត់ទៅវិញ មិនមានសេសសល់ ក៏មាន ១ បុគ្គលខ្លះ មិនប្រព្រឹត្តល្មើស មិនមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយទេ មិនដឹងច្បាស់តាមពិតនូវចេតនាវិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិនោះ ដែលជាហេតុធ្វើឲ្យអកុសលធម៌ដ៏លាមកទាំងនោះ របស់បុគ្គលនោះ ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរលត់ទៅវិញ មិនមានសេសសល់ ក៏មាន ១ បុគ្គលខ្លះ មិនប្រព្រឹត្តល្មើស មិនមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយផង ដឹងច្បាស់តាមពិតនូវចេតនាវិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិនោះ ដែលជាហេតុធ្វើអកុសលធម៌ដ៏លាមកទាំងនោះ របស់បុគ្គលនោះ ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរលត់ទៅវិញ មិនមានសេសសល់ផង ក៏មាន ១។ បុគ្គលឲ្យហើយ ត្រឡប់មើលងាយវិញ ១ បុគ្គលមើលងាយ ព្រោះការនៅរួម ១ បុគ្គលមានមាត់តាំងទុកភ្លាម ១ បុគ្គលលេះលោះ ១ បុគ្គលទន់អន់ល្ងង់ខ្លៅ ១។ បុគ្គល ៥ ពួក ប្រៀបដោយទាហាន។ បុគ្គល ៥ ពួក ជាអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតិក ធុតង្គ។ បុគ្គល ៥ ពួក ជាអ្នកប្រព្រឹត្តខលុបច្ឆារភត្តិកធុតង្គ។ បុគ្គល ៥ ពួក ជាអ្នកប្រព្រឹត្តឯកាសនិកធុតង្គ។ បុគ្គល ៥ ពួក ជាអ្នកប្រព្រឹត្តបំសុក្ខលិកធុតង្គ។ បុគ្គល ៥ ពួក ជាអ្នកប្រព្រឹត្តតេជីវិកធុតង្គ។ បុគ្គល ៥ ពួក ជាអ្នកប្រព្រឹត្ត

អារញ្ជិកធុតង្គ។ បុគ្គល ៥ ពួក ជាអ្នកប្រព្រឹត្តរក្ខមូលិកធុតង្គ។ បុគ្គល ៥ ពួក ជា
អ្នកប្រព្រឹត្តអញ្ជោកាសិកធុតង្គ។ បុគ្គល ៥ ពួក ជាអ្នកប្រព្រឹត្តនេសជ្ជិកធុតង្គ។
បុគ្គល ៥ ពួក ជាអ្នកប្រព្រឹត្តយថាសន្តតិកធុតង្គ។ បុគ្គល ៥ ពួក ជាអ្នកប្រព្រឹត្ត
សោសានិកធុតង្គ។

ចប់ បញ្ចកមាតិកា។

ឆក្កមាតិកា

[១២] បុគ្គល ៦ ពួក។ គឺបុគ្គលខ្លះ ត្រាស់ដឹងដោយខ្លួនឯង នូវសច្ចៈ ក្នុងធម៌
ដែលខ្លួនមិនធ្លាប់ស្តាប់ក្នុងកាលមុន ក៏ដល់នូវសព្វញ្ញតញ្ញាណក្នុងធម៌ទាំងនោះ
ផង ដល់នូវភាពស្ងាត់ក្នុងទសពលញ្ញាណផង ក៏មាន ១ បុគ្គលខ្លះ ត្រាស់ដឹង
ដោយខ្លួនឯង នូវសច្ចៈ ក្នុងធម៌ដែលខ្លួនមិនធ្លាប់ស្តាប់ក្នុងកាលមុន មិនដល់
នូវសព្វញ្ញតញ្ញាណក្នុងធម៌ទាំងនោះផង មិនដល់នូវភាពស្ងាត់ក្នុងទសពលញ្ញាណ
ផង ក៏មាន ១ បុគ្គលខ្លះ មិនត្រាស់ដឹងដោយខ្លួនឯង នូវសច្ចៈ ក្នុងធម៌ដែល
ខ្លួនមិនធ្លាប់ស្តាប់ក្នុងកាលមុន ក៏ធ្វើនូវទីបំផុតទុក្ខក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ដល់នូវ
សាវកបារមីញ្ញាណផង ក៏មាន ១ បុគ្គលខ្លះ មិនត្រាស់ដឹងដោយខ្លួនឯង នូវសច្ចៈ
ក្នុងធម៌ដែលខ្លួនមិនធ្លាប់ស្តាប់ក្នុងកាលមុន ក៏ធ្វើនូវទីបំផុតទុក្ខក្នុងបច្ចុប្បន្ន
មិនដល់នូវសាវកបារមីញ្ញាណ ក៏មាន ១ បុគ្គលខ្លះ មិនត្រាស់ដឹងដោយខ្លួនឯង
នូវសច្ចៈ ក្នុងធម៌ដែលខ្លួនមិនធ្លាប់ស្តាប់ក្នុងកាលមុន មិនធ្វើនូវទីបំផុតទុក្ខ
ក្នុងបច្ចុប្បន្នទេ ជាអនាគាមិបុគ្គល មិនមកកាន់មនុស្សលោកនេះ ក៏មាន ១
បុគ្គលខ្លះ មិនត្រាស់ដឹងដោយខ្លួនឯង នូវសច្ចៈ ក្នុងធម៌ដែលខ្លួនមិនធ្លាប់

ស្តាប់ក្នុងកាលមុន មិនធ្វើនូវទីបំផុតទុក្ខក្នុងបច្ចុប្បន្នទេ ជាសោតាបន្តបុគ្គល
និងសកទាតាមិបុគ្គល មកកាន់មនុស្សលោកនេះទៀត ក៏មាន ១។

ចប់ ឆក្កមាតិកា។

សត្តកមាតិកា

[១៣] បុគ្គល ៧ ពួក។ គឺបុគ្គល ៧ ពួក ប្រៀបដោយទឹក គឺ បុគ្គលមុជចុះតែម្តង
ហើយចេះតែមុជចុះទៅទៀត ១ បុគ្គលងើបឡើងហើយ មុជចុះទៅវិញ ១ បុគ្គល
ងើបឡើងហើយ បិតនៅ ១ បុគ្គលងើបឡើងហើយ រមិលមើល ក្រឡេកមើល ១
បុគ្គលងើបឡើងហើយ ហែលទៅ ១ បុគ្គលងើបឡើង ដល់កំពង់ ហើយបិតនៅ ១
បុគ្គលងើបឡើង ឆ្លងដល់ត្រើយ ជាព្រាហ្មណ៍បិតនៅលើគោក ១។ បុគ្គលជា
ឧភតោភាគវិមុត្ត ១ បុគ្គលជាបញ្ញាវិមុត្ត ១ បុគ្គលជាកាយសក្ខី ១ បុគ្គលជាទិដ្ឋិ
ប្បត្តៈ ១ បុគ្គលជាសទ្ធាវិមុត្ត ១ បុគ្គលជាធម្មានុសារី ១ បុគ្គលជាសទ្ធានុសារី ១។

ចប់ សត្តកមាតិកា។

អដ្ឋកមាតិកា

[១៤] បុគ្គល ៨ ពួក។ គឺបុគ្គល ៤ ពួក ព្រមព្រៀងដោយមគ្គ បុគ្គល ៤ ពួក
ព្រមព្រៀងដោយផង។

ចប់ អដ្ឋកមាតិកា។

នវកមាតិកា

[១៥] បុគ្គល ៩ ពួក។ គឺបុគ្គលជាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ១ បុគ្គលជាព្រះបច្ចេកសម្ពុទ្ធ ១
បុគ្គលជាឧភតោភាគវិមុត្ត ១ បុគ្គលជាបញ្ញាវិមុត្ត ១ បុគ្គលជាកាយសក្ខី ១

បុគ្គលជាទិដ្ឋិប្បត្តៈ ១ បុគ្គលជាសទ្ធាវិមុត្ត ១ បុគ្គលជាធម្មានុសារី ១ បុគ្គលជា
សទ្ធានុសារី ១។

ចប់ នវកមាតិកា។

ទសកមាតិកា

[១៦] បុគ្គល ១០ ពួក។ គឺបុគ្គល ៥ ពួក មានការសម្រេចក្នុងកាមាវចរភូមិនេះ
បុគ្គល ៥ ពួក មានការសម្រេច ព្រោះលះបង់អត្តភាពក្នុងកាមាវចរភូមិនេះ។

ចប់ ទសកមាតិកា។

ចប់ បុគ្គលប្បញ្ញត្តិមាតិកា។

ឯកកនិទ្ទេស

[១៧] បុគ្គលជាសមយវិមុត្ត តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បានវិមោក្ខ
៨ [សមាបត្តិ ៨ ជារូបាវចរ និងអរូបាវចរ គឺរូបជ្ឈាន ៤ អរូបជ្ឈាន ៤ ឈ្មោះថា
វិមោក្ខ ព្រោះរួចស្រឡះចាកធម៌ជាសត្រូវដល់សមាបត្តិទាំងនោះ។] ដោយ
នាមកាយ តាមកាលគួរ [បុគ្គលប្រាថ្នានឹងចូលសមាបត្តិ មានកាល ២ គឺ
កាលគួរ ១ កាលមិនគួរ ១។ កាលដែលកំពុងជម្រះសរិរៈពីព្រលឹម និងកាលកំពុង
ធ្វើវត្ត ឈ្មោះថា កាលមិនគួរ កាលដែលជម្រះសរិរៈហើយ ធ្វើវត្តហើយ ចូលទៅ
អង្គុយក្នុងលំនៅហើយ មិនទាន់ដល់កាលទៅបិណ្ឌបាតនៅឡើយ ក្នុងចន្លោះនេះ
ឈ្មោះថា កាលគួរ។ មួយទៀត ភិក្ខុកំណត់កាលនឹងចេញទៅបិណ្ឌបាត ហើយ
កំពុងថ្វាយបង្គំចេតិយ កាលដែលភិក្ខុ មានភិក្ខុសង្ឃចោមរោម កំពុងឈរក្នុង
រោងសម្រាប់ធ្វើវិតក្កៈ កាលកំពុងទៅបិណ្ឌបាត កាលកំពុងត្រាច់ទៅក្នុងស្រុក

កាលកំពុងឆាន់បបរក្នុងអាសនសាលា និងកាលកំពុងធ្វើវត្ត ទាំងអស់នេះ
ឈ្មោះថា កាលមិនគួរ កាលដែលមានឱកាសស្ងាត់ក្នុងអាសនសាលា មិនទាន់
ដល់ពេលភក្តីកាល (ពេលឆាន់) នៅឡើយ ក្នុងចន្លោះនេះឯង ឈ្មោះថា កាលគួរ
មួយទៀត កាលកំពុងឆាន់ភក្តី កាលកំពុងទៅកាន់វិហារ កាលកំពុងទុកដាក់
បាត្រចិវរ វេលាថ្ងៃ កាលកំពុងធ្វើវត្ត និងកាលកំពុងឲ្យបរិបុច្ឆា ទាំងអស់នេះ
ឈ្មោះថា កាលមិនគួរ ដល់ការចូលសមាបត្តិទេ។ ឯពាក្យថា សម័យ ក៏មានន័យ
ដូចគ្នានឹងកាលនេះដែរ។] តាមសម័យគួរ អាសវៈពួកខ្លះ របស់បុគ្គលនោះ
ក៏បានអស់ទៅ ព្រោះឃើញដោយបញ្ញា [ឃើញច្បាស់នូវសង្ខារ ដោយវិបស្សនា
បញ្ញា ឃើញចតុស្សច្ចធម៌ ដោយមគ្គប្បញ្ញា។] នេះហៅថា បុគ្គលជាអសមយវិមុត្ត
[ជាឈ្មោះបុគ្គល ៣ ពួក គឺ សោតាបន្តបុគ្គល សកទាតាមិបុគ្គល អនាតាមិ
បុគ្គល។ អដ្ឋកថា។]។

[១៨] បុគ្គលជាអសមយវិមុត្ត តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មិនបាន
វិមោក្ខ ៨ ដោយនាមកាយ តាមកាលគួរ តាមសម័យគួរទេ [បុគ្គលណា មាន
សទ្ធា មានវិបស្សនាក្លៀវក្លា កាលបើបុគ្គលនោះប្រារព្ធហើយ ទុកជាកំពុងដើរក្តី
ឈរក្តី អង្គុយក្តី ដេកក្តី ទំពាស៊ីក្តី ឆាន់ ឬប្រើប្រាស់អ្វីក្តី គង់តែបានសម្រេច
មគ្គផលដែរ ព្រោះបុគ្គលដែលរួចស្រឡះដោយមគ្គវិមោក្ខ មិនចាំបាច់សម័យគួរ
សម័យមិនគួរឡើយ។ អដ្ឋកថា។] អាសវៈរបស់បុគ្គលនោះ បានអស់ទៅ ព្រោះ
ឃើញដោយបញ្ញា នេះហៅថា បុគ្គលជាអសមយវិមុត្ត។ សូម្បីពួកអរិយបុគ្គល
ទាំងអស់ ក៏ឈ្មោះថា អសមយវិមុត្ត ក្នុងអរិយវិមោក្ខ (លោកុត្តរវិមោក្ខដែរ)។

[១៩] បុគ្គលជាកុប្បធម្មៈ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បានសមាបត្តិ ប្រកបដោយរូបក្តី ប្រកបដោយអរូបក្តី បុគ្គលនោះឯង មិនបានតាមប្រាថ្នា មិនបានដោយមិនលំបាក មិនបានដោយងាយ ចូលមិនបានផង ចេញ មិនបានផង តាមឱកាសដែលប្រាថ្នា តាមសមាបត្តិដែលប្រាថ្នា តាមកាល កំណត់ដែលប្រាថ្នាទេ ដំណើរនុ៎ះឯង រមែងមាន ត្រង់ដែលសមាបត្តិទាំងនោះ កម្រើកព្រោះអាស្រ័យសេចក្តីប្រមាទរបស់បុគ្គលនោះ នេះហៅថា បុគ្គលជាកុប្ប ធម្មៈ។

[២០] បុគ្គលជាអកុប្បធម្មៈ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បាន សមាបត្តិទាំងឡាយប្រកបដោយរូបក្តី ប្រកបដោយអរូបក្តី បុគ្គលនោះឯង បានតាមប្រាថ្នា បានមិនលំបាក បានដោយងាយ ចូលផង ចេញផង តាម ឱកាសដែលប្រាថ្នា តាមសមាបត្តិដែលប្រាថ្នា តាមកាលកំណត់ដែលប្រាថ្នា ដំណើរនុ៎ះ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាឱកាសទេ ត្រង់ដែលសមាបត្តិទាំងនោះ កម្រើកព្រោះអាស្រ័យសេចក្តីប្រមាទរបស់បុគ្គលនោះ នេះហៅថា បុគ្គលជាអ កុប្បធម្មៈ។ សូម្បីពួកអរិយបុគ្គលទាំងអស់ ក៏ឈ្មោះថា អកុប្បធម្មៈ ក្នុងអរិយ វិមោក្ខដែរ។

[២១] បុគ្គលជាបរិហានធម្មៈ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បាន សមាបត្តិទាំងឡាយ ប្រកបដោយរូបក្តី ប្រកបដោយអរូបក្តី បុគ្គលនោះឯង មិនបានតាមប្រាថ្នា មិនបានដោយមិនលំបាក មិនបានដោយងាយ ចូល មិនបានផង ចេញមិនបានផង តាមឱកាសដែលប្រាថ្នា តាមសមាបត្តិដែល

ប្រាថ្នា តាមកាលកំណត់ដែលប្រាថ្នាទេ ដំណើរនុ៎ះឯងរមែងមាន ត្រង់ដែល
បុគ្គលនោះ សាបសូន្យចាកសមាបត្តិទាំងនោះ ព្រោះអាស្រ័យសេចក្តីប្រមាទ នេះ
ហៅថា បុគ្គលជាបរិហានធម្មៈ។

[២២] បុគ្គលជាអបរិហានធម្មៈ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បាន
សមាបត្តិទាំងឡាយ ប្រកបដោយរូបក្តី ប្រកបដោយអរូបក្តី បុគ្គលនោះឯង
បានតាមប្រាថ្នា បានដោយមិនលំបាក បានដោយងាយ ចូលផង ចេញផង
តាមឱកាសដែលប្រាថ្នា តាមសមាបត្តិដែលប្រាថ្នា តាមកាលកំណត់ដែលប្រាថ្នា
ដំណើរនុ៎ះឯង មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជាឱកាសទេ ត្រង់ដែលបុគ្គលនោះ
សាបសូន្យចាកសមាបត្តិទាំងនោះ ព្រោះអាស្រ័យសេចក្តីប្រមាទ នេះហៅថា
បុគ្គលជាអបរិហានធម្មៈ។ សូម្បីពួកព្រះអរិយបុគ្គលទាំងអស់ ក៏ឈ្មោះថា អបរិ
ហានធម្មៈ ក្នុងអរិយវិមោក្ខដែរ។

[២៣] បុគ្គលជាចេតនាភព្វៈ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បាន
សមាបត្តិទាំងឡាយ ប្រកបដោយរូបក្តី ប្រកបដោយអរូបក្តី បុគ្គលនោះឯង
មិនបានតាមប្រាថ្នា មិនបានដោយមិនលំបាក មិនបានដោយងាយ ចូល
មិនបានផង ចេញមិនបានផង តាមឱកាសដែលប្រាថ្នា តាមសមាបត្តិដែល
ប្រាថ្នា តាមកាលកំណត់ដែលប្រាថ្នា បើចូល (សមាធិ) ក៏មិនសាបសូន្យចាក
សមាបត្តិទាំងនោះ បើមិនចូលទេ ក៏សាបសូន្យចាកសមាបត្តិទាំងនោះ នេះ
ហៅថា បុគ្គលជាចេតនាភព្វៈ។

[២៤] បុគ្គលជាអនុរក្ខនាភព្វៈ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បាន

សមាបត្តិទាំងឡាយ ប្រកបដោយរូបក្តី ប្រកបដោយអរូបក្តី បុគ្គលនោះឯង មិនបានតាមប្រាថ្នា មិនបានដោយមិនលំបាក មិនបានដោយងាយ ចូល មិនបានផង ចេញមិនបានផង តាមឱកាសដែលប្រាថ្នា តាមសមាបត្តិដែល ប្រាថ្នា តាមកាលកំណត់ដែលប្រាថ្នា បើរក្សា គឺសេពនូវឧបការធម៌ ហើយចូល សមាបត្តិ រមែងមិនសាបសូន្យចាកសមាបត្តិទាំងនោះ បើមិនរក្សាទេ រមែង សាបសូន្យចាកសមាបត្តិទាំងនោះ នេះហៅថា បុគ្គលជាអនុរក្ខនាកព្វ។

[២៥] បុគ្គលជាបុថុជ្ជន តើដូចម្តេច។ បុគ្គលណា មិនទាន់លះបង់សញ្ញាជនៈ ៣ **[ទិដ្ឋិសញ្ញាជនៈ ១ សីលព្វតបរាមាសសញ្ញាជនៈ ១ វិចិកិច្ចាសញ្ញាជនៈ ១]** ទាំង មិនប្រតិបត្តិដើម្បីលះបង់ធម៌ទាំងនោះ នេះហៅថា បុគ្គលជាបុថុជ្ជន។

[២៦] បុគ្គលជាគោត្រភូ តើដូចម្តេច។ ការយាងចុះ គឺការកើតប្រាកដនៃ អរិយធម៌ (លោកុត្តរមគ្គ) ក្នុងលំដាប់ស្មើ នៃពួកធម៌ណា បុគ្គលប្រកប ព្រមដោយធម៌ទាំងនោះ នេះហៅថា បុគ្គលជាគោត្រភូ **[បុគ្គលដែលកន្លងនូវបុ ថុជ្ជនសង្ខៈ បុថុជ្ជនគោត្រ បុថុជ្ជនមណ្ឌល បុថុជ្ជនប្បញ្ញត្តិទាំងអស់ ដោយញ្ញាណ មាននិព្វានជាអារម្មណ៍ ហើយយាងចុះកាន់អរិយសង្ខៈ អរិយគោត្រ អរិយមណ្ឌល និងអរិយប្បញ្ញត្តិ បានឈ្មោះថា គោត្រភូបុគ្គល។]**

[២៧] បុគ្គលជាភយុបរតៈ តើដូចម្តេច។ សេក្ខបុគ្គល ៧ ពួក និងបុគ្គលជា បុថុជ្ជន ដែលមានសីល ឈ្មោះថា ភយុបរតបុគ្គល។ ព្រះអរហន្ត ឈ្មោះថា អភយុ បរតបុគ្គល។

[២៨] បុគ្គលជាអភព្វាគមនៈ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលណា ប្រកបដោយគ្រឿងរាវាំង

គឺកម្ម ប្រកបដោយគ្រឿងរាវរាំងគឺកិលេស ប្រកបដោយគ្រឿងរាវរាំងគឺវិបាក ជា
អ្នកមិនមានសទ្ធា មិនមានឆន្ទៈ មានបញ្ញាអាប់អន់ ល្ងង់ខ្លៅ មិនគួរឈានចុះ
កាន់សម្មត្តនិយាម ក្នុងធម៌ជាកុសលទាំងឡាយ នេះឈ្មោះថា បុគ្គលជាអភព្វា
គមនៈ។

[២៩] បុគ្គលជាភព្វាគមនៈ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលណា មិនប្រកបដោយគ្រឿង
រាវរាំងគឺកម្ម មិនប្រកបដោយគ្រឿងរាវរាំងគឺកិលេស មិនប្រកបដោយគ្រឿង
រាវរាំងគឺវិបាក ជាអ្នកមានសទ្ធា មានឆន្ទៈ មានបញ្ញា មិនល្ងង់ខ្លៅ គួរឈានចុះ
កាន់សម្មត្តនិយាម ក្នុងធម៌ជាកុសលទាំងឡាយ នេះហៅថា បុគ្គលជាភព្វា
គមនៈ។

[៣០] បុគ្គលជានិយតៈ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលប្រកបដោយអនន្តរិយកម្ម ៥ ពួក
បុគ្គលប្រកបដោយនិយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ និងអរិយបុគ្គល ៨ ពួក ឈ្មោះថា និយត
បុគ្គល។ បុគ្គលក្រៅពីនេះ ឈ្មោះថា អនិយតបុគ្គល។

[៣១] បុគ្គលជាបដិបន្តកៈ តើដូចម្តេច។ បុគ្គល ៤ ពួក ដែលព្រមព្រៀងដោយ
មគ្គ ឈ្មោះថា បដិបន្តកបុគ្គល។ បុគ្គល ៤ ពួក ដែលព្រមព្រៀងដោយផល
ឈ្មោះថា ផលេដ្ឋិតបុគ្គល។

[៣២] បុគ្គលជាសមសីសិ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលណា មានការអស់ទៅនៃអាសវៈ និង
ការអស់ទៅនៃជីវិត មិនមុនមិនក្រោយ នេះហៅថា បុគ្គលជាសមសីសិ។

[៣៣] បុគ្គលជាបិតកប្បិ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលនេះ ជាអ្នកប្រតិបត្តិដើម្បីធ្វើឲ្យ
ជាក់ច្បាស់នូវសោតាបត្តិផល ទុកជាវេលាក្លើងនេះកប្បនឹងមាន បើបុគ្គលនេះ

មិនទាន់ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវសោតាបត្តិផល ដរាបណា ភ្លើងក៏មិនគប្បីនេះកប្ប
ដរាបនោះដែរ នេះហៅថា បុគ្គលជាបិតកប្បី។ បុគ្គលដែលព្រមព្រៀងដោយមគ្គ
ទាំងអស់ ក៏ឈ្មោះថា បិតកប្បីដែរ។

[៣៤] បុគ្គលជាអរិយៈ តើដូចម្តេច។ អរិយបុគ្គលទាំង ៨ ពួក ឈ្មោះថា អរិយៈ
[បុគ្គលដែលឆ្ងាយចាកកិលេស ឬបុគ្គលដែលមនុស្ស និងទេវតា គប្បីចូលទៅរក
ឈ្មោះថា អរិយៈ។ មួយទៀត បុគ្គលដែលឈ្មោះថា អរិយៈ ព្រោះជាអ្នកស្អាត
បរិសុទ្ធ។] បុគ្គលក្រៅពីនេះ ឈ្មោះថា អនរិយៈ។

[៣៥] បុគ្គលជាសេក្ខៈ តើដូចម្តេច។ បុគ្គល ៤ ពួក ព្រមព្រៀងដោយមគ្គ បុគ្គល
៣ ពួក ព្រមព្រៀងដោយផល ឈ្មោះថា សេក្ខៈ។ ព្រះអរហន្ត ឈ្មោះថា អសេក្ខៈ។
បុគ្គលក្រៅពីនេះ ឈ្មោះថា មិនមែនសេក្ខៈ ទាំងមិនមែនអសេក្ខៈ។

[៣៦] បុគ្គលបានវិជ្ជា ៣ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលប្រកបដោយវិជ្ជា ៣ យ៉ាង
ឈ្មោះថា បុគ្គលបានវិជ្ជា ៣ [បុគ្គលដែលបានបុព្វេនិវាសញ្ញាណ និងទិព្វចក្ខុ
ញ្ញាណជាមុន ទើបបានសម្រេចអរហត្តជាក្រោយ ឬបានសម្រេចអរហត្តជាមុន
ទើបបានបុព្វេនិវាសញ្ញាណ និងទិព្វចក្ខុញ្ញាណជាខាងក្រោយ ឈ្មោះថា បានវិជ្ជា
៣ (រាប់ដោយត្រង់គឺ បុព្វេនិវាសានុស្សតិវិជ្ជា ១ ទិព្វចក្ខុវិជ្ជា ១ អាសវក្ខយវិជ្ជា គឺ
សម្រេចអរហត្ត ១។ អដ្ឋកថា។]។

[៣៧] បុគ្គលបានអភិញ្ញា ៦ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលប្រកបដោយអភិញ្ញា ៦
ឈ្មោះថា បានអភិញ្ញា ៦ [អភិញ្ញា ៦ គឺ ឥទ្ធិវិធានៈ (សំដែងឬទ្ធិបានផ្សេងៗ) ១
ទិព្វសោត (ត្រចៀកទិព្វ គឺស្តាប់សំឡេងជិតឆ្ងាយឮបាន) ១ ចេតោបរិយញ្ញាណ

ឬបរចិត្តវិជ្ជា (ដឹងចិត្តបុគ្គលដទៃបាន) ១ បុព្វេនិវាសានុស្សតិ (រលឹកជាតិ
ពីកាលមុនបាន) ១ ទិព្វចក្ខុ ឬចុតុបបាតវិជ្ជា (ដឹងចុតិ បដិសន្ធិរបស់សត្វ
ដទៃ) ១ អាសវក្ខយវិជ្ជា (ដឹងធម៌ជាគ្រឿងអស់ទៅនៃអាសវៈ) ១]។

[៣៨] បុគ្គលជាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ត្រាស់
ដឹងចំពោះខ្លួននូវសច្ចៈ ក្នុងធម៌ដែលខ្លួនមិនធ្លាប់ស្តាប់ក្នុងកាលមុន ដល់នូវ
សព្វញ្ញតញ្ញាណ ក្នុងធម៌នោះផង ដល់នូវភាពស្ងាត់ក្នុងទសពលញ្ញាណផង នេះ
ហៅថា បុគ្គលជាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ។

[៣៩] បុគ្គលជាព្រះបច្ចេកសម្ពុទ្ធ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ
ត្រាស់ដឹងចំពោះខ្លួន នូវសច្ចៈ ក្នុងធម៌ដែលខ្លួនមិនធ្លាប់ស្តាប់ក្នុងកាលមុន
មិនដល់នូវសព្វញ្ញតញ្ញាណ ក្នុងធម៌នោះផង មិនដល់នូវភាពស្ងាត់ក្នុងទសពល
ញ្ញាណផង នេះហៅថា បុគ្គលជាព្រះបច្ចេកសម្ពុទ្ធ។

[៤០] បុគ្គលជាឧភតោភាគវិមុត្ត តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បាន
វិមោក្ខ ៨ ដោយនាមកាយ ទាំងអាសវៈរបស់បុគ្គលនោះ ក៏អស់ទៅ ព្រោះឃើញ
ដោយបញ្ញា នេះហៅថា បុគ្គលជាឧភតោភាគវិមុត្ត **[ជាឈ្មោះនៃព្រះអរហន្ត
ដែលបានរួចស្រឡះចាកចំណែកទាំង ២ គឺ រួចស្រឡះចាករូបកាយ ដោយអរូប
សមាបត្តិ ១ រួចស្រឡះចាកនាមកាយ ដោយមគ្គ ១។ ក្នុងអដ្ឋកថា មាន
អធិប្បាយជាច្រើនន័យទៅទៀត តាមលទ្ធិព្រះថេរៈនោះៗ។]**

[៤១] បុគ្គលជាបញ្ញាវិមុត្ត តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មិនបាន
វិមោក្ខ ៨ ដោយនាមកាយទេ អាសវៈរបស់បុគ្គលនោះ ក៏អស់ទៅ ព្រោះឃើញ

ដោយបញ្ញា នេះហៅថា បុគ្គលជាបញ្ញាវិមុត្ត។

[៤២] បុគ្គលជាកាយសក្ខី តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បានវិមោក្ខ ៨ ដោយនាមកាយ ទាំងអាសវៈពួកខ្លះរបស់បុគ្គលនោះ ក៏អស់ទៅ ព្រោះឃើញ ដោយបញ្ញា នេះហៅថា បុគ្គលជាកាយសក្ខី **[បុគ្គលដែលបានបឋមជ្ឈានផល ជាមុន ទើបបានធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់នូវនិរោធនិព្វានជាខាងក្រោយ ឈ្មោះថា កាយសក្ខី មាន ៦ ពួក គឺរាប់អំពីសោតាបត្តិផល ទៅដល់អរហត្តមគ្គ។ អដ្ឋកថា។]**

[៤៣] បុគ្គលជាទិដ្ឋិប្បត្តៈ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ដឹងច្បាស់ តាមពិតថា នេះទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះហេតុនាំឲ្យកើតទុក្ខ ដឹងច្បាស់ តាមពិតថា នេះធម៌រលត់ទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះបដិទា ជាដំណើរ ទៅកាន់ធម៌រលត់ទុក្ខ ធម៌ទាំងឡាយ ដែលព្រះតថាគតសំដែងហើយ បុគ្គលនោះ បានឃើញដោយល្អ បានប្រព្រឹត្តដោយល្អ ដោយបញ្ញាផង អាសវៈពួកខ្លះរបស់ បុគ្គលនោះ ក៏អស់ទៅ ព្រោះឃើញដោយបញ្ញាផង នេះហៅថា បុគ្គលជាទិដ្ឋិប្បត្តៈ **[បុគ្គលដែលបានដឹង បានឃើញ បានយល់ បានធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ បានប៉ះពាល់ ដោយប្រាជ្ញាថា សង្ខារជាទុក្ខ និរោធជាសុខ ឈ្មោះថា ទិដ្ឋិប្បត្តៈ មាន ៦ ពួក ដូច កាយសក្ខី។]**

[៤៤] បុគ្គលជាសន្ធាវិមុត្ត តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ដឹងច្បាស់ តាមពិតថា នេះទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះហេតុនាំឲ្យកើតទុក្ខ ដឹងច្បាស់ តាមពិតថា នេះធម៌រលត់ទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាបដិទា ជាដំណើរ ទៅកាន់ធម៌រលត់ទុក្ខ ធម៌ទាំងឡាយ ដែលព្រះតថាគតសំដែងហើយ បុគ្គលនោះ

បានឃើញដោយល្អ បានប្រព្រឹត្តដោយល្អ ដោយបញ្ញាផង អាសវៈពួកខ្លះរបស់
បុគ្គលនោះ ក៏អស់ទៅ ព្រោះឃើញដោយបញ្ញាផង តែមិនដូចជាទិដ្ឋិប្បត្តបុគ្គល
ទេ នេះហៅថា បុគ្គលជាសទ្ធាវិមុត្ត **[ប្រែថា រួចស្រឡះដោយសទ្ធា មាន ៦ ពួក
ដូចកាយសក្ខី។]**

[៤៥] បុគ្គលជាធម្មានុសារី តើដូចម្តេច។ បុគ្គលណា កំពុងប្រតិបត្តិដើម្បីធ្វើឲ្យ
ជាក់ច្បាស់នូវសោតាបត្តិផល មានឥន្ទ្រិយគឺបញ្ញាដ៏ក្រៃលែង ចម្រើនអរិយមគ្គ
មានបញ្ញាជាគ្រឿងនាំ មានបញ្ញាជាប្រធាន នេះហៅថា បុគ្គលជាធម្មានុសារី
**[ប្រែថា រលឹកតាមធម៌គឺបញ្ញា ជាឈ្មោះនៃបុគ្គលដែលបិតនៅក្នុងសោតាបត្តិ
មគ្គ។]** បុគ្គលកំពុងប្រតិបត្តិដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវសោតាបត្តិផល ឈ្មោះថា
ធម្មានុសារី។ ឯបុគ្គលបិតនៅក្នុងផល ឈ្មោះថា ទិដ្ឋិប្បត្ត។

[៤៦] បុគ្គលជាសទ្ធានុសារី តើដូចម្តេច។ បុគ្គលណា ប្រតិបត្តិដើម្បីធ្វើឲ្យ
ជាក់ច្បាស់នូវសោតាបត្តិផល មានឥន្ទ្រិយ គឺសទ្ធាដ៏ក្រៃលែង ចម្រើនអរិយមគ្គ
មានសទ្ធាជាគ្រឿងនាំ មានសទ្ធាជាប្រធាន នេះហៅថា បុគ្គលជាសទ្ធានុសារី **[ជា
ឈ្មោះនៃបុគ្គលដែលបិតនៅក្នុងសោតាបត្តិមគ្គដែរ។ អដ្ឋកថា។]** បុគ្គលកំពុង
ប្រតិបត្តិដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវសោតាបត្តិផល ឈ្មោះថា សទ្ធានុសារី។ ឯបុគ្គល
បិតនៅក្នុងផល ឈ្មោះថា សទ្ធាវិមុត្ត។

[៤៧] បុគ្គលជាសត្តក្ខត្តំបរមៈ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ដល់នូវ
សោតៈ ព្រោះអស់ទៅនៃសញ្ញាជនៈ ៣ **[សញ្ញាជនៈ ៣ គឺ សក្កាយទិដ្ឋិ ១ វិចិកិច្ចា
១ សីលព្វតបរាមាសៈ ១។]** មានសភាពមិនធ្លាក់ចុះក្នុងអបាយ ជាបុគ្គលទៀង

មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ បុគ្គលនោះ ស្តុះទៅ អន្ទោលទៅ ក្នុង
ទេវតា និងមនុស្ស អស់វារៈ ៧ ដង ហើយធ្វើនូវទីបំផុតនៃវដ្តទុក្ខ នេះហៅថា
បុគ្គលជាសត្តក្ខត្តំបរមៈ **[ជាឈ្មោះនៃសោតាបន្ទបុគ្គលទី ១។]**

[៤៨] បុគ្គលជាគោលំគោលៈ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ដល់នូវ
សោតៈ ព្រោះអស់ទៅនៃសញ្ញាជនៈ ៣ មានសភាពមិនធ្លាក់ចុះក្នុងអបាយ ជា
បុគ្គលទៀង មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ បុគ្គលនោះ ស្តុះទៅ អន្ទោល
ទៅ កាន់ត្រកូល ២ ឬ ៣ ហើយធ្វើនូវទីបំផុតនៃវដ្តទុក្ខ នេះហៅថា បុគ្គលជាគោ
លំគោលៈ **[ជាឈ្មោះនៃសោតាបន្ទបុគ្គលទី ២ បុគ្គលនេះ តាំងពីបាន
សោតាបត្តិផលទៅ មិនកើតក្នុងត្រកូលទាបទេ កើតតែក្នុងត្រកូលខ្ពស់
អន្ទោលទៅដរាបដល់អស់ ៦ ជាតិ ទើបធ្វើនូវទីបំផុតនៃវដ្តទុក្ខ។ អដ្ឋកថា។]**

[៤៩] បុគ្គលជាឯកពិដី តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ដល់នូវសោតៈ
ព្រោះអស់ទៅនៃសញ្ញាជនៈ ៣ មានសភាពមិនធ្លាក់ចុះក្នុងអបាយ ជាបុគ្គល
ទៀង មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ បុគ្គលនោះ កើតក្នុងភពជារបស់
មនុស្សតែម្តងទៀត ហើយធ្វើនូវទីបំផុតនៃវដ្តទុក្ខ នេះហៅថា បុគ្គលជាឯកពិដី
[ជាឈ្មោះនៃសោតាបន្ទបុគ្គលទី ៣។]

[៥០] បុគ្គលជាសកទាតាមិ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាសកទា
តាមិបុគ្គល ព្រោះអស់ទៅនៃសញ្ញាជនៈ ៣ ព្រោះស្រាលស្តើងនៃរាគៈ ទោសៈ
មោហៈ មកកាន់លោកនេះ អស់វារៈម្តងទៀត ហើយធ្វើនូវទីបំផុតនៃវដ្តទុក្ខ នេះ
ហៅថា បុគ្គលជាសកទាតាមិ **[បុគ្គលដែលមកកាន់មនុស្សលោកនេះ អស់វារៈ**

ម្តងទៀត ដោយអំណាចបដិសន្ធិ ឈ្មោះថា សកទាគាមិបុគ្គល ៗនេះ មាន ៥ ពួក គឺបុគ្គលខ្លះ ដល់សកទាគាមិផល ក្នុងមនុស្សលោកនេះ ហើយបរិនិព្វានក្នុង មនុស្សលោកនេះតែម្តង ១ បុគ្គលខ្លះ ដល់សកទាគាមិផល ក្នុងមនុស្សលោកនេះ ហើយទៅបរិនិព្វានក្នុងទេវលោក ១ បុគ្គលខ្លះ ដល់សកទាគាមិផលក្នុង ទេវលោក ហើយបរិនិព្វានក្នុងទេវលោកនោះតែម្តង ១ បុគ្គលខ្លះ ដល់ សកទាគាមិផល ក្នុងទេវលោក មកកើតក្នុងមនុស្សលោកនេះ ហើយទើប បរិនិព្វាន ១ បុគ្គលខ្លះ ដល់សកទាគាមិផល ក្នុងមនុស្សលោកនេះ ទៅកើតនៅ អស់កំណត់អាយុក្នុងទេវលោក ហើយត្រឡប់មកកើតក្នុងមនុស្សលោកនេះម្តង ទៀត ទើបបរិនិព្វាន ១។ ឯពាក្យថា សកទាគាមិបុគ្គលនេះ សំដៅយកតែបុគ្គល ទី ៥ ខាងចុងប៉ុណ្ណោះ ឯបុគ្គល ៤ ពួកខាងដើម មិនរាប់យកក្នុងទីនេះទេ ប្លែក អំពីឯកពីជីសោតៈ មានបដិសន្ធិតែម្តង ហើយបរិនិព្វានទៅ ឯសកទាគាមិ បុគ្គល មានបដិសន្ធិ ២ ដង ទើបបរិនិព្វាន។]។

[៥១] បុគ្គលជាអនាគាមិ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាឱបបាតិកៈ កំណើតព្រោះអស់ទៅនៃសញ្ញាជនៈជាចំណែកខាងក្រោម ៥ [គឺ សក្កាយទិដ្ឋិ ១ វិចិកិច្ចា ១ សីលព្វតបរាមាសៈ ១ កាមច្ឆន្ទៈ ១ ព្យាបាទៈ ១។] ហើយបរិនិព្វានក្នុង សុទ្ធាវាសទេវលោកនោះ មានសភាពមិនត្រឡប់ចាកលោកនោះវិញ នេះហៅថា បុគ្គលជាអនាគាមិ។

[៥២] បុគ្គលជាអន្តរាបរិនិព្វាយិ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាឱប បាតិកៈកំណើត ព្រោះអស់ទៅនៃសញ្ញាជនៈ ជាចំណែកខាងក្រោម ៥ ជាអ្នក

បរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសទេវលោកនោះ មានសភាពមិនត្រឡប់ចាកលោកនោះ វិញ បុគ្គលនោះ ញ្ចងអរិយមគ្គឲ្យកើតឡើង ក្នុងប្រមាណនៃអាយុ ដែលកើតក្នុង លំដាប់ ឬដែលមិនទាន់ដល់ពាក់កណ្តាល ដើម្បីលះបង់នូវសញ្ញាជនៈខាងលើ [គីរុបរាត ១ អរុបរាត ១ មានៈ ១ ឧទ្ធច្ចៈ ១ អវិជ្ជា ១។ អដ្ឋកថា។] នេះហៅថា បុគ្គលជាអន្តរាបរិនិព្វាយី។

[៥៣] បុគ្គលជាឧបហច្ចបរិនិព្វាយី តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជា ឱបបាតិកៈកំណើត ព្រោះអស់ទៅនៃសញ្ញាជនៈជាចំណែកខាងក្រោម ៥ ហើយ ជាអ្នកបរិនិព្វាន ក្នុងសុទ្ធាវាសទេវលោកនោះ មានសភាពមិនត្រឡប់ ចាកលោកនោះវិញ បុគ្គលនោះ កន្លងពាក់កណ្តាលអាយុជាប្រមាណ ឬទល់នឹង កាលកិរិយា ហើយទើបញ្ចងអរិយមគ្គឲ្យកើតឡើង ដើម្បីលះបង់សញ្ញាជនៈ ខាងលើ នេះហៅថា បុគ្គលជាឧបហច្ចបរិនិព្វាយី។

[៥៤] បុគ្គលជាអសង្ខារបរិនិព្វាយី តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជា ឱបបាតិកៈកំណើត ព្រោះអស់ទៅនៃសញ្ញាជនៈ ជាចំណែកខាងក្រោម ៥ ហើយ ជាអ្នកបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសទេវលោកនោះ មានសភាពមិនត្រឡប់ចាកលោក នោះវិញ បុគ្គលនោះញ្ចងអរិយមគ្គឲ្យកើតឡើង ដោយអសង្ខារ គឺដោយព្យាយាម បន្តិចបន្តួច ដើម្បីលះបង់សញ្ញាជនៈខាងលើ នេះហៅថា បុគ្គលជាអសង្ខារបរិនិ ព្វាយី។

[៥៥] បុគ្គលជាសសង្ខារបរិនិព្វាយី តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជា ឱបបាតិកៈកំណើត ព្រោះអស់ទៅនៃសញ្ញាជនៈ ជាចំណែកខាងក្រោម ៥ ហើយ

ជាអ្នកបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសទេវលោកនោះ មានសភាពមិនត្រឡប់ចាកលោក
នោះវិញ បុគ្គលនោះញ៉ាំងអរិយមគ្គឲ្យកើតឡើងដោយសសង្ខារ គឺដោយព្យាយាម
តឹង ដើម្បីលះបង់សញ្ញាជនៈខាងលើ នេះហៅថា បុគ្គលជាសសង្ខារបរិនិព្វាយី។

[៥៦] បុគ្គលជាឧទ្ធុសោតអកនិដ្ឋតាមី តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ
ជាឱបបាតិកៈកំណើត ព្រោះអស់ទៅនៃសញ្ញាជនៈ ជាចំណែកខាងក្រោម ៥
ហើយជាអ្នកបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសទេវលោកនោះ មានសភាពមិនត្រឡប់
ចាកលោកនោះវិញ បុគ្គលនោះ ច្យុតចាកអវិហា ទៅកាន់អតប្យា ច្យុតចាក
អតប្យា ទៅកាន់សុទស្សា ច្យុតចាកសុទស្សា ទៅកាន់សុទស្សី ច្យុតចាកសុទស្សី
ទៅកាន់អកនិដ្ឋ ហើយញ៉ាំងអរិយមគ្គឲ្យកើតឡើង ក្នុងជាន់អកនិដ្ឋ ដើម្បី
លះបង់សញ្ញាជនៈខាងលើ នេះហៅថា បុគ្គលជាឧទ្ធុសោតអកនិដ្ឋតាមី។

[៥៧] បុគ្គលជាសោតាបន្តៈ ប្រតិបត្តិដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវសោតាបត្តិផល
តើដូចម្តេច។ បុគ្គលប្រតិបត្តិដើម្បីលះបង់សញ្ញាជនៈ ៣ ប្រតិបត្តិដើម្បីធ្វើឲ្យ
ជាក់ច្បាស់នូវសោតាបត្តិផល បានដល់បុគ្គលដែលលះបង់សញ្ញាជនៈ ៣ នេះ
ហៅថា បុគ្គលជាសោតាបន្តៈ។ បុគ្គលប្រតិបត្តិដើម្បីឲ្យស្រាលស្តើងកាមរាគ និង
ព្យាបាទ ប្រតិបត្តិដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវសកទាតាមិផល បានដល់បុគ្គលដែល
មានកាមរាគ និងព្យាបាទស្រាលស្តើង នេះហៅថា បុគ្គលជាសកទាតាមី។ បុគ្គល
ប្រតិបត្តិដើម្បីលះបង់កាមរាគ និងព្យាបាទ មិនឲ្យសេសសល់ ប្រតិបត្តិដើម្បី
ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអនាតាមិផល បានដល់បុគ្គលដែលលះបង់កាមរាគ និង
ព្យាបាទ មិនឲ្យសេសសល់ នេះហៅថា បុគ្គលជាអនាតាមី។ បុគ្គលប្រតិបត្តិដើម្បី

លះបង់រូបរាគ អរូបរាគ មានៈ ឧទ្ធច្ចៈ និងអវិជ្ជា មិនឲ្យសេសសល់ ប្រតិបត្តិ ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអរហត្តផល បានដល់បុគ្គលដែលលះបង់រូបរាគ អរូប រាគ មានៈ ឧទ្ធច្ចៈ និងអវិជ្ជា មិនឲ្យសេសសល់ នេះហៅថា បុគ្គលជាអរហន្ត។

ចប់ ឯកកនិទ្ទេស។

ទុកនិទ្ទេស

[៥៨] បុគ្គលមានសេចក្តីក្រោធ តើដូចម្តេច។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ ក្រោធ តើ ដូចម្តេច។ ការក្រោធ អាការក្រោធ ភាពនៃសេចក្តីក្រោធ ការប្រទូស្ត អាការ ប្រទូស្ត ភាពនៃសេចក្តីប្រទូស្ត ការព្យាបាទ អាការព្យាបាទ ភាពនៃសេចក្តី ព្យាបាទ ការខឹង ការខឹងខ្លាំង ភាពនៃចិត្តកាច ការព្រហ័ន ភាពនៃសេចក្តី តូចចិត្តណា នេះហៅថា ក្រោធ។ បុគ្គលដែលមិនលះបង់ក្រោធនេះ នេះហៅថា បុគ្គលមានសេចក្តីក្រោធ។ បុគ្គលចងសេចក្តីក្រោធទុក តើដូចម្តេច។ បណ្តា ធម៌ទាំងនោះ ការចងសេចក្តីក្រោធទុក តើដូចម្តេច។ សេចក្តីក្រោធក្នុងកាល ខាងដើម ការចងសេចក្តីក្រោធទុកក្នុងកាលខាងក្រោយទៀត ការចងសេចក្តី ក្រោធទុក អាការចងសេចក្តីក្រោធទុក ភាពនៃការចងសេចក្តីក្រោធទុក ការ តាំងទុក អាការតាំងទុក សេចក្តីតាំងទុកព្រម ការតាំងទុករឿយ ៗ ការ ចងទុករឿយ ៗ អំពើដ៏មាំនៃសេចក្តីក្រោធឯណា ដែលមានសភាពដូច្នោះ នេះ ហៅថា ការចងសេចក្តីក្រោធទុក។ បុគ្គលដែលមិនលះបង់ការចងសេចក្តីក្រោធទុកនេះ នេះហៅថា បុគ្គលចងសេចក្តីក្រោធទុក។

[៥៩] បុគ្គលអ្នកលុបគុណគេ តើដូចម្តេច។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ ការលុបគុណគេ

តើដូចម្តេច។ ការលុបគុណ អាការលុបគុណ ភាពនៃសេចក្តីលុបគុណ ការវេរឃ្លើ
អំពើវេរឃ្លើណា នេះហៅថា ការលុបគុណ។ បុគ្គលដែលមិនលះបង់ការលុបគុណ
នេះ នេះហៅថា បុគ្គលអ្នកលុបគុណគេ។ បុគ្គលអ្នកប្រណាំងវាសនា តើ
ដូចម្តេច។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ ការប្រណាំងវាសនា តើដូចម្តេច។ ការប្រណាំង
វាសនា អាការប្រណាំងវាសនា ភាពនៃសេចក្តីប្រណាំងវាសនា ការនាំមកនៃការ
ប្រណាំងវាសនា ហេតុជាទីតាំងនៃវិវាទ ការកាន់យកជាតួ ការមិនលះបង់ ណា
នេះហៅថា ការប្រណាំងវាសនា។ បុគ្គលដែលមិនលះបង់ការប្រណាំងវាសនានេះ
នេះហៅថា បុគ្គលអ្នកប្រណាំងវាសនា។

[៦០] បុគ្គលមានសេចក្តីច្រណែន តើដូចម្តេច។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ សេចក្តី
ច្រណែន តើដូចម្តេច។ ការច្រណែន អាការច្រណែន ភាពនៃសេចក្តីច្រណែន ការ
ឈ្នានីស អាការឈ្នានីស ភាពនៃសេចក្តីឈ្នានីស ក្នុងលាភសក្ការៈ សេចក្តីគោរព
ការរាប់អាន ការថ្វាយបង្គំ និងការបូជា របស់បុគ្គលដទៃណា នេះហៅថា សេចក្តី
ច្រណែន។ បុគ្គលដែលមិនលះបង់សេចក្តីច្រណែននេះ នេះហៅថា បុគ្គលមាន
សេចក្តីច្រណែន។ បុគ្គលមានសេចក្តីកំណាញ់ តើដូចម្តេច។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ
សេចក្តីកំណាញ់ តើដូចម្តេច។ សេចក្តីកំណាញ់ ៥ យ៉ាង គឺ កំណាញ់អាវាស ១
កំណាញ់ត្រកូល ១ កំណាញ់លាភ ១ កំណាញ់សេចក្តីសរសើរ ១ កំណាញ់ធម៌ ១ ការ
កំណាញ់ អាការកំណាញ់ ភាពនៃសេចក្តីកំណាញ់ សេចក្តីប្រាថ្នាខ្លាំង សេចក្តី
កំណាញ់រឹង សេចក្តីស្វិតស្វាញ ចិត្តហ្មងហែងមិនរើសមុខណា ដែលមានសភាព
ដូច្នោះ នេះហៅថា សេចក្តីកំណាញ់។ បុគ្គលដែលមិនលះបង់សេចក្តីកំណាញ់នេះ

នេះហៅថា បុគ្គលមានសេចក្តីកំណាញ់។

[៦១] បុគ្គលមានសេចក្តីអ្នកអាង តើដូចម្តេច។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ សេចក្តីអ្នកអាង តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកអ្នកអាង ជាអ្នកឡែបឡែប មានការអ្នកអាង អាការអ្នកអាង ភាពនៃសេចក្តីអ្នកអាង សេចក្តីរិះរួស សេចក្តីរិះក្តឹង ការបោកប្រាស សេចក្តីបោកប្រាសណា នេះហៅថា សេចក្តីអ្នកអាង។ បុគ្គលដែលមិនលះបង់សេចក្តីអ្នកអាងនេះ នេះហៅថា បុគ្គលមានសេចក្តីអ្នកអាង។ បុគ្គលមានមាយា តើដូចម្តេច។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ មាយា តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយចិត្ត តំកល់ទុកនូវសេចក្តីប្រាថ្នាដ៏លាមក ព្រោះហេតុបិទបាំងទុច្ចរិតនោះ ប្រាថ្នាថា កុំឲ្យគេស្គាល់អញ ត្រិះរិះថា កុំឲ្យគេស្គាល់អញ ពោលវាចាថា កុំឲ្យគេស្គាល់អញ ព្យាយាមបដោយកាយ ថា កុំឲ្យគេស្គាល់អញ មាយា ភាពមាយា ការបិទបាំងទោស ការបញ្ឆោត ការបំភាន់ ការបោះចោលនូវបាប ការរក្សាទុកនូវទោស ការលាក់ ការលាក់ភ្លិត ការបិទបាំងនូវបាប ការបិទបាំងភ្លិត អំពើមិនរាក់ អំពើមិនធ្វើឲ្យប្រាកដ ការបិទបាំងជិត កិរិយាដ៏លាមកណា ដែលមានសភាពដូច្នោះ នេះហៅថា មាយា។ បុគ្គលដែលមិនលះបង់មាយានេះ នេះហៅថា បុគ្គលមានមាយា។

[៦២] បុគ្គលមិនខ្មាសបាប តើដូចម្តេច។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ ការមិនខ្មាសបាប តើដូចម្តេច។ ធម្មជាតិណា ដែលបុគ្គលមិនខ្មាសដោយអំពើដែលគេត្រូវខ្មាស មិនខ្មាសដោយការភប់ប្រសប់នឹងធម៌ជាអកុសលដ៏លាមក នេះហៅថា ការមិន

ខ្មាសបាប។ បុគ្គលប្រកបដោយសេចក្តីមិនខ្មាសនេះ ឈ្មោះថា បុគ្គលមិន
ខ្មាសបាប។ បុគ្គលមិនខ្លាចបាប តើដូចម្តេច។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ ការមិន
ខ្លាចបាប តើដូចម្តេច។ ធម្មជាតិណា ដែលបុគ្គលមិនខ្លាចដោយអំពើដែលគេ
ត្រូវខ្លាច មិនខ្លាចដោយការភ័យប្រសប់នឹងធម៌ជាអកុសលដ៏លាមក នេះហៅថា
ការមិនខ្លាចបាប។ បុគ្គលប្រកបដោយការមិនខ្លាចបាបនេះ ឈ្មោះថា បុគ្គល
មិនខ្លាចបាប។

[៦៣] បុគ្គលប្រដៅក្រ តើដូចម្តេច។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ ភាពនៃបុគ្គលប្រដៅ
ក្រ តើដូចម្តេច។ ការប្រដៅក្រ សេចក្តីប្រដៅក្រ ភាពដែលគេប្រដៅបានដោយ
ក្រ ភាពនៃបុគ្គលដែលប្រកាន់យកតែខាងខុស ភាពនៃបុគ្គលដែលត្រេកអរ
ក្នុងធម៌ជាសត្រូវ ការមិនអើពើ ភាពនៃបុគ្គលមិនអើពើ ភាពនៃបុគ្គលមិន
គោរព ភាពនៃបុគ្គលមិនទទួលស្តាប់បង្គាប់ ចំពោះសហធម្មិកដែលស្តីប្រដៅ
នេះហៅថា ភាពនៃបុគ្គលប្រដៅក្រ។ បុគ្គលប្រកបដោយសេចក្តីប្រដៅក្រនេះ
ឈ្មោះថា បុគ្គលប្រដៅក្រ។ បុគ្គលមានមិត្តអាក្រក់ តើដូចម្តេច។ បណ្តាធម៌
ទាំងនោះ ភាពនៃបុគ្គលមានមិត្តអាក្រក់ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលណា មិនមាន
សទ្ធា ទ្រុស្តសីល ជាអ្នកចេះដឹងតិច មានសេចក្តីកំណាញ់ មិនមានបញ្ញា ការ
សេព ការសេពដោយស្មិទ្ធស្មាល ការសេពដោយត្រូវគំនិតគ្នា ការគប់រកគ្នា ការ
គប់រកត្រូវគំនិតគ្នា សេចក្តីស្រឡាញ់ ការស្រឡាញ់ជិតដិតនឹងគ្នា ភាពនៃបុគ្គល
មូលមិត្តជាមួយគ្នា ចំពោះបុគ្គលទាំងនោះណា នេះហៅថា ភាពនៃបុគ្គលមាន
មិត្តអាក្រក់។ បុគ្គលប្រកបដោយភាពជាអ្នកមានមិត្តអាក្រក់នេះ ឈ្មោះថា

បុគ្គលមានមិត្តអាក្រក់។

[៦៤] បុគ្គលមានទ្វារមិនរក្សាក្នុងឥន្ទ្រិយ តើដូចម្តេច។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ ភាពនៃបុគ្គលមានទ្វារមិនរក្សាក្នុងឥន្ទ្រិយ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោក នេះ ឃើញរូបដោយចក្ខុ ជាអ្នកកាន់យកនិមិត្ត កាន់យកអនុព្យញ្ជនៈ អភិជ្ជា និងទោមនស្ស ជាអកុសលធម៌ដ៏លាមក គប្បីគ្របសង្កត់បុគ្គលដែលមិនសង្រួម ចក្ខុន្ទ្រិយនុ៎ះ ព្រោះហេតុមិនសង្រួមចក្ខុន្ទ្រិយណា មិនប្រតិបត្តិដើម្បីសង្រួម ចក្ខុន្ទ្រិយនោះ មិនរក្សាចក្ខុន្ទ្រិយ មិនដល់នូវការសង្រួមក្នុងចក្ខុន្ទ្រិយ។ ឮ សំឡេងដោយត្រចៀក។ បេ។ ធុំក្លិនដោយច្រមុះ។ បេ។ លិទ្ធករសដោយអណ្តាត។ បេ។ ពាល់សម្បិស្សដោយកាយ។ បេ។ ដឹងច្បាស់ធម្មារម្មណ៍ដោយចិត្តហើយ ជាអ្នកកាន់ យកនិមិត្ត កាន់យកអនុព្យញ្ជនៈ អភិជ្ជា និងទោមនស្ស ជាអកុសលធម៌ដ៏ លាមក គប្បីគ្របសង្កត់បុគ្គលដែលមិនសង្រួមមនិន្ទ្រិយនុ៎ះ ព្រោះហេតុមិន សង្រួមមនិន្ទ្រិយណា មិនប្រតិបត្តិដើម្បីសង្រួមមនិន្ទ្រិយនោះ មិនរក្សាមនិន្ទ្រិយ មិនដល់នូវការសង្រួមក្នុងមនិន្ទ្រិយនោះ មិនរក្សាមនិន្ទ្រិយ មិនដល់នូវការ សង្រួមក្នុងមនិន្ទ្រិយ ការមិនគ្រប់គ្រង អាការមិនគ្រប់គ្រង ការមិនរក្សា សេចក្តីមិនសង្រួមនូវឥន្ទ្រិយទាំង ៦ នេះ ណា នេះហៅថា ភាពនៃបុគ្គលមានទ្វារ មិនរក្សាក្នុងឥន្ទ្រិយ។ បុគ្គលប្រកបដោយភាពជាអ្នកមានទ្វារមិនរក្សាក្នុង ឥន្ទ្រិយនេះ ឈ្មោះថា ជាអ្នកមានទ្វារមិនគ្រប់គ្រងក្នុងឥន្ទ្រិយ។ បុគ្គលមិនដឹង ប្រមាណក្នុងភោជន តើដូចម្តេច។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ ភាពនៃបុគ្គលមិនដឹង ប្រមាណក្នុងភោជន តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មិនពិចារណា មិន

ធ្វើដោយឧបាយប្រាជ្ញា ក៏បរិភោគអាហារ ដើម្បីលេង ដើម្បីស្រវឹង ដើម្បីប្រដាប់
ដើម្បីស្តិតស្តាង ការមិនសន្តោស ការមិនដឹងប្រមាណ សេចក្តីមិនពិចារណាក្នុង
ភោជននោះ ណា នេះហៅថា ភាពនៃបុគ្គលមិនដឹងប្រមាណក្នុងភោជន។ បុគ្គល
ប្រកបដោយភាពជាអ្នកមិនដឹងប្រមាណក្នុងភោជននេះ ឈ្មោះថា ជាអ្នក
មិនដឹងប្រមាណក្នុងភោជន។

[៦៥] បុគ្គលភ្លេចស្មារតី តើដូចម្តេច។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ ការភ្លេចស្មារតី តើ
ដូចម្តេច។ ការមិននឹក ការមិននឹករឿយ ៗ សេចក្តីមិនប្រុងស្មារតី ការនឹក
មិនឃើញ ការមិនរលឹក សេចក្តីមិនចងចាំ ការរើវាយក្នុងអារម្មណ៍ ការរង្វេង
ភ្លេចណា នេះហៅថា ការភ្លេចស្មារតី។ បុគ្គលប្រកបដោយការភ្លេចស្មារតីនេះ
ឈ្មោះថា បុគ្គលភ្លេចស្មារតី។ បុគ្គលមិនដឹងខ្លួន តើដូចម្តេច។ បណ្តាធម៌
ទាំងនោះ ការមិនដឹងខ្លួន តើដូចម្តេច។ ការមិនដឹង ការមិនឃើញ ការមិន
ត្រាស់ដឹង ការមិនត្រាស់ដឹងរឿយ ៗ ការមិនត្រាស់ដឹងព្រម ការមិនចាក់ធ្លុះ ការ
មិនបានដោតក្រុងទុក ការមិនចុះចិត្តស៊ប់ អាការមិនរំពឹងមើល សេចក្តីមិន
ពិចារណា អំពើមិនជាក់ច្បាស់ ការយល់បានដោយក្រ ភាពនៃចិត្តល្ងង់ ការ
មិនដឹងខ្លួន ការរង្វេង ការរង្វេងជ្រប់ ការភ្លេចភ្លាំង អវិជ្ជា អន្លង់គឺអវិជ្ជា ការ
ប្រកបគឺអវិជ្ជា អនុស័យគឺអវិជ្ជា ការស្តាប់ដំណើរគឺអវិជ្ជា គន្លឹះគឺអវិជ្ជា ការ
រង្វេង អកុសលមូលណា នេះហៅថា សេចក្តីមិនដឹងខ្លួន។ បុគ្គលប្រកបដោយ
សេចក្តីមិនដឹងខ្លួននេះ ឈ្មោះថា បុគ្គលមិនដឹងខ្លួន។

[៦៦] បុគ្គលវិបត្តិសីល តើដូចម្តេច។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ វិបត្តិសីល តើដូចម្តេច។

ការប្រព្រឹត្តិល្មើសប្រកបដោយកាយ ការប្រព្រឹត្តិល្មើសប្រកបដោយវាចា
ការប្រព្រឹត្តិល្មើសប្រកបដោយកាយ និងវាចា នេះហៅថា វិបត្តិសីល ភាពនៃ
បុគ្គលទ្រុស្តសីលទាំងអស់ ក៏ឈ្មោះថា វិបត្តិសីលដែរ។ បុគ្គលប្រកបដោយវិបត្តិ
សីលនេះ ឈ្មោះថា បុគ្គលវិបត្តិសីល។ បុគ្គលវិបត្តិទិដ្ឋិ តើដូចម្តេច។ បណ្តាធម៌
ទាំងនោះ វិបត្តិទិដ្ឋិ តើដូចម្តេច។ (សេចក្តីយល់) ថា ទានដែលបុគ្គលឲ្យហើយ
មិនមានផល ការបូជាធំមិនមានផល ការបូជាតូចមិនមានផល ផលវិបាក
របស់កម្ម ដែលបុគ្គលធ្វើល្អ និងធ្វើអាក្រក់មិនមាន លោកនេះមិនមាន
លោកខាងមុខមិនមាន មាតាមិនមានគុណ បិតាមិនមានគុណ ពួកសត្វជា
ឱបបាតិកៈកំណើតមិនមាន ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ក្នុងលោក ប្រព្រឹត្តល្អ ប្រតិបត្តិ
ត្រូវ ដែលធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវលោកនេះ និងលោកខាងមុខ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម
ដោយខ្លួនឯង ហើយសំដែងបានមិនមាន ទិដ្ឋិ ដំណើរនៃទិដ្ឋិ ព្រៃញាតស្យាតគឺ
ទិដ្ឋិ ផ្លូវឆ្ងាយគឺទិដ្ឋិ ចម្រុងគឺទិដ្ឋិ ការយល់ឆ្ងោងគឺទិដ្ឋិ ការទាក់ទិនគឺទិដ្ឋិ ការ
កាន់ ការប្រកាន់ ការប្រកាន់ខ្ជាប់ ការស្តាប់អង្អែល ផ្លូវអាក្រក់ ផ្លូវខុស
ធម្មជាតិដែលខុស លទ្ធិដូចជាកំពង់ ការប្រកាន់ក្នុងការស្វែងរកខុសណា ដែល
មានសភាពដូច្នោះ នេះហៅថា វិបត្តិទិដ្ឋិ មិច្ឆាទិដ្ឋិទាំងអស់ ក៏ឈ្មោះថា វិបត្តិទិដ្ឋិ
ដែរ។ បុគ្គលប្រកបដោយវិបត្តិទិដ្ឋិនេះ ឈ្មោះថា បុគ្គលវិបត្តិទិដ្ឋិ។

[៦៧] បុគ្គលមានសញ្ញាជនៈខាងក្នុង តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលដែលមិនបាន
លះបង់សញ្ញាជនៈ ជាចំណែកខាងក្រោម ៥ នេះហៅថា បុគ្គលមានសញ្ញាជនៈ
ខាងក្នុង។ បុគ្គលមានសញ្ញាជនៈខាងក្រៅ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលដែលមិនបាន

លះបង់សញ្ញាជនៈ ជាចំណែកខាងលើ ៥ នេះហៅថា បុគ្គលមានសញ្ញាជនៈ
ខាងក្រៅ។

[៦៨] បុគ្គលមិនមានសេចក្តីក្រោធ តើដូចម្តេច។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ សេចក្តី
ក្រោធ តើដូចម្តេច។ ការក្រោធ អាការក្រោធ ភាពនៃសេចក្តីក្រោធ ការប្រទូស្ត
អាការប្រទូស្ត ភាពនៃសេចក្តីប្រទូស្ត ការព្យាបាទ អាការព្យាបាទ ភាពនៃ
សេចក្តីព្យាបាទ ការខឹង ការខឹងខ្លាំង ភាពនៃចិត្តកាច ការព្រហ័ម សេចក្តី
តូចចិត្តណា នេះហៅថា សេចក្តីក្រោធ។ បុគ្គលដែលលះបង់សេចក្តីក្រោធនេះ នេះ
ហៅថា បុគ្គលមិនមានសេចក្តីក្រោធ។ បុគ្គលមិនចងសេចក្តីក្រោធទុក តើ
ដូចម្តេច។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ ការចងសេចក្តីក្រោធទុក តើដូចម្តេច។ សេចក្តី
ក្រោធក្នុងកាលមុន សេចក្តីចងក្រោធទុកក្នុងកាលខាងក្រោយ ការចងក្រោធទុក
អាការចងក្រោធទុក ភាពនៃសេចក្តីចងក្រោធទុក សេចក្តីតាំងទុក អាកា
រតំកល់ទុក សេចក្តីតំកល់ព្រម ការតំកល់ទុករឿយ ៗ អាការចងទុករឿយ ៗ
អំពើដំបៅនៃសេចក្តីក្រោធឯណ ដែលមានសភាពដូច្នោះ នេះហៅថា ការចង
សេចក្តីក្រោធទុក។ បុគ្គលដែលលះបង់ការចងសេចក្តីក្រោធទុកនេះ នេះហៅថា
បុគ្គលមិនចងសេចក្តីក្រោធទុក។

[៦៩] បុគ្គលមិនលុបគុណគេ តើដូចម្តេច។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ ការលុបគុណគេ
តើដូចម្តេច។ ការលុបគុណ អាការលុបគុណ ភាពនៃសេចក្តីលុបគុណ ការវេរឃើ
អំពើវេរឃើណា នេះហៅថា ការលុបគុណគេ។ បុគ្គលដែលលះបង់ការលុបគុណនេះ
នេះហៅថា បុគ្គលមិនលុបគុណគេ។ បុគ្គលអ្នកមិនប្រណាំងវាសនា តើដូចម្តេច។

បណ្តាធម៌ទាំងនោះ ការប្រណាំងវាសនា តើដូចម្តេច។ ការប្រណាំងវាសនា អាការ
ប្រណាំងវាសនា ភាពនៃសេចក្តីប្រណាំងវាសនា អាហារនៃការប្រណាំងវាសនា
ហេតុជាទីតាំងនៃវិវាទ សេចក្តីកាន់យកជាតូ ការមិនលះបង់ណា នេះហៅថា កា
ប្រណាំងវាសនា។ បុគ្គលដែលលះបង់ការប្រណាំងវាសនានេះ នេះហៅថា បុគ្គល
មិនប្រណាំងវាសនា។

[៧០] បុគ្គលមិនមានសេចក្តីច្រណែន តើដូចម្តេច។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ សេចក្តី
ច្រណែន តើដូចម្តេច។ ការច្រណែន អាការច្រណែន ភាពនៃសេចក្តីច្រណែន ការ
ឈ្នានីស អាការឈ្នានីស ភាពនៃសេចក្តីឈ្នានីសក្នុងលាភសក្ការៈ ការគោរព
ការរាប់អាន ការថ្វាយបង្គំ និងការបូជា របស់បុគ្គលដទៃណា នេះហៅថា សេចក្តី
ច្រណែន។ បុគ្គលដែលលះបង់សេចក្តីច្រណែននេះ នេះហៅថា បុគ្គលមិនមាន
សេចក្តីច្រណែន។ បុគ្គលមិនមានសេចក្តីកំណាញ់ តើដូចម្តេច។ បណ្តាធម៌
ទាំងនោះ សេចក្តីកំណាញ់ តើដូចម្តេច។ សេចក្តីកំណាញ់ ៥ យ៉ាង គឺ កំណាញ់
អាវាស ១ កំណាញ់ត្រកូល ១ កំណាញ់លាភ ១ កំណាញ់សេចក្តីសរសើរ ១ កំណាញ់
ធម៌ ១ ការកំណាញ់ អាការកំណាញ់ ភាពនៃសេចក្តីកំណាញ់ សេចក្តីប្រាថ្នាខ្លាំង
សេចក្តីកំណាញ់រឹង សេចក្តីស្វិតស្វាញ ចិត្តហ្មងហែងមិនរើសមុខ ណា ដែលមាន
សភាពដូច្នោះ នេះហៅថា សេចក្តីកំណាញ់។ បុគ្គលដែលលះបង់សេចក្តីកំណាញ់
នេះ នេះហៅថា បុគ្គលមិនមានសេចក្តីកំណាញ់។

[៧១] បុគ្គលជាអ្នកមិនអ្នកអាង តើដូចម្តេច។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ សេចក្តី
អ្នកអាង តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកអ្នកអាង អែបអប

មានការអត់អាង អាការអត់អាង ភាពនៃការអត់អាង សេចក្តីវិងរួស សេចក្តី
វិងក្តឹង ការបោកប្រាស សេចក្តីបោកប្រាស ណា នេះហៅថា សេចក្តីអត់អាង។
បុគ្គលដែលលះបង់សេចក្តីអត់អាងនេះ នេះហៅថា បុគ្គលជាអ្នកមិនអត់អាង។
បុគ្គលមិនមានមាយា តើដូចម្តេច។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ មាយា តើដូចម្តេច។
បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយវាចា
ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយចិត្ត តាំងទុកនូវសេចក្តីប្រាថ្នាដ៏លាមក ព្រោះហេតុ
បិទបាំងទុច្ចរិតនោះ ប្រាថ្នាថា កុំឲ្យគេស្គាល់អញ ត្រិះរិះថា កុំឲ្យគេស្គាល់អញ
ពោលពាក្យថា កុំឲ្យគេស្គាល់អញ ព្យាយាមដោយកាយថា កុំឲ្យគេស្គាល់អញ
មាយា ភាពនៃបុគ្គលមានមាយា ការបិទបាំងទោស ការបញ្ឆោត ការបំភាន់ ការ
បោះចោលនូវបាប ការរក្សាទុកនូវទោស ការលាក់ ការលាក់ភ្លិត ការបិទបាំងនូវ
បាប ការបិតបាំងភ្លិត អំពើមិនរាក់ អំពើមិនធ្វើឲ្យប្រាកដ ការបិទបាំងជិត
កិរិយាដ៏លាមកណា ដែលមានសភាពដូច្នោះ នេះហៅថា មាយា។ បុគ្គលដែល
លះបង់មាយានេះ នេះហៅថា បុគ្គលមិនមានមាយា។

[៧២] បុគ្គលមានសេចក្តីខ្មាសបាប តើដូចម្តេច។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ សេចក្តី
ខ្មាសបាប តើដូចម្តេច។ ធម្មជាតិណា ដែលបុគ្គលខ្មាសដោយអំពើដែលគេត្រូវ
ខ្មាស ខ្មាសដោយការភប់ប្រសប់នឹងធម៌ជាអកុសលដ៏លាមក នេះហៅថា
សេចក្តីខ្មាសបាប។ បុគ្គលប្រកបដោយសេចក្តីខ្មាសបាបនេះ ឈ្មោះថា បុគ្គល
មានសេចក្តីខ្មាសបាប។ បុគ្គលមានសេចក្តីខ្លាចបាប តើដូចម្តេច។ បណ្តាធម៌
ទាំងនោះ សេចក្តីខ្លាចបាប តើដូចម្តេច។ ធម្មជាតិណា ដែលបុគ្គលខ្លាចដោយ

អំពើដែលគេត្រូវខ្លាច ខ្លាចដោយការភប់ប្រសប់នឹងធម៌ជាអកុសលដ៏លាមក
នេះហៅថា សេចក្តីខ្លាចបាប។ បុគ្គលប្រកបដោយសេចក្តីខ្លាចបាបនេះ
ឈ្មោះថា បុគ្គលមានសេចក្តីខ្លាចបាប។

[៧៣] បុគ្គលប្រដៅងាយ តើដូចម្តេច។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ ភាពនៃបុគ្គល
ដែលគេប្រដៅងាយ តើដូចម្តេច។ ការប្រដៅងាយ សេចក្តីប្រដៅងាយ ភាព
ដែលគេប្រដៅបានដោយងាយ ភាពនៃបុគ្គលមិនប្រកាន់យកខាងខុស ភាព
នៃបុគ្គលត្រេកអរក្នុងធម៌មិនជាសត្រូវ សេចក្តីប្រកបដោយការអើពើ ភាពនៃ
បុគ្គលប្រកបដោយការអើពើ ភាពនៃបុគ្គលប្រកបដោយការគោរព ភាពនៃ
បុគ្គលប្រកបដោយការទទួលស្តាប់បង្គាប់ ចំពោះសហធម្មិកដែលស្តីប្រដៅ នេះ
ហៅថា ភាពនៃបុគ្គលដែលគេប្រដៅបានដោយងាយ។ បុគ្គលប្រកបដោយភាព
ដែលគេប្រដៅបានដោយងាយនេះ ឈ្មោះថា បុគ្គលប្រដៅងាយ។ បុគ្គលមាន
មិត្តល្អ តើដូចម្តេច។ បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ ភាពនៃបុគ្គលមានមិត្តល្អ តើ
ដូចម្តេច។ បុគ្គលណា មានសទ្ធា មានសីល ជាពហុស្ស្យត មានចាតៈ មានបញ្ញា
ការសេពគប់ ការសេពដោយស្មិទ្ធស្នាល ការសេពដោយត្រូវគំនិតគ្នា ការគប់
រកគ្នា ការគប់រកត្រូវគំនិតគ្នា សេចក្តីស្រឡាញ់ សេចក្តីស្រឡាញ់ជិតដិតនឹងគ្នា
ភាពនៃបុគ្គលមូលមិត្តជាមួយគ្នា ចំពោះបុគ្គលទាំងនោះណា នេះហៅថា ភាពនៃ
បុគ្គលមានមិត្តល្អ។ បុគ្គលប្រកបដោយភាពជាអ្នកមានមិត្តល្អនេះ ឈ្មោះថា
បុគ្គលមានមិត្តល្អ។

[៧៤] បុគ្គលមានទ្វាររក្សាក្នុងឥន្ទ្រិយ តើដូចម្តេច។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ ភាពនៃ

បុគ្គលមានទ្វាររក្សាក្នុងឥន្ទ្រិយ តើដូចម្តេច ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ឃើញរូប
ដោយចក្ខុ ហើយជាអ្នកកាន់មិនយកនិមិត្ត មិនកាន់យកអនុព្យញ្ជនៈ អភិជ្ជា
និងទោមនស្ស ជាអកុសលធម៌ដ៏លាមក គប្បីគ្របសង្កត់បុគ្គលដែលមិនសង្រួម
ចក្ខុន្ទ្រិយនុ៎ះ ព្រោះហេតុមិនសង្រួមចក្ខុន្ទ្រិយណា ក៏ប្រតិបត្តិដើម្បីសង្រួម
ចក្ខុន្ទ្រិយនោះ រក្សាចក្ខុន្ទ្រិយ ដល់នូវសេចក្តីសង្រួមក្នុងចក្ខុន្ទ្រិយ ពួសម្តេង
ដោយត្រចៀក។ បេ។ ធំក្តិនដោយច្រមុះ។ បេ។ ភ្នក្សរសដោយអណ្តាត។ បេ។ ពាល់
ត្រូវសម្លៀកដោយកាយ។ បេ។ ដឹងច្បាស់នូវធម្មារម្មណ៍ដោយចិត្ត ហើយជាអ្នកមិន
កាន់យកនិមិត្ត មិនកាន់យកអនុព្យញ្ជនៈ អភិជ្ជា និងទោមនស្ស ជាអកុសល
ធម៌ដ៏លាមក គប្បីគ្របសង្កត់បុគ្គលដែលមិនសង្រួមមនិន្ទ្រិយនុ៎ះ ព្រោះហេតុ
មិនសង្រួមមនិន្ទ្រិយណា ក៏ប្រតិបត្តិដើម្បីសង្រួមមនិន្ទ្រិយនោះ រក្សាមនិន្ទ្រិយ
ដល់នូវការសង្រួមក្នុងមនិន្ទ្រិយ ការគ្រប់គ្រង អាការគ្រប់គ្រង ការរក្សា ការ
សង្រួម នូវឥន្ទ្រិយទាំង ៦ នេះ ណា នេះហៅថា ភាពនៃបុគ្គលមានទ្វាររក្សាក្នុង
ឥន្ទ្រិយ។ បុគ្គលប្រកបដោយភាពជាអ្នកមានទ្វាររក្សាក្នុងឥន្ទ្រិយនេះ ឈ្មោះថា
អ្នកមានទ្វាររក្សាក្នុងឥន្ទ្រិយ។ បុគ្គលដឹងប្រមាណក្នុងភោជន តើដូចម្តេច។
បណ្តាធម៌ទាំងនោះ ភាពនៃបុគ្គលដឹងប្រមាណក្នុងភោជន តើដូចម្តេច។ បុគ្គល
ខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ពិចារណាដោយឧបាយប្រាជ្ញា ហើយបរិភោគអាហារ ដើម្បី
លេងក៏ទេ ដើម្បីស្រវឹងក៏ទេ ដើម្បីប្រដាប់ក៏ទេ ដើម្បីស្តិតស្តាងរាងកាយក៏ទេ
(បរិភោគ) កំណត់ទុក ដើម្បីតាំងនៅនៃកាយនេះ ដើម្បីប្រព្រឹត្តទៅនៃកាយនេះ
ដើម្បីនឹងបំបាត់នូវសេចក្តីលំបាក ដើម្បីនឹងអនុគ្រោះដល់ព្រហ្មចរិយៈ ថាអញ

នឹងកំចាត់បង់នូវវេទនាចាស់ផង នឹងញ្ចុះវេទនាថ្មីមិនឲ្យកើតឡើងបានផង
ការប្រព្រឹត្តិទៅក្តី សេចក្តីមិនមានទោសក្តី ការនៅសប្បាយក្តី នឹងមានដល់អញ
ការសន្តោស ការដឹងប្រមាណ ការពិចារណាក្នុងភោជននោះ ណា នេះហៅថា
ភាពនៃបុគ្គលដឹងប្រមាណក្នុងភោជន។ បុគ្គលប្រកបដោយភាពជាអ្នកដឹង
ប្រមាណក្នុងភោជននេះ ឈ្មោះថា បុគ្គលដឹងប្រមាណក្នុងភោជន។

[៧៥] បុគ្គលមានស្មារតីតំកល់មាំ តើដូចម្តេច។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ ស្មារតី តើ
ដូចម្តេច។ ការនឹកឃើញ ការនឹករឿយ ៗ ស្មារតី ការលើកឃើញ ការចាំទុក ការ
មិនរើវាយក្នុងអារម្មណ៍ ការមិនរង្វេងភ្លេច ឥន្ទ្រិយគឺការនឹក កម្លាំងគឺការនឹក
ការនឹកត្រូវ ណា នេះហៅថា ស្មារតី។ បុគ្គលប្រកបដោយស្មារតីនេះ ឈ្មោះថា
បុគ្គលមានស្មារតីតំកល់មាំ។ បុគ្គលជាអ្នកដឹងខ្លួន តើដូចម្តេច។ បណ្តាធម៌
ទាំងនោះ សេចក្តីដឹងខ្លួន តើដូចម្តេច។ ការដឹង ការដឹងច្បាស់ ការពិចារណា
ការពិចារណាសព្វ ការពិចារណាធម៌ ការកំណត់ ការកត់សំគាល់ ការកំណត់ទុក
ភាពជាបណ្ឌិត ភាពជាអ្នកឈ្លាស ការពេញព្រៀប ការរាងវៃ ការគិត ការត្រិះរិះ
ធម្មជាតិដូចជាផែនដី ប្រាជ្ញា ធម្មជាតិជាគ្រឿងទំលុះទំលាយ ការដឹងច្បាស់
សេចក្តីដឹងព្រម សភាពជាជន្មញ បញ្ញា ឥន្ទ្រិយគឺបញ្ញា កម្លាំងគឺបញ្ញា កាំបិតគឺ
បញ្ញា ប្រាសាទគឺបញ្ញា រស្មីគឺបញ្ញា ពន្លឺគឺបញ្ញា ការរុងរឿងគឺបញ្ញា កែវគឺបញ្ញា ការ
មិនរង្វេង ការពិចារណាធម៌ ការឃើញត្រូវ ណា នេះហៅថា សេចក្តីដឹងខ្លួន។
បុគ្គលប្រកបដោយសេចក្តីដឹងខ្លួននេះ ឈ្មោះថា បុគ្គលជាអ្នកដឹងខ្លួន។

[៧៦] បុគ្គលបរិបូណ៌ដោយសីល តើដូចម្តេច។ បណ្តាធម៌ទាំងនោះ ការបរិបូណ៌

ដោយសីល តើដូចម្តេច។ ការមិនប្រព្រឹត្តិល្មើសប្រកបដោយកាយ ការមិន
ប្រព្រឹត្តិល្មើសប្រកបដោយវាចា ការមិនប្រព្រឹត្តិល្មើសប្រកបដោយកាយ និងវាចា
នេះហៅថា ការបរិបូណ៌ដោយសីល។ ការសង្រួមក្នុងសីលទាំងអស់ ក៏ឈ្មោះថា ការ
បរិបូណ៌ដោយសីលដែរ។ បុគ្គលប្រកបដោយការបរិបូណ៌ដោយសីល នេះឈ្មោះថា
អ្នកបរិបូណ៌ដោយសីល។ បុគ្គលបរិបូណ៌ដោយទិដ្ឋិ តើដូចម្តេច។ បណ្តាធម៌
ទាំងនោះ ការបរិបូណ៌ដោយទិដ្ឋិ តើដូចម្តេច។ (ការយល់) ថា ទានដែលបុគ្គល
ឲ្យហើយមានផល ការបូជាធំមានផល ការបូជាតូចមានផល ផលវិបាកនៃកម្ម
ដែលបុគ្គលធ្វើល្អ និងអាក្រក់ មាន លោកនេះមាន លោកខាងមុខមាន មាតា
មានគុណ បិតាមានគុណ ពួកសត្វជាឱបបាតិកៈកំណើតមាន ពួក
សមណព្រាហ្មណ៍ក្នុងលោក ជាអ្នកប្រព្រឹត្តល្អ ប្រតិបត្តិត្រូវ ដែលធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់
នូវលោកនេះនិងលោកខាងមុខ ដោយបញ្ជាផ្ទៃឧត្តមដោយខ្លួនឯង ហើយ
សំដែងបាន មាន ការដឹង ការដឹងច្បាស់។ ហេ ការមិនរង្វេង ការពិចារណាធម៌
ការឃើញត្រូវ ណា លែងមានសភាពដូច្នោះ នេះហៅថា ការបរិបូណ៌ដោយទិដ្ឋិ។ ការ
ឃើញត្រូវទាំងអស់ ក៏ឈ្មោះថា ការបរិបូណ៌ដោយទិដ្ឋិដែរ។ បុគ្គលប្រកបដោយ
ការបរិបូណ៌ដោយទិដ្ឋិនេះ ឈ្មោះថា អ្នកបរិបូណ៌ដោយទិដ្ឋិ។

[៧៧] បុគ្គល ២ ពួក រកបានដោយក្រក្កងលោក តើដូចម្តេច។ បុគ្គលជាបុព្វការី
១ បុគ្គលជាកតញ្ញកតវេទី ១ បុគ្គល ២ ពួកនេះ រកបានដោយក្រក្កងលោក។

[៧៨] បុគ្គល ២ ពួក គេចំអែតបានដោយក្រ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលដែលទុកនូវ
របស់ដែលខ្លួនរកបានហើយបានហើយ ១ បុគ្គលដែលលះបង់នូវរបស់ដែលខ្លួន

រកបានហើយបានហើយ ១ បុគ្គល ២ ពួកនេះ គេចំអែតបានដោយក្រ។

[៧៩] បុគ្គល ២ ពួក គេចំអែតបានដោយងាយ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលដែលមិន
ទុកនូវរបស់ដែលខ្លួនរកបានហើយបានហើយ ១ បុគ្គលដែលមិនលះបង់នូវរបស់
ដែលខ្លួនរកបានហើយបានហើយ ១ បុគ្គល ២ ពួកនេះ គេចំអែតបានដោយ
ងាយ។

[៨០] អាសវៈនៃបុគ្គល ២ ពួក រមែងចំរើន តើដូចម្តេច។ បុគ្គលដែលរង្រៀស
សង្ស័យនូវវត្ថុដែលមិនត្រូវរង្រៀសសង្ស័យ ១ បុគ្គលដែលមិនរង្រៀសសង្ស័យនូវវត្ថុ
ដែលត្រូវរង្រៀសសង្ស័យ ១ អាសវៈនៃបុគ្គល ២ ពួកនេះ រមែងចំរើន។

[៨១] អាសវៈនៃបុគ្គល ២ ពួក រមែងមិនចំរើន តើដូចម្តេច។ បុគ្គលដែលមិន
រង្រៀសសង្ស័យនូវវត្ថុដែលមិនត្រូវរង្រៀសសង្ស័យ ១ បុគ្គលដែលរង្រៀសសង្ស័យនូវ
វត្ថុដែលត្រូវរង្រៀសសង្ស័យ ១ អាសវៈនៃបុគ្គល ២ ពួកនេះ រមែងមិនចំរើន។

[៨២] បុគ្គលមានអធ្យាស្រ័យថោកទាប តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ
ជាអ្នកទ្រស្តសីល មានធម៌លាមក បុគ្គលនោះ តែងសេពគប់ ចូលទៅអង្គុយជិត
បុគ្គលដទៃដែលទ្រស្តសីល មានធម៌លាមកដែរ នេះហៅថា បុគ្គលមាន
អធ្យាស្រ័យថោកទាប។ បុគ្គលមានអធ្យាស្រ័យខ្ពង់ខ្ពស់ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ
ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានសីល មានធម៌ល្អ បុគ្គលនោះ តែងសេពគប់ ចូលទៅ
អង្គុយជិតបុគ្គលដទៃដែលមានសីល មានធម៌ល្អ នេះហៅថា បុគ្គលមាន
អធ្យាស្រ័យខ្ពង់ខ្ពស់។

[៨៣] បុគ្គលឆ្កែតដោយខ្លួនឯង តើដូចម្តេច។ ព្រះបច្ចេកសម្ពុទ្ធ និង

ព្រះអរហន្ត ជាសាវ័ករបស់ព្រះតថាគត ឈ្មោះថា ឆ្លែតដោយខ្លួនឯង ឯ
ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ឈ្មោះថា ឆ្លែតដោយព្រះអង្គឯងផង ញ៉ាំងគេឲ្យឆ្លែតផង។

ចប់ ទុកនិទ្ទេស។

តិកនិទ្ទេស

[៨៤] បុគ្គលមិនមានបំណង តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នក
ទ្រុស្តសីល មានធម៌លាមក មានមារយាទ គឺបុគ្គលគប្បីរលឹកដោយសេចក្តី
រង្រៀស ដោយអំពើមិនស្អាត បិទបាំងអំពើ មិនមែនសមណៈ ប្តេជ្ញាខ្លួនថាជា
សមណៈ មិនមែនព្រហ្មចារី ប្តេជ្ញាខ្លួនថាជាព្រហ្មចារី ជាអ្នកស្អុយក្នុង មានចិត្ត
ទទឹកដោយរាគៈ ជ្រាកជ្រាកដោយកិលេស បុគ្គលនោះ បានឮដំណឹងថា ភិក្ខុ
ឈ្មោះនេះ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេចដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯងក្នុង
បច្ចុប្បន្ន នូវចេតោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់ទៅនៃ
អាសវៈទាំងឡាយ បុគ្គលនោះ មិនមានសេចក្តីត្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា កាលណាប្តាំ
អាត្មាអញនឹងបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់សម្រេច ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តមដោយខ្លួនឯង
ក្នុងបច្ចុប្បន្ន នូវចេតោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់ទៅនៃ
អាសវៈទាំងឡាយ នេះហៅថា បុគ្គលមិនមានបំណង។ បុគ្គលអ្នកមានបំណង តើ
ដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានសីល មានធម៌ល្អ បុគ្គលនោះ
បានឮដំណឹងថា ភិក្ខុឈ្មោះនេះ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់សម្រេច ដោយប្រាជ្ញាដ៏
ឧត្តមដោយខ្លួនឯងក្នុងបច្ចុប្បន្ន នូវចេតោវិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមាន
អាសវៈ ព្រោះអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ បុគ្គលនោះ តែងមានសេចក្តីត្រិះរិះ

យ៉ាងនេះថា កាលណាហ្ន៎ អាត្មាអញនឹងបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់សម្រេច ដោយ
ប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តមដោយខ្លួនឯងក្នុងបច្ចុប្បន្ន នូវចេតោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិន
មានអាសវៈ ព្រោះអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ នេះហៅថា បុគ្គលអ្នកមាន
បំណង។ បុគ្គលអ្នកប្រាសចាកបំណង តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ
បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់សម្រេចដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តមដោយខ្លួនឯងក្នុងបច្ចុប្បន្ន
នូវចេតោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់ទៅនៃអាសវៈ
ទាំងឡាយ បុគ្គលនោះ ឮដំណឹងថា ភិក្ខុឈ្មោះនេះ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់សម្រេច
ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តមដោយខ្លួនឯងក្នុងបច្ចុប្បន្ន នូវចេតោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ
ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ បុគ្គលនោះ មិនមាន
សេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា កាលណាហ្ន៎ អាត្មាអញនឹងបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់
សម្រេច ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តមដោយខ្លួនឯងក្នុងបច្ចុប្បន្ន នូវចេតោវិមុត្តិ បញ្ញា
វិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ។ ដំណើរនោះ តើ
ព្រោះហេតុអ្វី។ ព្រោះថា បំណងក្នុងវិមុត្តិរបស់បុគ្គលនោះ ដែលមានចិត្តមិនទាន់
រួចស្រឡះចាកក្នុងអាសវៈក្នុងកាលមុន បំណងនោះ ក៏ស្ងប់រម្ងាប់ទៅ នេះហៅថា
បុគ្គលប្រាសចាកបំណង។

[៨៥] បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គល ៣ ពួក ប្រៀបដោយបុគ្គលឈឺ តើដូចម្តេច។
បុគ្គលឈឺមាន ៣ ពួក គឺបុគ្គលឈឺខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ទោះបាននូវភោជនជាទី
សប្បាយក្តី មិនបាននូវភោជនជាទីសប្បាយក្តី ទោះបាននូវភេសជ្ជៈជាទីសប្បាយ
ក្តី មិនបាននូវភេសជ្ជៈជាទីសប្បាយក្តី ទោះបាននូវឧបដ្ឋាកដ៏សមគួរក្តី

មិនបាននូវឧបដ្ឋាកដ៏សមគួរក្តី ក៏នៅតែមិនសះស្បើយចាកអាពាធនោះ ១។
មួយទៀត បុគ្គលឈឺខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ទោះបាននូវភោជនជាទីសប្បាយក្តី
មិនបាននូវភោជនជាទីសប្បាយក្តី ទោះបាននូវភេសជ្ជៈជាទីសប្បាយក្តី មិនបាន
នូវភេសជ្ជៈជាទីសប្បាយក្តី ទោះបាននូវឧបដ្ឋាកដ៏សមគួរក្តី មិនបាននូវឧបដ្ឋាក
ដ៏សមគួរក្តី ក៏សះស្បើយចាកអាពាធនោះបាន ១។ មួយទៀត បុគ្គលឈឺខ្លះ ក្នុង
លោកនេះ លុះតែបាននូវភោជនជាទីសប្បាយ មិនមែនជាមិនបានទេ បាននូវ
ភេសជ្ជៈជាទីសប្បាយ មិនមែនជាមិនបានទេ បាននូវឧបដ្ឋាកដ៏សមគួរ
មិនមែនជាមិនបានទេ ទើបសះស្បើយចាកអាពាធនោះបាន ១។ បណ្តាបុគ្គល
ឈឺទាំងបីពួកនោះ បុគ្គលឈឺណា លុះតែបាននូវភោជនជាទីសប្បាយ មិនមែន
ជាមិនបានទេ បាននូវភេសជ្ជៈជាទីសប្បាយ មិនមែនជាមិនបានទេ បាននូវ
ឧបដ្ឋាកដ៏សមគួរ មិនមែនជាមិនបានទេ ទើបសះស្បើយចាកអាពាធនោះ
បាន ព្រោះអាស្រ័យបុគ្គលឈឺនេះហើយ បានជាព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់អនុញ្ញាត
គិលានភក្ត្រ ទ្រង់អនុញ្ញាតគិលានភេសជ្ជៈ ទ្រង់អនុញ្ញាតគិលានុបដ្ឋាក
មួយទៀត ព្រោះអាស្រ័យបុគ្គលឈឺនេះឯង សូម្បីបុគ្គលឈឺ **[សំដៅយកបុគ្គល
មានជំងឺ ២ ពួកខាងដើម។]** ឯទៀត ក៏បុគ្គលគួរបំរើដែរ។

[៨៦] បុគ្គល ៣ ពួក ប្រៀបដោយបុគ្គលឈឺ រមែងមានក្នុងលោក ក៏យ៉ាងនោះ
ដែរ។ បុគ្គល ៣ ពួក តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ទោះបានឃើញព្រះ
តថាគតក្តី មិនបានឃើញព្រះតថាគតក្តី ទោះបានស្តាប់ធម្មវិន័យ ដែលព្រះ
តថាគតសំដែងហើយក្តី មិនបានស្តាប់ធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគតសំដែងហើយ

ក្តី ក៏នៅតែមិនបានត្រាច់ចុះកាន់សម្បត្តិនិយាម ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ ឡើយ។ មួយទៀត បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ទោះបានឃើញព្រះតថាគតក្តី មិនបានឃើញព្រះតថាគតក្តី ទោះបានស្តាប់ធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគតសំដែង ហើយក្តី មិនបានស្តាប់ធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគតសំដែងហើយក្តី ក៏គង់ត្រាច់ ចុះកាន់សម្បត្តិនិយាម ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយបាន។ មួយទៀត បុគ្គលខ្លះ ក្នុង លោកនេះ លុះតែបានឃើញព្រះតថាគត មិនមែនជាមិនបានឃើញទេ បាន ស្តាប់ធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគតសំដែងហើយ មិនមែនជាមិនបានស្តាប់ទេ ទើបត្រាច់ចុះកាន់សម្បត្តិនិយាមក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយបាន។ បណ្តាបុគ្គល ទាំងបីពួកនោះ បុគ្គលណាដែលលុះតែបានឃើញព្រះតថាគត មិនមែនជា មិនបានឃើញទេ បានស្តាប់ធម្មវិន័យដែលព្រះតថាគតសំដែងហើយ មិនមែន ជាមិនបានស្តាប់ទេ ទើបត្រាច់ចុះកាន់សម្បត្តិនិយាម ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ បាន ព្រោះតែអាស្រ័យនូវបុគ្គលនេះ បានជាព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់អនុញ្ញាត ធម្មទេសនា [សំដៅយកធម្មទេសនាដែលអនុញ្ញាតឱ្យសំដែងក្នុង ១ ខែ ៨ ដង។] មិនតែប៉ុណ្ណោះសោត ព្រោះតែអាស្រ័យបុគ្គលនោះឯង សូម្បីបុគ្គលឯទៀត ក៏ ព្រះមានព្រះភាគគួរសំដែងធម៌ដែរ។ នេះ បុគ្គល ៣ ពួក ប្រៀបដោយបុគ្គលឃី រមែងមានក្នុងលោក។

[៨៧] ចុះបុគ្គលជាកាយសក្តិ (មានកាយជាបន្ទាល់) តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បាននូវវិមោក្ខទាំង ៨ ដោយនាមកាយ ទាំងអាសវៈពួកខ្លះ របស់ បុគ្គលនោះ ក៏អស់រលីង ព្រោះឃើញដោយប្រាជ្ញា នេះហៅថា បុគ្គលជាកាយសក្តិ។

បុគ្គលជាទិដ្ឋិប្បត្តៈ (សម្រេចដោយទិដ្ឋិ) តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះហេតុនាំឲ្យកើតទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះធម៌រំលត់ទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះបដិបទា ជា ដំណើរទៅកាន់ធម៌រំលត់ទុក្ខ ឯពួកធម៌ដែលព្រះតថាគតសំដែងហើយ បុគ្គល នោះ បានឃើញច្បាស់ដោយប្រពៃ បានប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ដោយប្រាជ្ញា ទាំង អាសវៈពួកខ្លះ របស់បុគ្គលនោះ ក៏អស់រលីង ព្រោះឃើញដោយប្រាជ្ញា នេះហៅថា បុគ្គលជាទិដ្ឋិប្បត្តៈ។ បុគ្គលជាសទ្ធាវិមុត្ត តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះទុក្ខ។ បើ ឯពួកធម៌ដែលព្រះតថាគតសំដែងហើយ បុគ្គលនោះ ក៏បានឃើញច្បាស់ដោយប្រពៃ បានប្រព្រឹត្តដោយប្រពៃ ដោយប្រាជ្ញា ទាំងអាសវៈពួកខ្លះ របស់បុគ្គលនោះ ក៏អស់រលីង ព្រោះឃើញដោយប្រាជ្ញា ប៉ុន្តែ មិនដូចគ្នានឹងបុគ្គលជាទិដ្ឋិប្បត្តៈទេ នេះហៅថា បុគ្គលជាសទ្ធាវិមុត្ត **[បុគ្គល ដែលរួចចាកអាសវៈដោយសទ្ធា។]**

[៨៨] បុគ្គលមានសំដីដូចលាមក តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជា អ្នកពោលពាក្យកុហក ទោះទៅក្នុងទីប្រជុំក្តី ទៅក្នុងបរិស័ទក្តី ទៅក្នុងកណ្តាល នៃញាតិក្តី ទៅក្នុងកណ្តាលនៃពួកសេនាក្តី ទៅក្នុងកណ្តាលនៃរាជត្រកូលក្តី បើ មានគេនាំទៅសួរជាសាក្សីថា នៃបុរសអើយ ចូរមកអាយ អ្នកដឹងនូវហេតុណា ចូរនិយាយនូវហេតុនោះចុះ បុគ្គលនោះ កាលមិនដឹងសោះ និយាយថាដឹង ឬកាលដឹង និយាយថាមិនដឹងវិញ កាលមិនឃើញ និយាយថាឃើញ ឬកាលឃើញ និយាយថាមិនឃើញវិញ បុគ្គលជាអ្នកពោលពាក្យកុហកដោយដឹងខ្លួន ព្រោះ

ហេតុនៃខ្លួនក្តី ព្រោះហេតុនៃបុគ្គលដទៃក្តី ព្រោះហេតុនៃអាមិសៈបន្តិចបន្តួចក្តី
ដោយប្រការដូច្នោះ នេះហៅថា បុគ្គលមានសំដីដូចលាមក។ បុគ្គលមានសំដីដូច
ផ្កា តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បានលះបង់មុសាវាទ រៀបចាក
មុសាវាទ ទោះទៅក្នុងទីប្រជុំក្តី ទៅក្នុងបរិស័ទក្តី ទៅក្នុងកណ្តាលនៃពួកញាតិក្តី
ទៅក្នុងកណ្តាលនៃពួកសេនាតិក្តី ទៅក្នុងកណ្តាលនៃរាជត្រកូលក្តី បើមានគេ
នាំទៅសួរជាសាក្សីថា នៃបុរសអើយ ចូរមកអាយ អ្នកដឹងនូវហេតុណា ចូរ
និយាយនូវហេតុនោះចុះ បុគ្គលនោះ កាលមិនដឹង និយាយថាមិនដឹង ឬកាល
ដឹង និយាយថាដឹង កាលមិនឃើញ និយាយថាមិនឃើញ ឬកាលឃើញ និយាយ
ថាឃើញ បុគ្គលមិនពោលមុសាវាទដោយដឹងខ្លួន ព្រោះហេតុនៃខ្លួនក្តី ព្រោះ
ហេតុនៃបុគ្គលដទៃក្តី ព្រោះហេតុនៃអាមិសៈបន្តិចបន្តួចក្តី ដោយប្រការដូច្នោះ
នេះហៅថា បុគ្គលមានសំដីដូចផ្កា។ បុគ្គលមានសំដីដូចទឹកឃ្នុំ តើដូចម្តេច។
បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកពោលវាចាមិនមានទោស ដែលនាំមកនូវ
សេចក្តីសុខ ដល់ត្រចៀក គួរជាទីស្រឡាញ់ ពេញហឫទ័យ ជាវាចាអ្នកក្រុង ជាទី
ត្រេកអរនៃជនច្រើន ជាទីពេញចិត្តនៃជនច្រើន នេះហៅថា បុគ្គលមានសំដី
ដូចទឹកឃ្នុំ។

[៨៩] បុគ្គលមានចិត្តប្រៀបដោយដំបៅ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ
ជាអ្នកមានសេចក្តីក្រោធ ច្រើនដោយការចង្អៀតចង្អល់ សូម្បីគេស្តីថាតែ
បន្តិចបន្តួច ក៏ខ្ពក់ចិត្ត ខឹងព្យាបាទ តតប ធ្វើសេចក្តីក្រោធ ការប្រទូស្ត និង
សេចក្តីមិនត្រេកអរឲ្យប្រាកដ ដំបៅចាស់ ដែលបុគ្គលឲ្យដល់នឹងឈើ ឬអំបែង

តែងហូរទឹករងៃ ដោយក្រែកលែងជាងប្រមាណ យ៉ាងណាមិញ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោក
នេះ ជាអ្នកមានសេចក្តីក្រោធ ច្រើនដោយសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ សូម្បីតែស្តីថា
តែបន្តិចបន្តួច ក៏ខ្ពក់ចិត្ត ខឹងព្យាបាទ តតប ធ្វើសេចក្តីក្រោធ សេចក្តីប្រទូស្ត
និងសេចក្តីមិនត្រេកអរឲ្យប្រាកដ ក៏យ៉ាងនោះឯង នេះហៅថា បុគ្គលមានចិត្ត
ប្រៀបដោយដំបៅ។ បុគ្គលមានចិត្តប្រៀបដោយផ្លែកបន្ទោរ តើដូចម្តេច។
បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា
នេះហេតុនាំឲ្យកើតទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះធម៌រំលត់ទុក្ខ ដឹងច្បាស់
តាមពិតថា នេះបដិទាជាដំណើរទៅកាន់ធម៌រំលត់ទុក្ខ បុរសមានចក្ខុ គប្បីឃើញ
នូវរូបទាំងឡាយ នាចន្លោះនៃផ្លែកបន្ទោរ ក្នុងរាត្រីងងឹត យ៉ាងណាមិញ បុគ្គល
ខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះ
ហេតុនាំឲ្យកើតទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះធម៌រំលត់ទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិត
ថា នេះបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ធម៌រំលត់ទុក្ខ ក៏យ៉ាងនោះឯង នេះហៅថា
បុគ្គលមានចិត្តប្រៀបដោយផ្លែកបន្ទោរ។ បុគ្គលមានចិត្តប្រៀបដោយពេជ្រ តើ
ដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់សម្រេច ដោយប្រាជ្ញាដ៏
ឧត្តមដោយខ្លួនឯងក្នុងបច្ចុប្បន្ន នូវចេតោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមាន
អាសវៈ ព្រោះអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ ដូចជា
កែវមណីក្តិ ថ្មក្តិ ឈ្មោះថា មិនដាច់បន្តិចបន្តួចដោយពេជ្រ មិនមានឡើយ
យ៉ាងណាមិញ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់សម្រេច ដោយ
ប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តមដោយខ្លួនឯងក្នុងបច្ចុប្បន្ន នូវចេតោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិន

មានអាសវៈ ព្រោះអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ ក៏
យ៉ាងនោះដែរ នេះហៅថា បុគ្គលមានចិត្តប្រៀបដោយពេជ្រ។

[៩០] បុគ្គលខ្វាក់ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលគប្បីបាននូវភោគៈ ដែលខ្លួនមិនទាន់
បាន ឬគប្បីធ្វើនូវភោគៈដែលបានហើយ ឲ្យកាន់តែចម្រើនឡើង ដោយចក្ខុគឺ
បញ្ញា មានសភាពបែបណា បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មិនមានចក្ខុ មានសភាព
បែបនោះផង បុគ្គលគប្បីដឹងនូវធម៌ជាកុសល និងអកុសល គប្បីដឹងនូវធម៌
ដែលប្រកបដោយទោស និងមិនមានទោស គប្បីដឹងនូវធម៌ដ៏ថោកទាប និង
ខ្ពង់ខ្ពស់ គប្បីដឹងនូវធម៌មានចំណែកប្រៀបដោយធម៌ខ្មៅ និងធម៌ស ដោយ
ចក្ខុ មានសភាពបែបណា បុគ្គលនោះ មិនមានចក្ខុ មានសភាពបែបនោះផង
ឡើយ នេះហៅថា បុគ្គលខ្វាក់។ បុគ្គលមានភ្នែកម្ខាង តើដូចម្តេច។ បុគ្គលគប្បី
បាននូវភោគៈ ដែលខ្លួនមិនទាន់បាន ឬគប្បីធ្វើនូវភោគៈដែលបានហើយ ឲ្យ
កាន់តែចម្រើនឡើង ដោយចក្ខុ មានសភាពបែបណា បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ
មានតែចក្ខុមានសភាពបែបនោះ បុគ្គលគប្បីដឹងនូវធម៌ជាកុសល និង
អកុសល គប្បីដឹងនូវធម៌ប្រកបដោយទោស និងមិនមានទោស គប្បីដឹងនូវ
ធម៌ដ៏ថោកទាប និងខ្ពង់ខ្ពស់ គប្បីដឹងនូវធម៌មានចំណែកប្រៀបដោយធម៌ខ្មៅ
និងធម៌ស ដោយចក្ខុមានសភាពបែបណា បុគ្គលនោះ មិនមានចក្ខុមាន
សភាពបែបនោះឡើយ នេះហៅថា បុគ្គលមានភ្នែកម្ខាង។ បុគ្គលមានភ្នែកពីរ
តើដូចម្តេច។ បុគ្គលគប្បីបាននូវភោគៈ ដែលខ្លួនមិនទាន់បាន ឬថាគប្បីធ្វើនូវ
ភោគៈ ដែលបានហើយ ឲ្យកាន់តែចម្រើនឡើង ដោយចក្ខុមានសភាពបែបណា

បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានចក្ខុមានសភាពបែបនោះផង បុគ្គលគប្បីដឹងនូវ
ធម៌ជាកុសល និងអកុសល គប្បីដឹងនូវធម៌ប្រកបដោយទោស និងមិន
មានទោស គប្បីដឹងនូវធម៌ដ៏ថោកទាប និងខ្ពង់ខ្ពស់ គប្បីដឹងនូវធម៌មាន
ចំណែកប្រៀបដោយធម៌ខ្មៅ និងធម៌ស ដោយចក្ខុមានសភាពបែបណា បុគ្គល
នោះ មានចក្ខុ មានសភាពបែបនោះផង នោះហៅថា បុគ្គលមានភ្នែកពីរ។

[៩១] បុគ្គលមានបញ្ញាដូចភាជន៍ផ្កាប់ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ
ទៅកាន់អារាមដើម្បីស្តាប់ធម៌ ក្នុងសំណាក់នៃភិក្ខុរឿយ ៗ ពួកភិក្ខុសំដែងធម៌
មានពីរោះក្នុងបទខាងដើម មានពីរោះក្នុងបទកណ្តាល មានពីរោះក្នុងបទ
ខាងចុង ប្រកបដោយអត្ថ ប្រកបដោយព្យញ្ជនៈ ប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយៈដ៏
បរិបូណ៌បរិសុទ្ធសព្វគ្រប់ ចំពោះបុគ្គលនោះ បុគ្គលនោះ អង្គុយលើអាសនៈនោះ
មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវចំណែកជាខាងដើម មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវចំណែកជា
កណ្តាល មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវចំណែកជាខាងចុងនៃកថានោះទេ បើទុកជា
ក្រោកចាកអាសនៈនោះហើយ ក៏មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវចំណែកជាខាងដើម
មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវចំណែកជាកណ្តាល មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវចំណែកជា
ខាងចុងនៃកថានោះ ដូចជាក្នុងផ្កាប់ បុគ្គលយកទឹកទៅចាក់ដាក់ក្នុងក្នុង
នោះ តែងកំពប់ហូរខ្ចាយចេញ ដក់នៅមិនបាន យ៉ាងណាមិញ បុគ្គលខ្លះ ក្នុង
លោកនេះ ទៅកាន់អារាមដើម្បីស្តាប់ធម៌ ក្នុងសំណាក់នៃពួកភិក្ខុរឿយ ៗ ពួក
ភិក្ខុសំដែងធម៌ មានពីរោះក្នុងបទខាងដើម មានពីរោះក្នុងបទកណ្តាល មាន
ពីរោះក្នុងបទខាងចុង ប្រកបដោយអត្ថ ប្រកបដោយព្យញ្ជនៈ ប្រកាសនូវ

ព្រហ្មចរិយៈ ដំបរិបូណ៌បរិសុទ្ធសព្វគ្រប់ ចំពោះបុគ្គលនោះ បុគ្គលនោះ អង្គុយលើ
អាសនៈនោះ មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវចំណែកជាខាងដើម មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវ
ចំណែកជាកណ្តាល មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវចំណែកជាខាងចុងនៃកថានោះទេ
បើទុកជាក្រោកចាកអាសនៈនោះហើយ ក៏មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវចំណែកជា
ខាងដើម មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវចំណែកជាកណ្តាល មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវ
ចំណែកជាខាងចុងនៃកថានោះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ នេះហៅថា បុគ្គលមានបញ្ញា
ដូចភាជន៍ផ្កាប់។ បុគ្គលមានបញ្ញាដូចជាថ្នាក់លេច តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុង
លោកនេះ ទៅកាន់អារាមដើម្បីស្តាប់ធម៌ ក្នុងសំណាក់នៃពួកភិក្ខុរឿយ ៗ ពួក
ភិក្ខុសំដែងធម៌ មានពីរោះក្នុងបទខាងដើម មានពីរោះក្នុងបទកណ្តាល មាន
ពីរោះក្នុងបទខាងចុង ប្រកបដោយអត្ត ប្រកបដោយព្យញ្ជនៈ ប្រកាសនូវ
ព្រហ្មចរិយៈ ដំបរិបូណ៌បរិសុទ្ធសព្វគ្រប់ ចំពោះបុគ្គលនោះ បុគ្គលនោះ អង្គុយលើ
អាសនៈនោះ បានធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវចំណែកជាខាងដើម ធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវ
ចំណែកជាកណ្តាល ធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវចំណែកជាខាងចុងនៃកថានោះ តែលុះ
ក្រោកចាកអាសនៈនោះហើយ មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវចំណែកជាខាងដើម មិន
ធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវចំណែកជាកណ្តាល មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវចំណែកជាខាងចុង
នៃកថានោះឡើយ បុរសយកវត្តដែលគួរទំពាសិ៍ផ្សេង ៗ គឺ លូ អង្ករ នំអន្សម ផ្លែ
ពុទ្រា ទៅដាក់ចុះក្នុងថ្នាក់ កាលបុរសនោះ ក្រោកចាកទីអង្គុយនោះ រមែងជ្រុះ
ខ្នាត់ខ្នាយ ព្រោះតែភ្លេចស្មារតី យ៉ាងណាមិញ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ តែង
ទៅកាន់អារាមដើម្បីស្តាប់ធម៌ ក្នុងសំណាក់នៃពួកភិក្ខុរឿយ ៗ ដែរ ពួកភិក្ខុ

សំដែងធម៌ មានពីរោះក្នុងបទខាងដើម មានពីរោះក្នុងបទកណ្តាល មានពីរោះ
ក្នុងបទខាងចុង ប្រកបដោយអត្ថ ប្រកបដោយព្យញ្ជនៈ ប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយៈ
ដ៏បរិបូណ៌បរិសុទ្ធសព្វគ្រប់ ចំពោះបុគ្គលនោះ បុគ្គលនោះ អង្គុយលើអាសនៈនោះ
បានធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវចំណែកជាខាងដើម ធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវចំណែកជា
កណ្តាល ធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវចំណែកខាងចុងនៃកថានោះ តែលុះក្រោកចាក
អាសនៈហើយ មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវចំណែកខាងដើម មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវ
ចំណែកកណ្តាល មិនធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវចំណែកខាងចុងនៃកថានោះឡើយ ក៏
យ៉ាងនោះដែរ នេះហៅថា បុគ្គលមានបញ្ញាដូចជាថ្មកំលេច។ បុគ្គលមានបញ្ញា
ក្រាស់ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ទៅកាន់អារាមដើម្បីស្តាប់ធម៌
ក្នុងសំណាក់នៃពួកភិក្ខុវិញ្ញ័យ ៗ ពួកភិក្ខុសំដែងធម៌ មានពីរោះក្នុងបទខាងដើម
មានពីរោះក្នុងបទកណ្តាល មានពីរោះក្នុងបទខាងចុង ប្រកបដោយអត្ថ
ប្រកបដោយព្យញ្ជនៈ ប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយៈដ៏បរិបូណ៌បរិសុទ្ធសព្វគ្រប់ចំពោះ
បុគ្គលនោះ បុគ្គលនោះ អង្គុយលើអាសនៈនោះ ក៏តែងធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវ
ចំណែកជាខាងដើម ធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវចំណែកជាកណ្តាល ធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវ
ចំណែកជាខាងចុងនៃកថានោះផង លុះក្រោកចាកអាសនៈនោះហើយ ក៏តែង
ធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវចំណែកជាខាងដើម ធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវចំណែកជាកណ្តាល ធ្វើ
ទុកក្នុងចិត្តនូវចំណែកជាខាងចុងនៃកថានោះផង ក្នុងមជ្ឈម បុគ្គលយកទឹកទៅ
ចាក់ដាក់ក្នុងក្តមនោះ (ទឹក) ក៏ដក់នៅ មិនកំពប់ខ្ចាយចេញឡើយ
យ៉ាងណាមិញ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ទៅកាន់អារាមដើម្បីស្តាប់ធម៌ ក្នុង

សំណាក់នៃពួកភិក្ខុរឿយ ៗ ពួកភិក្ខុសំដែងធម៌ មានពីរោះក្នុងបទខាងដើម
មានពីរោះក្នុងបទកណ្តាល មានពីរោះក្នុងបទខាងចុង ប្រកបដោយអត្ថ
ប្រកបដោយព្យញ្ជនៈ ប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយៈដ៏បរិបូណ៌បរិសុទ្ធសព្វគ្រប់ចំពោះ
បុគ្គលនោះ បុគ្គលនោះ អង្គុយលើអាសនៈនោះ តែងធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវចំណែក
ជាខាងដើម ធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវចំណែកជាកណ្តាល ធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវចំណែកជា
ខាងចុងនៃកថានោះផង លុះក្រោកចាកអាសនៈហើយ តែងធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវ
ចំណែកជាខាងដើម ធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវចំណែកជាកណ្តាល ធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវ
ចំណែកជាខាងចុងនៃកថានោះផង ក៏យ៉ាងនោះដែរ នេះហៅថា បុគ្គលមាន
បញ្ញាក្រាស់។

[៩២] បុគ្គលមិនទាន់ប្រាសចាកតម្រេកក្នុងកាម និងភព តើដូចម្តេច។ បុគ្គល
ជាសោតាបន្តៈ និងសកទាតាមី នេះហៅថា បុគ្គលមិនទាន់ប្រាសចាកតម្រេកក្នុង
កាម និងភព។ បុគ្គលដែលប្រាសចាកតម្រេកក្នុងកាម តែមិនទាន់ប្រាសចាក
តម្រេកក្នុងភព តើដូចម្តេច។ បុគ្គលជាអនាតាមី នេះហៅថា បុគ្គលប្រាសចាក
តម្រេកក្នុងកាម តែមិនទាន់ប្រាសចាកតម្រេកក្នុងភព។ បុគ្គលប្រាសចាក
តម្រេកក្នុងកាមផង ក្នុងភពផង តើដូចម្តេច។ បុគ្គលជាព្រះអរហន្ត នេះហៅថា
បុគ្គលប្រាសចាកតម្រេកក្នុងកាមផង ក្នុងភពផង។

[៩៣] បុគ្គលប្រៀបដោយគំនូសថ្ម តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ
ក្រោធរឿយ ៗ ឯសេចក្តីក្រោធនោះ របស់បុគ្គលនោះសោត តែងដេកត្រាំនៅ
អស់កាលយូរអង្វែង គំនូសថ្ម មិនងាយរលប់ឆាប់ ដោយខ្យល់ ឬទឹកឡើយ ជា

គំនូសតែងបិតនៅអស់កាលជាយូរអង្វែង យ៉ាងណាមិញ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោក
នេះ ក្រោធក្រឡា ៗ ឯសេចក្តីក្រោធនោះ របស់បុគ្គលនោះសោត តែងដេកត្រាំ
នៅ អស់កាលយូរអង្វែង ក៏យ៉ាងនោះដែរ នេះហៅថា បុគ្គលប្រៀបដោយគំនូស
ថ្ម។ បុគ្គលប្រៀបដោយគំនូសដី តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ក្រោធក្រឡា
រឿយ ៗ តែសេចក្តីក្រោធនោះ របស់បុគ្គលនោះ មិនបានដេកត្រាំនៅអស់
កាលយូរអង្វែងឡើយ គំនូសដី តែងឆាប់រលប់ទៅ ដោយខ្យល់ ឬទឹក ជាគំនូស
មិនបិតនៅអស់កាលជាយូរអង្វែង យ៉ាងណាមិញ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ
ក្រោធក្រឡា ៗ តែសេចក្តីក្រោធនោះ របស់បុគ្គលនោះ មិនដេកត្រាំនៅអស់
កាលយូរអង្វែងឡើយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ នេះហៅថា បុគ្គលប្រៀបដោយគំនូសដី។
បុគ្គលប្រៀបដោយគំនូសទឹក តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ទុកជាគេ
និយាយដោយពាក្យវិងរូសក្តី ទុកជាគេនិយាយពាក្យអាក្រក់ក្តី ទុកជាគេ
និយាយដោយពាក្យមិនជាទីគាប់ចិត្តក្តី ក៏នៅតែស្រស់ស្រាយផង រីករាយផង
រួសរាយផង គំនូសទឹក តែងឆាប់រលប់ទៅ ជាគំនូសមិនបិតនៅ
អស់កាលជាយូរអង្វែង យ៉ាងណាមិញ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ទុកជាគេ
និយាយដោយពាក្យវិងរូសក្តី ទុកជាគេនិយាយដោយពាក្យអាក្រក់ក្តី ទុកជាគេ
និយាយដោយពាក្យមិនជាទីពេញចិត្តក្តី ក៏នៅតែស្រស់ស្រាយផង រីករាយផង
រួសរាយផង ក៏យ៉ាងនោះដែរ នេះហៅថា បុគ្គលប្រៀបដោយគំនូសទឹក។

[៩៤] បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គល ៣ ពួក ប្រៀបដោយសំពត់សម្បកឈើ តើ
ដូចម្តេច។ សំពត់សម្បកឈើមាន ៣ យ៉ាង គឺ សំពត់សម្បកឈើនៅថ្មី ជាសំពត់

មានពណ៌អាក្រក់ផង មានសម្បុរស្បែកផង មានតម្លៃតិចផង ១ សំពត់
សម្បុកឈើជាកណ្តាល ជាសំពត់មានពណ៌អាក្រក់ផង មានសម្បុរស្បែកផង
មានតម្លៃតិចផង ១ សំពត់សម្បុកឈើចាស់ ជាសំពត់មានពណ៌អាក្រក់ផង
មានសម្បុរស្បែកផង មានតម្លៃតិចផង ១។ ពួកជន តែងយកសំពត់សម្បុកឈើ
ដែលចាស់ ទៅដូតឆ្នាំង ឬយកសំពត់សម្បុកឈើចាស់នោះ ទៅចោលលើគំនរ
សម្រាម។

[៩៥] បុគ្គល ៣ ពួក ប្រៀបដោយសំពត់សម្បុកឈើនេះ រមែងមានក្នុងពួកភិក្ខុ
ក៏យ៉ាងនោះឯង។ បុគ្គល ៣ ពួក តើដូចម្តេច។ ប្រសិនបើភិក្ខុថ្មី [សំដៅយកភិក្ខុ
ដែលឧបសម្បុរមិនទាន់ ៥ វស្សា ទុកជាមានអាយុ ៦០ ឆ្នាំ ក៏ដោយ ក៏ឈ្មោះថា
ភិក្ខុថ្មី។ អង្គកថា។] ជាអ្នកទ្រុស្តសីល មានធម៌ដ៏លាមក អំពើនេះ ព្រោះភិក្ខុនោះ
មានពណ៌ គឺសីលអាក្រក់ សំពត់សម្បុកឈើនោះ មានពណ៌អាក្រក់ មានឧបមា
យ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ បើពួកជនណាមួយ ទៅ
សេពគប់ ចូលទៅអង្គុយជិត តែងដល់នូវការប្រព្រឹត្តិតាម នូវទិដ្ឋិរបស់បុគ្គល
នោះ ការសេពនោះ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខ
អស់កាលជាយូរអង្វែង ដល់ជនទាំងនោះ អំពើនេះ ព្រោះបុគ្គលនោះ មានសម្បុរ
ស្បុរជាទុក្ខ សំពត់សម្បុកឈើនោះ មានសម្បុរស្បែក មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ
បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ បុគ្គលនេះ បើទទួលចីវរ បិណ្ឌបាត
សេនាសនៈ និងគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារ របស់ជនពួកណា ការទទួលនោះ
ជាអំពើមិនមានផលច្រើន មិនមានអានិសង្សច្រើន ដល់ជនពួកនោះឡើយ

អំពើនេះ ព្រោះបុគ្គលនោះមានតម្លៃតិច សំពត់សម្បកឈើមានតម្លៃតិច មាន
ឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ បើភិក្ខុជាកណ្តាល
[រាប់ពី ៥ វស្សា ទៅដល់ ៩ វស្សា ឈ្មោះថា ភិក្ខុជាកណ្តាល។ ពី ១០ វស្សាឡើងទៅ
ឈ្មោះថា ភិក្ខុជាថេរៈ។ អដ្ឋកថា។]។ បើភិក្ខុជាថេរៈ តែជាអ្នកទ្រុស្តសីល
មានធម៌ដ៏លាមក អំពើនេះ ព្រោះភិក្ខុនោះមានពណ៌ គឺសីលអាក្រក់ សំពត់
សម្បកឈើមានពណ៌អាក្រក់ មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មាន
ឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ បើពួកជនណាមួយ សេពគប់ ចូលទៅអង្គុយជិត តែង
ដល់នូវការប្រព្រឹត្តិតាមនូវទិដ្ឋិរបស់បុគ្គលនោះ ការសេពនោះ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
មិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខ អស់កាលជាយូរអង្វែង ដល់ជនពួកនោះ
អំពើនេះ ព្រោះបុគ្គលនោះមានសម្មីស្សជាទុក្ខ សំពត់សម្បកឈើ មានសម្មីស្សរឹង
នោះ មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ
បុគ្គលនេះ បើទទួលបាន បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ គិលានប្បច្ចុយភេសជ្ជបរិក្ខារ
របស់ជនពួកណា ការទទួលនោះ តែងមិនមានផលច្រើន មិនមានអានិសង្ស
ច្រើន ដល់ជនពួកនោះ អំពើនេះ ព្រោះបុគ្គលនោះមានតម្លៃតិច សំពត់
សម្បកឈើមានតម្លៃតិចនោះ មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មាន
ឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ ប្រសិនបើភិក្ខុជាថេរៈ មានសភាពយ៉ាងនេះ និយាយ
ក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ ពួកភិក្ខុនាំគ្នានិយាយយ៉ាងនេះ នឹងភិក្ខុជាថេរៈនោះថា
ប្រយោជន៍អ្វីដោយពាក្យដែលលោកជាមនុស្សល្ងង់ មិនឈ្លាស ពោលហើយ
លោកសំគាល់នូវពាក្យដែលគេគប្បីពោលចុះ ភិក្ខុនោះ ក៏ខឹងអន់ចិត្ត (បើ)

សង្ឃលើកទោស ដោយវាចា មានសភាពយ៉ាងណា ក៏បញ្ចេញនូវវាចាមានសភាព យ៉ាងនោះ ដូចជាសំពត់សំបកឈើ ដែលគេចោលលើគំនរសម្រាម។ នេះបុគ្គល ៣ ពួក ប្រៀបដោយសំពត់សំបកឈើ រមែងមានក្នុងពួកភិក្ខុ។

[៩៦] បណ្ណាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គល ៣ ពួក ប្រៀបដោយសំពត់កាសិកៈ តើ ដូចម្តេច។ សំពត់កាសិកៈ មាន ៣ យ៉ាង គឺសំពត់កាសិកៈថ្មី ជាសំពត់មានពណ៌ ល្អផង មានសម្បុស្សទន់ផង មានតម្លៃច្រើនផង ១ សំពត់កាសិកៈជាកណ្តាល ជា សំពត់មានពណ៌ល្អផង មានសម្បុស្សទន់ផង មានតម្លៃច្រើនផង ១ សំពត់កាសិ កៈចាស់ ជាសំពត់មានពណ៌ល្អផង មានសម្បុស្សទន់ផង មានតម្លៃច្រើនផង ១ ពួកជន តែងយកសំពត់កាសិកៈដែលចាស់ហើយ ធ្វើជាសំពត់សម្រាប់វេចកែវ បាន ឬតម្កល់ទុកនូវសំពត់នោះ ក្នុងទូសម្រាប់ដាក់នូវគ្រឿងក្រអូប។

[៩៧] បុគ្គល ៣ ពួក ប្រៀបដោយសំពត់កាសិកៈនេះ រមែងមានក្នុងពួកភិក្ខុ ក៏ យ៉ាងនេះឯង។ បុគ្គល ៣ ពួក តើដូចម្តេច។ ប្រសិនបើភិក្ខុបួសថ្មី ជា អ្នកមានសីល មានកល្យាណធម៌ អំពើនេះ ព្រោះភិក្ខុនោះ មានពណ៌ គឺសីលល្អ សំ ពត់កាសិកៈនោះ មានពណ៌ល្អ មានឧបមាយ៉ាងណា បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យ យ៉ាងនោះដែរ បើពួកជនណាមួយ សេពគប់ ចូលទៅអង្គុយជិត តែងដល់នូវ ការប្រព្រឹត្តិតាមនូវទិដ្ឋិរបស់បុគ្គលនោះ ការសេពគប់ជាដើមនោះ តែង ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខ ដល់ជនពួកនោះ អស់កាលជាយូរអង្វែង អំពើនេះ ព្រោះបុគ្គលនោះមានសម្បុស្សជាសុខ សំពត់ កាសិកៈនោះ មានសម្បុស្សទន់ មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មាន

ឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ បុគ្គលនេះ បើទទួលបាន បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ គិលាន ប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារ របស់ជនពួកណា ការទទួលនោះ រមែនមានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន ដល់ជនពួកនោះ អំពើនេះ ព្រោះបុគ្គលនោះ មានតម្លៃ ច្រើន សំពត់កាសិកៈនោះ មានតម្លៃច្រើន មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ បើភិក្ខុជាកណ្តាល។ បើភិក្ខុជាថេរៈ មាន សីល មានកល្យាណធម៌ អំពើនេះ ព្រោះភិក្ខុនោះមានពណ៌ គឺសីលល្អ សំពត់កាសិ កៈនោះ មានពណ៌ល្អ មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យ យ៉ាងនោះដែរ បើពួកជនណាមួយ សេពគប់ ចូលទៅអង្គុយជិត តែងដល់នូវ ការប្រព្រឹត្តិតាមនូវទិដ្ឋិរបស់បុគ្គលនោះ ការសេពគប់ជាដើមនោះ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខ ដល់ជនពួកនោះ អស់កាលជាអង្វែង អំពើ នេះ ព្រោះបុគ្គលនោះ មានសម្ម័ស្សជាសុខ សំពត់កាសិកៈនោះ មានសម្ម័ស្សទន់ មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ បុគ្គលនេះ បើទទួលបាន បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ គិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារ របស់ជនពួក ណា ការទទួលនោះ រមែនមានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន ដល់ជនពួកនោះ អំពើនេះ ព្រោះបុគ្គលនោះ មានតម្លៃច្រើន សំពត់កាសិកៈនោះ មានតម្លៃច្រើន មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ បើភិក្ខុជា ថេរៈ មានសភាពបែបនេះ និយាយក្នុងកណ្តាលជំនុំសង្ឃ ពួកភិក្ខុនាំគ្នានិយាយ យ៉ាងនេះ នឹងភិក្ខុជាថេរៈនោះថា បពិត្រលោកមានអាយុ លោកជាអ្នកមាន សទ្ធាតិច ភិក្ខុជាថេរៈពោលនូវធម៌ផង នូវវិន័យផង ពាក្យនោះ របស់ភិក្ខុជាថេរៈ

នោះ គួរយកទុកដាក់ក្នុងចិត្តបាន ដូចជាសំពត់កាសិកៈ គួរយកទុកដាក់ក្នុងទូ
សម្រាប់ដាក់នូវវត្ថុមានក្លិនក្រអូប។ នេះបុគ្គល ៣ ពួក ប្រៀបដោយសំពត់កាសិ
កៈ រមែងមានក្នុងពួកភិក្ខុ។

[៨៨] បុគ្គលដែលគេប្រមាណបានដោយងាយ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុង
លោកនេះ ជាអ្នករាយមាយ លើកកម្ពស់ មានចិត្តឃ្លេងឃ្លោង មានមាត់រឹង
មានវាចារាត់រាយ ភ្លេចស្មារតី មិនដឹងខ្លួន មានចិត្តមិនតម្កល់មាំ មានចិត្ត
ភ័ន្តច្រឡំ មានឥន្ទ្រិយប្រាកដ នេះហៅថា បុគ្គលដែលគេប្រមាណបានដោយ
ងាយ។ បុគ្គលដែលគេប្រមាណបានដោយក្រ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោក
នេះ ជាអ្នកមិនរាយមាយ មិនលើកកម្ពស់ មានចិត្តមិនឃ្លេងឃ្លោង មានមាត់
មិនរឹង មានវាចាមិនរាត់រាយ មានស្មារតីតម្កល់ស៊ប់ មានសេចក្តីដឹងខ្លួន
មានចិត្តតម្កល់មាំ មានចិត្តមូលក្នុងអារម្មណ៍តែមួយ មានឥន្ទ្រិយសង្រួមហើយ
នេះហៅថា បុគ្គលដែលគេប្រមាណបានដោយក្រ។ បុគ្គលដែលគេប្រមាណ
មិនបាន តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់សម្រេច
ដោយបញ្ញាដ៏ឧត្តមដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន នូវចេតោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ ដែល
មិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ
នេះហៅថា បុគ្គលដែលគេប្រមាណមិនបាន។

[៨៩] បុគ្គលដែលគេមិនគួរសេព មិនគួរគប់ មិនគួរចូលទៅអង្គុយជិត តើ
ដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកថោកទាបជាង ដោយសីល សមាធិ
និងបញ្ញា បុគ្គលបែបនេះ គេមិនគួរសេព មិនគួរគប់ មិនគួរចូលទៅអង្គុយជិត

រៀបរយលែងតែមានសេចក្តីអាណិត រៀបរយលែងតែមានសេចក្តីអនុគ្រោះ។ បុគ្គល
ដែលគេគួរសេព គួរគប់រក គួរចូលទៅអង្គុយជិត តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុង
លោកនេះ ជាអ្នកស្មើគ្នា ដោយសីល សមាធិ និងបញ្ញា បុគ្គលមានសភាព
យ៉ាងនេះ គេគួរសេព គួរគប់រក គួរចូលទៅអង្គុយជិត។ ដំណើរនោះ តើព្រោះ
ហេតុអ្វី។ ព្រោះថា សីលកថា របស់ពួកសប្បុរស ដែលដល់នូវភាពស្មើគ្នាដោយសីល
នឹងជាកថាកើតមានដល់ពួកយើងផង សីលកថានោះ នឹងជាទិសប្បាយនៃពួក
យើងផង សីលកថានោះ នឹងប្រព្រឹត្តទៅដល់ពួកយើងផង សមាធិកថា របស់
ពួកសប្បុរស ដែលដល់នូវភាពស្មើគ្នាដោយសមាធិ នឹងជាកថាកើតមានដល់
ពួកយើងផង សមាធិកថានោះ នឹងជាទិសប្បាយនៃពួកយើងផង សមាធិកថា
នោះ នឹងប្រព្រឹត្តទៅដល់ពួកយើងផង បញ្ញាកថា របស់ពួកសប្បុរស ដែលដល់នូវ
ភាពស្មើគ្នាដោយបញ្ញា នឹងជាកថាកើតមានដល់ពួកយើងផង បញ្ញាកថានោះ
នឹងជាទិសប្បាយនៃពួកយើងផង បញ្ញាកថានោះ នឹងប្រព្រឹត្តទៅដល់ពួកយើង
ផង ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលបែបនេះ គេគួរសេព គួរគប់រក គួរចូលទៅអង្គុយ
ជិត។ បុគ្គលដែលគួរធ្វើសក្ការៈគោរព ហើយសេព គប់រក ចូលទៅអង្គុយជិត តើ
ដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកច្រើនដោយសីល សមាធិ និងបញ្ញា
បុគ្គលបែបនេះ គេគួរធ្វើសក្ការៈ គោរព ហើយសេព គប់រក ចូលទៅអង្គុយជិត។
ដំណើរនោះ តើព្រោះហេតុអ្វី។ ព្រោះថា បុគ្គលដែលគិតថា អញនឹងបំពេញនូវ
សីលក្ខន្ធន៍ ដែលមិនទាន់បរិបូណ៌ ឬនឹងអនុគ្រោះនូវសីលក្ខន្ធន៍ ដែលបរិបូណ៌ហើយ
ដោយបញ្ញា ក្នុងទីនោះ ៗ អញនឹងបំពេញនូវសមាធិក្ខន្ធន៍ ដែលមិនទាន់បរិបូណ៌

ឬនឹងអនុគ្រោះនូវសមាធិក្នុងន្ទ ដែលបរិបូណ៌ហើយ ដោយបញ្ញា ក្នុងទីនោះ ។
អញនឹងបំពេញនូវបញ្ញាខន្ធ ដែលមិនទាន់បរិបូណ៌ ឬនឹងអនុគ្រោះនូវបញ្ញាខន្ធ
ដែលបរិបូណ៌ហើយ ដោយបញ្ញា ក្នុងទីនោះ ។ ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលមានសភាព
បែបនេះ គេគួរធ្វើសក្ការៈ គោរព ហើយសេព គប់រក ចូលទៅអង្គុយជិត។

[១០០] បុគ្គលដែលគេគួរខ្ពើម មិនគួរសេពគប់ មិនគួររាប់រក មិនគួរចូលទៅ
អង្គុយជិត តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកទ្រុស្តសីល មានធម៌ដ៏
លាមក មានមារយាទគឺបុគ្គលគប្បីរលឹកដោយសេចក្តីរង្រៀសដោយអំពើមិន
ស្អាត បិទបាំងអំពើទុក មិនមែនជាសមណៈ ប្តេជ្ញាខ្លួនថាជាសមណៈ មិនមែន
ជាព្រហ្មចារី ប្តេជ្ញាខ្លួនថាជាព្រហ្មចារី ជាអ្នកស្តុយក្នុង មានចិត្តទទឹកដោយរាគៈ
ជ្រាកជ្រាកដោយកិលេស បុគ្គលបែបនេះ គេគប្បីខ្ពើម មិនគួរសេព មិនគួរ
គប់រក មិនគួរចូលទៅអង្គុយជិត។ ដំណើរនោះ តើព្រោះហេតុអ្វី។ ព្រោះថា បុគ្គល
មិនដល់នូវការប្រព្រឹត្តិតាម នូវទិដ្ឋិរបស់បុគ្គលបែបនេះ ក៏ពិតមែនហើយ តែ
កិត្តិសព្វដ៏អាក្រក់នៃបុគ្គលនោះ រមែងខ្ជរខ្ជាយថា បុរសបុគ្គលនោះ មានមិត្ត
អាក្រក់ មានសំឡាញ់អាក្រក់ ងាកទៅរកបុគ្គលអាក្រក់ ពស់នៅក្នុងរណ្តៅ
លាមក មិនចឹកស៊ី ក៏ពិតមែនហើយ តែលាមកគង់ប្រឡាក់នូវពស់នោះ
យ៉ាងណាមិញ បុគ្គលមិនដល់នូវការប្រព្រឹត្តិតាមនូវទិដ្ឋិរបស់បុគ្គលបែបនេះ ក៏
ពិតមែនហើយ តែកិត្តិសព្វដ៏អាក្រក់នៃបុគ្គលនោះ រមែងខ្ជរខ្ជាយថា បុរស
បុគ្គលនេះ មានមិត្តអាក្រក់ មានសំឡាញ់អាក្រក់ ងាកទៅរកបុគ្គលអាក្រក់ ក៏
យ៉ាងនោះដែរ ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលបែបនេះ គេគួរខ្ពើម មិនគួរសេព មិនគួរ

គប់រក មិនគួរចូលទៅអង្គុយជិត។ បុគ្គលគេគួរសំឡឹងមើល តែមិនគួរសេព
មិនគួរគប់រក មិនគួរចូលទៅអង្គុយជិត តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ
ជាអ្នកក្រោធ ច្រើនដោយការចង្អៀតចង្អល់ សូម្បីតែគេស្តីថាបន្តិចបន្តួច ក៏ខ្ព
កំចិត្ត ខឹង ព្យាបាទ តតប ធ្វើសេចក្តីក្រោធ ប្រទូស្ត និងសេចក្តីមិនត្រេកអរឲ្យ
ប្រាកដ ដំបៅរីក ដែលបុគ្គលឲ្យផលដោយឈើ ឬអម្បែង តែងហូរទឹករងដោយ
ក្រែលែងជាងប្រមាណ យ៉ាងណាមិញ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកក្រោធ
ច្រើនដោយសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ សូម្បីតែស្តីថាបន្តិចបន្តួច ក៏ខ្ពកំចិត្ត ខឹង
ព្យាបាទ តតប ធ្វើសេចក្តីក្រោធ ប្រទូស្ត និងសេចក្តីមិនត្រេកអរឲ្យប្រាកដ ក៏
យ៉ាងនោះដែរ អង្កត់ភ្លើងអុសដង្កោ ដែលគេទង្គិចដោយឈើ ឬអម្បែង រមែង
បែកព្រាយឮប្រែៗ ដោយក្រែលែងជាងប្រមាណ យ៉ាងណាមិញ បុគ្គលខ្លះ ក្នុង
លោកនេះ ជាអ្នកក្រោធ ច្រើនដោយសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ សូម្បីតែស្តីថា
បន្តិចបន្តួច ក៏ខ្ពកំចិត្ត ខឹង ព្យាបាទ តតប ធ្វើសេចក្តីក្រោធ សេចក្តីប្រទូស្ត
និងសេចក្តីមិនត្រេកអរ ឲ្យប្រាកដ ក៏យ៉ាងនោះដែរ រណ្តៅលាមកដែលបុគ្គល
កូររីកដោយឈើ ឬអម្បែង រមែងមានក្លិនអាក្រក់ ដោយក្រែលែងជាងប្រមាណ
យ៉ាងណាមិញ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកក្រោធ ច្រើនដោយសេចក្តី
ចង្អៀតចង្អល់ សូម្បីតែស្តីថាបន្តិចបន្តួច ក៏ខ្ពកំចិត្ត ខឹង ព្យាបាទ តតប ធ្វើ
សេចក្តីក្រោធ សេចក្តីប្រទូស្ត និងសេចក្តីមិនត្រេកអរ ឲ្យប្រាកដ ក៏យ៉ាងនោះ
ដែរ បុគ្គលបែបនេះ គេគួរសំឡឹងមើល តែមិនគួរសេព មិនគួរគប់រក មិនគួរ
ចូលទៅអង្គុយជិត។ ដំណើរនោះ តើព្រោះហេតុអ្វី។ ព្រោះថា អ្នកផងតែងគិតថា

អ្នកនេះ មុខជានិងជេរអញ នឹងផ្កាសាអញ ឬនឹងធ្វើនូវអំពើមិនជាប្រយោជន៍
ដល់អញពុំខាន ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលបែបនេះ គេគួរសំឡឹងមើល តែមិនគួរ
សេព មិនគួរគប់រក មិនគួរចូលទៅអង្គុយជិត។ បុគ្គលគួរគេសេព គួរគប់រក
គួរចូលទៅអង្គុយជិត តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានសីល
មានធម៌ល្អ បុគ្គលបែបនេះ ដែលគួរសេព គួរគប់រក គួរចូលទៅអង្គុយជិត។
ដំណើរនោះ តើព្រោះហេតុអ្វី។ បុគ្គលមិនដល់នូវការប្រព្រឹត្តិតាម នូវទិដ្ឋិរបស់
បុគ្គលបែបនេះ ក៏ពិតមែនហើយ តែកិត្តិស័ព្វដ៏ល្អនៃបុគ្គលនោះ តែងខ្មរខ្មាយ
ល្បីទៅថា បុរសបុគ្គលនេះ មានមិត្រល្អ មានសំឡាញ់ល្អ ដាក់ទៅរកបុគ្គលល្អ
ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលបែបនេះ គួរគេសេព គួរគប់រក គួរចូលទៅអង្គុយជិត។

[១០១] បុគ្គលធ្វើឲ្យពេញលេញក្នុងសីល តែធ្វើបន្តិចបន្តួចក្នុងសមាធិ ធ្វើ
បន្តិចបន្តួចក្នុងបញ្ញា តើដូចម្តេច។ បុគ្គលជាសោតាបន្នៈ និងសកទាគាមី នេះ
ហៅថា បុគ្គលធ្វើឲ្យពេញក្នុងសីល តែធ្វើបន្តិចបន្តួចក្នុងសមាធិ ធ្វើបន្តិចបន្តួច
ក្នុងបញ្ញា។ បុគ្គលធ្វើពេញលេញក្នុងសីលផង ធ្វើពេញលេញក្នុងសមាធិផង តែ
ធ្វើបន្តិចបន្តួចក្នុងបញ្ញា តើដូចម្តេច។ បុគ្គលជាអនាគាមី នេះហៅថា បុគ្គល
ធ្វើពេញលេញក្នុងសីលផង ធ្វើពេញលេញក្នុងសមាធិផង តែធ្វើបន្តិចបន្តួចក្នុង
បញ្ញា។ បុគ្គលធ្វើពេញលេញក្នុងសីលផង ធ្វើពេញលេញក្នុងសមាធិផង ធ្វើ
ពេញលេញក្នុងបញ្ញាផង តើដូចម្តេច។ បុគ្គលជាព្រះអរហន្ត នេះហៅថា បុគ្គល
ធ្វើពេញលេញក្នុងសីលផង ធ្វើពេញលេញក្នុងសមាធិផង ធ្វើពេញលេញក្នុងបញ្ញា
ផង។

[១០២] បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គលជាគ្រូ ៣ ពួក តើដូចម្តេច។ គ្រូខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បញ្ញត្តិការកំណត់កាម មិនបញ្ញត្តិការកំណត់រូប មិនបញ្ញត្តិការកំណត់វេទនា គ្រូខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បញ្ញត្តិការកំណត់កាមផង បញ្ញត្តិការកំណត់រូបផង តែមិនបញ្ញត្តិការកំណត់វេទនា គ្រូខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បញ្ញត្តិការកំណត់កាមផង បញ្ញត្តិការកំណត់រូបផង បញ្ញត្តិការកំណត់វេទនាផង។ បណ្តាគ្រូទាំងនោះ គ្រូណា បញ្ញត្តិការកំណត់កាម តែមិនបញ្ញត្តិការកំណត់រូប មិនបញ្ញត្តិការកំណត់វេទនា បណ្ឌិតគប្បីយល់ថា គ្រូ (នោះ) បាននូវអរិយធម៌សមាបត្តិ ដោយការបញ្ញត្តិនោះ។ បណ្តាគ្រូទាំងនោះ គ្រូណា ដែលបញ្ញត្តិការកំណត់កាមផង បញ្ញត្តិការកំណត់រូបផង តែមិនបញ្ញត្តិការកំណត់វេទនា បណ្ឌិតគប្បីយល់ថា គ្រូ (នោះ) បាននូវអរិយធម៌សមាបត្តិ ដោយការបញ្ញត្តិនោះ។ បណ្តាគ្រូទាំងនោះ គ្រូណា បញ្ញត្តិការកំណត់កាមផង បញ្ញត្តិការកំណត់រូបផង បញ្ញត្តិការកំណត់វេទនាផង បណ្ឌិតគប្បីយល់ថា គ្រូ (នោះ) ជាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ដោយការបញ្ញត្តិនោះ។ នេះបុគ្គលជាគ្រូ មានបីពួក។

[១០៣] បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គលជាគ្រូ ៣ ពួក ដោយឡែកទៀត តើដូចម្តេច។ គ្រូខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បញ្ញត្តិការកំណត់កាម បញ្ញត្តិការកំណត់រូប បញ្ញត្តិការកំណត់វេទនា បញ្ញត្តិការកំណត់កាមផង បញ្ញត្តិការកំណត់រូបផង បញ្ញត្តិការកំណត់វេទនាផង បណ្ឌិតគប្បីយល់ថា គ្រូ (នោះ) បាននូវអរិយធម៌សមាបត្តិ ដោយការបញ្ញត្តិនោះ។ បណ្តាគ្រូទាំងនោះ គ្រូណា បញ្ញត្តិការកំណត់កាមផង បញ្ញត្តិការកំណត់រូបផង បញ្ញត្តិការកំណត់វេទនាផង បណ្ឌិតគប្បីយល់ថា គ្រូ (នោះ) ជាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ដោយការបញ្ញត្តិនោះ។ នេះបុគ្គលជាគ្រូ មានបីពួក។

មាំមួនផង មិនបញ្ញត្តិសុំខ្លួនក្នុងបរលោក ថាទៀងថា មាំមួនផង។ បណ្តាគ្រូ
ទាំងនោះ គ្រូណា បញ្ញត្តិសុំខ្លួនក្នុងបច្ចុប្បន្ន ថាទៀង ថាមាំមួនផង បញ្ញត្តិសុំ
ខ្លួនក្នុងបរលោក ថាទៀង ថាមាំមួនផង បណ្ឌិតគប្បីយល់ថា គ្រូ (នោះ) ជា
សស្សតវាទ (អ្នកពោលថាទៀង) ដោយការបញ្ញត្តិនោះ។ បណ្តាគ្រូទាំងនោះ គ្រូ
ណា បញ្ញត្តិសុំខ្លួនក្នុងបច្ចុប្បន្ន ថាទៀង ថាមាំមួន តែមិនបញ្ញត្តិសុំខ្លួនក្នុង
បរលោក ថាទៀង ថាមាំមួនឡើយ បណ្ឌិតគប្បីយល់ថា គ្រូ (នោះ) ជាឧច្ឆេទវាទ
(អ្នកពោលថាសូន្យ) ដោយការបញ្ញត្តិនោះ។ បណ្តាគ្រូទាំងនោះ គ្រូណា មិនបញ្ញត្តិ
សុំខ្លួនក្នុងបច្ចុប្បន្ន ថាទៀង ថាមាំមួនផង មិនបញ្ញត្តិសុំខ្លួនក្នុងបរលោក ថា
ទៀង ថាមាំមួនផង បណ្ឌិតគប្បីយល់ថា គ្រូ (នោះ) ជាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ដោយការ
បញ្ញត្តិនោះ។ នេះគ្រូ ៣ ពួក ដោយឡែកទៀត។

ចប់ តិកនិទ្ទេស។

ចតុក្កនិទ្ទេស

[១០៤] បុគ្គលជាអសប្បវស តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជា
អ្នកសម្លាប់សត្វ លួចទ្រព្យគេ ប្រព្រឹត្តខុសក្នុងកាម និយាយកុហក តាំងនៅក្នុង
សេចក្តីប្រមាទ គឺជីកនូវទឹកស្រវឹង គឺសុរា និងមេរ័យ នេះហៅថា បុគ្គលជា
អសប្បវស។ បុគ្គលជាអសប្បវសក្រែលែងជាងអសប្បវស តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ
ក្នុងលោកនេះ សម្លាប់សត្វដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃឲ្យសម្លាប់សត្វផង
លួចទ្រព្យគេដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃឲ្យលួចទ្រព្យគេផង ប្រព្រឹត្តខុស
ក្នុងកាមដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃឲ្យប្រព្រឹត្តខុសក្នុងកាមផង និយាយ

កុហកដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃឲ្យនិយាយពាក្យកុហកផង តាំងនៅ
ក្នុងសេចក្តីប្រមាទ គឺជីកនូវទឹកស្រវឹង គឺសុរា និងមេរ័យដោយខ្លួនឯងផង
បបួលអ្នកដទៃឲ្យតាំងនៅក្នុងសេចក្តីប្រមាទ គឺជីកនូវទឹកស្រវឹង គឺសុរា និង
មេរ័យផង នេះហៅថា បុគ្គលជាអសប្បុរសក្រែកលែងជាអសប្បុរស។ បុគ្គលជា
សប្បុរស តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នករៀនចាកបាណតិបាត
រៀនចាកអទិន្នាទាន រៀនចាកកាមេសុមិច្ឆាចារ រៀនចាកមុសាវាទ រៀនចាកសុរា
មេរ័យមជ្ជប្បមាទដ្ឋាន នេះហៅថា បុគ្គលជាសប្បុរស។ បុគ្គលជាសប្បុរសក្រែកលែង
ជាងសប្បុរស តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នករៀនចាក
បាណតិបាតដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃឲ្យរៀនចាកបាណតិបាតផង
រៀនចាកអទិន្នាទានដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃឲ្យរៀនចាកអទិន្នាទាន
ផង រៀនចាកកាមេសុមិច្ឆាចារដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃឲ្យរៀនចាកកា
មេសុមិច្ឆាចារផង រៀនចាកមុសាវាទដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃឲ្យ
រៀនចាកមុសាវាទផង រៀនចាកសុរាមេរ័យមជ្ជប្បមាទដ្ឋានដោយខ្លួនឯងផង
បបួលអ្នកដទៃឲ្យរៀនចាកសុរាមេរ័យមជ្ជប្បមាទដ្ឋានផង នេះហៅថា បុគ្គលជា
សប្បុរសក្រែកលែងជាងសប្បុរស។

[១០៥] បុគ្គលអាក្រក់ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសម្លាប់
សត្វ លួចទ្រព្យគេ ប្រព្រឹត្តខុសក្នុងកាម និយាយកុហក ពោលពាក្យញុះញង់
ពោលពាក្យអាក្រក់ ពោលពាក្យរោយរាយ មានចិត្តសំឡឹងរំពៃចំពោះទ្រព្យ
អ្នកដទៃ មានចិត្តព្យាបាទ មានទិដ្ឋិខុស នេះហៅថា បុគ្គលអាក្រក់។ បុគ្គល

អាក្រក់ក្រែលែងជាងបុគ្គលអាក្រក់ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជា
អ្នកសម្លាប់សត្វដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃឲ្យសម្លាប់សត្វផង លួចទ្រព្យ
គេដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃឲ្យលួចទ្រព្យគេផង ប្រព្រឹត្តខុសក្នុងកាម
ដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃឲ្យប្រព្រឹត្តខុសក្នុងកាមផង ពោលពាក្យ
កុហកដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃឲ្យពោលពាក្យកុហកផង ពោលពាក្យ
ញុះញង់ដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃឲ្យពោលពាក្យញុះញង់ផង ពោលពាក្យ
អាក្រក់ដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃឲ្យពោលពាក្យអាក្រក់ផង ពោលពាក្យ
រោយរាយដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃឲ្យពោលពាក្យរោយរាយផង
មានចិត្តសំឡឹងរំពៃចំពោះទ្រព្យអ្នកដទៃដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃឲ្យ
មានចិត្តសំឡឹងរំពៃចំពោះទ្រព្យអ្នកដទៃផង មានចិត្តព្យាបាទដោយខ្លួនឯង
ផង បបួលអ្នកដទៃឲ្យព្យាបាទផង មានទិដ្ឋិខុសដោយខ្លួនឯងផង បបួល
អ្នកដទៃឲ្យមានទិដ្ឋិខុសផង នេះហៅថា បុគ្គលអាក្រក់ក្រែលែងជាងបុគ្គល
អាក្រក់។ បុគ្គលល្អ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកវៀរចាក
បាណតិបាត វៀរចាកអទិន្នាទាន វៀរចាកកាមេសុមិច្ឆាចារ វៀរចាកមុសាវាទ
វៀរចាកបិសុណវាចា វៀរចាកផុសវាចា វៀរចាកសម្មប្បលាបៈ ជាអ្នកមិនមាន
អភិជ្ជា មិនមានចិត្តព្យាបាទ ជាសម្មាទិដ្ឋិ នេះហៅថា បុគ្គលល្អ។ បុគ្គលល្អ
ក្រែលែងជាងបុគ្គលល្អ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកវៀរចាក
បាណតិបាតដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃឲ្យវៀរចាកបាណតិបាតផង
វៀរចាកអទិន្នាទានដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃឲ្យវៀរចាកអទិន្នាទាន

ផង រៀរចាកកាមេសុមិច្ឆាចារដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃឲ្យរៀរចាកកា
មេសុមិច្ឆាចារផង រៀរចាកមុសាវាទដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃឲ្យ
រៀរចាកមុសាវាទផង រៀរចាកបិសុណវាចាដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃឲ្យ
រៀរចាកបិសុណវាចាផង រៀរចាកធុរុសវាចាដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃឲ្យ
រៀរចាកធុរុសវាចាផង រៀរចាកសម្មប្បលាបៈដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃ
ឲ្យរៀរចាកសម្មប្បលាបៈផង មិនមានអភិជ្ឈាដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃ
មិនឲ្យមានអភិជ្ឈាផង មិនមានចិត្តព្យាបាទដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃ
មិនឲ្យមានព្យាបាទផង ជាសម្មាទិដ្ឋិដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃឲ្យជា
សម្មាទិដ្ឋិផង នេះហៅថា បុគ្គលល្អក្រៃលែងជាងបុគ្គលល្អ។

[១០៦] បុគ្គលមានធម៌អាក្រក់ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជា
អ្នកសម្លាប់សត្វ លួចទ្រព្យគេ។ បើ មានទិដ្ឋិខុស នេះហៅថា បុគ្គលមានធម៌
អាក្រក់។ បុគ្គលមានធម៌អាក្រក់ក្រៃលែងជាងបុគ្គលមានធម៌អាក្រក់ តើ
ដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសម្លាប់សត្វដោយខ្លួនឯងផង
បបួលអ្នកដទៃឲ្យសម្លាប់សត្វផង លួចទ្រព្យគេដោយខ្លួនឯងផង បបួល
អ្នកដទៃឲ្យលួចទ្រព្យគេផង។ បើ មានទិដ្ឋិខុសដោយខ្លួនឯងផង បបួល
អ្នកដទៃឲ្យមានទិដ្ឋិខុសផង នេះហៅថា បុគ្គលមានធម៌អាក្រក់ក្រៃលែងជាង
បុគ្គលមានធម៌អាក្រក់។ បុគ្គលមានធម៌ល្អ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោក
នេះ ជាអ្នករៀរចាកបាណតិបាត រៀរចាកអទិន្នាទាន។ បើ ជាសម្មាទិដ្ឋិ នេះ
ហៅថា បុគ្គលមានធម៌ល្អ។ បុគ្គលមានធម៌ល្អក្រៃលែងជាងបុគ្គលមានធម៌ល្អ

តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នករៀនចាកបាណតិបាត
ដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃឲ្យរៀនចាកបាណតិបាតផង។ បើ
សម្មាទិដ្ឋិដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃឲ្យជាសម្មាទិដ្ឋិផង នេះហៅថា បុគ្គល
មានធម៌ល្អក្រៃលែងជាងបុគ្គលមានធម៌ល្អ។

[១០៧] បុគ្គលប្រកបដោយទោស តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នក
ប្រកបដោយកាយកម្មមានទោស ប្រកបដោយវចីកម្មមានទោស ប្រកបដោយ
មនោកម្មមានទោស នេះហៅថា បុគ្គលប្រកបដោយទោស។ បុគ្គលច្រើនដោយ
ទោស តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកប្រកបច្រើនដោយកាយ
កម្មមានទោស ប្រកបតិចដោយកាយកម្មមិនមានទោស ជាអ្នកប្រកបច្រើន
ដោយវចីកម្មមានទោស ប្រកបតិចដោយវចីកម្មមិនមានទោស ជាអ្នកប្រកប
ច្រើនដោយមនោកម្មមានទោស ប្រកបតិចដោយមនោកម្មមិនមានទោស
នេះហៅថា បុគ្គលច្រើនដោយទោស។ បុគ្គលប្រកបដោយទោសតិច តើ
ដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកប្រកបច្រើនដោយកាយកម្មមិន
មានទោស ប្រកបតិចដោយកាយកម្មមានទោស ជាអ្នកប្រកបច្រើនដោយ
វចីកម្មមិនមានទោស ប្រកបតិចដោយវចីកម្មមានទោស ជាអ្នកប្រកបច្រើន
ដោយមនោកម្មមិនមានទោស ប្រកបតិចដោយមនោកម្មមានទោស នេះ
ហៅថា បុគ្គលប្រកបដោយទោសតិច។ បុគ្គលមិនមានទោស តើដូចម្តេច។
បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកប្រកបដោយកាយកម្មមិនមានទោស
ប្រកបដោយវចីកម្មមិនមានទោស ប្រកបដោយមនោកម្មមិនមានទោស នេះ

ហៅថា បុគ្គលមិនមានទោស។

[១០៨] បុគ្គលជាឧត្តមធម៌ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលណា មានការត្រាស់ដឹងនូវមគ្គ និងផលតំណាលគ្នានឹងវេលានៃធម៌ដែលធម្មកថិកបង្ហាញបំផុតនៃដឹងហើយ នេះហៅថា បុគ្គលជាឧត្តមធម៌ បុគ្គលជាវិបត្តិធម៌ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលណា កាលធម្មកថិកសំដែងចែកអត្ថនៃភាសិតដែលសង្ខេបឲ្យពិស្តារ ទើបមានការត្រាស់ដឹងនូវមគ្គ និងផល នេះហៅថា បុគ្គលជាវិបត្តិធម៌ បុគ្គលជានេយ្យៈ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលណា លុះតែរៀនបាលី រៀនអង្គកថា ធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយឧបាយនៃប្រាជ្ញា សេពគប់រក ចូលទៅអង្គុយជិតនឹងពួកកល្យាណមិត្ត តាមលំដាប់យ៉ាងនេះ ទើបមានការត្រាស់ដឹងនូវមគ្គ និងផលបាន នេះហៅថា បុគ្គលជានេយ្យៈ។ បុគ្គលជាបទបរមៈ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលណា ទុកជាស្តាប់ច្រើនក៏ដោយ ពោលច្រើនក៏ដោយ ចងចាំច្រើនក៏ដោយ បង្រៀនច្រើនក៏ដោយ ក៏មិនមានការត្រាស់ដឹងនូវមគ្គ និងផលក្នុងជាតិនោះ នេះហៅថា បុគ្គលជាបទបរមៈ។

[១០៩] បុគ្គលមានប្រាជ្ញាគួរ តែមានប្រាជ្ញាមិនរួសរាន់ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ កាលបើគេសួរប្រស្នា ក៏ពោលពាក្យដោះស្រាយដ៏គួរ គឺសមហេតុផល តែមិនរួសរាន់ នេះហៅថា បុគ្គលមានប្រាជ្ញាគួរ តែមានប្រាជ្ញាមិនរួសរាន់។ បុគ្គលមានប្រាជ្ញារួសរាន់ តែមានប្រាជ្ញាមិនគួរ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ កាលបើគេសួរប្រស្នា ក៏ពោលពាក្យដោះស្រាយដោយរួសរាន់ តែមិនគួរ គឺមិនសមហេតុផល នេះហៅថា បុគ្គលមានប្រាជ្ញារួសរាន់ តែមានប្រាជ្ញា

មិនគួរ។ បុគ្គលមានប្រាជ្ញាគួរ ទាំងមានប្រាជ្ញារួសរាន់ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ កាលបើគេសួរប្រស្នា ក៏ពោលដោះស្រាយគួរផង រួសរាន់ផង នេះ ហៅថា បុគ្គលមានប្រាជ្ញាគួរផង មានប្រាជ្ញារួសរាន់ផង។ បុគ្គលមានប្រាជ្ញាមិន គួរ ទាំងមានប្រាជ្ញាមិនរួសរាន់ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ កាលបើ គេសួរប្រស្នា ក៏ពោលពាក្យដោះស្រាយមិនគួរផង មិនរួសរាន់ផង នេះហៅថា បុគ្គលមានប្រាជ្ញាមិនគួរ ទាំងមានប្រាជ្ញាមិនរួសរាន់។

[១១០] បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គលជាធម្មកថិក ៤ ពួក តើដូចម្តេច។ ធម្មកថិកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ សំដែងធម៌តិចទេ តែប្រកបដោយប្រយោជន៍ ឯ បរិស័ទរបស់ធម្មកថិកនោះ ជាអ្នកមិនឈ្លាសចំពោះធម៌ប្រកបដោយប្រយោជន៍ ទាំងមិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ ធម្មកថិកបែបនេះ របស់បរិស័ទបែបនេះ ក៏ដល់ នូវការរាប់ថាជាធម្មកថិកដែរ ។ ធម្មកថិកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ សំដែងធម៌តិចទេ តែប្រកបដោយប្រយោជន៍ ឯបរិស័ទរបស់ធម្មកថិកនោះ ជាអ្នកឈ្លាសចំពោះ ធម៌ប្រកបដោយប្រយោជន៍ ទាំងមិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ ធម្មកថិក បែបនេះ របស់បរិស័ទបែបនេះ ក៏ដល់នូវការរាប់ថាជាធម្មកថិកដែរ។ ធម្មកថិកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ សំដែងធម៌ច្រើន តែមិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ ឯបរិស័ទរបស់ ធម្មកថិកនោះ ជាអ្នកមិនឈ្លាសចំពោះធម៌ប្រកបដោយប្រយោជន៍ ទាំងមិន ប្រកបដោយប្រយោជន៍ ធម្មកថិកបែបនេះ របស់បរិស័ទបែបនេះ ក៏ដល់នូវ ការរាប់ថាជាធម្មកថិកដែរ។ ធម្មកថិកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ សំដែងធម៌ច្រើន ទាំង ជាធម៌ប្រកបដោយប្រយោជន៍ ឯបរិស័ទរបស់ធម្មកថិកនោះ ជាអ្នកឈ្លាស

ចំពោះធម៌ប្រកបដោយប្រយោជន៍ ទាំងមិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ ធម្មកថិក
បែបនេះ របស់បរិស័ទបែបនេះ ក៏ដល់នូវការរាប់ថាជាធម្មកថិកដែរ។ នេះ
បុគ្គលជាធម្មកថិក ៤ ពួក។

[១១១] បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គល ៤ ពួក ប្រៀបដោយមេឃ តើដូចម្តេច។
មេឃមាន ៤ យ៉ាងគឺ (មេឃ) គ្រាន់តែផ្កុរតែឥតភ្លៀង ១ មានភ្លៀងតែឥតផ្កុរ ១
មានទាំងផ្កុរមានទាំងភ្លៀង ១ មិនមានទាំងផ្កុរមិនមានទាំងភ្លៀង ១។

[១១២] បុគ្គលទាំង ៤ ពួក ប្រៀបដោយមេឃនេះ តែងមានក្នុងលោក យ៉ាងនេះ
ឯង។ បុគ្គល ៤ ពួក តើដូចម្តេច។ បុគ្គលដូចមេឃគ្រាន់តែផ្កុរ តែឥតភ្លៀង ១
បុគ្គលដូចមេឃមានភ្លៀង តែឥតផ្កុរ ១ បុគ្គលដូចមេឃមានទាំងផ្កុរ មានទាំង
ភ្លៀង ១ បុគ្គលដូចមេឃមិនមានទាំងផ្កុរ មិនមានទាំងភ្លៀង ១។ បុគ្គលដូច
មេឃគ្រាន់តែផ្កុរ តែឥតភ្លៀង តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នក
បានតែខាងពោល តែមិនធ្វើ បុគ្គលដូចមេឃគ្រាន់តែផ្កុរ តែឥតភ្លៀង
យ៉ាងនេះឯង មេឃនោះគ្រាន់តែផ្កុរ តែឥតភ្លៀង មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ
បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេឃយ៉ាងនោះដែរ។ បុគ្គលដូចមេឃមានភ្លៀង តែឥត
ផ្កុរ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកធ្វើ តែជាអ្នកមិនពោលឡើយ
បុគ្គលដូចមេឃមានភ្លៀង តែឥតផ្កុរ យ៉ាងនេះឯង មេឃនោះ មានភ្លៀង តែ
ឥតផ្កុរ មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេឃយ៉ាងនោះដែរ។
បុគ្គលដូចមេឃមានទាំងផ្កុរ មានទាំងភ្លៀង តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោក
នេះ ជាអ្នកពោលផង ធ្វើផង បុគ្គលដូចមេឃមានទាំងផ្កុរ មានទាំងភ្លៀង

យ៉ាងនេះឯង មេឃនោះ មានទាំងផ្កា មានទាំងភ្លៀង មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ
បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេឃយ៉ាងនោះដែរ។ បុគ្គលដូចមេឃមិនមានទាំងផ្កា
មិនមានទាំងភ្លៀង តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិនពោល
ផង មិនធ្វើផង បុគ្គលដូចមេឃមិនមានទាំងផ្កា មិនមានទាំងភ្លៀង យ៉ាងនេះ
ឯង មេឃនោះ ដែលមិនមានទាំងផ្កា មិនមានទាំងភ្លៀង មានឧបមា
យ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេឃយ៉ាងនោះដែរ។ នេះបុគ្គល ៤ ពួក
ប្រៀបដោយមេឃ តែងមានក្នុងលោក។

[១១៣] បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គល ៤ ពួក ប្រៀបដោយសត្វកណ្តុរ តើដូចម្តេច។
កណ្តុរមាន ៤ ពួក គឺកណ្តុរគ្រាន់តែធ្វើរន្ធតែមិននៅ ១ គ្រាន់តែនៅតែមិនធ្វើ
រន្ធ ១ ធ្វើរន្ធផងនៅផង ១ រន្ធក៏មិនធ្វើ នៅក៏មិននៅ ១។

[១១៤] បុគ្គល ៤ ពួក ប្រៀបដោយកណ្តុរនេះ តែងមានក្នុងលោក យ៉ាងនោះឯង។
បុគ្គល ៤ ពួក តើដូចម្តេច។ បុគ្គលដូចកណ្តុរគ្រាន់តែធ្វើរន្ធ តែមិននៅ ១ បុគ្គល
ដូចកណ្តុរគ្រាន់តែនៅ តែមិនធ្វើរន្ធ ១ បុគ្គលដូចកណ្តុរធ្វើរន្ធផង នៅផង ១
បុគ្គលដូចកណ្តុរ រន្ធក៏មិនធ្វើ នៅក៏មិននៅ ១។ បុគ្គលដូចកណ្តុរគ្រាន់តែធ្វើរន្ធ
តែមិននៅ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បានរៀនធម៌ គឺ សុត្តៈ
គេយ្យៈ វេយ្យាករណៈ គាថា ឧទានៈ ឥតិវុត្តកៈ ជាតកៈ អព្ពត្តធម្មៈ វេទល្អៈ តែ
បុគ្គលនោះ មិនដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះទុក្ខ មិនដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះ
ហេតុនាំឲ្យកើតទុក្ខ មិនដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះធម៌រំលត់ទុក្ខ មិនដឹងច្បាស់
តាមពិតថា នេះបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ធម៌រំលត់ទុក្ខ បុគ្គលដូចកណ្តុរ

គ្រាន់តែធ្វើរន្ធពីតែមិននៅ យ៉ាងនេះឯង កណ្តុរនោះ ធ្វើរន្ធហើយ តែមិននៅ
មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ។ បុគ្គល
ដូចកណ្តុរគ្រាន់តែនៅ តែមិនធ្វើរន្ធពីតែមួយម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មិន
រៀនធម៌ គឺសុត្តៈ គេយ្យៈ វេយ្យាករណៈ គាថា ឧទានៈ ឥតិវុត្តកៈ ជាតកៈ អព្ពត
ធម្មៈ វេទន្តៈទេ តែបុគ្គលនោះ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះទុក្ខ ដឹងច្បាស់
តាមពិតថា នេះហេតុនាំឲ្យកើតទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះធម៌រំលត់ទុក្ខ
ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ធម៌រំលត់ទុក្ខ បុគ្គលដូច
កណ្តុរគ្រាន់តែនៅ តែមិនធ្វើរន្ធពី យ៉ាងនេះឯង កណ្តុរនោះ គ្រាន់តែនៅ តែមិន
ធ្វើរន្ធពី មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ។ បុគ្គល
ដូចកណ្តុរធ្វើរន្ធផង ទៅផង តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ រៀនធម៌ គឺ សុ
ត្តៈ គេយ្យៈ វេយ្យាករណៈ គាថា ឧទានៈ ឥតិវុត្តកៈ ជាតកៈ អព្ពតធម្មៈ វេទន្តៈ
ថែមទាំងបុគ្គលនោះ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះ
ហេតុនាំឲ្យកើតទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះធម៌រំលត់ទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិត
ថា នេះបដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ធម៌រំលត់ទុក្ខ បុគ្គលដូចកណ្តុរធ្វើរន្ធផង ទៅ
ផង យ៉ាងនេះឯង កណ្តុរនោះ ធ្វើរន្ធផង ទៅផង មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ
បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ។ បុគ្គលដូចកណ្តុរ រន្ធពីមិនធ្វើ នៅក៏
មិននៅ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មិនរៀនធម៌ គឺ សុត្តៈ គេយ្យៈ
វេយ្យាករណៈ គាថា ឧទានៈ ឥតិវុត្តកៈ ជាតកៈ អព្ពតធម្មៈ វេទន្តៈ បុគ្គលនោះ
ទាំងមិនដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះទុក្ខ មិនដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះហេតុ

នាំឲ្យកើតទុក្ខ មិនដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះធម៌វលត់ទុក្ខ មិនដឹងច្បាស់
តាមពិតថា នេះបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ធម៌វលត់ទុក្ខ បុគ្គលដូចកណ្តុរ រន្ទក៍
មិនធ្វើ នៅក៏មិននៅ យ៉ាងនេះឯង កណ្តុរនោះ រន្ទក៍មិនធ្វើ នៅក៏មិននៅ
មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ។ នេះ
បុគ្គល ៤ ពួក ប្រៀបដោយសត្វកណ្តុរ តែងមានក្នុងលោក។

[១១៥] បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គល ៤ ពួក ប្រៀបដោយផ្លែស្វាយ តើដូចម្តេច។
ផ្លែស្វាយមាន ៤ យ៉ាង គឺ ស្វាយខ្ចីតែមានសម្បទុំ ១ ស្វាយទុំតែមានសម្បទុំ ១
ស្វាយខ្ចីមានសម្បទុំ ១ ស្វាយទុំមានសម្បទុំ ១។

[១១៦] បុគ្គល ៤ ពួក ប្រៀបដោយផ្លែស្វាយនេះ តែងមានក្នុងលោក ក៏
យ៉ាងនោះឯង។ បុគ្គល ៤ ពួក តើដូចម្តេច។ បុគ្គលដូចស្វាយខ្ចី តែមានសម្បទុំ
១ បុគ្គលដូចស្វាយទុំ តែមានសម្បទុំ ១ បុគ្គលដូចស្វាយខ្ចី មានសម្បទុំ ១
បុគ្គលដូចស្វាយទុំ មានសម្បទុំ ១។ បុគ្គលដូចស្វាយខ្ចី តែមានសម្បទុំ តើ
ដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានការឈានទៅមុខ ការឈានថយក្រោយ
ក្រឡេកមើលចំ ក្រឡេកមើលចំហៀង បត់អវយវៈចូល លាអវយវៈចេញ
ទ្រទ្រង់នូវសង្ខារដី បាត្រ និងចីវរ ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា តែបុគ្គលនោះ
មិនដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះទុក្ខ មិនដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះហេតុ
នាំឲ្យកើតទុក្ខ មិនដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះធម៌វលត់ទុក្ខ មិនដឹងច្បាស់
តាមពិតថា នេះបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ធម៌វលត់ទុក្ខ បុគ្គលដូចស្វាយខ្ចី តែ
មានសម្បទុំ យ៉ាងនេះឯង ផ្លែស្វាយនោះខ្ចី តែមានសម្បទុំ មានឧបមា

យ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ។ បុគ្គលដូចស្វាយទុំ តែ
មានសម្បទា តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានការឈានដើរទៅមុខ
ការឈានថយក្រោយ ក្រឡេកមើលចំ ក្រឡេកមើលចំហៀង បត់អវយវៈចូល លា
អវយវៈចេញ ទ្រទ្រង់នូវសង្ហាដី បាត្រ និងចីវរ មិនប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាទេ
តែបុគ្គលនោះ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះហេតុ
នាំឲ្យកើតទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះធម៌រំលត់ទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា
នេះបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ធម៌រំលត់ទុក្ខ បុគ្គលដូចស្វាយទុំ តែមានសម្បទា
យ៉ាងនេះឯង ផ្លែស្វាយនោះទុំ តែមានសម្បទាដូចខ្លី មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ
បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ។ បុគ្គលដូចស្វាយខ្លី មានសម្បទា តើ
ដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានការឈានទៅមុខ ការឈានថយក្រោយ
ក្រឡេកមើលចំ ក្រឡេកមើលចំហៀង បត់អវយវៈចូល លាអវយវៈចេញ
ទ្រទ្រង់នូវសង្ហាដី បាត្រ និងចីវរ មិនជាទីជ្រះថ្លា ថែមទាំងបុគ្គលនោះ មិនដឹង
ច្បាស់តាមពិតថា នេះទុក្ខ។ បើ មិនដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះបដិបទា ជា
ដំណើរទៅកាន់ធម៌រំលត់ទុក្ខ បុគ្គលដូចស្វាយខ្លី មានសម្បទា យ៉ាងនេះឯង
ផ្លែស្វាយនោះខ្លី មានសម្បទា មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មាន
ឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ។ បុគ្គលដូចស្វាយទុំមានសម្បទា តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ
ក្នុងលោកនេះ មានការឈានទៅមុខ ការឈានថយក្រោយ ក្រឡេកមើលចំ
ក្រឡេកមើលចំហៀង បត់អវយវៈចូល លាអវយវៈចេញ ទ្រទ្រង់នូវសង្ហាដី បាត្រ
និងចីវរ ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា ថែមទាំងបុគ្គលនោះ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា

នេះទុក្ខ។ បេ។ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ធម៌
រំលត់ទុក្ខ បុគ្គលដូចស្វាយទុំ មានសម្បូរទុំ យ៉ាងនេះឯង ផ្លែស្វាយនោះទុំ មាន
សម្បូរទុំ មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ។
នេះ បុគ្គល ៤ ពួក ប្រៀបដោយផ្លែស្វាយ តែងមានក្នុងលោក។

[១១៧] បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គល ៤ ពួក ប្រៀបដោយក្តួម តើដូចម្តេច។ ក្តួម
មាន ៤ យ៉ាង គឺ ក្តួមទទេ តែគ្របជិត ១ ក្តួមមានទឹកពេញ តែបើកចំហ ១ ក្តួម
ទទេ ហើយបើកចំហ ១ ក្តួមមានទឹកពេញ ហើយគ្របជិត ១។

[១១៨] បុគ្គល ៤ ពួក ប្រៀបដោយក្តួមនេះ តែងមានក្នុងលោក ក៏យ៉ាងនោះឯង។
បុគ្គល ៤ ពួក តើដូចម្តេច។ បុគ្គលដូចក្តួមទទេ តែគ្របជិត ១ បុគ្គលដូចក្តួម
មានទឹកពេញ តែបើកចំហ ១ បុគ្គលដូចក្តួមទទេ ហើយបើកចំហ ១ បុគ្គលដូច
ក្តួមមានទឹកពេញ ហើយគ្របជិត ១។ បុគ្គលដូចក្តួមទទេ តែគ្របជិត តើ
ដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានការឈានដើរទៅមុខ ការឈាន
ថយក្រោយ ក្រឡេកមើលចំ ក្រឡេកមើលចំហៀង បត់អរយវៈចូល លាអរយវៈ
ចេញ ទ្រទ្រង់នូវសង្ហាដី បាត្រ និងចីវរ ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា តែបុគ្គល
នោះ មិនដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះទុក្ខ។ បេ។ មិនដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះ
បដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ធម៌រំលត់ទុក្ខ បុគ្គលដូចក្តួមទទេ តែគ្របជិត
យ៉ាងនេះឯង ក្តួមនោះ ទទេតែគ្របជិត មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏
មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ។ បុគ្គលដូចក្តួមមានទឹកពេញ តែបើកចំហ តើ
ដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានការឈានដើរទៅមុខ ការឈាន

ថយក្រោយ ក្រឡេកមើលចំ ក្រឡេកមើលចំហៀង បត់អវយវៈចូល លាអវយវៈ
ចេញ ទ្រទ្រង់នូវសង្ហាដី បាត្រ និងចីវរ មិនប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាឡើយ តែ
បុគ្គលនោះ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះទុក្ខ។ បើ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះ
បដិបទាជាដំណើរទៅកាន់ធម៌វិលត់ទុក្ខ បុគ្គលដូចក្នុងមានទឹកពេញ តែបើក
ចំហ យ៉ាងនេះឯង ក្នុងនោះ មានទឹកពេញ តែបើកចំហ មានឧបមា
យ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ។ បុគ្គលដូចក្នុងទទេ
ហើយបើកចំហ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានការឈានដើរទៅ
មុខ ការឈានថយក្រោយ ក្រឡេកមើលចំ ក្រឡេកមើលចំហៀង បត់អវយវៈ
ចូល លាអវយវៈចេញ ទ្រទ្រង់នូវសង្ហាដី បាត្រ និងចីវរ មិនប្រកបដោយសេចក្តី
ជ្រះថ្លាទេ ថែមទាំងបុគ្គលនោះ មិនដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះទុក្ខ។ មិនដឹង
ច្បាស់តាមពិតថា នេះបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ធម៌វិលត់ទុក្ខ បុគ្គលដូចក្នុង
ទទេ ហើយបើកចំហ យ៉ាងនេះឯង ក្នុងនោះទទេ ហើយបើកចំហ មានឧបមា
យ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ។ បុគ្គលដូចក្នុងមាន
ទឹកពេញ ហើយគ្របជិត តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានការឈាន
ដើរទៅមុខ ការឈានថយក្រោយ ក្រឡេកមើលចំ ក្រឡេកមើលចំហៀង បត់
អវយវៈចូល លាអវយវៈចេញ ទ្រទ្រង់នូវសង្ហាដី បាត្រ និងចីវរ ប្រកបដោយ
សេចក្តីជ្រះថ្លា ថែមទាំងបុគ្គលនោះ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះទុក្ខ។ បើ ដឹង
ច្បាស់តាមពិតថា នេះបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ធម៌វិលត់ទុក្ខ បុគ្គលដូចក្នុង
មានទឹកពេញ ហើយគ្របជិត យ៉ាងនេះឯង ក្នុងនោះ មានទឹកពេញ ហើយគ្រប

ជិត មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ។ នេះ
បុគ្គល ៤ ពួក ប្រៀបដោយក្នុងម តែងមានក្នុងលោក។

[១១៩] បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គល ៤ ពួក ប្រៀបដោយអន្លង់ទឹក តើដូចម្តេច។
អន្លង់ទឹកមាន ៤ យ៉ាង គឺ អន្លង់ទឹករាក់ តែមានរស្មីជ្រៅ ១ អន្លង់ទឹកជ្រៅ តែ
មានរស្មីរាក់ ១ អន្លង់ទឹករាក់ មានរស្មីរាក់ ១ អន្លង់ទឹកជ្រៅ មានរស្មីជ្រៅ ១។

[១២០] បុគ្គល ៤ ពួក ប្រៀបដោយអន្លង់ទឹកនេះ តែងមានក្នុងលោក ក៏
យ៉ាងនោះឯង។ បុគ្គល ៤ ពួក តើដូចម្តេច។ បុគ្គលដូចអន្លង់ទឹករាក់ តែមាន
រស្មីជ្រៅ ១ បុគ្គលដូចអន្លង់ទឹកជ្រៅ តែមានរស្មីរាក់ ១ បុគ្គលដូចអន្លង់ទឹករាក់
មានរស្មីរាក់ ១ បុគ្គលដូចអន្លង់ទឹកជ្រៅ មានរស្មីជ្រៅ ១។ បុគ្គលដូចអន្លង់
ទឹករាក់ តែមានរស្មីជ្រៅ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានការឈាន
ដើរទៅមុខ ការឈានថយក្រោយ ក្រឡេកមើលចំ ក្រឡេកមើលចំហៀង បត់
អរយវៈចូល លាអរយវៈចេញ ទ្រទ្រង់នូវសង្ហាន់ បាត្រ និងចីវរ ប្រកបដោយ
សេចក្តីជ្រះថ្លា តែបុគ្គលនោះ មិនដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះទុក្ខ។ បើមិនដឹង
ច្បាស់តាមពិតថា នេះបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ធម៌រំលត់ទុក្ខ បុគ្គលដូចអន្លង់
ទឹករាក់ តែមានរស្មីជ្រៅ យ៉ាងនេះឯង អន្លង់ទឹកនោះរាក់ តែមានរស្មីជ្រៅ មាន
ឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ។ បុគ្គលដូច
អន្លង់ទឹកជ្រៅ តែមានរស្មីរាក់ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានការ
ឈានដើរទៅមុខ ការឈានថយក្រោយ ក្រឡេកមើលចំ ក្រឡេកមើលចំហៀង
បត់អរយវៈចូល លាអរយវៈចេញ ទ្រទ្រង់នូវសង្ហាន់ បាត្រ និងចីវរ មិន

ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាឡើយ តែបុគ្គលនោះ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះទុក្ខ។
ហេ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ធម៌រំលត់ទុក្ខ បុគ្គល
ដូចអន្លង់ទឹកជ្រៅ តែមានរស្មីរាក់ យ៉ាងនេះឯង អន្លង់ទឹកនោះជ្រៅ តែមានរស្មី
រាក់ មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ។
បុគ្គលដូចអន្លង់ទឹករាក់ មានរស្មីរាក់ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ
មានការឈានដើរទៅមុខ ការឈានថយក្រោយ ក្រឡេកមើលចំ ក្រឡេកមើល
ចំហៀង បត់អរយវៈចូល លាអរយវៈចេញ ទ្រទ្រង់នូវសង្ខារដី បាត្រ និងចីវរ មិន
ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា ថែមទាំងបុគ្គលនោះ មិនដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះ
ទុក្ខ។ហេ មិនដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ធម៌
រំលត់ទុក្ខ បុគ្គលដូចអន្លង់ទឹករាក់ មានរស្មីរាក់ យ៉ាងនេះឯង អន្លង់ទឹកនោះ
រាក់ មានរស្មីរាក់ មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យ
យ៉ាងនោះដែរ។ បុគ្គលដូចអន្លង់ទឹកជ្រៅ មានរស្មីជ្រៅ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ
ក្នុងលោកនេះ មានការឈានដើរទៅមុខ ការឈានថយក្រោយ ក្រឡេកមើលចំ
ក្រឡេកមើលចំហៀង បត់អរយវៈចូល លាអរយវៈចេញ ទ្រទ្រង់នូវសង្ខារដី បាត្រ
និងចីវរ ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា ថែមទាំងបុគ្គលនោះ បានដឹងច្បាស់
តាមពិតថា នេះទុក្ខ។ហេ បានដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះបដិបទា ជាដំណើរ
ទៅកាន់ធម៌រំលត់ទុក្ខ បុគ្គលដូចអន្លង់ទឹកជ្រៅ មានរស្មីក៏ជ្រៅ យ៉ាងនេះឯង
អន្លង់ទឹកនោះជ្រៅ មានរស្មីក៏ជ្រៅ មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មាន
ឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ។ នេះ បុគ្គល ៤ ពួក ប្រៀបដោយអន្លង់ទឹក តែងមាន

ក្នុងលោក។

[១២១] បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គល ៤ ពួក ប្រៀបដោយគោបម្រើ តើដូចម្តេច។ គោបម្រើមាន ៤ ពួក គឺ គោបម្រើកាចក្តងហ្វូងគោរបស់ខ្លួន មិនកាចក្តងហ្វូងគោដទៃ ១ កាចក្តងហ្វូងគោដទៃ មិនកាចក្តងហ្វូងគោរបស់ខ្លួន ១ កាចក្តងហ្វូងគោរបស់ខ្លួន ទាំងកាចក្តងហ្វូងគោដទៃ ១ មិនកាចក្តងហ្វូងគោរបស់ខ្លួន ទាំងមិនកាចក្តងហ្វូងគោដទៃ ១។

[១២២] បុគ្គល ៤ ពួក ប្រៀបដោយគោបម្រើនេះ តែងមានក្នុងលោក ក៏យ៉ាងនោះឯង។ បុគ្គល ៤ ពួក តើដូចម្តេច។ បុគ្គលដូចគោកាចក្តងហ្វូងគោរបស់ខ្លួន មិនកាចក្តងហ្វូងគោដទៃ ១ បុគ្គលដូចគោកាចក្តងហ្វូងគោដទៃ មិនកាចក្តងហ្វូងគោរបស់ខ្លួន ១ បុគ្គលដូចគោកាចក្តងហ្វូងគោរបស់ខ្លួន ទាំងកាចក្តងហ្វូងគោដទៃ ១ បុគ្គលដូចគោមិនកាចក្តងហ្វូងគោរបស់ខ្លួន ទាំងមិនកាចក្តងហ្វូងគោដទៃ ១។ បុគ្គលដូចគោកាចក្តងហ្វូងគោរបស់ខ្លួន មិនកាចក្តងហ្វូងគោដទៃ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកញ្ជ្រុះបរិស័ទរបស់ខ្លួនឲ្យតក់ស្លុត មិនញ្ជ្រុះបរិស័ទអ្នកដទៃឲ្យតក់ស្លុត បុគ្គលដូចគោកាចក្តងហ្វូងគោរបស់ខ្លួន មិនកាចក្តងហ្វូងគោដទៃ យ៉ាងនេះឯង គោបម្រើនោះ កាចក្តងហ្វូងគោរបស់ខ្លួន មិនកាចក្តងហ្វូងគោដទៃ មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ។ បុគ្គលដូចគោកាចក្តងហ្វូងគោដទៃ មិនកាចក្តងហ្វូងគោរបស់ខ្លួន តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកញ្ជ្រុះបរិស័ទអ្នកដទៃឲ្យតក់ស្លុត មិនញ្ជ្រុះបរិស័ទរបស់ខ្លួន ឲ្យ

តក់ស្លុត បុគ្គលដូចគោកាចក្នុងហ្វូងគោដទៃ មិនកាចក្នុងហ្វូងគោរបស់ខ្លួន
យ៉ាងនេះឯង គោបម្រើនោះ កាចក្នុងហ្វូងគោដទៃ មិនកាចក្នុងហ្វូងគោរបស់
ខ្លួន មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ។
បុគ្គលដូចគោកាចក្នុងហ្វូងគោរបស់ខ្លួន ទាំងកាចក្នុងហ្វូងគោដទៃ តើ
ដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកញ្ជ្រុះបរិស័ទរបស់ខ្លួន ឲ្យតក់ស្លុតផង
ញ្ជ្រុះបរិស័ទអ្នកដទៃឲ្យតក់ស្លុតផង បុគ្គលដូចគោកាច ក្នុងហ្វូងគោរបស់ខ្លួន
ផង កាចក្នុងហ្វូងគោដទៃផង យ៉ាងនេះឯង គោបម្រើនោះ កាចក្នុងហ្វូងគោ
របស់ខ្លួន ទាំងកាចក្នុងហ្វូងគោដទៃ មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏
មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ។ បុគ្គលដូចគោមិនកាចក្នុងហ្វូងគោរបស់ខ្លួន
ទាំងមិនកាចក្នុងហ្វូងគោដទៃ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នក
មិនញ្ជ្រុះបរិស័ទរបស់ខ្លួនឲ្យតក់ស្លុត ទាំងមិនញ្ជ្រុះបរិស័ទអ្នកដទៃឲ្យតក់ស្លុត
បុគ្គលដូចគោមិនកាចក្នុងហ្វូងគោរបស់ខ្លួន ទាំងមិនកាចក្នុងហ្វូងគោដទៃ
យ៉ាងនេះឯង គោបម្រើនោះ មិនកាចក្នុងហ្វូងគោរបស់ខ្លួន ទាំងមិនកាចក្នុង
ហ្វូងគោដទៃ មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះ
ដែរ។ នេះ បុគ្គល ៤ ពួក ប្រៀបដោយគោបម្រើ តែងមានក្នុងលោក។

[១២៣] បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គល ៤ ពួក ប្រៀបដោយសត្វអាសិរពិស តើ
ដូចម្តេច។ សត្វអាសិរពិសមាន ៤ ពួក គឺ អាសិរពិស មានពិសរួសរាន់ មានពិស
មិនពន្លឹក ១ មានពិសដ៏ពន្លឹក មានពិសមិនរួសរាន់ ១ មានពិសរួសរាន់ ទាំង
មានពិសដ៏ពន្លឹក ១ មិនមានពិសរួសរាន់ ទាំងមិនមានពិសដ៏ពន្លឹក ១។

[១២៤] បុគ្គល ៤ ពួក ប្រៀបដោយសត្វអាសិរពិសនេះ តែងមានក្នុងលោក ក៏ យ៉ាងនោះឯង។ បុគ្គល ៤ ពួក តើដូចម្តេច។ បុគ្គលដូចអាសិរពិស មានពិស រួសរាន់ មិនមានពិសដ៏ពន្លឺក ១ មានពិសដ៏ពន្លឺក មិនមានពិសរួសរាន់ ១ មានពិសរួសរាន់ ទាំងមានពិសដ៏ពន្លឺក ១ មិនមានពិសរួសរាន់ ទាំងមិន មានពិសដ៏ពន្លឺក ១។ បុគ្គលដូចអាសិរពិស មានពិសរួសរាន់ មិនមានពិសដ៏ ពន្លឺក តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ក្រោធរឿយ ៗ តែសេចក្តីក្រោធនោះ របស់បុគ្គលនោះ មិនបានដេកត្រាំនៅអស់កាលយូរអង្វែងទេ បុគ្គលដូច អាសិរពិស មានពិសរួសរាន់ មិនមានពិសដ៏ពន្លឺក យ៉ាងនេះឯង សត្វអាសិរពិស នោះ មានពិសរួសរាន់ មិនមានពិសដ៏ពន្លឺក មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គល នេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ។ បុគ្គលដូចអាសិរពិស មានពិសដ៏ពន្លឺក មិនមានពិសរួសរាន់ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មិនសូវក្រេវក្រោធរឿយ ៗ ទេ តែសេចក្តីក្រោធនោះ របស់បុគ្គលនោះ (កើតឡើងម្តង ៗ) តែង ដេកត្រាំនៅអស់កាលយូរអង្វែង បុគ្គលដូចអាសិរពិស មានពិសដ៏ពន្លឺក មិន មានពិសរួសរាន់ យ៉ាងនេះឯង សត្វអាសិរពិសនោះ មានពិសដ៏ពន្លឺក មិន មានពិសរួសរាន់ មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យ យ៉ាងនោះដែរ។ បុគ្គលដូចអាសិរពិស មានពិសរួសរាន់ ទាំងមានពិសដ៏ពន្លឺក តើ ដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ តែងក្រោធរឿយ ៗ ថែមទាំងសេចក្តីក្រោធនោះ របស់បុគ្គលនោះ តែងដេកត្រាំនៅអស់កាលយូរអង្វែង បុគ្គលដូច អាសិរពិស មានពិសរួសរាន់ ទាំងមានពិសដ៏ពន្លឺក យ៉ាងនេះឯង សត្វអាសិរពិស

នោះ មានពិសរូសរាន់ ទាំងមានពិសដ៏ពន្លឺក មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ។ បុគ្គលដូចអាសិរពិស មិនមានពិសរូសរាន់ ទាំង មិនមានពិសដ៏ពន្លឺក តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មិនក្រោធរឿយ ៗ ថែមទាំងសេចក្តីក្រោធនោះ របស់បុគ្គលនោះ ក៏មិនដេកត្រាំនៅអស់កាលយូរ អង្វែង បុគ្គលដូចអាសិរពិស មិនមានពិសរូសរាន់ ទាំងមិនមានពិសដ៏ពន្លឺក យ៉ាងនេះឯង សត្វអាសិរពិសនោះ មិនមានពិសរូសរាន់ ទាំងមិនមានពិសដ៏ ពន្លឺក មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ។ នេះ បុគ្គល ៤ ពួក ប្រៀបដោយសត្វអាសិរពិស ៤ តែងមានក្នុងលោក។

[១២៥] បុគ្គលមិនពិចារណា មិនស្ទង់មើល ហើយពោលសរសើរបុគ្គលដែលគួរ តិះដៀល តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ពោលសរសើរពួកតិរិយ និងពួក សាវ័ករបស់តិរិយ ដែលប្រតិបត្តិអាក្រក់ ប្រតិបត្តិខុស ថាជាអ្នកប្រតិបត្តិល្អ ដូច្នោះក្តី ថាជាអ្នកប្រតិបត្តិត្រូវដូច្នោះក្តី បុគ្គលមិនពិចារណា មិនស្ទង់មើល ហើយពោលសរសើរបុគ្គលដែលគួរតិះដៀល យ៉ាងនេះឯង។ បុគ្គលមិនពិចារណា មិនស្ទង់មើល ហើយពោលតិះដៀលបុគ្គលដែលគួរសរសើរ តើដូចម្តេច។ បុគ្គល ខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ពោលតិះដៀលព្រះពុទ្ធ និងសាវ័ករបស់ព្រះពុទ្ធ ដែលប្រតិបត្តិ ល្អ ប្រតិបត្តិត្រូវ ថាជាអ្នកប្រតិបត្តិអាក្រក់ដូច្នោះក្តី ថាជាអ្នកប្រតិបត្តិខុសដូច្នោះ ក្តី បុគ្គលមិនពិចារណា មិនស្ទង់មើល ហើយពោលតិះដៀលបុគ្គលដែលគួរសរសើរ យ៉ាងនេះឯង។ បុគ្គលមិនពិចារណា មិនស្ទង់មើល ហើយសំដែងសេចក្តីជ្រះថ្លា ក្នុងទីដែលមិនគួរជ្រះថ្លា តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ញ៉ាំងសេចក្តី

ជ្រះថ្លាឲ្យកើត ក្នុងផ្លូវប្រតិបត្តិអាក្រក់ ក្នុងផ្លូវប្រតិបត្តិខុស ថាជាផ្លូវប្រតិបត្តិ
ល្អដូច្នោះក្តី ថាជាផ្លូវប្រតិបត្តិត្រូវដូច្នោះក្តី បុគ្គលមិនពិចារណា មិនស្ទង់មើល
ហើយសំដែងសេចក្តីជ្រះថ្លា ក្នុងទីដែលមិនគួរជ្រះថ្លា យ៉ាងនេះឯង។ បុគ្គលមិន
ពិចារណា មិនស្ទង់មើល ហើយសំដែងសេចក្តីមិនជ្រះថ្លា ក្នុងទីដែលគួរជ្រះថ្លា តើ
ដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ញ៉ាំងសេចក្តីមិនជ្រះថ្លាឲ្យកើត ក្នុងផ្លូវ
ប្រតិបត្តិល្អ ក្នុងផ្លូវប្រតិបត្តិត្រូវ ថាជាផ្លូវប្រតិបត្តិអាក្រក់ដូច្នោះក្តី ថាជាផ្លូវ
ប្រតិបត្តិខុសដូច្នោះក្តី បុគ្គលមិនពិចារណា មិនស្ទង់មើល ហើយសំដែងសេចក្តី
មិនជ្រះថ្លា ក្នុងទីដែលគួរជ្រះថ្លា យ៉ាងនេះឯង។

[១២៦] បុគ្គលពិចារណា ស្ទង់មើល ហើយពោលតិះដៀលបុគ្គលដែលគួរតិះដៀល
តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ពោលតិះដៀលពួកតិរិយ និងពួកសាវ័ក
របស់តិរិយ ដែលប្រតិបត្តិអាក្រក់ ប្រតិបត្តិខុស ថាជាអ្នកប្រតិបត្តិអាក្រក់
ដូច្នោះក្តី ថាជាអ្នកប្រតិបត្តិខុសដូច្នោះក្តី បុគ្គលពិចារណា ស្ទង់មើល ហើយពោល
តិះដៀលបុគ្គលដែលគួរតិះដៀល យ៉ាងនេះឯង។ បុគ្គលពិចារណា ស្ទង់មើល
ហើយពោលសរសើរបុគ្គលដែលគួរសរសើរ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ
ពោលសរសើរព្រះពុទ្ធ និងពួកសាវ័ករបស់ព្រះពុទ្ធ ដែលប្រតិបត្តិល្អ ប្រតិបត្តិត្រូវ
ថាជាអ្នកប្រតិបត្តិល្អដូច្នោះក្តី ថាជាអ្នកប្រតិបត្តិត្រូវដូច្នោះក្តី បុគ្គលពិចារណា
ស្ទង់មើល ហើយពោលសរសើរបុគ្គលដែលគួរសរសើរ យ៉ាងនេះឯង។ បុគ្គល
ពិចារណា ស្ទង់មើល ហើយសំដែងសេចក្តីមិនជ្រះថ្លា ក្នុងទីដែលមិនគួរជ្រះថ្លា តើ
ដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ញ៉ាំងសេចក្តីមិនជ្រះថ្លាឲ្យកើត ក្នុងផ្លូវ

ប្រតិបត្តិអាក្រក់ ក្នុងផ្លូវប្រតិបត្តិខុស ថាជាផ្លូវប្រតិបត្តិអាក្រក់ដូច្នោះក្តី ថាជា
ផ្លូវប្រតិបត្តិខុសដូច្នោះក្តី បុគ្គលពិចារណា ស្ទង់មើល ហើយសំដែងសេចក្តីមិន
ជ្រះថ្លា ក្នុងទីដែលមិនគួរជ្រះថ្លា យ៉ាងនេះឯង។ បុគ្គលពិចារណា ស្ទង់មើល ហើយ
សំដែងនូវសេចក្តីជ្រះថ្លា ក្នុងទីដែលគួរជ្រះថ្លា តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោក
នេះ ញ៉ាំងសេចក្តីជ្រះថ្លាឲ្យកើត ក្នុងផ្លូវប្រតិបត្តិល្អ ក្នុងផ្លូវប្រតិបត្តិត្រូវ ថាជាផ្លូវ
ប្រតិបត្តិល្អដូច្នោះក្តី ថាជាផ្លូវប្រតិបត្តិត្រូវដូច្នោះក្តី បុគ្គលពិចារណា ស្ទង់មើល
ហើយសំដែងសេចក្តីជ្រះថ្លា ក្នុងទីដែលគួរជ្រះថ្លា យ៉ាងនេះឯង។

[១២៧] បុគ្គលពោលតិះដៀលនូវបុគ្គលដែលគួរតិះដៀលពិតប្រាកដ តាមកាល
គួរ មិនពោលសរសើរនូវបុគ្គលដែលគួរសរសើរពិតប្រាកដ តាមកាលគួរ តើ
ដូចម្តេច។ គុណគួរសរសើរក៏មាន ទោសគួរតិះដៀលក៏មាន បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោក
នេះ ទោសគួរតិះដៀលណា មានក្នុងបុគ្គលនោះ ក៏ពោលនូវទោសនោះ
ពិតប្រាកដតាមកាលគួរ គុណគួរសរសើរណា មានក្នុងបុគ្គលនោះ ក៏មិនពោល
នូវគុណនោះ ពិតប្រាកដតាមកាលគួរទេ បុគ្គលពោលតិះដៀលនូវបុគ្គលដែលគួរ
តិះដៀលពិតប្រាកដ តាមកាលគួរ មិនពោលសរសើរនូវបុគ្គលដែលគួរសរសើរ
ពិតប្រាកដ តាមកាលគួរ យ៉ាងនេះឯង។ បុគ្គលពោលសរសើរនូវបុគ្គលដែលគួរ
សរសើរពិតប្រាកដ តាមកាលគួរ មិនពោលតិះដៀលនូវបុគ្គលដែលគួរតិះដៀល
ពិតប្រាកដ តាមកាលគួរ តើដូចម្តេច។ គុណគួរសរសើរក៏មាន ទោសគួរ
តិះដៀលក៏មាន បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ គុណគួរសរសើរណា មានក្នុងបុគ្គល
នោះ ក៏ពោលនូវគុណនោះពិតប្រាកដ តាមកាលគួរ ទោសគួរតិះដៀលណា មាន

ក្នុងបុគ្គលនោះ មិនពោលនូវទោសនោះពិតប្រាកដ តាមកាលគួរទេ បុគ្គល
ពោលសរសើរនូវបុគ្គលដែលគួរសរសើរពិតប្រាកដតាមកាលគួរ តែមិនពោល
តិះដៀលនូវបុគ្គលដែលគួរតិះដៀលពិតប្រាកដ តាមកាលគួរ យ៉ាងនេះឯង។
បុគ្គលពោលតិះដៀលនូវបុគ្គលដែលគួរតិះដៀលពិតប្រាកដ តាមកាលគួរផង
ពោលសរសើរនូវបុគ្គលដែលគួរសរសើរពិតប្រាកដ តាមកាលគួរផង តើ
ដូចម្តេច។ គុណគួរសរសើរក៏មាន ទោសគួរតិះដៀលក៏មាន បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោក
នេះ ទោសគួរតិះដៀលណា មានក្នុងបុគ្គលនោះ ក៏ពោលនូវទោសនោះ
ពិតប្រាកដ តាមកាលគួរ គុណគួរសរសើរណា មានក្នុងបុគ្គលនោះ ក៏ពោលនូវ
គុណនោះ ពិតប្រាកដតាមកាលគួរ ជាអ្នកដឹងនូវកាលគួរ ដើម្បីព្យាករណ៍នូវ
បញ្ហានោះ ក្នុងដំណើរនោះ បុគ្គលពោលតិះដៀលនូវបុគ្គលដែលគួរតិះដៀល
ពិតប្រាកដ តាមកាលគួរផង ពោលសរសើរនូវបុគ្គលដែលគួរសរសើរពិតប្រាកដ
តាមកាលគួរផង យ៉ាងនេះឯង។ បុគ្គលមិនពោលតិះដៀលនូវបុគ្គលដែលគួរ
តិះដៀលពិតប្រាកដ តាមកាលគួរផង មិនពោលសរសើរនូវបុគ្គលដែលគួរ
សរសើរពិតប្រាកដ តាមកាលគួរផង តើដូចម្តេច។ គុណគួរសរសើរក៏មាន ទោស
គួរតិះដៀលក៏មាន បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ទោសគួរតិះដៀលណា មានក្នុង
បុគ្គលនោះ មិនពោលនូវទោសនោះពិតប្រាកដ តាមកាលគួរផង គុណគួរ
សរសើរណា មានក្នុងបុគ្គលនោះ មិនពោលនូវគុណនោះពិតប្រាកដ តាមកាល
គួរផង ជាបុគ្គលមានឧបេក្ខា មានស្មារតីដឹងខ្លួន បុគ្គលមិនពោលតិះដៀលនូវ
បុគ្គលដែលគួរតិះដៀលពិតប្រាកដ តាមកាលគួរផង មិនពោលសរសើរនូវបុគ្គល

ដែលគួរសរសើរពិតប្រាកដ តាមកាលគួរផង យ៉ាងនេះឯង។

[១២៨] បុគ្គលចិញ្ចឹមជីវិតដោយផលនៃការព្យាយាម មិនចិញ្ចឹមជីវិតដោយ ផលបុណ្យ តើដូចម្តេច។ កាលបុគ្គលណា ខំសង្វាតប្រឹងប្រែង ព្យាយាម ការ ចិញ្ចឹមជីវិត ទើបកើតចំរើនឡើង មិនមែនកើតចំរើនឡើងដោយផលបុណ្យទេ នេះហៅថា បុគ្គលចិញ្ចឹមជីវិតដោយផលនៃការព្យាយាម មិនចិញ្ចឹមជីវិតដោយ ផលបុណ្យ។ បុគ្គលចិញ្ចឹមជីវិតដោយផលបុណ្យ មិនចិញ្ចឹមជីវិតដោយផលនៃការ ព្យាយាម តើដូចម្តេច។ សំដៅយកពួកបរនិម្មិតរសវត្តិទេវតា និងពួកទេវតា ជាន់លើនៃពួកបរនិម្មិតរសវត្តិទេវតានោះ ឈ្មោះថា បុគ្គលចិញ្ចឹមជីវិតដោយ ផលបុណ្យ មិនចិញ្ចឹមជីវិតដោយផលនៃការព្យាយាម។ បុគ្គលចិញ្ចឹមជីវិតដោយ ផលនៃការព្យាយាម ទាំងចិញ្ចឹមជីវិតដោយផលបុណ្យ តើដូចម្តេច។ កាលបុគ្គល ណា ខំសង្វាត ប្រឹងប្រែង ព្យាយាម ការចិញ្ចឹមជីវិតទើបកើតចំរើនឡើង ទាំង កើតចំរើនឡើងដោយផលបុណ្យ នេះហៅថា បុគ្គលចិញ្ចឹមជីវិតដោយផលនៃការ ព្យាយាម ទាំងចិញ្ចឹមជីវិតដោយផលបុណ្យ។ បុគ្គលមិនចិញ្ចឹមជីវិតដោយផលនៃ ការព្យាយាម ទាំងមិនចិញ្ចឹមជីវិតដោយផលបុណ្យ តើដូចម្តេច។ ពួកសត្វនរក ឈ្មោះថា បុគ្គលមិនចិញ្ចឹមជីវិតដោយផលនៃការព្យាយាម ទាំងមិនចិញ្ចឹមជីវិត ដោយផលបុណ្យ។

[១២៩] បុគ្គលងងឹត មានងងឹតប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ កើតក្នុងត្រកូលទាប គឺត្រកូលចណ្ឌលក្តី ត្រកូលអ្នកនេសាទក្តី ត្រកូលអ្នកត្បាញផែងក្តី ត្រកូលជាងរថក្តី ត្រកូលអ្នកចាក់សម្រាមក្តី ជាត្រកូល

ខ្សែ មានបាយ ទឹក និងភោជនតិច ប្រព្រឹត្តចិញ្ចឹមជីវិតបានដោយលំបាក ដែលជាត្រកូលរកបាយ និងសំពត់ស្លៀកដណ្តប់បានដោយក្រ បុគ្គលនោះឯង ជាមនុស្សមានសម្បូរអាក្រក់ លំបាកមើល ជាបុគ្គលទាបតើ មានអាពាធច្រើន គឺខ្វាក់ ឬក្លែង ខ្ពក ឬខ្វិន ជាអ្នកមិនបានបាយ ទឹក សំពត់ យាន ផ្កាកម្រង គ្រឿងក្រអូប គ្រឿងលាប ទីដេក ទីសំណាក់អាស្រ័យ និងគ្រឿងប្រទីប បុគ្គល នោះ ថែមទាំងប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្ត ទុច្ចរិតដោយចិត្ត បុគ្គលនោះ លុះប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិត ដោយវាចា ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយចិត្តហើយ លុះដល់បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ តែងទៅកើតក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ វិនិបាត និងនរក បុគ្គលងងឹត មានងងឹត ប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ យ៉ាងនេះឯង។ បុគ្គលងងឹត មានពន្លឺប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ កើតក្នុងត្រកូលទាប គឺត្រកូលចណ្ណាលក្ខី ត្រកូលអ្នកនេសាទក្តី ត្រកូលអ្នកត្បាញផែងក្តី ត្រកូលជាងរថក្តី ត្រកូលអ្នក ចាក់សម្រាមក្តី ជាត្រកូលខ្សែ មានបាយ ទឹក និងភោជនតិច ប្រព្រឹត្ត ចិញ្ចឹមជីវិតបានដោយលំបាក ដែលជាត្រកូលរកបាយ និងសំពត់ស្លៀកដណ្តប់ បានដោយក្រ បុគ្គលនោះឯង ជាមនុស្សមានសម្បូរអាក្រក់ លំបាកមើល ជា បុគ្គលទាបតើ មានអាពាធច្រើន គឺខ្វាក់ ឬក្លែង ខ្ពក ឬខ្វិន ជាអ្នកមិនបាន បាយ ទឹក សំពត់ យាន ផ្កាកម្រង គ្រឿងក្រអូប គ្រឿងលាប ទីដេក ទីសំណាក់ អាស្រ័យ គ្រឿងប្រទីប តែបុគ្គលនោះ ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តសុចរិត ដោយវាចា ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយចិត្ត បុគ្គលនោះ លុះប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយកាយ

ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយចិត្តហើយ លុះដល់បែកធ្លាយ
រាងកាយស្លាប់ទៅ តែងទៅកើតក្នុងសុគតិស្ថិតិទេវលោក បុគ្គលងងឹត មាន
ពន្លឺប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ យ៉ាងនេះឯង។ បុគ្គលភ្លឺ មានងងឹតប្រព្រឹត្តទៅ
ខាងមុខ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ កើតក្នុងត្រកូលខ្ពង់ខ្ពស់ គឺ
ត្រកូលខត្តិយមហាសាលក្តី ត្រកូលព្រាហ្មណមហាសាលក្តី ត្រកូលគហបតិ
មហាសាលក្តី ជាត្រកូលស្តុកស្តម្ភ មានទ្រព្យច្រើន មានភោគៈច្រើន មានមាស
និងប្រាក់ច្រើន មានទ្រព្យ និងគ្រឿងប្រើប្រាស់ច្រើន មានទ្រព្យ និងស្រូវច្រើន
បុគ្គលនោះ មានរូបល្អ គួរមើលមើល គួរជ្រះថ្លា ប្រកបដោយសម្បុរនៃសរីរៈល្អ
ក្រែលែង ជាអ្នកបានបាយទឹក សំពត់ យាន ផ្កាកម្រង គ្រឿងក្រអូប គ្រឿង
លាប ទីដេក ទីសំណាក់អាស្រ័យ និងគ្រឿងប្រទីប តែបុគ្គលនោះ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិត
ដោយកាយ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយចិត្ត បុគ្គលនោះ លុះ
ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយចិត្ត
ហើយ លុះដល់បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ តែងទៅកើតក្នុងអបាយ ទុគ្គតិ
វិនិបាត នរក បុគ្គលភ្លឺ មានងងឹតប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ យ៉ាងនេះឯង។ បុគ្គលភ្លឺ
មានពន្លឺប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ កើតក្នុង
ត្រកូលខ្ពង់ខ្ពស់ គឺត្រកូលខត្តិយមហាសាលក្តី ត្រកូលព្រាហ្មណមហាសាលក្តី
ត្រកូលគហបតិមហាសាលក្តី ជាត្រកូលស្តុកស្តម្ភ មានទ្រព្យច្រើន មានភោគៈ
ច្រើន មានមាស និងប្រាក់ច្រើន មានទ្រព្យ និងគ្រឿងប្រើប្រាស់ច្រើន
មានទ្រព្យ និងស្រូវច្រើន បុគ្គលនោះ មានរូបល្អ គួរមើលមើល គួរជ្រះថ្លា

ប្រកបដោយសម្បូរនៃសរីរៈល្អក្រៃលែង ជាអ្នកបានបាយទឹក សំពត់ យាន
ផ្កាកម្រង គ្រឿងក្រអូប គ្រឿងលាប ទីដេក ទីសំណាក់អាស្រ័យ និងគ្រឿង
ប្រទីប បុគ្គលនោះ ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្ត
សុចរិតដោយចិត្ត បុគ្គលនោះ លុះប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តសុចរិត
ដោយវាចា ប្រព្រឹត្តសុចរិតដោយចិត្តហើយ លុះដល់បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ
តែងទៅកើតក្នុងសុគតិសួគ៌ទេវលោក បុគ្គលភ្នំ មានពន្លឺប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ
យ៉ាងនេះឯង។

[១៣០] បុគ្គលឱនចុះហើយ ឱនចុះទៀត តើដូចម្តេច។ បុគ្គលឱនចុះហើយ
ឱនចុះទៀត យ៉ាងនេះឯង។ បុគ្គលឱនចុះហើយ ងើបឡើង តើដូចម្តេច។ បុគ្គល
បុគ្គលឱនចុះហើយ ងើបឡើង យ៉ាងនេះឯង។ បុគ្គលងើបឡើងហើយ ឱនចុះទៅ
វិញ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលងើបឡើងហើយ ឱនចុះទៅវិញ យ៉ាងនេះឯង។
បុគ្គលងើបឡើងហើយ ងើបឡើងទៀត តើដូចម្តេច។ បុគ្គលងើបឡើង
ហើយ ងើបឡើងទៀត យ៉ាងនេះឯង។

[១៣១] បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គល ៤ ពួក ប្រៀបដោយដើមឈើ តើ
ដូចម្តេច។ ឈើមាន ៤ ពួក គឺ ឈើស្រាយ មានឈើខ្លឹមជាបរិវារ ១ ឈើខ្លឹម
មានឈើស្រាយជាបរិវារ ១ ឈើស្រាយ មានឈើស្រាយជាបរិវារ ១ ឈើខ្លឹម មាន
ឈើខ្លឹមជាបរិវារ ១។

[១៣២] បុគ្គល ៤ ពួក ប្រៀបដោយដើមឈើនេះ រមែងមានក្នុងលោក
យ៉ាងនេះឯង។ បុគ្គល ៤ ពួក តើដូចម្តេច។ គឺ បុគ្គលដូចឈើស្រាយ មាន

ឈើខ្លឹមជាបរិវារ ១ បុគ្គលដូចឈើខ្លឹម មានឈើស្រាយជាបរិវារ ១ បុគ្គលដូច
ឈើស្រាយ មានឈើស្រាយជាបរិវារ ១ បុគ្គលដូចឈើខ្លឹម មានឈើខ្លឹមជាបរិវារ
១។ បុគ្គលដូចឈើស្រាយ មានឈើខ្លឹមជាបរិវារ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុង
លោកនេះ ជាអ្នកទ្រុស្តសីល មានធម៌អាក្រក់ តែបរិស័ទរបស់បុគ្គលនោះ មាន
សីល មានធម៌ល្អ បុគ្គលដូចឈើស្រាយ មានឈើខ្លឹមជាបរិវារ យ៉ាងនេះឯង ឈើ
នោះស្រាយ មានឈើខ្លឹមជាបរិវារ មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មាន
ឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ។ បុគ្គលដូចឈើខ្លឹម មានឈើស្រាយជាបរិវារ តើ
ដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានសីល មានធម៌ល្អ តែបរិស័ទ
របស់បុគ្គលនោះ ជាអ្នកទ្រុស្តសីល មានធម៌អាក្រក់ បុគ្គលដូចឈើខ្លឹម មាន
ឈើស្រាយជាបរិវារ យ៉ាងនេះឯង ឈើនោះខ្លឹម មានឈើស្រាយជាបរិវារ មាន
ឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ។ បុគ្គលដូច
ឈើស្រាយ មានឈើស្រាយជាបរិវារ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជា
អ្នកទ្រុស្តសីល មានធម៌អាក្រក់ ទាំងបរិស័ទរបស់បុគ្គលនោះ ក៏ជាអ្នកទ្រុស្តសីល
មានធម៌អាក្រក់ដែរ បុគ្គលដូចឈើស្រាយ មានឈើស្រាយជាបរិវារ យ៉ាងនេះ
ឯង ឈើនោះស្រាយ មានឈើស្រាយជាបរិវារ មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គល
នេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ។ បុគ្គលដូចឈើខ្លឹម មានឈើខ្លឹមជាបរិវារ
តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានសីល មានធម៌ល្អ ទាំង
បរិស័ទរបស់បុគ្គលនោះ ក៏ជាអ្នកមានសីល មានធម៌ល្អដែរ បុគ្គលដូចឈើខ្លឹម
មានឈើខ្លឹមជាបរិវារ យ៉ាងនេះឯង ឈើនោះខ្លឹម មានឈើខ្លឹមជាបរិវារ មាន

ឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ។ នេះ បុគ្គល ៤
ពួក ប្រៀបដោយឈើ តែងមានក្នុងលោក។

[១៣៣] បុគ្គលរាប់អានក្នុងរូប ជ្រះថ្លាព្រោះរូប តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុង
លោកនេះ ឃើញកំពស់ក្តី ឃើញទំហំក្តី ឃើញទ្រង់ទ្រាយក្តី ឃើញរូបដ៏ពេញលេញក្តី
ក៏កាន់យកនូវសេចក្តីរាប់អានក្នុងចំណែក មានកំពស់ជាដើមនោះ ហើយញ្ចៀង
សេចក្តីជ្រះថ្លាឲ្យកើត នេះហៅថា បុគ្គលរាប់អានក្នុងរូប ជ្រះថ្លាព្រោះរូប។ បុគ្គល
រាប់អានក្នុងសំឡេង ជ្រះថ្លាព្រោះសំឡេង តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ
កាលបើមានការពណ៌នារបស់បុគ្គលដទៃ ការលើកតម្កើងរបស់បុគ្គលដទៃ ការ
សរសើររបស់បុគ្គលដទៃ ការនាំទៅនូវគុណរបស់បុគ្គលដទៃ ក៏កាន់យកនូវ
សេចក្តីរាប់អាន ក្នុងចំណែកមានការពណ៌នារបស់បុគ្គលដទៃជាដើមនោះ
ហើយញ្ចៀងសេចក្តីជ្រះថ្លាឲ្យកើត នេះហៅថា បុគ្គលរាប់អានក្នុងសំឡេង ជ្រះថ្លា
ព្រោះសំឡេង។ បុគ្គលរាប់អានក្នុងវត្ថុសៅហ្មង ជ្រះថ្លាព្រោះវត្ថុសៅហ្មង តើ
ដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ឃើញចីរវសៅហ្មងក្តី ឃើញបាត្រសៅហ្មងក្តី
ឃើញសេនាសនៈសៅហ្មងក្តី ឃើញអំពើដែលគេធ្វើបានដោយកម្រ មានប្រការ
ផ្សេង ៗ ក្តី ក៏កាន់យកសេចក្តីរាប់អានក្នុងចំណែក មានចីរវសៅហ្មងជាដើម
នោះ ហើយញ្ចៀងសេចក្តីជ្រះថ្លាឲ្យកើត នេះហៅថា បុគ្គលរាប់អានក្នុងវត្ថុសៅហ្មង
ជ្រះថ្លាព្រោះវត្ថុសៅហ្មង។ បុគ្គលរាប់អានក្នុងធម៌ ជ្រះថ្លាព្រោះធម៌ តើដូចម្តេច។
បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ឃើញសីលក្តី ឃើញសមាធិក្តី ឃើញបញ្ញាក្តី ក៏កាន់យក
សេចក្តីរាប់អានក្នុងគុណ មានសីលគុណជាដើមនោះ ហើយញ្ចៀងសេចក្តីជ្រះថ្លាឲ្យ

កើត នេះហៅថា បុគ្គលរាប់អានក្នុងធម៌ ជ្រះថ្លាព្រោះធម៌។

[១៣៤] បុគ្គលប្រតិបត្តិដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន តែមិនប្រតិបត្តិដើម្បីប្រយោជន៍

បុគ្គលដទៃ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកបរិបូណ៌សីល

ដោយខ្លួនឯង មិនបបួលអ្នកដទៃឲ្យបរិបូណ៌សីលផង បរិបូណ៌សមាធិ

ដោយខ្លួនឯង មិនបបួលអ្នកដទៃឲ្យបរិបូណ៌សមាធិផង បរិបូណ៌បញ្ញា

ដោយខ្លួនឯង មិនបបួលអ្នកដទៃឲ្យបរិបូណ៌បញ្ញាផង បរិបូណ៌វិមុត្តិ

ដោយខ្លួនឯង មិនបបួលអ្នកដទៃឲ្យបរិបូណ៌វិមុត្តិផង បរិបូណ៌វិមុត្តិញ្ញាណ

ទស្សនៈដោយខ្លួនឯង មិនបបួលអ្នកដទៃឲ្យបរិបូណ៌វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈផង

បុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនឯង មិនប្រតិបត្តិដើម្បីប្រយោជន៍បុគ្គល

ដទៃ យ៉ាងនេះឯង។ បុគ្គលប្រតិបត្តិដើម្បីប្រយោជន៍បុគ្គលដទៃ មិនប្រតិបត្តិ

ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនឯង តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមិន

បរិបូណ៌សីលដោយខ្លួនឯង បបួលអ្នកដទៃឲ្យបរិបូណ៌សីល មិនបរិបូណ៌សមាធិ

ដោយខ្លួនឯង បបួលអ្នកដទៃឲ្យបរិបូណ៌សមាធិ មិនបរិបូណ៌បញ្ញា

ដោយខ្លួនឯង បបួលអ្នកដទៃឲ្យបរិបូណ៌បញ្ញា មិនបរិបូណ៌វិមុត្តិដោយខ្លួនឯង

បបួលអ្នកដទៃឲ្យបរិបូណ៌វិមុត្តិ មិនបរិបូណ៌វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈដោយខ្លួនឯង

បបួលអ្នកដទៃឲ្យបរិបូណ៌វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ បុគ្គលប្រតិបត្តិដើម្បីប្រយោជន៍

បុគ្គលដទៃ មិនប្រតិបត្តិដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនឯង យ៉ាងនេះឯង។ បុគ្គល

ប្រតិបត្តិដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនផង ដើម្បីប្រយោជន៍បុគ្គលដទៃផង តើដូចម្តេច។

បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកបរិបូណ៌សីលដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃ

ឲ្យបរិបូណ៌សីលផង បរិបូណ៌សមាធិដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃឲ្យបរិបូណ៌
សមាធិផង បរិបូណ៌បញ្ញាដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃឲ្យបរិបូណ៌បញ្ញាផង
បរិបូណ៌វិមុត្តិដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃឲ្យបរិបូណ៌វិមុត្តិផង បរិបូណ៌
វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃឲ្យបរិបូណ៌វិមុត្តិញ្ញាណ
ទស្សនៈផង បុគ្គលប្រតិបត្តិដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនឯងផង ប្រតិបត្តិដើម្បី
ប្រយោជន៍បុគ្គលដទៃផងយ៉ាងនេះឯង។ បុគ្គលមិនប្រតិបត្តិដើម្បីប្រយោជន៍
ខ្លួនឯង ទាំងមិនប្រតិបត្តិដើម្បីប្រយោជន៍បុគ្គលដទៃ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ
ក្នុងលោកនេះ មិនបរិបូណ៌សីលដោយខ្លួនឯង ទាំងមិនបបួលអ្នកដទៃឲ្យ
បរិបូណ៌សីល មិនបរិបូណ៌សមាធិដោយខ្លួនឯង ទាំងមិនបបួលអ្នកដទៃ ឲ្យ
បរិបូណ៌សមាធិ មិនបរិបូណ៌បញ្ញាដោយខ្លួនឯង ទាំងមិនបបួលអ្នកដទៃឲ្យ
បរិបូណ៌បញ្ញា មិនបរិបូណ៌វិមុត្តិដោយខ្លួនឯង ទាំងមិនបបួលអ្នកដទៃឲ្យ
បរិបូណ៌វិមុត្តិ មិនបរិបូណ៌វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈដោយខ្លួនឯង ទាំងមិនបបួល
អ្នកដទៃឲ្យបរិបូណ៌វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ បុគ្គលមិនប្រតិបត្តិដើម្បីប្រយោជន៍
ខ្លួនឯង ទាំងមិនប្រតិបត្តិដើម្បីប្រយោជន៍បុគ្គលដទៃ យ៉ាងនេះឯង។

[១៣៥] បុគ្គលដុតកំដៅខ្លួនឯង ប្រកបនូវការព្យាយាមដុតកំដៅខ្លួនឯង តើ
ដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ គ្មានសំពត់ (អាក្រាត) លះបង់មារយាទល្អ
ស៊ីលីន្ទ្រដៃ (ទាំងជម្រះឧច្ចារៈដោយម្រាមដៃ) បើមានគេហៅថា ចូរចូលមក ក៏
មិនមក បើគេហាត់ថា ចូរឈប់ ក៏មិនឈប់ មិនត្រេកអរនឹងភត្តដែលគេ
នាំមកមុន មិនត្រេកអរនឹងភត្តដែលគេធ្វើចំពោះខ្លួន មិនត្រេកអរនឹងកិច្ច

និមន្តន៍ បុគ្គលនោះ មិនទទួលភត្តអំពីមាត់ឆ្នាំង មិនទទួលភត្តអំពីមាត់កញ្ជើ
មិនទទួលភត្តដែលគេនាំមកកន្លងធរណីទ្វារ មិនទទួលភត្តដែលគេនាំមក
កន្លងកំណាត់ឈើ មិនទទួលភត្តដែលគេនាំមកកន្លងអង្រែង មិនទទួលភត្ត
របស់មនុស្សពីរនាក់កំពុងបរិភោគ មិនទទួលភត្តរបស់ស្ត្រីមានគភ៌ មិនទទួល
ភត្តរបស់ស្ត្រីដែលកំពុងបំបៅកូន មិនទទួលភត្តរបស់ស្ត្រីដែលកំពុងនៅរួមនឹង
បុរស មិនទទួលភត្តដែលអចេលកសាវ័កអង្កាសមក មិនទទួលភត្តក្នុងទីដែល
មានឆ្កែចាំ មិនទទួលភត្តក្នុងទីដែលមានរុយរោម មិនស៊ីត្រី មិនស៊ីសាច់ មិន
ផឹកសុរា មិនផឹកមេរ័យ មិនផឹកទឹកថ្នាំដែលត្រាំដោយស្រូវទាំងពួង បុគ្គលនោះ
ទទួលភត្តចំពោះតែក្នុងផ្ទះមួយ ញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយដុំបាយមួយពុំ
នូតខ្លះ ទទួលភត្តចំពោះតែក្នុងផ្ទះពីរ ញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយដុំបាយ
ពីរពុំនូតខ្លះ។ បេ។ ទទួលភត្តចំពោះតែក្នុងផ្ទះ ៧ ញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ
ដោយដុំបាយ ៧ ពុំនូតខ្លះ ញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយភត្ត ១ ភាជន៍តូច
ខ្លះ ញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយភត្ត ២ ភាជន៍តូចខ្លះ។ បេ។ ញ៉ាំងអត្តភាព
ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយភត្ត ៧ ភាជន៍តូចខ្លះ ស៊ីអាហាររំលង ១ ថ្ងៃខ្លះ ស៊ីអាហាររំលង
២ ថ្ងៃខ្លះ។ បេ។ ស៊ីអាហាររំលង ៧ ថ្ងៃខ្លះ បុគ្គលប្រកបនូវសេចក្តីព្យាយាម ក្នុងការ
ផ្លាស់ប្តូរនូវការបរិភោគភត្តរំលងកន្លះខែខ្លះ មានសភាពយ៉ាងនេះ ដូច្នោះឯង
បុគ្គលនោះ មានបន្លែស្រស់ជាអាហារខ្លះ មានអង្ករស្រងៃជាអាហារខ្លះ មានស្លយ
ជាអាហារខ្លះ មានកំទេចស្បែក (ចំនៀវស្បែក) ជាអាហារខ្លះ មានស្លែ ឬសារាយ
ជាអាហារខ្លះ មានកន្ទក់ជាអាហារខ្លះ មានបាយក្តាំងជាអាហារខ្លះ មានម្សៅជា

អាហារខ្លះ មានស្មៅជាអាហារខ្លះ មានអាចម៍គោស្រស់ជាអាហារខ្លះ មានមើម
និងផ្លែឈើក្នុងព្រៃជាអាហារខ្លះ បរិភោគតែផ្លែឈើដែលជ្រុះឯងខ្លះ បុគ្គលនោះ
ទ្រទ្រង់សំពត់សំបកផ្ទៃខ្លះ ទ្រទ្រង់សំពត់ដែលគេត្បាញលាយគ្នាខ្លះ ទ្រទ្រង់សំពត់
ដែលបកចេញអំពីសាកសពខ្លះ ទ្រទ្រង់សំពត់បង្សកូលខ្លះ ទ្រទ្រង់សំពត់សំបក
ឈើខ្លះ ទ្រទ្រង់ស្បែកខ្លាខ្លះ ទ្រទ្រង់ស្បែកខ្លាទាំងក្រចកខ្លះ ទ្រទ្រង់ស្បូវក្រងខ្លះ
ទ្រទ្រង់សំពត់ត្បាញដោយសំបកក្រចៅខ្លះ ទ្រទ្រង់ចម្រៀកក្តារជាសំពត់ខ្លះ
ទ្រទ្រង់សំពត់កម្ពុលដែលត្បាញដោយសក់មនុស្សខ្លះ ទ្រទ្រង់សំពត់កម្ពុលដែល
ត្បាញដោយកន្ទុយសេះខ្លះ ទ្រទ្រង់សំពត់ដែលត្បាញដោយស្លាបមៀមខ្លះ ទុកសក់
និងពុកមាត់ ប្រព្រឹត្តកាន់វត្ថុក្នុងការព្យាយាមទុកសក់ និងពុកមាត់ខ្លះ
ឈរសម្រឹង ហាមឃាត់នូវអាសនៈខ្លះ អង្គុយច្រហោង ប្រព្រឹត្តកាន់វត្ថុក្នុងការ
ព្យាយាមអង្គុយច្រហោងខ្លះ ដេកលើបន្ទា សម្រេចការដេកលើបន្ទាខ្លះ ប្រព្រឹត្ត
កាន់វត្ថុចុះត្រាំទឹក ១ ថ្ងៃ ៣ ដង គឺព្រឹក ថ្ងៃត្រង់ ល្ងាចខ្លះ បុគ្គលប្រកបនូវការ
ព្យាយាមដុតកំដៅកាយច្រើនប្រការ មានសភាពយ៉ាងនេះ ដូច្នោះឯង បុគ្គល
ដុតកំដៅខ្លួនឯង ប្រកបនូវការព្យាយាមដើម្បីដុតកំដៅខ្លួនឯង យ៉ាងនេះ
ឯង។ បុគ្គលដុតកំដៅអ្នកដទៃ ប្រកបនូវការព្យាយាមដើម្បីដុតកំដៅអ្នកដទៃ
តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកសម្លាប់ចៀម សម្លាប់ជ្រូក សម្លាប់
ម្រឹក សម្លាប់សត្វស្លាប ជាព្រាន សម្លាប់ត្រី ជាចោរ ជាអ្នកសម្លាប់ចោរ សម្លាប់
គោ ជានាយគុក ពុំនោះសោត បុគ្គលដទៃណាមួយ ជាអ្នកធ្វើការងារអាក្រក់
បុគ្គលដុតកំដៅអ្នកដទៃ ប្រកបនូវការព្យាយាមដើម្បីដុតកំដៅអ្នកដទៃ

យ៉ាងនេះឯង។ បុគ្គលដុតកំដៅខ្លួនឯង ប្រកបនូវការព្យាយាមដើម្បីដុតកំដៅ
ខ្លួនឯង ដុតកំដៅអ្នកដទៃ ប្រកបនូវការព្យាយាមដើម្បីដុតកំដៅអ្នកដទៃផង
តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាក្សត្រទ្រង់រាជ្យ ដែលបានមុន្នាភិសេក
រួចហើយក្តី ជាព្រាហ្មណ៍មហាសាលក្តី ព្រះរាជា ឬព្រាហ្មណ៍នោះ ឲ្យគេសាងរោង
សម្រាប់ទទួលភ្ញៀវថ្មី ក្នុងទិសខាងកើតនៃនគរ ហើយកោរសក់ ពុកមាត់ និង
ពុកចង្កា ស្លៀកដណ្តប់ស្បែកខ្លាទាំងក្រចក លាបប្រឡាក់កាយដោយទឹកដោះថ្លា
និងប្រេង **អៀង** ខ្ពងដោយស្នែងនៃម្រឹត ហើយចូលទៅកាន់រោងសម្រាប់
ទទួលភ្ញៀវ ព្រមទាំងមហេសី និងព្រាហ្មណ៍ជាបុរោហិត ព្រះរាជា ឬព្រាហ្មណ៍នោះ
ក៏សម្រេចនូវការដេកលើផែនដីប្រាសចាកកម្រាល ដែលគេលាបពណ៌ខៀវក្នុង
ទីនោះ ទឹកដោះណា មានក្នុងដោះទី ១ នៃមេគោនុះដែលមានកូនខ្ចី ព្រះរាជាក៏
ចិញ្ចឹមជីវិតដោយទឹកដោះនោះ ទឹកដោះណា មានក្នុងដោះទី ២ មហេសីក៏
ចិញ្ចឹមជីវិតដោយទឹកដោះនោះ ទឹកដោះណា មានក្នុងដោះទី ៣ ព្រាហ្មណ៍ជា
បុរោហិតក៏ចិញ្ចឹមជីវិតដោយទឹកដោះនោះ ទឹកដោះណា មានក្នុងដោះទី ៤ ក៏
បូជាភ្លើងដោយទឹកដោះនោះ ឯកូនគោចិញ្ចឹមជីវិតដោយទឹកដោះដ៏សេសសល់
ព្រះរាជា ឬព្រាហ្មណ៍នោះ មានវាចាយ៉ាងនេះថា គោឈ្មោលទាំងប៉ុណ្ណោះ ចូរគេ
សម្លាប់ដើម្បីយំព្រាចុះ កូនគោឈ្មោលទាំងប៉ុណ្ណោះ ចូរគេសម្លាប់ដើម្បីយំព្រាចុះ
កូនគោញីទាំងប៉ុណ្ណោះ ចូរគេសម្លាប់ដើម្បីយំព្រាចុះ ពពែទាំងប៉ុណ្ណោះ ចូរគេសម្លាប់
ដើម្បីយំព្រាចុះ ចៀមទាំងប៉ុណ្ណោះ ចូរគេសម្លាប់ដើម្បីយំព្រាចុះ សេះទាំងប៉ុណ្ណោះ ចូរ
គេសម្លាប់ដើម្បីយំព្រាចុះ ឈើទាំងប៉ុណ្ណោះ ចូរគេកាប់ដើម្បីយំព្រាចុះ ទ្រព្យទាំង

ប៉ុណ្ណោះ ចូរពុកផុយទៅដើម្បីលំបាក (នៃម្ចាស់ទ្រព្យ) មួយទៀត ពួកជន
ទាំងឡាយណា ដែលជាខ្ញុំក្តី ជាអ្នកបម្រើក្តី ជាកម្មករក្តី របស់ព្រះរាជា ឬព្រាហ្មណ៍
នោះ ជនទាំងនោះ ត្រូវអាជ្ញាគម្រាម ត្រូវភ័យគម្រាម មានមុខទទឹកដោយ
ទឹកភ្នែក ទ្រព្យយំ ធ្វើបរិកម្ម បុគ្គលដុតកំដៅខ្លួនឯង ប្រកបនូវការព្យាយាម
ដើម្បីដុតកំដៅខ្លួនឯងផង ដុតកំដៅអ្នកដទៃ ប្រកបនូវការព្យាយាមដើម្បីដុត
កំដៅអ្នកដទៃផង យ៉ាងនេះឯង។ បុគ្គលមិនដុតកំដៅខ្លួនឯង មិនប្រកបនូវ
ការព្យាយាមដើម្បីដុតកំដៅខ្លួនឯង ទាំងមិនដុតកំដៅអ្នកដទៃ មិនប្រកបនូវ
ការព្យាយាមដើម្បីដុតកំដៅអ្នកដទៃ បុគ្គលនោះ មិនដុតកំដៅខ្លួនឯង មិន
ដុតកំដៅអ្នកដទៃ ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីស្រែកឃ្លាន មានតែសេចក្តីរំលត់ទុក្ខ
ត្រជាក់ត្រជុំ ទទួលសេចក្តីសុខ មានខ្លួនដ៏ប្រសើរ សម្រេចសម្រាន្តនៅក្នុង
បច្ចុប្បន្ន តើដូចម្តេច។ ព្រះតថាគត កើតឡើងក្នុងលោកនេះ ព្រះអង្គឆ្ងាយ
ចាកសេចក្តីសៅហ្មងគ្រប់យ៉ាង ព្រះអង្គត្រាស់ដឹងនូវញោយធម៌ទាំងពួងដោយ
ប្រពៃចំពោះព្រះអង្គ ព្រះអង្គបរិបូណ៌ដោយវិជ្ជា និងចរណៈ ព្រះអង្គមានដំណើរល្អ
ទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ព្រះអង្គទ្រង់ជ្រាបច្បាស់នូវត្រៃលោក ព្រះអង្គប្រសើរដោយ
សីលាទិគុណ រកបុគ្គលណាមួយស្មើគ្មាន ព្រះអង្គជាអ្នកទូន្មាននូវបុរសដែលគួរ
ទូន្មានបាន ដូចនាយសារថី ព្រះអង្គជាគ្រូនៃទេវតា និងមនុស្សទាំងឡាយ
ព្រះអង្គបានត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ចធម៌ ព្រះអង្គលែងវិលត្រឡប់មកកាន់ភព
ថ្មីទៀត ព្រះតថាគតនោះ ទ្រង់បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តមនៃ
ព្រះអង្គ នូវលោកនេះ ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក នូវពពួកសត្វ

ព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ ទាំងមនុស្សជាសម្បត្តិទេព និងមនុស្សដ៏សេស ហើយ
ប្រកាសបាន ព្រះអង្គសំដែងធម៌ពីរោះបទដើម ពីរោះបទកណ្តាល និងពីរោះបទ
ចុង ទ្រង់ប្រកាសព្រហ្មចរិយធម៌ ព្រមទាំងអត្ត ទាំងព្យញ្ជនៈ ពេញបរិបូណ៌
បរិសុទ្ធទាំងអស់។ គហបតីក្តី កូនគហបតីក្តី បុគ្គលកើតក្នុងត្រកូលណាមួយក្តី
តែងស្តាប់ធម៌នោះ។ លុះបុគ្គលនោះ ស្តាប់ធម៌នោះហើយ តែងបានចំពោះនូវ
សទ្ធាក្នុងព្រះតថាគត។ បុគ្គលនោះ ប្រកបដោយការបានចំពោះនូវសទ្ធានោះ
ហើយ ក៏ពិចារណាដូច្នោះថា ការនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ ចង្អៀតចង្អល់ណាស់ ជាផ្លូវហូរ
មកនៃធូលី គឺកិលេស មានតែបព្វជ្ជាទើបមានឱកាសទូលាយ បុគ្គលខ្លះនៅ
គ្រប់គ្រងផ្ទះ មិនងាយនឹងប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ឲ្យបរិបូណ៌តែម្យ៉ាង ឲ្យបរិសុទ្ធ
តែម្យ៉ាង ឲ្យដូចជាស័ង្កដែលគេខាត់បានឡើយ បើដូច្នោះ គួរតែអាត្មាអញ
កោរសក់ ពុកមាត់ និងពុកចង្កា ហើយស្លៀកដណ្តប់សំពត់កាសាយៈ ចេញចាក
ផ្ទះចូលទៅកាន់ផ្នួស។ លុះសម័យខាងក្រោយមក បុគ្គលនោះ ក៏លះបង់គំនរ
ភោគៈតិចក្តី លះបង់គំនរភោគៈច្រើនក្តី លះបង់ញាតិវង្សតិចក្តី លះបង់
ញាតិវង្សច្រើនក្តី ហើយកោរសក់ ពុកមាត់ និងពុកចង្កា ស្លៀកដណ្តប់សំពត់កា
សាយៈ ចេញចាកផ្ទះ ចូលទៅកាន់ផ្នួស។ កាលបើបុគ្គលនោះ បួសយ៉ាងនេះហើយ
ក៏សមាទាននូវសិក្ខា និងសាជីវៈរបស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លះបង់នូវបាណាតិបាត
រៀបចាកបាណាតិបាត មានអាជ្ញាដាក់ចុះហើយ មានគ្រឿងសស្ត្រាដាក់ចុះហើយ
មានសេចក្តីខ្មាសអៀន ដល់នូវសេចក្តីអាណិត ជាអ្នកអនុគ្រោះ ផ្តល់ប្រយោជន៍
ដល់សត្វទាំងអស់ លះបង់នូវអទិន្នាទាន រៀបចាកអទិន្នាទាន កាន់យកតែរបស់

ដែលគេឲ្យ ប្រាថ្នានូវរបស់ដែលគេឲ្យ មិនមានចិត្តល្អ មានខ្លួនស្អាត លះបង់នូវ
អព្រហ្មចរិយៈ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តនូវធម៌ដ៏ប្រសើរ ប្រព្រឹត្តល្អ ចៀសវៀង វៀរចាក
មេចុន ដែលជាធម៌របស់អ្នកស្រុក លះបង់នូវមុសាវាទ វៀរចាកមុសាវាទ ជា
អ្នកពោលនូវពាក្យពិត តនូវពាក្យពិត មានសំដីខ្ជាប់ខ្ជួន ពោលនូវពាក្យគួរ
អ្នកផងជឿបាន មិនពោលបំភ្លាត់សត្វលោកឡើយ លះបង់បិសុណវាចា វៀរចាក
បិសុណវាចា គឺពាក្យពិខាងនេះ មិនទៅប្រាប់ខាងនោះ ដើម្បីបំបែកជន
ទាំងនេះឡើយ ឬពួកអំពីខាងនោះ មិនប្រាប់ដល់ជនទាំងឡាយខាងនេះ ដើម្បី
បំបែកជនខាងនោះឡើយ ជាអ្នកផ្សះផ្សា នូវពួកជនដែលបែកគ្នាហើយផង ជា
អ្នកជួយផ្គុំផ្គុំ ចំពោះពួកជនដែលបានប្រកបដោយប្រយោជន៍ហើយផង ជា
អ្នករីករាយនឹងសេចក្តីព្រមព្រៀង ត្រេកអរនឹងសេចក្តីព្រមព្រៀង ពេញចិត្ត
នឹងសេចក្តីព្រមព្រៀង ជាអ្នកពោលតែសំដីដែលធ្វើសេចក្តីព្រមព្រៀង ជាអ្នក
លះបង់ផុសវាចា វៀរចាកផុសវាចា សំដីណាជាសំដីតតទោស ជាសុខដល់
ត្រចៀក គួរជាទីស្រឡាញ់ តាំងនៅក្នុងហឫទ័យ ជាសំដីអ្នកក្រុង ជាទីរីករាយនៃ
ជនច្រើន ជាទីគាប់ចិត្តនៃជនច្រើន តែងពោលតែសំដីមានសភាពដូច្នោះ
លះបង់សម្បូរលាបៈ វៀរចាកសម្បូរលាបៈ ពោលតាមកាលគួរ ពោលពាក្យពិត
ពោលតែអត្ថ ពោលតែធម៌ ពោលតែវិន័យ ពោលតែសំដីដែលគួរកប់ទុកក្នុង
ហឫទ័យ ជាសំដីប្រកបដោយហេតុ ប្រកបដោយគ្រឿងប្រៀបធៀបដោយ
កាលគួរ មានដើមមានចុង ប្រកបដោយប្រយោជន៍។ បុគ្គលនោះ វៀរចាកការ
ផ្តាច់ផ្តិលនូវពិជគាម និងភូតគាម ជាអ្នកបរិភោគតែមួយពេល វៀរចាកការ

បរិភោគក្នុងរាត្រី រៀបចំការបរិភោគក្នុងកាលខុស រៀបចំការរាំ ច្រៀង ប្រគំ
និងការមើលល្បែងផ្សេង ៗ ដែលជាសត្រូវដល់សាសនា ជាអ្នករៀបចំការ
ប្រដាប់តាក់តែងរាងកាយ ដោយផ្កាកម្រង និងគ្រឿងក្រអូប គ្រឿងលាបផ្សេង
ៗ រៀបចំការដេកលើទីសេនាសនៈខ្ពស់ និងទីសេនាសនៈដ៏ប្រសើរ រៀបចំការ
ទទួលមាស និងប្រាក់ រៀបចំការទទួលធាតុស្រស់ រៀបចំការទទួលសាច់
ស្រស់ រៀបចំការទទួលស្រី និងនាងកុមារី រៀបចំការទទួលខ្ញុំស្រី និងខ្ញុំប្រុស
រៀបចំការទទួលពពែ និងចៀម រៀបចំការទទួលមាន់ និងជ្រូក រៀបចំការ
ទទួលដំរី គោ សេះឈ្មោល និងសេះញី រៀបចំការទទួលស្រែ និងចម្ការ រៀបចំ
កិរិយាប្រកបរឿយ ៗ នូវទូតកម្ម គឺនាំសំបុត្រ ឬពាក្យបណ្តាំរបស់គ្រហស្ថ
រៀបចំកិរិយាលក់ដូរ រៀបចំការឆបោកដោយជញ្ជីង ឆបោកដោយ
ភាជន៍មាស ឆបោកដោយរង្វាស់រង្វាល់ រៀបចំកិរិយាសើរើបញ្ឆោតបន្ត និង
ការកោងកាច រៀបចំកិរិយាកាត់ សម្លាប់ ចាប់ចង ធ្វើមនុស្សឲ្យរង្វេងផ្លូវ ប្លន់
កំហែងយកទ្រព្យ។ បុគ្គលនោះ ជាអ្នកសន្តោសដោយចីរ ជាគ្រឿងការពារកាយ
សន្តោសដោយបិណ្ឌបាត ជាគ្រឿងរក្សាផ្ទៃ បុគ្គលនោះ បើទៅក្នុងទីណា ៗ កាន់
យកត្រឹមតែចីរ និងបិណ្ឌបាតប៉ុណ្ណោះ បក្សីសកុណជាតិ បើហើរទៅក្នុងទីណា ៗ
មានតែទម្ងន់ស្លាប់ទៅក្នុងទីនោះ ៗ យ៉ាងណាមិញ ភិក្ខុជាអ្នកសន្តោសដោយចីរ
ជាគ្រឿងរក្សាកាយ សន្តោសដោយបិណ្ឌបាត ជាគ្រឿងរក្សាផ្ទៃ ភិក្ខុនោះ ទៅក្នុង
ទីណា ៗ កាន់យកត្រឹមតែចីរ និងបិណ្ឌបាតប៉ុណ្ណោះទៅ យ៉ាងនោះដែរ។ ភិក្ខុ
នោះ ប្រកបដោយសីលក្ខន្ធដ៏ប្រសើរនេះ ហើយទទួលតែសេចក្តីសុខ ដែលមិន

មានទោសក្នុងសន្តាន។ ភិក្ខុនោះ ឃើញរូបដោយភ្នែក មិនកាន់យកនិមិត្ត មិន
កាន់យកអនុព្យញ្ជនៈ អភិជ្ជា និងទោមនស្ស ជាអកុសលធម៌ដ៏លាមក គប្បី
គ្របសង្កត់បុគ្គលនុ៎ះ ដែលមិនសង្គមចក្ខុន្ត្រីយ ព្រោះហេតុនៃការមិនសង្គមនូវ
ចក្ខុន្ត្រីយណា ក៏ប្រតិបត្តិដើម្បីសង្គមចក្ខុន្ត្រីយនោះ រក្សាចក្ខុន្ត្រីយ ដល់នូវការ
សង្គមក្នុងចក្ខុន្ត្រីយ ពួសំឡេងដោយត្រចៀក។ បេ។ ធ្ម្មក្តិនដោយច្រមុះ។ បេ។
ភ្នក្សរសដោយអណ្តាត។ បេ។ ពាល់ត្រូវផោដ្ឋព្វៈដោយកាយ។ បេ។ ដឹងធម្មារម្មណ៍
ដោយចិត្ត មិនកាន់យកនិមិត្ត មិនកាន់យកអនុព្យញ្ជនៈ អភិជ្ជា និង
ទោមនស្ស ជាអកុសលធម៌ដ៏លាមក គប្បីគ្របសង្កត់ភិក្ខុនុ៎ះ ដែលមិនសង្គម
មនិន្ត្រីយ ព្រោះហេតុនៃការមិនសង្គមនូវមនិន្ត្រីយណា ក៏ប្រតិបត្តិដើម្បីសង្គម
នូវមនិន្ត្រីយនោះ រក្សាមនិន្ត្រីយ ដល់នូវការសង្គមក្នុងមនិន្ត្រីយ។ ភិក្ខុនោះ
ប្រកបដោយការសង្គមនូវតន្ត្រីយដ៏ប្រសើរនេះហើយ រមែងទទួលនូវសេចក្តីសុខ
ដែលមិនលាយឡំដោយកិលេសក្នុងសន្តាន។ ភិក្ខុនោះ ជាអ្នកដឹងខ្លួនក្នុងការ
ឈានទៅមុខ និងការឈានថយក្រោយ ជាអ្នកដឹងខ្លួន ក្នុងការមើលទៅមុខ
និងការមើលទៅទិសផ្សេងៗ ជាអ្នកដឹងខ្លួន ក្នុងការបត់ដៃជើង ឬលាដៃជើង
ជាអ្នកដឹងខ្លួន ក្នុងការទ្រទ្រង់នូវសង្ហាដី បាត្រ និងចិវរ ជាអ្នកដឹងខ្លួន ក្នុង
ការស៊ី ផឹក ទំពាស៊ី ភ្នក្សរស ជាអ្នកដឹងខ្លួន ក្នុងការបន្ទោបង់ឧច្ចារៈ និង
បស្សារៈ ជាអ្នកដឹងខ្លួន ក្នុងការដើរ ឈរ អង្គុយ ដេកលក់ ភ្ញាក់ឡើង និយាយ ឬ
នៅស្ងៀម។ ភិក្ខុនោះ ប្រកបដោយសីលក្ខន្ធដ៏ប្រសើរនេះផង ប្រកបដោយការ
សង្គមនូវតន្ត្រីយដ៏ប្រសើរនេះផង ប្រកបដោយសតិ និងសម្បជញ្ញៈដ៏ប្រសើរនេះ

ផង ប្រកបដោយសេចក្តីសន្តោសដ៏ប្រសើរនេះផង តែងគប់រកតែទិសនាសនៈ
ស្ងាត់ គឺ ព្រៃ គល់ឈើ ញកភ្នំ រុងភ្នំ ព្រៃសួសាន ព្រៃធំ ទីវាល គំនរចំបើង។ ភិក្ខុ
នោះ លុះឆាន់បិណ្ឌបាតហើយ ក្នុងវេលាក្រោយភក្ត ក៏អង្គុយពែនភ្នែក តម្រង់
កាយឲ្យត្រង់ ផ្ទង់សតិឲ្យមានមុខឆ្ពោះទៅរកកម្មដ្ឋាន។ ភិក្ខុនោះ លះបង់អភិជ្ជា
ក្នុងលោក មានចិត្តប្រាសចេញចាកអភិជ្ជា ជម្រះចិត្តឲ្យស្អាតចាកអភិជ្ជា
លះបង់ព្យាបាទជាគ្រឿងប្រទូស្ត មានចិត្តមិនប្រកបដោយព្យាបាទ មានសេចក្តី
អនុគ្រោះដោយប្រយោជន៍ដល់សព្វសត្វ ជម្រះចិត្តឲ្យស្អាតចាកព្យាបាទជាគ្រឿង
ប្រទូស្ត លះបង់នូវចិនមិទ្ធិៈ ប្រាសចាកចិនមិទ្ធិៈ មានសេចក្តីសំគាល់ក្នុងពន្លឺ
មានសតិ និងសម្បជញ្ញៈ ជម្រះចិត្តឲ្យស្អាតចាកចិនមិទ្ធិៈ លះបង់ឧទ្ធចក្កច្នះ
មិនមានសេចក្តីរវើរវាយ មានចិត្តស្ងប់ស្ងាត់ក្នុងសន្តាន ជម្រះចិត្តឲ្យស្អាតចាក
ឧទ្ធចក្កច្នះ លះបង់វិចិកិច្ចា មានវិចិកិច្ចាកន្លងហើយ មិនមានសេចក្តី
ងឿងឆ្ងល់ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ ជម្រះចិត្តឲ្យស្អាតចាកវិចិកិច្ចា។ ភិក្ខុនោះ
លះបង់និរវណៈទាំង ៥ នេះ ដែលជាឧបក្កិលេសរបស់ចិត្ត ជាធម្មជាតិធ្វើបញ្ហា
ឲ្យមានកម្លាំងថយបានហើយ ក៏ស្ងាត់ចាកកាមទាំងឡាយ ស្ងាត់ចាក
អកុសលធម៌ទាំងឡាយ បានដល់នូវបឋមជ្ឈាន ប្រកបដោយវិតក្កៈ
ប្រកបដោយវិចារៈ មានតែបីតិ និងសុខដែលកើតអំពីសេចក្តីស្ងាត់ ហើយ
សម្រេចសម្រាន្តនៅ ព្រោះរម្ងាប់នូវវិតក្កៈ និងវិចារៈអស់ហើយ ក៏បានដល់នូវ
ទុតិយជ្ឈាន ជាធម្មជាតិកើតមានក្នុងសន្តាននៃខ្លួន ប្រកបដោយសេចក្តី
ជ្រះថ្លា មានសភាពជាចិត្តខ្ពស់ឯក មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ មានតែបីតិ

និងសុខ ដែលកើតអំពីសមាធិប៉ុណ្ណោះ ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ ព្រោះ
នឿយណាយចាកបីតិផង ជាអ្នកប្រកបដោយឧបេក្ខាផង ទាំងមានសតិ និង
សម្បជញ្ញៈផង ទទួលសុខដោយនាមកាយផង ព្រះអរិយៈទាំងឡាយ តែងសរសើរ
បុគ្គលដែលបានតតិយជ្ជាននោះថា ធម្មតាបុគ្គលដែលបានតតិយជ្ជានហើយ
រមែងប្រកបដោយឧបេក្ខា មានស្មារតី មានធម៌ជាគ្រឿងនៅជាសុខ ដូច្នោះ
ព្រោះហេតុនៃតតិយជ្ជានណា ក៏បានដល់នូវតតិយជ្ជាននោះ ហើយ
សម្រេចសម្រាន្តនៅ ព្រោះលះបង់សុខផង លះបង់ទុក្ខផង មានសោមនស្ស និង
ទោមនស្សអស់ទៅ ក្នុងកាលមុនផង ទើបបានដល់នូវចតុត្ថជ្ជាន មាន
អារម្មណ៍មិនមែនទុក្ខ មិនមែនសុខ គឺជាឧបេក្ខា មានស្មារតីបរិសុទ្ធដោយ
ឧបេក្ខា ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ។ ភិក្ខុនោះ កាលបើចិត្តតាំងនៅមាំបរិសុទ្ធ
ផ្លូវផង មិនមានទីទួលគឺកិលេស ប្រាសចាកឧបក្កិលេស មានសភាពជាចិត្តទន់
គួរដល់ការនាកម្ម ជាចិត្តនឹងធិង មិនញាប់ញ័រទៅតាមអារម្មណ៍ យ៉ាងនេះហើយ
ក៏បង្កោនចិត្តទៅ ដើម្បីបុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ គឺប្រាជ្ញារលឹកឃើញនូវខន្ធ
ដែលអាស្រ័យនៅក្នុងកាលមុន។ ភិក្ខុនោះ រលឹកឃើញនូវបុព្វេនិវាសជាច្រើន
ប្រការ។ រលឹកឃើញដូចម្តេចខ្លះ។ គឺរលឹកឃើញបាន ១ជាតិខ្លះ ២ជាតិខ្លះ ៣ជាតិ
ខ្លះ ៤ជាតិខ្លះ ៥ជាតិខ្លះ ១០ជាតិខ្លះ ២០ជាតិខ្លះ ៣០ជាតិខ្លះ ៤០ជាតិខ្លះ
៥០ជាតិខ្លះ ១០០ជាតិខ្លះ ១ពាន់ជាតិខ្លះ ១សែនជាតិខ្លះ អស់អនេកសំដ្ឋកប្ប
ខ្លះ អនេកវិដ្ឋកប្បខ្លះ និងអនេកសំដ្ឋវិដ្ឋកប្បខ្លះ ថា អាត្មាអញបានកើតក្នុង
ទីឯណោះ មានឈ្មោះយ៉ាងនេះ មានគោត្រយ៉ាងនេះ មានសម្បយ៉ាងនេះ មាន

អាហារយ៉ាងនេះ រងសុខ និងទុក្ខយ៉ាងនេះ មានកំណត់អាយុប៉ុណ្ណោះ លុះ
អាត្មាអញច្បាតចាកទីនោះហើយ បានទៅកើតក្នុងទីឯណោះទៀត អាត្មាអញទៅ
កើតក្នុងទីនោះ ក៏មានឈ្មោះយ៉ាងនេះ មានគោត្រយ៉ាងនេះ មានសម្បុរ
យ៉ាងនេះ មានអាហារយ៉ាងនេះ រងសុខ និងទុក្ខយ៉ាងនេះ មានកំណត់អាយុ
ប៉ុណ្ណោះ អាត្មាអញច្បាតអំពីទីនោះ ក៏បានមកកើតក្នុងទីនេះ។ ភិក្ខុនោះ រលឹក
ឃើញនូវបុព្វេនិវាសច្រើនប្រការ ព្រមទាំងអាការៈ គឺរូប និងអាហារជាដើម
ព្រមទាំងឧទ្ទេស គឺឈ្មោះ និងគោត្រ ដោយប្រការដូច្នោះ។ ភិក្ខុនោះ កាលបើចិត្ត
តាំងនៅមាំ បរិសុទ្ធផូរផង ឥតមានទីទួល គឺកិលេស ប្រាសចាកឧបក្កិលេស
មានសភាពជាចិត្តទន់ គួរដល់ភាវនាកម្ម ជាចិត្តនឹងផឹង មិនញាប់ញ័រទៅតាម
អារម្មណ៍ យ៉ាងនេះហើយ ក៏បង្កោនចិត្តទៅដើម្បីចុតូបបាតញ្ញាណ គឺប្រាជ្ញាដឹង
នូវចុតិ និងបដិសន្ធិរបស់សត្វទាំងឡាយ។ ភិក្ខុនោះ មានចក្ខុទិព្វដ៏បរិសុទ្ធ
វិសេស កន្លងចក្ខុរបស់មនុស្សធម្មតា តែងឃើញពួកសត្វ កំពុងច្បាត កំពុង
កើត ជាសត្វថោកទាប ខ្ពង់ខ្ពស់ មានសម្បុរល្អ មានសម្បុរអាក្រក់ មានគតិល្អ
មានគតិអាក្រក់ ដឹងច្បាស់នូវពួកសត្វដែលអន្ទោលទៅតាមយថាកម្មថា អើប្តី
សត្វទាំងនេះ ប្រកបដោយកាយទុច្ចរិត ប្រកបដោយវចីទុច្ចរិត ប្រកបដោយ
មនោទុច្ចរិត តិះដៀលព្រះអរិយបុគ្គល មានសេចក្តីយល់ខុស ប្រកាន់អំពើដែល
ខុស លុះសត្វទាំងអម្បាលនោះ បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ បានទៅកើតក្នុង
កំណើតនៃតិរច្ឆាន ប្រេត អសុរកាយ និងនរក អើប្តី ចំណែកឯសត្វពួកនេះ
ប្រកបដោយកាយសុច្ចរិត ប្រកបដោយវចីសុច្ចរិត ប្រកបដោយមនោសុច្ចរិត

ជាសត្វមិនតិះដៀលនូវព្រះអរិយបុគ្គល មានសេចក្តីយល់ត្រូវ ប្រកាន់នូវអំពើ
ដែលយល់ត្រូវ លុះសត្វទាំងអម្បាលនោះ បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ក៏បានទៅ
កើតក្នុងសុគតិស្ថិតិទេវលោក។ ភិក្ខុនោះ ដែលមានចក្ខុទិព្វដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងចក្ខុ
របស់មនុស្សធម្មតា តែងឃើញនូវពួកសត្វ កំពុងច្យុត កំពុងកើត ជាសត្វ
ថោកទាប ខ្ពង់ខ្ពស់ មានសម្បុរល្អ មានសម្បុរអាក្រក់ មានគតិល្អ មានគតិ
អាក្រក់ ដឹងច្បាស់នូវពួកសត្វដែលអន្ទោលទៅតាមយថាកម្ម ដោយប្រការដូច្នោះ
ឯង។ ភិក្ខុនោះ កាលបើចិត្តតាំងមាំ បរិសុទ្ធជូរផង មិនមានទីទួល គឺកិលេស
ប្រាសចាកឧបក្កិលេស មានសភាពជាចិត្តទន់ គួរដល់ភាវនាកម្ម ជាចិត្តនឹង
ផឹង មិនញាប់ញ័រទៅតាមអារម្មណ៍ យ៉ាងនេះហើយ ក៏បង្កោនចិត្តទៅដើម្បីអា
សវក្ខយញ្ញាណ គឺប្រាជ្ញាជាគ្រឿងដឹងនូវធម៌ដែលធ្វើអាសវៈឲ្យអស់ទៅ។ ភិក្ខុនោះ
ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះហេតុនាំឲ្យកើតទុក្ខ
ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាធម៌រំលត់ទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះផ្លូវប្រតិ
បត្តិទៅកាន់ធម៌រំលត់ទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះអាសវៈ ដឹងច្បាស់តាមពិត
ថា នេះហេតុឲ្យកើតអាសវៈ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះធម៌រំលត់អាសវៈ ដឹង
ច្បាស់តាមពិតថា នេះផ្លូវប្រតិបត្តិទៅកាន់ធម៌រំលត់អាសវៈ។ កាលបើភិក្ខុនោះ
ដឹងយ៉ាងនេះ ឃើញយ៉ាងនេះហើយ ចិត្តក៏រួចចាកកាមាសវៈផង ចិត្តក៏រួចចាក
ភវាសវៈផង ចិត្តក៏រួចចាកអវិជ្ជាសវៈផង។ កាលបើចិត្តរួចផុតស្រឡះហើយ
ប្រាជ្ញាញ្ញាណ ក៏កើតមានឡើងថា ចិត្តអាត្មាអញផុតស្រឡះហើយ។ ភិក្ខុនោះ ដឹង
ច្បាស់ថា ជាតិរបស់អាត្មាអញអស់ហើយ ព្រហ្មចរិយធម៌ អាត្មាអញបានប្រព្រឹត្ត

ហើយ សោឡសកិច្ច អាត្មាអញបានធ្វើស្រេចហើយ មគ្គការនាកិច្ចដទៃ
ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ។ បុគ្គលមិនដុតកំដៅខ្លួន
ឯង មិនប្រកបនូវការព្យាយាមដើម្បីដុតកំដៅខ្លួនឯង ទាំងមិនដុតកំដៅ
អ្នកដទៃ មិនប្រកបនូវការព្យាយាមដើម្បីដុតកំដៅអ្នកដទៃ បុគ្គលនោះ មិន
ដុតកំដៅខ្លួនឯង មិនដុតកំដៅអ្នកដទៃ ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីស្រេកឃ្លាន
មានតែសេចក្តីរលត់ទុក្ខ ត្រជាក់ត្រជុំ ទទួលសេចក្តីសុខ មានខ្លួនប្រសើរ
សម្រេចសម្រាន្តនៅក្នុងបច្ចុប្បន្ន យ៉ាងនេះឯង។

[១៣៦] បុគ្គលប្រកបដោយរាគៈ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលដែលមិនទាន់លះបង់រាគៈ
ចេញបាន នេះហៅថា បុគ្គលប្រកបដោយរាគៈ។ បុគ្គលប្រកបដោយទោសៈ តើ
ដូចម្តេច។ បុគ្គលដែលមិនទាន់លះបង់ទោសៈចេញបាន នេះហៅថា បុគ្គល
ប្រកបដោយទោសៈ។ បុគ្គលប្រកបដោយមោហៈ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលដែល
មិនទាន់លះបង់មោហៈចេញបាន នេះហៅថា បុគ្គលប្រកបដោយមោហៈ។
បុគ្គលប្រកបដោយមានៈ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលដែលមិនទាន់លះបង់មានៈចេញ
បាន នេះហៅថា បុគ្គលប្រកបដោយមានៈ។

[១៣៧] បុគ្គលជាអ្នកបានចេតោសមថៈក្នុងសន្តាន តែមិនបានអធិប្បញ្ញាធម្ម
វិបស្សនា តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកបានសមាបត្តិ
ប្រកបដោយរូបក្តី ប្រកបដោយអរូបក្តី តែមិនបានលោកុត្តរមគ្គ ឬលោកុត្តរ
ផល បុគ្គលជាអ្នកបានចេតោសមថៈ ក្នុងសន្តាន តែមិនបានអធិប្បញ្ញាធម្ម
វិបស្សនា យ៉ាងនេះឯង។ បុគ្គលជាអ្នកបានអធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនា តែមិនបាន

ចេតោសមថៈ ក្នុងសន្តាន តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកបាន
លោកុត្តរមគ្គ ឬលោកុត្តរផល តែមិនបានសមាបត្តិប្រកបដោយរូបក្តី
ប្រកបដោយអរូបក្តី បុគ្គលជាអ្នកបានអធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនា តែមិនបានចេ
តោសមថៈក្នុងសន្តាន យ៉ាងនេះឯង។ បុគ្គលជាអ្នកបានចេតោសមថៈក្នុង
សន្តាន ទាំងបានអធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនា តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ
ជាអ្នកបានសមាបត្តិប្រកបដោយរូបក្តី ប្រកបដោយអរូបក្តី បានលោកុត្តរមគ្គ
ឬលោកុត្តរផល បុគ្គលជាអ្នកបានចេតោសមថៈ ក្នុងសន្តានផង បានអធិប្បញ្ញា
ធម្មវិបស្សនាផង យ៉ាងនេះឯង។ បុគ្គលជាអ្នកមិនបានចេតោសមថៈក្នុងសន្តាន
ទាំងមិនបានអធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនា តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជា
អ្នកមិនបានសមាបត្តិប្រកបដោយរូបក្តី ប្រកបដោយអរូបក្តី ទាំងមិនបាន
លោកុត្តរមគ្គ ឬលោកុត្តរផល បុគ្គលជាអ្នកមិនបានចេតោសមថៈក្នុងសន្តាន
ទាំងមិនបានអធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនា យ៉ាងនេះឯង។

[១៣៨] បុគ្គលទៅបណ្តោយតាមខ្សែទឹក តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ
សេពកាមទាំងឡាយផង ធ្វើបាបកម្មផង នេះហៅថា បុគ្គលទៅបណ្តោយតាម
ខ្សែទឹក។ បុគ្គលទៅប្រាសខ្សែទឹក តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មិន
សេពកាមទាំងឡាយផង មិនធ្វើបាបកម្មផង បុគ្គលនោះ ខំប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយ
ធម៌ឲ្យបរិសុទ្ធពេញលេញ ទាំងប្រកបដោយទុក្ខខ្លះ ទាំងប្រកបដោយទោមនស្ស
ខ្លះ ទាំងមានមុខទទឹកដោយទឹកភ្នែក ទ្រព្យយំខ្លះ នេះហៅថា បុគ្គលទៅប្រាស
ខ្សែទឹក។ បុគ្គលមានខ្លួនតាំងនៅនឹង តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ

ជាឱបបាតិកៈកំណើត ព្រោះការអស់ទៅនៃសញ្ញាជនៈ ជាចំណែកខាងក្រោម ៥
ជាអ្នកបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសព្រហ្មលោកនោះ មានសភាពមិនត្រឡប់
ចាកលោកនោះវិញ នេះហៅថា បុគ្គលមានខ្លួនតាំងនៅនឹង។ បុគ្គលឆ្លងទៅដល់
ត្រើយ ជាព្រាហ្មណ៍បិតនៅលើគោក តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ធ្វើឲ្យ
ជាក់ច្បាស់ សម្រេចដោយបញ្ញាដ៏ឧត្តមខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន នូវចេតោវិមុត្តិ
និងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ នេះ
ហៅថា បុគ្គលឆ្លងទៅដល់ត្រើយ ជាព្រាហ្មណ៍បិតនៅលើគោក។

[១៣៩] បុគ្គលជាអ្នកចេះដឹងតិច មិនប្រតិបត្តិតាមដោយការចេះដឹង តើ
ដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានពុទ្ធវចនៈ គឺ សុត្តៈ គេយ្យៈ
វេយ្យាករណៈ គាថា ឧទានៈ ឥតិវុត្តកៈ ជាតកៈ អព្ពតធម្មៈ វេទល្លៈ មានប្រមាណ
តិច បុគ្គលនោះ មិនដឹងនូវអត្ថនៃពុទ្ធវចនៈដែលមានប្រមាណតិចនោះ
មិនដឹងនូវធម៌ មិនប្រតិបត្តិធម៌ តាមសមគួរដល់ធម៌ បុគ្គលជាអ្នកចេះដឹង
តិច មិនប្រតិបត្តិតាមដោយការចេះដឹង យ៉ាងនេះឯង។ បុគ្គលជាអ្នកចេះដឹង
តិច តែប្រតិបត្តិតាមដោយការចេះដឹង តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ
មានពុទ្ធវចនៈ គឺ សុត្តៈ គេយ្យៈ វេយ្យាករណៈ គាថា ឧទានៈ ឥតិវុត្តកៈ ជាតកៈ
អព្ពតធម្មៈ វេទល្លៈ មានប្រមាណតិច តែបុគ្គលនោះ ដឹងនូវអត្ថនៃពុទ្ធវចនៈ
មានប្រមាណតិចនោះ ដឹងនូវធម៌ ហើយប្រតិបត្តិធម៌តាមសមគួរដល់ធម៌
បុគ្គលជាអ្នកចេះដឹងតិច តែប្រតិបត្តិតាមដោយការចេះដឹង យ៉ាងនេះឯង។
បុគ្គលជាអ្នកចេះដឹងច្រើន តែមិនប្រតិបត្តិតាមដោយការចេះដឹង តើ

ដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានពុទ្ធវចនៈ គឺសុត្តៈ គេយ្យៈ វេយ្យាករណៈ គាថា ឧទានៈ ឥតិវុត្តកៈ ជាតកៈ អព្ពតធម្មៈ វេទល្លៈ មានប្រមាណច្រើន តែ បុគ្គលនោះ មិនដឹងនូវអត្ថនៃពុទ្ធវចនៈមានប្រមាណច្រើននោះ មិនដឹងនូវធម៌ មិនប្រតិបត្តិធម៌ តាមសមគួរដល់ធម៌ បុគ្គលជាអ្នកចេះដឹងច្រើន តែមិនប្រតិ បត្តិតាមដោយការចេះដឹង យ៉ាងនេះឯង។ បុគ្គលជាអ្នកចេះដឹងច្រើន ទាំង ប្រតិបត្តិតាមដោយការចេះដឹង តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មាន ពុទ្ធវចនៈ គឺ សុត្តៈ គេយ្យៈ វេយ្យាករណៈ គាថា ឧទានៈ ឥតិវុត្តកៈ ជាតកៈ អព្ពត ធម្មៈ វេទល្លៈ មានប្រមាណច្រើន ទាំងបុគ្គលនោះ ដឹងនូវអត្ថនៃពុទ្ធវចនៈមាន ប្រមាណច្រើន ដឹងនូវធម៌ ហើយប្រតិបត្តិធម៌តាមសមគួរដល់ធម៌ បុគ្គលជា អ្នកចេះដឹងច្រើន ទាំងប្រតិបត្តិតាមដោយការចេះដឹង យ៉ាងនេះឯង។

[១៤០] បុគ្គលជាសមណៈមិនកម្រើក តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជា អ្នកដល់នូវសោតៈ មានកិរិយាមិនធ្លាក់ចុះជាធម្មតា ជាបុគ្គលទៀងទាត់ មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ ព្រោះការអស់ទៅនៃសញ្ញាជនៈ ៣ នេះ ហៅថា បុគ្គលជាសមណៈមិនកម្រើក។ បុគ្គលជាសមណៈដូចផ្កាយក្រហម តើ ដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាសកទាតាមី មកកាន់លោកនេះអស់វារៈ ម្តងទៀត ទើបធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខបាន ព្រោះការអស់ទៅនៃសញ្ញាជនៈ ៣ ព្រោះភាពស្រាលស្តើងនៃរាគៈ ទោសៈ និងមោហៈ នេះហៅថាបុគ្គលជាសមណៈ ដូចផ្កាយក្រហម។ បុគ្គលជាសមណៈ ដូចផ្កាយកស តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាឱបបាតិកៈកំណើត ព្រោះការអស់ទៅនៃសញ្ញាជនៈ ជា

ចំណែកខាងក្រោម ៥ ជាអ្នកបរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាសព្រហ្មលោកនោះ មានសភាពមិនត្រឡប់ចាកលោកនោះវិញ នេះហៅថា បុគ្គលជាសមណៈដូចផ្កាល្វកស។ បុគ្គលជាសមណៈចម្រើនដោយសុខ ក្នុងពួកសមណៈ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់សម្រេច ដោយបញ្ញាដ៏ឧត្តមដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន នូវចេតោវិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះការអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ នេះហៅថា បុគ្គលជាសមណៈចម្រើនដោយសុខ ក្នុងពួកសមណៈ។

ចប់ ចតុក្កនិទ្ទេស។

បញ្ចកនិទ្ទេស

[១៤១] បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គលណា ប្រព្រឹត្តល្មើសផង ជាអ្នកមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយផង មិនដឹងច្បាស់តាមពិត នូវចេតោវិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិនោះ ដែលជាហេតុធ្វើឲ្យពួកអកុសលធម៌ដ៏លាមកទាំងនោះ របស់បុគ្គលនោះ ដែលកើតឡើងហើយ រលត់ទៅវិញ មិនមានសេសសល់ផង បុគ្គលនោះ គួរឲ្យគេស្តីបានយ៉ាងនេះថា លោកមានអាយុ មានអាសវៈទាំងឡាយ ដែលកើតអំពីការប្រព្រឹត្តិល្មើស កើតមាន ទាំងមានអាសវៈទាំងឡាយ ដែលកើតអំពីសេចក្តីក្តៅក្រហាយចម្រើនដុះដាល (ព្រោះហេតុនោះ) សូមលោកមានអាយុ លះបង់នូវពួកអាសវៈ ដែលកើតអំពីការប្រព្រឹត្តិល្មើស បន្ទោបង់នូវពួកអាសវៈដែលកើតអំពីសេចក្តីក្តៅក្រហាយចោលចេញ ហើយចម្រើននូវចិត្ត និងបញ្ញាតទៅកាលបើយ៉ាងនេះ លោកមានអាយុ នឹងជាអ្នកស្នើដោយបុគ្គលទី ៥ ឯណោះ។

បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គលណា ប្រព្រឹត្តិល្មើស តែជាអ្នកមិនមានសេចក្តី
ក្តៅក្រហាយ ទាំងមិនដឹងតាមពិត នូវចេតោវិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិនោះ ដែល
ជាហេតុធ្វើឲ្យពួកអកុសលធម៌ដ៏លាមកទាំងនោះ របស់បុគ្គលនោះ ដែល
កើតឡើងហើយ រលត់ទៅវិញ មិនមានសេសសល់ បុគ្គលនោះ គួរឲ្យគេស្តីបាន
យ៉ាងនេះថា លោកមានអាយុ មានអាសវៈទាំងឡាយ ដែលកើតអំពីការប្រព្រឹត្តិ
ល្មើសកើតមាន តែមានអាសវៈទាំងឡាយ ដែលកើតអំពីសេចក្តីក្តៅក្រហាយ
មិនចម្រើនដុះដាលទេ (ព្រោះហេតុនោះ) សូមលោកមានអាយុ លះបង់ពួក
អាសវៈ ដែលកើតអំពីការប្រព្រឹត្តិល្មើសចេញ ហើយចម្រើននូវចិត្ត និងបញ្ញា
តទៅ កាលបើយ៉ាងនេះ លោកមានអាយុ នឹងជាអ្នកស្នើដោយបុគ្គលទី ៥
៦ ណោះ។ បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គលណាមិនប្រព្រឹត្តិល្មើសទេ តែមានសេចក្តី
ក្តៅក្រហាយ ទាំងមិនដឹងច្បាស់តាមពិត នូវចេតោវិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិនោះ
ដែលជាហេតុធ្វើឲ្យពួកអកុសលធម៌ដ៏លាមកទាំងនោះ របស់បុគ្គលនោះ ដែល
កើតឡើងហើយ រលត់ទៅវិញ មិនមានសេសសល់ បុគ្គលនោះ គួរឲ្យគេស្តីបាន
យ៉ាងនេះថា លោកមានអាយុ មានអាសវៈទាំងឡាយ ដែលកើតអំពីការប្រព្រឹត្តិ
ល្មើស មិនកើតឡើងទេ តែមានអាសវៈទាំងឡាយ ដែលកើតអំពីសេចក្តី
ក្តៅក្រហាយ ចម្រើនដុះដាល (ព្រោះហេតុនោះ) សូមលោកមានអាយុ បន្ទាបបង់
ពួកអាសវៈ ដែលកើតអំពីសេចក្តីក្តៅក្រហាយចោលចេញ ហើយចម្រើននូវចិត្ត
និងបញ្ញាតទៅ កាលបើយ៉ាងនេះ លោកមានអាយុ នឹងជាអ្នកស្នើដោយបុគ្គលទី
៥ ៦ ណោះ។ បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គលណា មិនប្រព្រឹត្តិល្មើស មិនមានសេចក្តី

ក្តៅក្រហាយទេ តែមិនដឹងច្បាស់តាមពិត នូវចេតោវិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិនោះ ដែលជាហេតុធ្វើឲ្យពួកអកុសលធម៌ដ៏លាមកទាំងនោះ របស់បុគ្គលនោះ ដែល កើតឡើងហើយ រលត់ទៅវិញ មិនមានសេសសល់ បុគ្គលនោះ គួរឲ្យគេស្តីបាន យ៉ាងនេះថា លោកមានអាយុ មានអាសវៈទាំងឡាយ ដែលកើតអំពីការប្រព្រឹត្តិ ល្មើស មិនកើតមាន ទាំងមានអាសវៈទាំងឡាយ ដែលកើតអំពីសេចក្តី ក្តៅក្រហាយ ក៏មិនចម្រើនដុះដាលឡើយ (ព្រោះហេតុនោះ) សូមលោកមានអាយុ ចម្រើននូវចិត្ត និងបញ្ញាតទៅ កាលបើយ៉ាងនេះ លោកមានអាយុ នឹងជាអ្នក ស្មើដោយបុគ្គលទី ៥ ឯណោះ។ នេះ បុគ្គល ៤ ពួក ដែលបុគ្គលជាទី ៥ ឯណោះ កាលទូន្មានយ៉ាងនេះ ប្រៀនប្រដៅយ៉ាងនេះហើយ រមែងដល់នូវការអស់ទៅនៃ អាសវៈទាំងឡាយ តាមលំដាប់។

[១៤២] បុគ្គលឲ្យហើយ ត្រឡប់មើលងាយវិញ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោក នេះ ឲ្យនូវចីរវ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ និងគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារ ដល់ បុគ្គលណា បុគ្គលអ្នកឲ្យនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញឲ្យ ឯ បុគ្គលនេះទទួលយក លុះឲ្យហើយ ត្រឡប់មើលងាយបុគ្គលនោះវិញ បុគ្គល ឲ្យហើយ ត្រឡប់មើលងាយវិញ យ៉ាងនេះឯង។ បុគ្គលមើលងាយ ព្រោះការនៅរួម តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ នៅរួមជាមួយនឹងបុគ្គលណាអស់ ២ ឆ្នាំក្តី អស់ ៣ ឆ្នាំក្តី ក៏មើលងាយបុគ្គលនោះ ព្រោះការនៅរួម បុគ្គលមើលងាយ ព្រោះ ការនៅរួមយ៉ាងនេះឯង។ បុគ្គលមានមុខជឿងងាយ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុង លោកនេះ កាលបើមានគេពោលគុណក្តី ទោសក្តី របស់បុគ្គលដទៃ ក៏ចុះចិត្តជឿ

ភ្លាមមួយរំពេច បុគ្គលមានមុខជឿងាយ យ៉ាងនេះឯង។ បុគ្គលស្ទើរតែភ្លេច តើ ដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានជំនឿផ្តេសផ្តាស មានការសេពគប់ ផ្តេសផ្តាស មានសេចក្តីស្រឡាញ់ផ្តេសផ្តាស មានសេចក្តីជ្រះថ្លាផ្តេសផ្តាស បុគ្គល ស្ទើរតែភ្លេច យ៉ាងនេះឯង។ បុគ្គលល្ងង់ខ្លៅ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មិនដឹងនូវធម៌ជាកុសល និងអកុសល មិនដឹងនូវធម៌មានទោស និងធម៌មិន មានទោស មិនដឹងនូវធម៌ថោកទាប និងធម៌ខ្ពង់ខ្ពស់ មិនដឹងនូវធម៌មាន ចំណែកប្រៀបដោយវត្តមានពណ៌ខ្មៅ និងពណ៌ស បុគ្គលល្ងង់ខ្លៅ យ៉ាងនេះឯង។

[១៤៣] បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គល ៥ ពួក ប្រៀបដោយទាហាន តើដូចម្តេច។ ទាហានមាន ៥ ពួកគឺ ទាហានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ គ្រាន់តែឃើញនូវចុងនៃធ្នូលី (ដែលហុយឡើង) ក៏រុញរាថយក្រោយ មិនហ៊ានតទល់ មិនអាចចូលកាន់សង្គ្រាម ទាហានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានសភាពយ៉ាងនេះឯង នេះ ទាហានទី ១ រមែង មានក្នុងលោកនេះ។ មួយទៀត ទាហានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ អត់ទ្រាំនូវចុងនៃ ធ្នូលីបាន តែដល់ឃើញចុងទង់ជ័យ (នៃបច្ចាមិត្ត) ក៏រុញរាថយក្រោយ មិនហ៊ាន តទល់ មិនអាចចូលកាន់សង្គ្រាម ទាហានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានសភាព យ៉ាងនេះឯង នេះទាហានទី ២ រមែងមានក្នុងលោក។ មួយទៀត ទាហានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ អត់ទ្រាំនូវចុងនៃធ្នូលី អត់ទ្រាំនូវចុងនៃទង់ជ័យ (នៃបច្ចាមិត្ត) បានដែរ តែលុះឮសំឡេងហ៊ោ ក៏រុញរាថយក្រោយ មិនហ៊ានតទល់ មិនអាច ចូលកាន់សង្គ្រាម ទាហានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានសភាពយ៉ាងនេះឯង នេះ ទាហានទី ៣ រមែងមានក្នុងលោក។ មួយទៀត ទាហានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ

អត់ទ្រាំនូវចុងនៃដួង អត់ទ្រាំនូវចុងនៃទង់ជ័យ អត់ទ្រាំនូវសំឡេងហើរបានដែរ
តែត្រូវគេបៀតបៀន ក៏វិនាសស្លាប់ខ្លួន ព្រោះការប្រហារបន្តិចបន្តួច ទាហានខ្លះ
ក្នុងលោកនេះ មានសភាពយ៉ាងនេះឯង នេះទាហានទី ៤ រមែងមានក្នុង
លោក។ មួយទៀត ទាហានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ អត់ទ្រាំនូវចុងនៃដួង អត់ទ្រាំនូវ
ចុងនៃទង់ជ័យ អត់ទ្រាំនូវសំឡេងហើរ អត់ទ្រាំនូវការប្រហារបាន ទាហាននោះ
ឈ្នះសង្គ្រាមនោះ មានសង្គ្រាមឈ្នះស្រឡះហើយ ក៏នៅគ្រប់គ្រងក្បាលសង្គ្រាម
[ហៅថា រណសិរ្ស ក៏បាន។] នោះឯង ទាហានខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានសភាព
យ៉ាងនេះឯង នេះទាហានទី ៥ រមែងមានក្នុងលោក។ នេះ ទាហាន ៥ ពួក
រមែងមានក្នុងលោក។

[១៤៤] បុគ្គល ៥ ពួក ប្រៀបដោយទាហាននេះ រមែងមានក្នុងពួកភិក្ខុ ក៏
យ៉ាងនោះឯង។ ភិក្ខុ ៥ ពួក តើដូចម្តេច។ ភិក្ខុខ្លះ ក្នុងសាសនានេះ គ្រាន់តែ
ឃើញចុងនៃដួង ក៏រុញរា ថយក្រោយ មិនតទល់ មិនអាចបន្តនូវព្រហ្មចរិយធម៌
ធ្វើឲ្យប្រាកដនូវភាពថយកម្លាំងក្នុងសិក្ខា លះបង់នូវសិក្ខា វិលត្រឡប់មកកាន់
ភេទថោកទាបវិញ។ ចុះអ្វីជាចុងនៃដួងរបស់ភិក្ខុនោះ។ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
បានឮថា ក្នុងស្រុកក្តី ក្នុងនិគមក្តី ឯណោះ មានស្រី ឬកុមារីមានរូបល្អ គួរ
រមិលមើល គួរជ្រះថ្លា ប្រកបដោយពណ៌នៃសរីរៈដ៏ល្អក្រៃលែង ភិក្ខុនោះ លុះ
បានឮដំណឹងនោះហើយ ក៏រុញរា ថយក្រោយ មិនតទល់ មិនអាចបន្តនូវ
ព្រហ្មចរិយធម៌ ធ្វើឲ្យប្រាកដនូវភាពថយកម្លាំងក្នុងសិក្ខា លះបង់នូវសិក្ខា
វិលត្រឡប់មកកាន់ភេទថោកទាបវិញ នេះឈ្មោះថា ចុងនៃដួង របស់ភិក្ខុនោះ។

ទាហាននោះ ឃើញនូវចុងនៃដួលីហើយ ក៏រុញរា ថយក្រោយ មិនហ៊ានតទល់ មិន
អាចចូលកាន់សង្គ្រាម មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យ
យ៉ាងនោះដែរ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានសភាពយ៉ាងនេះឯង។ នេះបុគ្គល
ទី ១ ប្រៀបដោយទាហាន រមែងមានក្នុងពួកភិក្ខុ។ មួយទៀត ភិក្ខុខ្លះក្នុង
សាសនានេះ អត់ទ្រាំនូវចុងនៃដួលីបាន តែលុះឃើញនូវចុងនៃទង់ជ័យហើយ ក៏
រុញរា ថយក្រោយ មិនហ៊ានតទល់ មិនអាចបន្តនូវព្រហ្មចរិយធម៌ ធ្វើឲ្យប្រាកដ
នូវភាពថយកម្លាំងក្នុងសិក្ខា លះបង់នូវសិក្ខា វិលត្រឡប់មកកាន់ភេទ
ថោកទាបវិញ។ ចុះអ្វីជាចុងនៃទង់ជ័យរបស់ភិក្ខុនោះ។ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
មិនបានឮថា ក្នុងស្រុកក្តី ក្នុងនិគមក្តី ឯណោះ មានស្រី ឬកុមារីមានរូបល្អ គួរ
រមិលមើល គួរជ្រះថ្លា ប្រកបដោយពណ៌នៃសរីរៈដ៏ល្អក្រៃលែង ដូច្នោះទេ តែ
បានឃើញដោយខ្លួនឯង នូវស្រី ឬកុមារីដែលមានរូបល្អ គួររមិលមើល គួរជ្រះថ្លា
ប្រកបដោយពណ៌នៃសរីរៈដ៏ល្អក្រៃលែង ភិក្ខុនោះ លុះបានឃើញនូវស្រី ឬកុមារី
នោះហើយ ក៏រុញរា ថយក្រោយ មិនហ៊ានតទល់ មិនអាចបន្តនូវព្រហ្មចរិយធម៌
ធ្វើឲ្យប្រាកដនូវភាពជាអ្នកថយកម្លាំងក្នុងសិក្ខា លះបង់នូវសិក្ខា វិលត្រឡប់
មកកាន់ភេទថោកទាបវិញ នេះឈ្មោះថា ចុងនៃទង់ជ័យ របស់ភិក្ខុនោះ។
ទាហាននោះ អត់ទ្រាំនូវចុងនៃដួលីបានដែរ តែលុះបានឃើញនូវចុងនៃទង់ជ័យ
ក៏រុញរាថយក្រោយ មិនហ៊ានតទល់ មិនអាចចូលកាន់សង្គ្រាម មានឧបមា
យ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុង
សាសនានេះ មានសភាពយ៉ាងនេះឯង។ នេះបុគ្គលទី ២ ប្រៀបដោយទាហាន

រមែងមានក្នុងពួកភិក្ខុ។ មួយទៀត ភិក្ខុខ្លះ ក្នុងសាសនានេះ អត់ទ្រាំនូវចុងនៃ
ធ្នូលី អត់ទ្រាំនូវចុងនៃទង់ជ័យបានដែរ តែលុះបានឮសំឡេងហើរ (នៃបច្ចាមិត្ត)
ក៏រុញរា ថយក្រោយ មិនហ៊ានតទល់ មិនអាចបន្តនូវព្រហ្មចរិយធម៌ ធ្វើឲ្យប្រាកដ
នូវភាពជាអ្នកថយកម្លាំងក្នុងសិក្ខា លះបង់នូវសិក្ខា វិលត្រឡប់មកកាន់ភេទ
ថោកទាបវិញ។ ចុះអ្វីជាសំឡេងហើរ របស់ភិក្ខុនោះ។ មាតុគ្រាមចូលទៅរកភិក្ខុ
ក្នុងសាសនានេះ ដែលនៅក្នុងព្រៃក្តី នៅទៀបគល់ឈើក្តី នៅក្នុងផ្ទះស្ងាត់ក្តី
ហើយសើចល្បង និយាយចែចង់ សើចខ្លាំង ចំអកចំអន់ ភិក្ខុនោះ កាលបើត្រូវ
មាតុគ្រាមសើចល្បង និយាយចែចង់ សើចខ្លាំង ចំអកចំអន់ ក៏រុញរា
ថយក្រោយ មិនទប់ទល់ មិនអាចបន្តនូវព្រហ្មចរិយធម៌ ធ្វើឲ្យប្រាកដនូវភាពជា
អ្នកថយកម្លាំងក្នុងសិក្ខា លះបង់នូវសិក្ខា វិលត្រឡប់មកកាន់ភេទថោកទាបវិញ
នេះឈ្មោះថា សំឡេងហើររបស់ភិក្ខុនោះ។ ទាហាននោះ អត់ទ្រាំនូវចុងនៃធ្នូលី
អត់ទ្រាំនូវចុងនៃទង់ជ័យបានដែរ តែលុះបានឮសំឡេងហើរ ក៏រុញរា ថយក្រោយ
មិនហ៊ានតទល់ មិនអាចចូលកាន់សង្គ្រាម មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ
ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងសាសនានេះ មានសភាព
យ៉ាងនេះឯង។ នេះបុគ្គលទី ៣ ប្រៀបដោយទាហាន រមែងមានក្នុងពួកភិក្ខុ។
មួយទៀត ភិក្ខុខ្លះ ក្នុងសាសនានេះ អត់ទ្រាំនូវចុងនៃធ្នូលី អត់ទ្រាំនូវចុងនៃ
ទង់ជ័យ អត់ទ្រាំនូវសំឡេងហើរបានដែរ តែត្រូវគេបៀតបៀន ក៏វិនាសស្លាប់ខ្លួន
ព្រោះការប្រហារ (របស់បច្ចាមិត្ត)។ ចុះអ្វីជាការប្រហារ របស់ភិក្ខុនោះ។ មាតុគ្រាម
ចូលទៅរកភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ដែលនៅក្នុងព្រៃក្តី នៅទៀបគល់ឈើក្តី

នៅក្នុងផ្ទះស្ងាត់ក្តី ហើយអង្គុយកៀកកើយ ដេកជិត ឱបរឹត ភិក្ខុនោះ កាលបើ
ត្រូវមាតុគ្រាមអង្គុយកៀកកើយ ដេកជិត ឱបរឹតហើយ ក៏មិនបានលះបង់នូវ
សិក្ខា មិនបានធ្វើឲ្យប្រាកដនូវភាពជាអ្នកថយកម្លាំងទេ ហើយសេពនូវ
មេថុនធម្ម (នឹងមាតុគ្រាមនោះ) នេះជាការប្រហាររបស់ភិក្ខុនោះ។ ទាហាននោះ
អត់ទ្រាំនូវចុងនៃធ្នូលី អត់ទ្រាំនូវចុងនៃទង់ជ័យ អត់ទ្រាំនូវសំឡេងហ៊ោ (នៃ
បច្ចាមិត្ត) បានដែរ តែត្រូវគេបៀតបៀន ក៏វិនាសស្លាប់ខ្លួនក្នុងសង្គ្រាម មាន
ឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុង
សាសនានេះ មានសភាពយ៉ាងនេះឯង។ នេះបុគ្គលទី ៤ ប្រៀបដោយទាហាន
រមែងមានក្នុងពួកភិក្ខុ។ មួយទៀត ភិក្ខុខ្លះ ក្នុងសាសនានេះ អត់ទ្រាំនូវចុងនៃ
ធ្នូលី អត់ទ្រាំនូវចុងនៃទង់ជ័យ អត់ទ្រាំនូវសំឡេងហ៊ោ អត់ទ្រាំនូវការប្រហារបាន
ភិក្ខុនោះ ឈ្នះនូវសង្គ្រាមនោះ មានសង្គ្រាមឈ្នះស្រឡះហើយ ក៏នៅគ្រប់គ្រង
ក្បាលសង្គ្រាមជ័យនោះឯង។ ចុះអ្វីជាការឈ្នះសង្គ្រាម របស់ភិក្ខុនោះ។ មាតុគ្រាម
ចូលទៅរកភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ដែលនៅក្នុងព្រៃក្តី នៅទៀបគល់ឈើក្តី
នៅក្នុងផ្ទះស្ងាត់ក្តី ហើយអង្គុយកៀកកៀយ ដេកជិត ឱបរឹត។ ភិក្ខុនោះ
កាលបើត្រូវមាតុគ្រាមអង្គុយកៀកកៀយ ដេកជិត ឱបរឹតហើយ ក៏ច្រានចេញ
ដោះខ្លួន ចៀសចេញទៅតាមប្រាថ្នា។ ភិក្ខុនោះគប់រកនូវទិសេនាសេនៈស្ងាត់ គឺ
ព្រៃ គល់ឈើ ភ្នំ ញកភ្នំ រូងភ្នំ ព្រៃសួសាន ព្រៃធំ ទីវាល គំនរចំបើង។ ភិក្ខុនោះ
នៅក្នុងព្រៃក្តី នៅទៀបគល់ឈើក្តី នៅក្នុងផ្ទះស្ងាត់ក្តី តែងអង្គុយពែនភ្នែន
តម្រង់កាយឲ្យត្រង់ ផ្ទះស្មារតី ឲ្យមានមុខឆ្ពោះទៅរកកម្ពុជាន។ ភិក្ខុនោះ

លះបង់នូវអភិជ្ជាក្នុងលោក មានចិត្តប្រាសចាកអភិជ្ជា ជម្រះចិត្តឲ្យស្អាតចាក
អភិជ្ជា លះបង់ព្យាបាទ ជាគ្រឿងប្រទូស្ត មានចិត្តមិនប្រកបដោយព្យាបាទ
មានសេចក្តីអនុគ្រោះដោយប្រយោជន៍ដល់សព្វសត្វ ជម្រះចិត្តឲ្យស្អាតចាក
ព្យាបាទ ជាគ្រឿងប្រទូស្ត លះបង់ថ្មីនិមិទ្ធិៈ ប្រាសចាកថ្មីនិមិទ្ធិៈ មានសេចក្តី
សំគាល់នូវពន្លឺ មានសតិ និងសម្បជញ្ញៈ ជម្រះចិត្តឲ្យស្អាតចាកថ្មីនិមិទ្ធិៈ លះបង់
ឧទ្ធចក្កច្នះ មានចិត្តមិនរវើរវាយ មានចិត្តស្ងប់ស្ងាត់ក្នុងសន្តាន ជម្រះចិត្តឲ្យ
ស្អាត ចាកឧទ្ធចក្កច្នះ លះបង់វិចិកិច្ចា មានវិចិកិច្ចាកន្លងបង់ហើយ មិនមាន
សេចក្តីងឿងឆ្ងល់ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ ជម្រះចិត្តឲ្យស្អាតចាកវិចិកិច្ចា។ ភិក្ខុ
នោះ លះបង់នីវរណៈទាំង ៥ នេះ ដែលជាឧបក្កិលេសរបស់ចិត្ត ជាធម្មជាតិធ្វើ
បញ្ញាឲ្យមានកម្លាំងថយបានហើយ ក៏ស្ងាត់ចាកកាមទាំងឡាយ ស្ងាត់ចាក
អកុសលធម៌ បានដល់នូវបឋមជ្ឈាន ប្រកបដោយវិតក្កៈ និងវិចារៈ មានតែ
បីតិ និងសុខ ដែលកើតអំពីសេចក្តីស្ងាត់ ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ លុះរម្ងាប់នូវ
វិតក្កៈ និងវិចារៈអស់ហើយ ក៏បានដល់នូវទុតិយជ្ឈាន នូវតតិយជ្ឈាន នូវ
ចតុត្ថជ្ឈាន ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ។ ភិក្ខុនោះ កាលបើចិត្តតាំងនៅមាំ
បរិសុទ្ធផ្លូវផង មិនមានទីទួលគឺកិលេស ប្រាសចាកឧបក្កិលេស មានសភាពជា
ចិត្តទន់ គួរដល់ភាវនាកម្ម ជាចិត្តនឹងធីង មិនញាប់ញ័រទៅតាមអារម្មណ៍ ដោយ
ប្រការដូច្នោះហើយ ក៏បង្កោនចិត្តទៅដើម្បីញ្ញាណ ជាទីអស់ទៅនៃអាសវៈ
ទាំងឡាយ។ ភិក្ខុនោះ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះ
ហេតុនាំឲ្យកើតទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះធម៌រំលត់ទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិត

ថា នេះផ្លូវប្រតិបត្តិទៅកាន់ធម៌វិលត់ទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះអាសវៈ ដឹង
ច្បាស់តាមពិតថា នេះហេតុនាំឲ្យកើតអាសវៈ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះធម៌
វិលត់អាសវៈ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះផ្លូវប្រតិបត្តិទៅកាន់ធម៌វិលត់អាសវៈ។
កាលបើភិក្ខុនោះ ដឹងយ៉ាងនេះ ឃើញយ៉ាងនេះហើយ ចិត្តក៏រួចចាកកាមាសវៈ
ផង ចិត្តក៏រួចចាកភវាសវៈផង ចិត្តក៏រួចចាកអវិជ្ជាសវៈផង។ កាលបើចិត្ត
រួចផុតស្រឡះហើយ សេចក្តីដឹងថា ចិត្តរួចផុតស្រឡះហើយ ក៏កើតមានប្រាកដ
ភិក្ខុនោះ ដឹងច្បាស់ថា ជាតិ (របស់អាត្មាអញ) អស់ហើយ មគ្គព្រហ្មចរិយធម៌
អាត្មាអញប្រព្រឹត្តហើយ សោឡសកិច្ច អាត្មាអញបានធ្វើរួចហើយ មគ្គភារនាសកិច្ច
ដទៃ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ។ នេះឈ្មោះថា ការ
ឈ្នះសង្គ្រាមរបស់ភិក្ខុនោះ។ ទាហាននោះ អត់ទ្រាំនូវចុងនៃធ្នូលី អត់ទ្រាំនូវចុង
នៃទងជ័យ អត់ទ្រាំនូវសំឡេងហ៊ោ អត់ទ្រាំនូវការប្រហារ (របស់បច្ចាមិត្ត) បាន
ទាហាននោះ បានឈ្នះនូវសង្គ្រាមនោះ មានសង្គ្រាមឈ្នះស្រឡះហើយ ក៏នៅ
គ្រប់គ្រងក្បាលសង្គ្រាមនោះឯង មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ បុគ្គលនេះ ក៏មាន
ឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ។ បុគ្គលក្នុងសាសនានេះ មានសភាពយ៉ាងនេះឯង។
នេះបុគ្គលទី ៥ ប្រៀបដោយទាហាន រមែងមានក្នុងពួកភិក្ខុ។ នេះបុគ្គល ៥ ពួក
ប្រៀបដោយទាហាន រមែងមានក្នុងពួកភិក្ខុ។

[១៤៥] បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គល ៥ ពួក ជាអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតិកធុតង្គ
តើដូចម្តេច។ ភិក្ខុជាអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតិកធុតង្គ ព្រោះភាពនៃខ្លួនជាបុគ្គល
ល្ងង់ ជាបុគ្គលរង្វេង ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នាលាមក ត្រូវសេចក្តីប្រាថ្នាគ្រប

សង្កត់ហើយ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតិកធុតង្គ ១ ភិក្ខុប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតិកធុតង្គ
ព្រោះការឆ្កួត និងការរើរាយចិត្ត ១ ភិក្ខុប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតិកធុតង្គ ដោយ
គិតថា បិណ្ឌបាតិកវត្ថុ ជាកិច្ចដែលព្រះពុទ្ធ និងពុទ្ធសាវ័កទាំងឡាយ សរសើរ
ហើយ ១ មួយវិញទៀត ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីប្រាថ្នាតិច អាស្រ័យសេចក្តីសន្តោស
អាស្រ័យការដុសខាត់ចិត្ត អាស្រ័យសេចក្តីប្រតិបត្តិជាប្រយោជន៍ ហើយជាអ្នក
ប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតិកធុតង្គ ១។ បណ្តាភិក្ខុទាំងនោះ បិណ្ឌបាតិកភិក្ខុណា អាស្រ័យ
សេចក្តីប្រាថ្នាតិច អាស្រ័យសេចក្តីសន្តោស អាស្រ័យការដុសខាត់ចិត្ត អាស្រ័យ
សេចក្តីប្រតិបត្តិជាប្រយោជន៍ ហើយជាអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតិកធុតង្គ បណ្តាបិណ្ឌ
បាតិកភិក្ខុទាំង ៥ ពួកនេះ ភិក្ខុនេះ លើសលុបផង វិសេសវិសាលផង ជាប្រធាន
ផង ឧដុង្គឧត្តមផង ប្រសើរជាងគេផង។ ទឹកដោះស្រស់ កើតអំពីមេគោ
ទឹកដោះជួរ កើតអំពីទឹកដោះស្រស់ ទឹកដោះខាប់ កើតអំពីទឹកដោះជួរ ទឹកដោះ
រាវ កើតអំពីទឹកដោះខាប់ ទឹកដោះថ្លា កើតអំពីទឹកដោះរាវ បណ្តាទឹកដោះ
ទាំងនោះ ទឹកដោះថ្លា ប្រាកដជាប្រសើរជាង យ៉ាងណាមិញ បិណ្ឌបាតិកភិក្ខុណា
ដែលអាស្រ័យសេចក្តីប្រាថ្នាតិច អាស្រ័យសេចក្តីសន្តោស អាស្រ័យការដុសខាត់
ចិត្ត អាស្រ័យការប្រតិបត្តិជាប្រយោជន៍ ហើយជាអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតិកធុតង្គ
បណ្តាបិណ្ឌបាតិកភិក្ខុទាំង ៥ ពួកនេះ ភិក្ខុនេះ លើសលុបផង វិសេសវិសាលផង
ជាប្រធានផង ឧដុង្គឧត្តមផង ប្រសើរជាងគេផង ក៏យ៉ាងនោះដែរ។ នេះបុគ្គល
៥ ពួក ជាអ្នកប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាតិកធុតង្គ។

[១៤៦] បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គល ៥ ពួក ជាអ្នកប្រព្រឹត្តខលុបច្ឆារភត្តិក

ធុតង្គ បុគ្គល ៥ ពួក ជាអ្នកប្រព្រឹត្តឯកសារនិកធុតង្គ បុគ្គល ៥ ពួក ជាអ្នក
ប្រព្រឹត្តបំសុគ្គលិកធុតង្គ បុគ្គល ៥ ពួក ជាអ្នកប្រព្រឹត្តតេជីវិកធុតង្គ បុគ្គល
៥ពួក ជាអ្នកប្រព្រឹត្តអារញ្ញិកធុតង្គ បុគ្គល ៥ ពួក ជាអ្នកប្រព្រឹត្តរុក្ខមូលិក
ធុតង្គ បុគ្គល ៥ ពួក ជាអ្នកប្រព្រឹត្តអញ្ញោកាសិកធុតង្គ បុគ្គល ៥ ពួក ជាអ្នក
ប្រព្រឹត្តនេសជ្ជិកធុតង្គ បុគ្គល ៥ ពួក ជាអ្នកប្រព្រឹត្តយថាសន្តិកធុតង្គ តើ
ដូចម្តេច។ បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គល ៥ ពួក ជាអ្នកប្រព្រឹត្តសោសានិកធុតង្គ
តើដូចម្តេច។ ភិក្ខុប្រព្រឹត្តសោសានិកធុតង្គ ព្រោះភាពនៃខ្លួនជាបុគ្គលល្ងង់ ជា
បុគ្គលវង្វេង ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នាលាមក ត្រូវសេចក្តីប្រាថ្នាគ្របសង្កត់
ហើយ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តសោសានិកធុតង្គ ១ ភិក្ខុប្រព្រឹត្តសោសានិកធុតង្គ ព្រោះ
ការឆ្កួតចិត្ត និងការរើរាយចិត្ត ១ ភិក្ខុប្រព្រឹត្តសោសានិកធុតង្គដោយគិតថា
សោសានិកធុតង្គនេះ ជាកិច្ចដែលព្រះពុទ្ធ និងពុទ្ធសាវ័កទាំងឡាយសរសើរហើយ ១
មួយវិញទៀត ភិក្ខុអាស្រ័យសេចក្តីប្រាថ្នាតិច អាស្រ័យសេចក្តីសន្តោស អាស្រ័យ
ការដុសខាត់ចិត្ត អាស្រ័យសេចក្តីប្រតិបត្តិជាប្រយោជន៍ ហើយជាអ្នកប្រព្រឹត្ត
សោសានិកធុតង្គ ១។ បណ្តាភិក្ខុទាំងនោះ សោសានិកភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តី
ប្រាថ្នាតិច អាស្រ័យសេចក្តីសន្តោស អាស្រ័យការដុសខាត់ចិត្ត អាស្រ័យសេចក្តី
ប្រតិបត្តិជាប្រយោជន៍ ហើយជាអ្នកប្រព្រឹត្តសោសានិកធុតង្គ បណ្តាសោសានិក
ភិក្ខុទាំង ៥ ពួកនេះ ភិក្ខុនេះ លើលលុបផង វិសេសវិសាលផង ជាប្រធានផង
ឧដុដ្ឋឧត្តមផង ប្រសើរជាងគេផង។ ទឹកដោះស្រស់ កើតអំពីមេគោ ទឹកដោះជូរ
កើតអំពីទឹកដោះស្រស់ ទឹកដោះខាប់ កើតអំពីទឹកដោះជូរ ទឹកដោះរាវកើតអំពី

ទឹកដោះខាប់ ទឹកដោះថ្លា កើតអំពីទឹកដោះរាវ បណ្តាទឹកដោះទាំងនោះ
ទឹកដោះថ្លា ប្រាកដជាប្រសើរជាង យ៉ាងណាមិញ សោសានិកភិក្ខុណា អាស្រ័យ
សេចក្តីប្រាថ្នាតិច អាស្រ័យសេចក្តីសន្តោស អាស្រ័យការដុសខាត់ចិត្ត អាស្រ័យ
សេចក្តីប្រតិបត្តិជាប្រយោជន៍ ហើយជាអ្នកប្រព្រឹត្តសោសានិកធុតង្គ បណ្តាសោ
សានិកភិក្ខុទាំង ៥ ពួកនេះ ភិក្ខុនេះ លើសលុបផង វិសេសវិសាលផង ជាប្រធាន
ផង ឧដុដ្ឋឧត្តមផង ប្រសើរជាងគេផង ក៏យ៉ាងនោះដែរ។ នេះ បុគ្គល ៥ ពួក ជា
អ្នកប្រព្រឹត្តសោសានិកធុតង្គ។

ចប់ បញ្ចកនិទ្ទេស។

ឆក្កនិទ្ទេស

[១៤៧] បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គលណា ត្រាស់ដឹងដោយខ្លួនឯង នូវសច្ចៈ ក្នុង
ធម៌ទាំងឡាយ ដែលខ្លួនមិនធ្លាប់ឮ ក្នុងកាលមុន ក៏ដល់នូវសព្វញ្ញតញ្ញាណ ក្នុង
ធម៌ទាំងនោះផង ដល់នូវភាពស្ងាត់ក្នុងទសពលញ្ញាណផង បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបថា
បុគ្គលនោះ គឺព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ដោយហេតុនោះ។ បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គលណា
ត្រាស់ដឹងដោយខ្លួនឯង នូវសច្ចៈ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ដែលខ្លួនមិនធ្លាប់ឮ ក្នុង
កាលមុន តែមិនដល់នូវសព្វញ្ញតញ្ញាណ ក្នុងធម៌ទាំងនោះផង មិនដល់នូវភាព
ស្ងាត់ ក្នុងទសពលញ្ញាណផង បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបថា បុគ្គលនោះ គឺព្រះបច្ចេក
សម្ពុទ្ធ ដោយហេតុនោះ។ បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គលណា មិនត្រាស់ដឹង
ដោយខ្លួនឯង នូវសច្ចៈ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយដែលខ្លួនមិនធ្លាប់ឮក្នុងកាលមុន
តែជាអ្នកធ្វើនូវទីបំផុតនៃកងទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ដល់នូវសាវកបារមីញ្ញាណ

ផង បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបថា បុគ្គលនោះ គឺព្រះសារីបុត្ត និងព្រះមោគ្គល្លាន ដោយហេតុនោះ។ បណ្ឌិតបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គលណា មិនត្រាស់ដឹងដោយខ្លួនឯង នូវសច្ចៈ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ដែលខ្លួនមិនធ្លាប់ឮក្នុងកាលមុន ជាអ្នកធ្វើនូវ ទីបំផុតនៃកងទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាន តែមិនដល់នូវសាវកបារមីញាណឡើយ បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបថា បុគ្គលនោះ គឺពួកព្រះអរហន្តដ៏សេស ដោយហេតុនោះ។ បណ្ឌិតបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គលណា មិនត្រាស់ដឹងដោយខ្លួនឯងនូវសច្ចៈ ក្នុងធម៌ ទាំងឡាយ ដែលខ្លួនមិនធ្លាប់ឮក្នុងកាលមុនផង ជាអ្នកមិនទាន់ធ្វើនូវទីបំផុត នៃកងទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ជាអនាគាមិបុគ្គល ព្រោះមិនមកកាន់ មនុស្សលោកនេះទៀតផង បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបថា បុគ្គលនោះ គឺអនាគាមិបុគ្គល ដោយហេតុនោះ។ បណ្ឌិតបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គលណា មិនត្រាស់ដឹងដោយខ្លួនឯង នូវសច្ចៈ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ដែលខ្លួនមិនធ្លាប់ឮក្នុងកាលមុនផង ជាអ្នក មិនទាន់ធ្វើនូវទីបំផុតនៃកងទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន នៅវិលមកកាន់មនុស្សលោក នេះទៀតផង បណ្ឌិតគប្បីជ្រាបថា បុគ្គលនោះ គឺព្រះសោតាបន្នបុគ្គល និងព្រះ សកទាគាមិបុគ្គល ដោយហេតុនោះ។

ចប់ ឆក្កនិទ្ទេស។

សក្កកនិទ្ទេស

[១៤៨] បុគ្គលមុជចុះតែម្តង ហើយចេះតែមុជចុះទៅទៀត តើដូចម្តេច។ បុគ្គល ខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ប្រកបដោយអកុសលធម៌ខ្មៅតែម្យ៉ាង បុគ្គលមុជចុះតែម្តង ហើយចេះតែមុជចុះទៅទៀត យ៉ាងនេះឯង។ បុគ្គលងើបឡើង ហើយមុជចុះទៅ

វិញ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ងើបឡើងក្នុងធម៌ជាកុសល
ប្រកបដោយសទ្ធាដ៏ប្រពៃ ងើបឡើងក្នុងធម៌ជាកុសល ប្រកបដោយហិរិដ៏ប្រពៃ
ងើបឡើងក្នុងធម៌ជាកុសល ប្រកបដោយឱត្តប្បៈដ៏ប្រពៃ ងើបឡើងក្នុងធម៌
ជាកុសល ប្រកបដោយវិរិយៈដ៏ប្រពៃ ងើបឡើងក្នុងធម៌ជាកុសល ប្រកបដោយ
បញ្ញាដ៏ប្រពៃ តែសទ្ធានោះ របស់បុគ្គលនោះ មិននៅនឹង មិនចម្រើនឡើង តែង
សាបសូន្យទៅវិញ ហិរិនោះ របស់បុគ្គលនោះ មិននៅនឹង មិនចម្រើនឡើង តែង
សាបសូន្យទៅវិញ ឱត្តប្បៈនោះ របស់បុគ្គលនោះ មិននៅនឹង មិនចម្រើនឡើង
តែងសាបសូន្យទៅវិញ វិរិយៈនោះ របស់បុគ្គលនោះ មិននៅនឹង មិន
ចម្រើនឡើង តែងសាបសូន្យទៅវិញ បញ្ញានោះ របស់បុគ្គលនោះ មិននៅនឹង
មិនចម្រើនឡើង តែងសាបសូន្យទៅវិញ បុគ្គលងើបឡើង ហើយមុនចុះទៅវិញ
យ៉ាងនេះឯង។ បុគ្គលងើបឡើង ហើយបិតនៅ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុង
លោកនេះ ងើបឡើងក្នុងធម៌ជាកុសល ប្រកបដោយសទ្ធាដ៏ប្រពៃ... ក្នុងធម៌
ជាកុសល ប្រកបដោយហិរិដ៏ប្រពៃ ក្នុងធម៌ជាកុសល ប្រកបដោយឱត្តប្បៈដ៏
ប្រពៃ ក្នុងធម៌ជាកុសល ប្រកបដោយវិរិយៈដ៏ប្រពៃ ក្នុងធម៌ជាកុសល
ប្រកបដោយបញ្ញាដ៏ប្រពៃ សទ្ធានោះ របស់បុគ្គលនោះ មិនសាបសូន្យទៅ មិន
ចម្រើនឡើង បិតនៅនឹងដដែល ហិរិនោះ របស់បុគ្គលនោះ មិនសាបសូន្យ មិន
ចម្រើនឡើង បិតនៅនឹងដដែល ឱត្តប្បៈនោះ របស់បុគ្គលនោះ មិនសាបសូន្យ
មិនចម្រើនឡើង បិតនៅនឹងដដែល វិរិយៈនោះ របស់បុគ្គលនោះ មិនសាបសូន្យ
មិនចម្រើនឡើង បិតនៅនឹងដដែល បញ្ញានោះ របស់បុគ្គលនោះ មិនសាបសូន្យ

មិនចម្រើនឡើង បិតនៅនឹងដដែល បុគ្គលងើបឡើងហើយ បិតនៅ យ៉ាងនេះ
ឯង។ បុគ្គលងើបឡើងហើយ រមិលមើល ក្រឡេកមើល តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ
ក្នុងលោកនេះ ងើបឡើង ក្នុងធម៌ជាកុសល ប្រកបដោយសទ្ធាដ៏ប្រពៃ... ក្នុង
ធម៌ជាកុសល ប្រកបដោយហិរិដ៏ប្រពៃ ក្នុងធម៌ជាកុសល ប្រកបដោយឱត្តប្បៈដ៏
ប្រពៃ ក្នុងធម៌ជាកុសល ប្រកបដោយវិរិយៈដ៏ប្រពៃ ក្នុងធម៌ជាកុសល
ប្រកបដោយបញ្ញាដ៏ប្រពៃ បុគ្គលនោះ ជាសោតាបន្តៈ ព្រោះអស់ទៅនៃ
សញ្ញាជនៈ ទាំង ៣ មានសភាពមិនធ្លាក់ចុះក្នុងអបាយ ជាបុគ្គលទៀង
មានការត្រាស់ដឹងប្រព្រឹត្តទៅខាងមុខ បុគ្គលងើបឡើងហើយ រមិលមើល
ក្រឡេកមើល យ៉ាងនេះឯង។ បុគ្គលងើបឡើងហើយ ហែលទៅ តើដូចម្តេច។ បុគ្គល
ខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ងើបឡើង ក្នុងធម៌ជាកុសល ប្រកបដោយសទ្ធាដ៏ប្រពៃ...
ក្នុងធម៌ជាកុសល ប្រកបដោយហិរិដ៏ប្រពៃ ក្នុងធម៌ជាកុសល ប្រកបដោយ
ឱត្តប្បៈដ៏ប្រពៃ ក្នុងធម៌ជាកុសល ប្រកបដោយវិរិយៈដ៏ប្រពៃ ក្នុងធម៌ជាកុសល
ប្រកបដោយបញ្ញាដ៏ប្រពៃ បុគ្គលនោះ ជាសកទាតាមី ព្រោះអស់ទៅនៃ
សញ្ញាជនៈទាំង ៣ ព្រោះស្រាលស្តើងនៃរាគៈ ទោសៈ និងមោហៈ នៅវិលមកកាន់
លោកនេះ អស់វារៈម្តងទៀត ទើបធ្វើនូវទីបំផុតនៃកងទុក្ខ បុគ្គលងើបឡើង
ហើយ ហែលទៅ យ៉ាងនេះឯង។ បុគ្គលងើបឡើង ដល់កំពង់ ហើយបិតនៅ តើ
ដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ងើបឡើង ក្នុងធម៌ជាកុសល ប្រកបដោយ
សទ្ធាដ៏ប្រពៃ... ក្នុងធម៌ជាកុសល ប្រកបដោយហិរិដ៏ប្រពៃ ក្នុងធម៌ជាកុសល
ប្រកបដោយឱត្តប្បៈដ៏ប្រពៃ ក្នុងធម៌ជាកុសល ប្រកបដោយវិរិយៈដ៏ប្រពៃ ក្នុង

ធម៌ជាកុសល ប្រកបដោយបញ្ញាដ៏ប្រពៃ បុគ្គលនោះ ជាឱបបាតិកៈកំណើត
ព្រោះអស់ទៅនៃសញ្ញាជនៈ ជាចំណែកខាងក្រោម ៥ បរិនិព្វានក្នុងសុទ្ធាវាស
ព្រហ្មលោកនោះ មានសភាពមិនវិលត្រឡប់ចាកព្រហ្មលោកនោះវិញ បុគ្គល
ងើបឡើង ដល់កំពង់ ហើយបិតនៅ យ៉ាងនេះឯង។ បុគ្គលងើបឡើង ឆ្លង
ដល់ត្រើយ ជាព្រហ្មណ៍បិតនៅលើគោក តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ
ងើបឡើងក្នុងធម៌ជាកុសល ប្រកបដោយសទ្ធាដ៏ប្រពៃ ងើបឡើងក្នុងធម៌
ជាកុសល ប្រកបដោយហិរិដ៏ប្រពៃ ងើបឡើងក្នុងធម៌ជាកុសល ប្រកបដោយ
ឱត្តប្បៈដ៏ប្រពៃ ងើបឡើងក្នុងធម៌ជាកុសល ប្រកបដោយវិរិយៈដ៏ប្រពៃ
ងើបឡើងក្នុងធម៌ជាកុសល ប្រកបដោយបញ្ញាដ៏ប្រពៃ បុគ្គលនោះ ធ្វើឲ្យ
ជាក់ច្បាស់ សម្រេចដោយបញ្ញាដ៏ឧត្តមដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន នូវចេតោ
វិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ
ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ បុគ្គលងើបឡើង ឆ្លងដល់ត្រើយ ជាព្រហ្មណ៍បិតនៅ
លើគោក យ៉ាងនេះឯង។

[១៤៩] បុគ្គលជាឧភតោភាគវិមុត្ត តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បាន
នូវវិមោក្ខ ៨ ដោយនាមកាយ ទាំងអាសវៈ របស់បុគ្គលនោះ ក៏អស់រលីង ព្រោះ
បានឃើញដោយបញ្ញា នេះហៅថា បុគ្គលជាឧភតោភាគវិមុត្ត។ បុគ្គលជាបញ្ញា
វិមុត្ត ជាកាយសក្ខី ជាទិដ្ឋិប្បត្តៈ ជាសទ្ធាវិមុត្ត ជាធម្មានុសារី តើដូចម្តេច។ បុគ្គល
ជាសទ្ធានុសារី តើដូចម្តេច។ បុគ្គលណា ប្រតិបត្តិដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវ
សោតាបត្តិផល មានសទ្ធិន្ទ្រិយដ៏លើសលុប បុគ្គលនោះ ចម្រើននូវអរិយមគ្គ

មានសទ្ធាជាគ្រឿងនាំទៅ មានសទ្ធាជាប្រធាន នេះហៅថា បុគ្គលជាសទ្ធានុសារី។ បុគ្គលដែលប្រតិបត្តិដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវសោតាបត្តិផល ហៅថា សទ្ធានុសារី។ បុគ្គលដែលតាំងនៅក្នុងផល ហៅថា សទ្ធាវិមុត្ត។

ចប់សក្កកនិទ្ទេស។

អង្គកនិទ្ទេស

[១៥០] បុគ្គល ៤ ពួក ព្រមព្រៀងដោយមគ្គ បុគ្គល ៤ ពួក ព្រមព្រៀងដោយផល តើដូចម្តេច។ សោតាបន្តបុគ្គល ១ បុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវសោតាបត្តិផល ១ សកទាតាមិបុគ្គល ១ បុគ្គលប្រតិបត្តិ ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវសកទាតាមិផល ១ អនាតាមិបុគ្គល ១ បុគ្គលប្រតិបត្តិដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវអនាតាមិផល ១ ព្រះអរហន្ត ១ បុគ្គលប្រតិបត្តិដើម្បីភាពជាព្រះអរហន្ត ១។ នេះ បុគ្គល ៤ ពួក ព្រមព្រៀងដោយមគ្គ នេះ បុគ្គល ៤ ពួក ព្រមព្រៀងដោយផល។

ចប់ អង្គកនិទ្ទេស។

នវកនិទ្ទេស

[១៥១] បុគ្គលជាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ត្រាស់ដឹងដោយខ្លួនឯង នូវសច្ចៈ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ដែលខ្លួនមិនធ្លាប់ឮក្នុងកាលមុន ទាំងដល់នូវសព្វញ្ញតញ្ញាណក្នុងធម៌ទាំងនោះផង ដល់នូវភាពស្ងាត់ក្នុងទសពលញ្ញាណផង នេះហៅថា បុគ្គលជាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ។ បុគ្គលជាព្រះបច្ចេកសម្ពុទ្ធ តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ត្រាស់ដឹងដោយខ្លួនឯង

នូវសច្ចៈ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ដែលខ្លួនមិនធ្លាប់ឮក្នុងកាលមុន តែមិនដល់នូវ
សព្វញ្ញតញ្ញាណក្នុងធម៌ទាំងនោះផង មិនដល់នូវភាពស្មាត់ក្នុងទសពលញ្ញាណ
ផង នេះហៅថា បុគ្គលជាព្រះបច្ចេកសម្ពុទ្ធ។ បុគ្គលជាឧភតោភាគវិមុត្ត តើ
ដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បាននូវវិមោក្ខ ៨ ដោយនាមកាយ ទាំង
អាសវៈទាំងឡាយ របស់បុគ្គលនោះ ក៏អស់រលីង ... ព្រោះបានឃើញដោយបញ្ញា
នេះហៅថា បុគ្គលជាឧភតោភាគវិមុត្ត។ បុគ្គលជាបញ្ញាវិមុត្ត តើដូចម្តេច។
បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មិនបាននូវវិមោក្ខ ៨ ដោយនាមកាយឡើយ តែអាសវៈ
របស់បុគ្គលនោះ អស់រលីង ព្រោះបានឃើញដោយបញ្ញា នេះហៅថា បុគ្គលជាបញ្ញា
វិមុត្ត។ បុគ្គលជាកាយសក្ខី តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ បាននូវវិមោក្ខ
៨ ដោយនាមកាយ ទាំងអាសវៈពួកខ្លះ របស់បុគ្គលនោះ ក៏អស់រលីង ព្រោះឃើញ
ដោយបញ្ញា នេះហៅថា បុគ្គលជាកាយសក្ខី។ បុគ្គលជាទិដ្ឋិប្បត្តៈ តើដូចម្តេច។
បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះទុក្ខ។ បើ ដឹងច្បាស់
តាមពិតថា នេះផ្លូវប្រតិបត្តិ ទៅកាន់ធម៌រំលត់ទុក្ខ ទាំងពួកធម៌ដែលព្រះ
តថាគតទ្រង់សំដែងហើយ បុគ្គលនោះ ក៏បានឃើញល្អ ប្រព្រឹត្តល្អដោយបញ្ញា
ទាំងអាសវៈពួកខ្លះ របស់បុគ្គលនោះ ក៏អស់រលីង ព្រោះបានឃើញដោយបញ្ញា
នេះហៅថា បុគ្គលជាទិដ្ឋិប្បត្តៈ។ បុគ្គលជាសទ្ធាវិមុត្ត តើដូចម្តេច។ បុគ្គលខ្លះ ក្នុង
លោកនេះ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះទុក្ខ។ បើ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះផ្លូវ
ប្រតិបត្តិទៅកាន់ធម៌រំលត់ទុក្ខ ទាំងពួកធម៌ដែលព្រះតថាគតទ្រង់សំដែងហើយ
បុគ្គលនោះ ក៏បានឃើញល្អ ប្រព្រឹត្តល្អដោយបញ្ញា ទាំងអាសវៈពួកខ្លះ របស់បុគ្គល

នោះ ក៏អស់ទៅ ព្រោះបានឃើញដោយបញ្ញា តែមិនដូចជាទិដ្ឋិប្បត្តិៈបុគ្គលទេ
នេះហៅថា បុគ្គលជាសទ្ធាវិមុត្ត។ បុគ្គលជាធម្មានុសារី តើដូចម្តេច។ បុគ្គលណា
ប្រតិបត្តិដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវសោតាបត្តិផល មានបញ្ញាឆ្លើយដំលើសលុប
បុគ្គលនោះ ចម្រើននូវអរិយមគ្គ មានបញ្ញាជាគ្រឿងនាំទៅ មានបញ្ញាជា
ប្រធាន នេះហៅថា បុគ្គលជាធម្មានុសារី។ បុគ្គលដែលប្រតិបត្តិដើម្បីធ្វើឲ្យ
ជាក់ច្បាស់នូវសោតាបត្តិផល ឈ្មោះថា ធម្មានុសារី។ បុគ្គលដែលតាំងនៅក្នុង
ផល ឈ្មោះថា ទិដ្ឋិប្បត្តិៈ។ បុគ្គលជាសទ្ធាវិមុត្ត តើដូចម្តេច។ បុគ្គលណា ប្រតិបត្តិ
ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវសោតាបត្តិផល មានសទ្ធិឆ្លើយដំលើសលុប បុគ្គលនោះ
ចម្រើននូវអរិយមគ្គ មានសទ្ធាជាគ្រឿងនាំទៅ មានសទ្ធាជាប្រធាន នេះហៅថា
បុគ្គលជាសទ្ធាវិមុត្ត។ បុគ្គលប្រតិបត្តិដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវសោតាបត្តិផល
ឈ្មោះថា សទ្ធាវិមុត្ត។ បុគ្គលដែលតាំងនៅក្នុងផល ឈ្មោះថា សទ្ធាវិមុត្ត។

ចប់ នវកនិទ្ទេស។

ទសកនិទ្ទេស

[១៥២] បុគ្គល ៥ ពួក មានការសម្រេចក្នុងកាមាវចរភូមិនេះ តើដូចម្តេច។ សត្ត
ក្ខត្តំបរមបុគ្គល ១ កោលំកោលបុគ្គល ១ ឯកពិជិបុគ្គល ១ សកទាតាមិបុគ្គល ១
និងបុគ្គលដែលជាព្រះអរហន្តក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ នេះ បុគ្គល ៥ ពួក មានការ
សម្រេចក្នុងកាមាវចរភូមិនេះ។ បុគ្គល ៥ ពួក មានការសម្រេច ព្រោះលះបង់នូវ
អត្តភាពក្នុងកាមាវចរភូមិនេះ តើដូចម្តេច។ អន្តរាបរិនិព្វាយិបុគ្គល ១ ឧបហច្ច
បរិនិព្វាយិបុគ្គល ១ អសង្ខារបរិនិព្វាយិបុគ្គល ១ សសង្ខារបរិនិព្វាយិបុគ្គល ១ ឧទ្ធុ

សោតអកនិដ្ឋតាមិបុគ្គល ១ នេះ បុគ្គល ៥ ពួក មានការសម្រេច ព្រោះលះបង់
នូវអត្តភាពក្នុងកាមាវចរភូមិនេះ។

ចប់ ទសកនិទ្ទេស។

បុគ្គលប្បញ្ញត្តិ នៃបុគ្គលទាំងឡាយ មានប្រមាណប៉ុណ្ណោះ។

ចប់ បុគ្គលប្បញ្ញត្តិបករណៈ ឆភាណវារៈ។

ចប់ ភាគ៨៣។